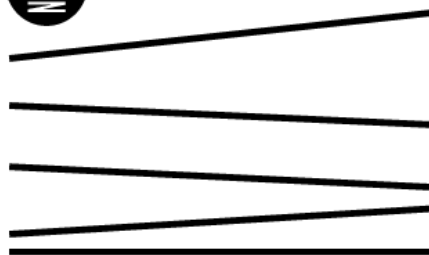

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Kbh. : 1824 ; redigeret af H. C. G. Proft

Conversationsbladet

1826; Vol. 2; Quartal 3-4

Kjøbenhavn, 1824-1827

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

60.-58.-8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020842076

2.3

Conversationsbladet.

Anden Aargangs tredje Qvartal.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Ride si sapis!

Mart.

1

1770

1770

1770

I n d h o l d.

No. 1.	Om Grundtætsen for Kunstakademiet af Historiemas-	Side
	ter Høyer = = = = =	1
	Potpourri = = = = =	3
	Om Hof=Violon Werschalls Aftenunderholdning paa	
	Hoftheatret = = = = =	4
	Theatret. Udsigt over Februar = = = = =	7
— 2.	Recapitulation af Erindringerne imod Kunstakademiets	
	Directore Conferentsraad Hansen R. af D. af	
	Fr. Høyer = = = = =	9
	Architekt Gram / = = = = =	11
	Patriotisk Fæst til Tordeel for Bombebøsser = = =	12
	Theatret. Isabella; om Rossini = = = = =	15
— 3.	Theatret. Om Isabella; Indtoget = = = = =	17
	Om Kong Sigurd = = = = =	18
	Literatur = = = = =	23
	Om Nattergalens Sang = = = = =	24

No. 4.	Theaternyt	= = = = =	= Side 25
	Theatret. Om Kong Sigurd	= = = = =	26
	Musikalsk Stegebender	= = = = =	32
	Til Sjællandsfarenasmus	= = = = =	—
— 5.	Kunstudstillingen i Altona	= = = = =	33
	Literatur. Familien Ulfeldt af J. C. Lange; Dig-		
	teriske Forsøg af Stodfletth	= = = = =	34
	Holms Prospecter	= = = = =	35
	Impromptu med en Puddelhund	= = = = =	36
	Statiens Opera i Nordamerika	= = = = =	37
	Musikkens Anvendelse i Nervesygdomme	= = = = =	38
	Udbetragtninger	= = = = =	39
	Indfald	= = = = =	40
— 6.	Pariserinderne og Mahomedanerinderne af Santo		
	Domingo	= = = = =	41
	Gnut Welkomst	= = = = =	46
	Interessante Opdagelser	= = = = =	47
	Anekdoter	= = = = =	48
— 7.	Genealogisk Optegnelse om Portugal	= = = = =	49
	Den fortryllede Sø, et Eventyr	= = = = =	50
	Hortensia Eugenia de Beaucharnais	= = = = =	53
— 8.	Kunstakademiets udstilling	= = = = =	57
	Bed Skuespiller Smiths Død af Wildt	= = = = =	58
	Hortensia	= = = = =	60
	Hortensias Afskedsdigt	= = = = =	64

[illegible]

No. 14.	Mosaisk	= = = = =	Side 105
	Om de ægyptiske Sarcophag-Laag	= = = = =	106
	Hyrdernes Morgen	= = = = =	107
	Udsigt over de interessanteste og nyeste engelske Rets-		
	fager	= = = = =	108
	Direktas af Professor Kruse	= = = = =	111
	Curiositeter	= = = = =	112
— 15.	Den farlige Dagbog	= = = = =	113
	Engelske Retsfager	= = = = =	115
	Dobst Fischer. Passende Gravskrift	= = = = =	120
— 16.	Theatret. Vennernes Fest	= = = = =	121
	Cargino	= = = = =	124
	Theaternyt	= = = = =	126
	Om Architekturen i Frue Kirke	= = = = =	127
	Kritik og Kunst	= = = = =	—
	Literatur. Løveridderen	= = = = =	128
— 17.	Theatret. Aprilsnarrene	= = = = =	129
	Concert. Etimer	= = = = =	132
	En sælsom Legende	= = = = =	136
— 18.	Kunstakademiets Udstilling	= = = = =	137
	Aphorismer	= = = = =	140
	Uf en Skrivelse fra Bayern	= = = = =	144
— 19.	Mosaisk	= = = = =	145
	Røverfang, af Garbrecht	= = = = =	146
	Det kraftige Beviis	= = = = =	147

	Om Bibelen	= = = = =	Side 148
	Aphorismer	= = = = =	149
	Taknemmelighed blandt Dyrene	= = = = =	151
	Laplandsk Væddeløb	= = = = =	152
No. 20.	Mosaik	= = = = =	153
	Literatur. Krakas Maal	= = = = =	154
	Mester Jesper Spaamand	= = = = =	155
	Aphorismer	= = = = =	157
— 21.	Om Damernes Oeffene	= = = = =	161
	Adamsæblet	= = = = =	162
	Kirke-Concert og Concert af Selskabets Enterpe	=	163
	Aphorismer	= = = = =	164
	Strøetanker	= = = = =	166
	Indfald	= = = = =	167
— 22.	Mosaik	= = = = =	169
	Literatur. Hvaldevillerne	= = = = =	170
	Theatret. Secretairen og Koffen	= = = = =	174
	Skaden	= = = = =	175
	Hr. Stimmers Gæsteroller	= = = = =	176
— 23.	Literatur. Hr. du Mesnils Skrift	= = = = =	177
	Hr. v. Buchwalds tvende Skrifter	= = = = =	178
	Danske og Norske Søheltes Bedrifter af Auditeur		
	Witz; med Prøver	= = = = =	179
	Korsridderne af Walter Scott	= = = = =	183

	Homöopathisk Catechismus = = = = =	Side 183
	Indfald = = = = =	184
No. 24.	Om Høitideligheden i Anledning af den høie For- lovelse imellem Deres Kongelige Høiheder Prinds Frederik Carl Christian og Prindsesse Wilhelmine.	185
	Bautastenen paa Skibskirkegaard, Aftenphantasie af Garbrecht = = = = =	189
— 25.	Erindringer fra Indtoget 1790 = = = = =	193
	Aphorismer = = = = =	197
	Til hans Velærværdighed Hr. Pastor Baltazar Münter = = = = =	200
	Spørgsmaal = = = = =	—

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Tredagen den 10de Marts 1826.

Nr. I.

Om Fundatsen for det Kongelige Akademie for de
skjønne Kunster.

Da jeg i Aaret 1812 havde den Ære at blive optaget som Medlem af det Kongelige Akademie for de skjønne Kunster, og da var eneste Historiemaler, blev mig strax overdraget det hæderlige Hverv, at møde i en Comité hos den Høie Magistrat for at tage i Biesbyn: 9 Skomager Drenges Svendestykker. Jeg tænkte ved mig selv; hvad mon Skomagerne sige hertil? thi jeg mindrede mig den bekjendte Anekdote om Maleren, der sagde til Skomageren: „Bliv ved din Last!“ Noget efter maatte jeg møde bag Børsen, hos en Seil- og Compasmager, høit oppe paa et Loft, for at see paa et Seil, hvorledes det var syet; og strax derefter blev jeg tillsagt at møde ude paa Christianshavn hos en Bager; men da svarede jeg Akademiets Bud: At jeg slet ikke forstod mig paa Hvedebrød, og lod ham med denne Bescæd henvende sig til et andet Medlem. Han henvendte sig

da til Hr. Professor Klingberg — som nok heller ikke har været tilfreds med dette Hverv; thi han gjorde Bevægelse imod denne Hr. Etatsraad Hansens nye Indretning, at see paa Svendestykker; — hvilket hidrog til, at dermed bleve gjort nogle Forandringer. Som Medlem indsendt jeg mig dengang jævnlig i de akademiske Forsamlinger, hvor tør de end forekom mig, — jeg haabede ideligen at høre noget om Kunsten; men denne var sjældent Gjenstanden; jeg havde endog undertiden vanskeligt ved at troe, at jeg befandt mig i et Kunstnersamfund. Ideligen blev der talte om den nye Fundats, at naar den kom for Lyset, saa skulde alting blive saa herligt; henved den Tid at Fundatsen var i Vente, opfordrede Directeuren flere af sine Medcolleger til at componere en Vignette til Fundatsens Forsiring. En af de Tilstedeværende tog sig den Frihed at gjøre den Bemærkning, at til det man ikke kjendte, kunde man ingen Vignette give; men Directeuren afbrød med disse Ord „Man kunde jo til Vignette anbringe en *Pane*.“ Jeg for min Deel taug og tænkte: — her ere jo ingen *Høns*? Lorentzen, der stedse er beredvillig, tilbød at gjøre en Tegning, og Kobberstikkerne at udføre Tegningen i Kobber. Men det endelige Resultat af et oftere igjortaget Præludium var, at den nye Fundats kom for Lyset uden Vignette og i dets Sted — pyntet med det danske Vaaben, der som Kunstprodukt er det uæleste, jeg kjender. Men maaske at Directeuren anseer det for en Fortjeneste at tilveiebringe noget, som intet har kostet; thi, vel at forstaae, et Kobberstik, der skal have mindste Værd, maa betales.

I Directurens Sted vilde ieg have tænkt ganske anderledes. — Jeg vilde have været bekymret for, at den nye Fundats var bleven prydet med et Kobber til Titelbladet, saaledes at samme kunde have gjort Akademiet *Ure*, for derved paa en værdig Maade taknemmeligst at hædre Stiftelsens allernaadigste Protector.

Skulde Nogen finde, at jeg burde have yttret denne min Mening i Akademiet; da vilde jeg svare: jeg tier helst, hvor jeg ikke troer at gavne ved at tale; thi jeg er overbevist om, at Directeuren vilde have svaret mig: „Efter min Overbeviisning sætter Hans Majestæt Kongen ikkun liden Priis paa slige Galanterier; thi Han tænker ligesom den hulde Fader; naar Han blot seer, at Hans Love komme Stiftelsen til Gavn, saa føler Han Sin allernaadigste Velvillie belønnet. Ville De, mine Herrer! som jeg, troligen bidrage Alt til Hans Majestæts allernaadigste Villies Opfyldelse; da ville sande Fortjenester komme i Betragtning. Da vilde det, at være indfødt Dansk og roesværdigen at have gaaet den akademiske Bane, være den bedste Unbefaling og ingen Uvedkommende vil kunde fortrænge Nogen. Da vil der i Kunstnersamfundet herske Liv og Munterhed — Kunstneren vil føle sig hædret og Eleven opmuntret. Naar vi saaledes have Kunstens Formaal for Øie, da vil Enhver begribe, at naar Modelskolen gaaer til Grunde, da er Stiftelsen opløst, og naar Kunstneren berøves sit Atelier, da er han tabt.“ Saaledes vilde Hr. Statsraaden sikkert have svaret mig, og jeg vil slutte med den christelige Sætning: Viis mig Din Troe af Dine Gjerninger!

C. F. Hoyer
Kongelig Historiemaler.

P o t p o u r r i .

Hylleren ligner en snabset Strømpe, som bæres vrangt for at skjule Pletterne; den Oprigtige en reenvasket men hullet Strømpe, der endnu ei er stoppet.

En Skræder, ved Navn Røggodt, der havde hørt noget om Improviseren, bad en Student om et Riim paa sit Navn. Denne tjente ham med Følgende:

Deres Navn, Herr

Røggodt!

Var uden R

Dg got.

En Dame var i et Gelfab saa uheldig, hvert Dieblis at tabe enten sit Fingerbøl, Dørklade eller Traadnøgle. „Hvad kan vel være Uarsag til,“ spurgte man en tilstedeværende Franskmand: „at det smukke Kjøen i Almindelighed saa ofte lader falde hvad det har i Hænderne?“ „Parceque les Dames ont les formes plus rondes que nous!“ (det er, fordi Damerne have rundere Former end vi), var Svaret.

Om Hr. Werschalls Aftenunderholdning.

Søndagen den 26de Februar gav Hr. Hof-Violon Hr. Werschall med Understøttelse af hele det Kongl. Capel, under Anførsel af Musikdirecteuren, Hr. Professor Ridder Schall, sin i dette Blad forhen bebudede Aftenunderholdning paa Hoftheatret. Denne Aftenunderholdning, der især i musikalsk Henseende udmærkede sig fortrinligt, bestod af tre Afdelinger. Den første var af følgende Indhold: 1) Nye Concert-Ouverture af Hr. Capelmusikus Frølich; en særdeles brav Composition, der gjor-

de den unge Tonekunstner megen Ære og vandt fortjent Bifald.

2) Nye Violin-Concert (Iode Op). af Louis Spohr, en yderst genial og i sit Slags fuldbendt Composition, der kan ansees som en sand Prøvesteen for en udmærket Violinist. Hr. Werschalls kraftfulde, skønne Tone, sjældne Kunstfærdighed og Præcision, i Forbindelse med den kjendelige og betydelige Glib, hvormed han havde indstuderet denne saare vanskelige, høie Composition, vandt almindeligt og udeelt Bifald hos det dannede Publikum. 3) Italiensk Aria, der udførtes af en Dilettantinde.

Det var at beklage, at Valget af denne temmelig trivielle Composition, der ikke engang ret egnede sig for den unge Sangerindes Stemme, maaske for endeel svækkede det Indtryk, hendes ret behagelige og sjældent kraftfulde Altstemme, i Forening med hendes Smag og umiskjendelige fortrinlige Skole, i et sjønt Tonestykke vilde have frembragt. Endnu mere at beklage

var det dog, om enkelte, dels smagløse, dels ukjærlige Domme skulde være komne denne talentfulde unge Dilettantinde, der allerede oftere har ladet sig høre offentligen, for Ære, og afstrække hende for at fremtræde igjen. Da det er forbudt de Kongl. Sangere og Sangerinder at deeltage i de offentlige Concerter, der gives af indenlandske Kunstnere, vilde Vocalmusikken, naar Dilettanterne ogsaa traadte tilbage, snart være aldeles forsvunden af de offentlige Concerter, hvilket da vilde være det eneste Exempel i sit Slags i en Hovedstad. —!— 4) Concertstykke for Violoncel, arrangeret og udført af Hr. Fr. Funck.

En høist brillant Composition, der gav den udmærkede Kunstner fortrinlig Leilighed til at lægge sin store Virtuositet og Kunstfærdighed for Dagen. Det var ogsaa saare kjendeligt, at Hr. Funck udførte denne vanskelige Composition *con amore*, og den Enthusiasme, der udtalte sig i det stormende Bifald, der blev ham til Deel, var derfor ogsaa kun billig Erkjendelse. Dem, der befrygte, at dette store Bifald skulde forlede andre mindre

udmærkede Solospillere til ogsaa at forsøge sig med denne Composition, kan man berolige med den Forsikkring, at de af guldige Grunde nok lade det fare. — Den anden Afdeling bestod af Declamationsnummere, blandt hvilke Md. Werschalls mønsterværdige Fremsigelse af Dr. Heibergs meget værdifulde Digt, Kunstreisen, og Ifr. Tørgensen's aandsfulde Recitation af Professor Dehlenschlaegers luftefulde Digt „Eil Apol“ tilfredsstillede enhver Fordring. Om de øvrige Productioner, Storken, et nyt Digt af Dehlenschlaeger, der fremsagdes af Md. Werschall, Skøiteløberen, af Samme, frems. af Hr. Liebe, Fragment af Kallunborgskrøniken, frems. Hr. Rosenkilde, og Johan og Lise, af C. Winther frems. af Ifr. Clausen, kan Refr. ikke tillade sig nogen Dom, da det formedelft den, vanskeligen forhindrede, Uffik paa Hoftheatret med idelig Loben paa Gangene og Slaaen med Dorene, var ham umuligt at høre mere end libet af disse Digte, og af det sidste næsten slet Intet. — I denne Afdeling udførtes Krøyers fortrinlige Composition for 4 Mandestemmer af Hr. Wilsters veltungte Sang: „De første Prygl jeg i Skolen fik, det var for det Verbum Amare.“ — Det Hele sluttede med C. M. v. Webers berømte Tonedigtning: Kamp og Seir, hvis Udførelse ikke fortjente at kaldes uheldig, i Betragtning af de mange Vanskeligheder den frembyder, og med Hensyn til den Maade, hvorpaa disse, saavidt det lod sig gjøre efter de givne Kræfter, tildeels vare overvundne; især gjorde den vort Kgl. Capel Vre.

T h e a t r e t.

Der Zweck ist weit, die Absicht eng. Der Zweck vermählet alles Harmonische mit sich, die Absicht schließt aus. Durch Zwecke lebt, an Absichten stirbt die Kunst. Wenn eine Kunstanstalt kein freudiges Leben hat, so ist es meistens darum, weil mehr Absichten als Zwecke gefolgt werden.

S. L. Bühlert.

Denne Artikel kunne vi i Theatrets som i Conversationsbladets nye Quartal, der tillige er det sidste i denne Saison, ikke begynde bedre, end med det varme Vnske, at Repertoiret i det nuværende maa blive mere svarende til sin egentlige Bestemmelse og mere afvejlende end i det forrige, nu forløbne. Vi ville kun i al Korthed kaste et Blik paa den afvigte Februar Maanedes Repertoire, og finde da strax, at der i den hele lange Tid ikke er givet en eneste Tragoedie og af Skuespil tre foralbede isslandske, nemlig Myndlingerne, Embedsiver og Pebersvendene, den gamle Røgebuiade Indianerne i England og det forslidte og kjedsommelige Treactsstykke De to Frimurere. Af Nyheder er i dette Tidrum, foruden Vaudevillen Den 28de Januar, der er opført fem Gange i Forening med andre endnu mindre Genactsstykker, og som desaaarsag kun to Gange har givet fuldt Hus, ikkun præsteret den forulykkede Medea, der, efter kun at være opført en Gang, desværre allerede igjen synes at være henlagt, da den for Tiden overstiger vort Theaters Kræfter; hvilket Misgreb er saa meget mere at beklage med Hensyn til al den megen spildte Tid, der er medgaaet til denne vanskelige Compositions Indstudering, til de mange saavel Quartet- som Orkester-Prøver. Alt saa godt som til ingen Nytte! — Heller ikke i musikalisk Henseende har denne Maaned givet noget rigt Udbytte, med Undtagelse af Tryllesløiten, der er opført fem

Gange, efterat være givet tvende Gange de to sidste Aftener i Januar, altsaa 7 Gange i 4 Uger, er kun opført de yndede, men saa ofte gjenkommende, Syngestykker, Lulu og Joconde, samt den gamle med Rette fremdragne comiske Operette, Entreprenuren i Knibe, der blev gjentaget en Gang til. Endnu fattigere var Lykspillet betænkt; thi foruden de holbergiske Comoedier: Jeppe paa Bjerget og Erasmus Montanus saae man kun en Ubetydelighed: Den letfærdige Løgner. Det Prædominerende var altsaa ogsaa i denne Maaned Genactstykkernes; thi foruden den forhen omtalte Baudeville: Den 28de Januar, der blev givet fem Gange, opførtes ikke færre end otte andre Genactstykker, dels flaae s. Ex. Serenaden og tilmurede Bindue, dels forslidte og forpildrede s. Ex. Kong Salomon og Sorgen Hattemager, Silkefæstigen, De borgerlige Stævnemøder; o. a. fl. Vi slutte denne korte Oversigt med den Bemærkning, som vi gjøre os en Fornøielse af at tilføie, at Repertoiret i denne Marts Maaned synes at tegne til at blive mere tilfredsstillende. Foruden Nyhederne Isabella, Syngepil af Rossini og Tragoedien Sigurd, ere i de første Uger dels allerede opførte dels anmeldte til Opførelse de interessante og yndede Syngepil: Rødhætten, Barberen af Sevilla, Lulu, saavel som de ældre Stykker Indtoget, Salomons Dom, og Landsbytheatret, der, skøndt de i Kunstværde kunne sammenlignes med hine, dog ogsaa have hvert sit Publikum. Bistnok bør hint magre Repertoire for største Delen tilskrives dels pludselig Løbet af Maanedens indtruffen Sygdom hos adskillige af de Spillende s. Ex. Mb. Wershall, Jfr. Wulf, Mb. Nielsen o. a. fl. dels Mb. Andersens og Mb. Kuncks Gravarelse fra Scenen, der vil vedvare til Saisonens Slutning.

Onsdagen den 1ste opførtes: Landsbytheatret, Lykspil i 5 Acter af Reynold. Dette forældede Produkt holdes ved Frydenbergs ypperlige Fremstilling af Master Mist. Deretter en Entree.

Torsdagen den 2den: Den lille Rødhætte, Tryllepil i 3 Acter af Cheaulon, Musikken af Boyeldieu.

Fredagen den 3die: Barberen af Sevilla, comisk Opera i 2 Acter, Musikken af Rossini. Denne Forestilling, der bearedes af Hans Majestæt Kongens allerhøieste Nærværelse, gik i det Hele med Liv og Runding, uagtet en lille Uoplyselighed paalagde Jfr. Frzæs Gestus nogen Tvang og gav Anledning til en comisk Spas af Hr. Frydenbergs, hvis rige Lune betydeligt haver Bartholos Rolle.

Lørdagen den 4de: Jeppe paa Bjerget, Comoedie i 5 Acter af Holberg, som comisk Nodstykke, istedetfor Dyvete.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmqvist,

Studiestrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Tirsdagen den 14de Marts 1826.

Nr. 2.

Recapitulation

af

mine Erindringer imod Kunstakademiets Directeur, Hr. Stats-
raad Hansen, R. af D.

For de mange Deeltagende, der have værdiset mine Anliggen-
der deres Opmærksomhed, vil jeg i Korthed give en Oversigt af
hvad jeg har ladet trykke imod Kunstakademiets Directeur, Stats-
raad Hansen. I Slutningen af fr. A. udgav jeg mine „Bi-
drag til Kunstakademiets Annaler“ af hvilket Skrift
endnu endeel Exemplarer ere at erholde paa Byens Boglader
samt hos Bogtrykker Elmquist for 2 Mk. Hvad jeg siden
har udgivet, findes, paa tvende i Bladet „Dagen“ meddeelte
Stykker nær, i Conversationsbladets fr. Quartal. *)
Følgende er det korte Hovedindhold af mine sidste 16 Bidrag til
at karakterisere Hr. Statsraad Hansen som Directeur:

*) Indhæftede Exemplarer af dette Quartal ere at erholde for 9 Mk.
Stykket hos Hr. Elmquist. Red. Ann.

1) Dagen No. 294 fr. A. Fremstilling af at det vilde være gavnligt og mest oeconomisk for Kunstakademiet, at bespare Alt det de videnskabelige Forelæsninger koste, og derimod Intet, for at bringe Modelskolen til at være det den burde være.

2) Dagen No. 11 d. A. En Stiftelse, der ikke har andet til Formaal, end at lære Elever at copiere, fortjener aldrig at kaldes et Akademi for de Fjønne Kunster.

3) Conversationsbladet No. 5 fr. A. Under Statsraad Hansens Direktorat vil man vanskeligen have Exempel paa, at den akademiske Bane er bleven tagen i Betragtning, eller at akademiske Prøver ere respecterede.

4) Conversationsbladet No. 7. At man bør ansæe Indbrudet d. 25de Novbr. paa Charlottenborg, i alle Henseender for at være Bولد, eftersom at Directeuren ikke engang ifølge Reglementet §. 10, paa nogen Maade har opfyldt sin Embedspligt.

5) Conversationsbladet No. 9. Om hvorledes Akademie-Betjentens Indbruds-Expedition blev udført Iuleasten.

6) Conversationsbladet No. 13. At Enhver ikke kan bruges til at stille Model, og at en god Model, der er saa høist vigtig for ethvert Kunstakademi, ikke kan have for Spotpris.

7-8) Dagen No. 20 og Conversationsbladet No. 15. At Akademiets Forsøg til et Forsvar for Directorens voldsomme Udfærd er aldeles mislykket.

9) Conversationsbladet No. 17. At jeg ikke veed hvori at Statsraad Hansen som Directeur har gavnet det Kongelige Akademi for de Fjønne Kunster.

10) Conversationsbladet No. 18. Om hvorledes at Directeuren har bragt Lund og Clemens paa Valg til at ansættes som Professorer; uagtet den første var erklæret for

uværdig til at nyde Kongeligt Reifestipendium, og den sidste for uduelig til at forestaae Modelskolen.

11) Conversationsbladet No. 20. At Kunstakademiets 72de Aar ender med, at den nye Indretning med Pengepræmier er indført paa en ulovlig Maade.

12) Conversationsbladet No. 21. Om Frederik 6. Vtes Fæst. Fremstilling af at naar Modelskolen gaaer tilgrunde, da er Stiftelsen opløst, og af at de vigtigste Punkter i Fundatsen ere enten overtraadte eller ude af Kraft.

13) Conversationsbladet No. 23. Om sal. Professor Dajons Fortjenester som Directeur, og at man maatte ønske for Stiftelsens Skyld, at kunne give Directeuren Etatsraad Hansen et lige saa fordeelagtigt Vidnesbyrd.

14) Conversationsbladet No. 24. At Etatsraad Hansen, Medlem af Slotsbyggnings-Commissionen og Directeur for Kunstakademiet, kan umuligt forsvare at have illuderet Hans Majestæt Kongens allernaadigste Villie.

15) Conversationsbladet No 25. At Directeuren Etatsraad Hansen sætter mere Priis paa et Haandværk, hvortil der ikke behøves Genie, end paa den sande Kunst.

16). Conversationsbladet No. 1 d. A. At Directeuren Etatsraad Hansen tænker mest paa Haandværks-Drenge, og bekymrer sig lidet eller intet om Modelskolen og Kunstneren.

C. F. Hoyer
Kongelig Historiemaler.

Architekt Gram.

Architekt Gram, en værdig Descendent af vor berømte Hans Gram, er, efter nogle Maanedes Ophold her i Staden, reist

tilbage til Amerika. Han nød i sine yngre Aar Undervisning paa Kunstakademiet, og gik siden, for at grunde sig i sit Fag, til Italien og Frankrig. Som en ypperlig Tegner og Gipsarbejder levede han meget lykkeligen i Paris indtil Aaret 1815, da en ond Dæmon fik ham til at vende tilbage til Danmark. Kunstakademiet havde udseet ham til Lærer i dets arkitektoniske Ornament-skole. Hans Tegninger vandt dets udmærkede Bifald; men han selv havde den Ulykke at fortørne Hr. Etatsraad Hansen, og at faae en Proces med samme paa Halsen, som endte sig med Tabet af hans liden, surt erhvervede, Formue. Hans Nød var ubeskrivelig, da Commandeur Sølling, en Mand, hvem Hjertet sidder paa det rette Sted, antog sig den betrængte Kunstner, og sørgede for, at han, skjøndt tabt for sit Fædreland, dog ikke skulde være tabt for Verden. Med Raad og Daad understøttet af Sølling, drog han til Amerika, hvor han ved sin Kunst har erhvervet sig baade Hæder og rigelig Fortjeneste. Hurra! for Sølling og Bombebøssen!

Patriotisk Fæst.

Til Bedste for de forulykkede Søemands Efterladte og gamle Søemand havde et Selskab af Benner i Søndags den 12te dennes foranstaltet en Forestilling af P. A. Heibergs Comoedie: „De Bonner og Banner.“ Indtagten, der vil blive tilføjet Hr. Commandeur Sølling N. af D. skal have beløbet sig til 100 Rbdlr. Nedenstaaende skjønnede, af Hr. J. Garbrecht forfattede, Prolog og Epilog bleve fremsagte før og efter Stykket og til Slutning blev det i Gaarsdagen meddeelte Chor affjunget. Theatret forestillede en Lund med et Vandfald i Baggrunden; paa Siden vaiede to Dannebrogsslag — et Drlogs og et Gof-

farbie-Flag. Toren's Hr. Garbrecht begyndte Prologen, traadte han først hen til Orlogsflaget og fremsagde følgende Strophe:

„For Armøds Søn jeg stolt vil virke

Vag Tidens lyse Egeblad;

Mit Hjerte være Herrens Kirke —

— For gamle Danmark døer jeg glad!“

Hvorpaa han, med den Varme og Følelse, der ogsaa i poetisk Henseende udmærker denne Forfatters Digte i denne Art, fremsagde følgende:

P r o l o g.

Stolt knæler Egen i det diærvæ Norden,

Høit blusser Trostabsflammen i vort Bryst,

At gavne Dødt og Landet her paa Jorden,

Det er den danske Borgers første Lyst;

Men naar han seer den blege Diding vanke]

Med bønligt Blik paa Sorgens Tornevej,

Da føler han sin Varm urolig vanke,

Og Hjertet glemmer blege Diding ei.

Den gamle Sømand stod i Ungdoms Dage,

Med Mod i Bryst og Kræften i sin Arm; —

— Nu er' de foundne; — han er kun tilbage,

Som visse Blomst ved Moderlandets Arm.

Saa ramte Skæbnen snart mit Danmarks Sønner,

Der pløjed' Velgen blaa i Kraftens Tid;

Du gamle Helt, som Borgerfrandsen lønner,

Du skaffed' dem en Aften lun og blid!

Ja! Søtting! Du har gjort en herlig Vinding;

I Armøds Draae dit Navn — velsignet —klang,

Og Daupnebrog omvisted' huldt din Tinding,

Mens Velgen fulled' Dig en Hæderssang!

Naar seent engang Du gaaer til Himlens Glæde,

Da kast et Blik til Jordens dunkle Vel;

Se gamle Søgut til Din Gravhøj træde

Og sige: „Han forglemte os dog ei!“

O! Verden vil med fort saa gierne male,

Hvad stolt sig hæver midt i Tidens Larm;

Men — Sandhed staaer — Din Hæder aldrig dase!

Held Dig! — Held hver en ædel Borgerarm!

Held hver, som tænkte paa Fortadtes Smærter,
Paa Faderløsts Graad i Armods Hjem!
— Det er saa skönt, at see af danske Hjerter
Medlidenshedens Blomst at springe frem.

Bedom da ventligen, hvis Evnen glipper,
Det Herte, der for Armods Søner slog,
Dg Danmarks Dal bag Tidens steile Klipper
Skal evig smite under Dannebrog!

Epilog.

(Frem sagt af Hr. J. E. Schow).

Høit bruser Bølgen — Dannebrog vifter
Dg Stjernen tindrer i det mørke Blaa,
Mens Maanen blinker igjennem Skyens Rister,
See! Moder Dana smilende at staae!
Hun sender mig, for Eder her at bringe
Den Tak, som skyldes Danmarks ædle Søn,
Til Himmelen skal Armods Bøn sig svinge,
Der smiler Vrens Krone eviggrøn!
Ei længere kunde gamle Sømand græde,
Selv Taarekilten standsedes ved Sorg,
Nu maae han høit en Lovsang freidig gælde,
Nu staaer han glad for Haabets lyse Borg!
Den arme Enke sad i dunkle Kammer,
Omringet af de faderløse Smaa,
De kjendte endnu ej den dybe Jammer,
Men græd hun — fordi Moder græder saa; —
Ved Eders Hielp er Sorgen nu forsvunden,
Dg Haabets Rose staaer i Armods Lue;
Den klare Perle, som i Rød er runden,
Er vejet hist af Gud bag Himmels Skye!

Modtag vor Tak da hver, som har en Gave
Paa Armods Altar broderligen lagt!
Paa Bølgens Top skal Danmarks Søn, den brave,
I Kampens Lue stande uforsagt;

Thi om endog engang hans Etjerne daler,
 Saa veed han dog, — den diærve Havets Mand:
 „En Broderslof, der lindrer mine Qualer,
 „Staaer hisset paa den elskte, danske Strand!“
 Og naar i Dødens Time Kinden bleguer,
 Og han staaer nær ved Gravens skumle Rand,
 Saa raaber Guttén, før han livløs segner:
 „Hurra! min Konge og mit Fædeland!“

T h e a t r e t.

Misgönne mir Einer den Applaus,
 So frag' ich ihm die Augen aus.

Sara.

Søndagen den 5te: Isabella, eller Den heldige List, nyt Syngespil i 1 Act, oversat til Rossinis Musik. Denne nye Composition af den berømte Mester har allerede i endeel Aar været givet med Bisald, saavel i Italien, som i Paris og paa de fleste tydske Theatre. Originalens Titel er l'inganno felice. Er og saavel Musiken som endnu mere Texten uden synderligt Kunstværk, hører denne dog ikke til de flettere og hin har adskillige meget skønne melodieuse Ideer og Overgange, der maa falde i Øret overalt, hvor man kan og vil høre. Ved denne Leilighed er det maasse ei saa ganske paa urette Sted at meddele nogle Uttringer i fremmede Blade om Rossini, hvilke udmærke sig ved træffende Sandhed fremfor det Meste, der skrives i den nyeste Tid om denne Componist. I et af de interessanteste sydtyske Blade „Bäuerles Allg. Theaterzeitung und Unterhaltungsblatt“ fr. N. No. 6 siges blandt Andet Følgende: „At Rossini fremtraadte, var særdeles godt; thi uden engang at tage Hensyn til hans specielle Productioner, har han allerede gjort den musikalske Verden en uendelig vigtig Tjeneste derved, at han gjorde Ende paa den

blinde Beundring af de stränge Former og rene Forhold i Tos-
 nernes Rige, hvilken truede med at blive den herskende. Ude-
 er det nu med den Troe: Musik er god, naar den kun er over-
 eensstemmende med de harmoniske Forholds Love. Man var
 nærved at tage Form for Væsen, da fremtraadte han, hvem For-
 men kun var et Kar, hvori han gyder det, der sprudler af hans
 rige Kilde; og de Gaver, han bød Verden, oplivede og henryk-
 tede den; det maatte gjøre alle tænksomme og duelige Componi-
 ster opmærksomme, og de ærligere iblandt de Ikkeduelige maatte
 erkjende, at deres regelmæssige, correcte Compilationer, deres
 majsommelige Udspinden af fattige Ideer, deres Effekt-Prøver
 af store Forgængeres Instrumentering ingen Compositioner ere,
 at de kunne være Kjendere, Theoretikere, Musikere, men ikke
 Tonedigtere." Rossini har som bekjendt, komponeret adskilli-
 lige Texter, der allerede vare komponerede af berømte ældre
 Componister f. Ex. Paesiello, o. a. fl. og hans have næsten
 ganske fortrængt de ældre, dog forhen saa yndede. En af de
 bedste franske Journaler *Le Constitutionnel*, der saavel i viden-
 skabelig som i politisk Henseende udmærker sig ved Frimodighed
 og Aand fremfor de fleste Pariser Tidsskrifter, finder denne
 Geir meget naturlig og retfærdig. Man høre dens egne Ord:
 „Rossini har skabt en ganske nye Skole, rig paa nye Ideer
 sødsel med forskjellige, uventede Rythmer, henrykker han stun-
 dom, og imponerer stedse. Hans Begeistrings Ild og hans Ind-
 bildningskrafts Frugtbarhed lade Tilhørerne ingen Tid tilovers
 til Overlæg; han henriver, besejrer Alt; hans Arier, hans En-
 semblestykker ere ligesom en bølgende Ild, der holder Beundrin-
 gen fangen og bryder over Sjælens Bevægelser. Ikke enhver
 lader sig henrive af en simpel Arias Ynde, af en Melodies Be-
 hagelighed, der er bestemt til at røre Sjælen; men Ingen er
 uimodtagelig for at blive imponeret, og i denne Fornemmelse er
 ogsaa en Fornøielse. Netop deri ligger Rossinis Hemmelig-
 hed, deri Grunden, hvorfor Paesiello's Musik efter hans
 synes at have en blegere Farve, og ikke mere behageligen at
 ville smigre Tilhørernes Øre og Følelse."

(Slutningen følger).

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
 Studierådets No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Fredagen den 17de Marts 1826.

Nr. 3.

Theatret.

Nicht Unpartheilichkeit ist dem Erdenmenschen anzufinnen, sondern nur Bewußtseyn derselben, und zwar eines, das sich nicht nur eines guten Zieles, auch guter Mittel bewußt ist.

Jean Paul Fr. Richter.

Søndagen den 5te: Isabella, eller Den heldige List, Syngespil i 1 Act oversat til Rossinis Musik. (Slutning see fr. Nr.)

Hvad Udførelsen angaaer af denne Nyhed, da var den just ikke fortrinlig eller fliffet til at høre samme. Fra Sangens Side, der var heldigere end Spillet, udmærkede sig især Fr. Ida Wulff i det for en ung Sangerinde saa vanskelige Hovedpartie, som hun foredrog med megen Smag, Følelse og Correcthed. Hendes Spil derimod saavelsom Hr. Kirchheiners som Bertrando og især Hr. Winstow sen. som Ormondo lod endnu i altfor høi Grad savne det fornødne Liv og Utryk, der skulde sætte de kun svagt skizzerede Charakterer i det behørigt Lys. Hr. Cetti var ret brav som Battone, dog noget mat

og han udelod denne Aften sin Arie, hvilken han formodentlig ved næste Forestilling vil forebrage. Den heldigste fra Spillet's Side var vistnok Hr. Zinck som Minegraveren Tarabotto, hvis godmodige og naturlige Lune ikke lidt bidrog til at optilve den ellers temmelig søvnige Forestilling. — Med Hensyn til Costumet, da var især Hertugens særdeles smagfuldt og velklædende; men det var ikke iagttaget, at Isabella i sidste Scene maa være iført sin Tyrskindebragt, hvilket udtrykkeligen af Forfatteren foreskrives. — Derefter udførte Capellet en fortræffeligen komponeret Concertante af André, og til Slutning gaves Indtøget, Farce i 2 Acter af P. A. Heiberg, Musiken af Schulz. Disse to Compositioner, givne paa en Aften, Rossini's *l'inganno felice* og Schulz's Indtog maae være forekomne Musikkjenderen omtrent som naar han mødte en ung Spradebasse og en gammel Skatteborger med hinanden under Armen.

Mandagen den 6te: Salomons Dom, Drama i 3 Acter med Chor og Sange af Caignez, oversat til Kunzens Musik af N. E. Bruun.

Tirsdagen den 7te: Det tyungne Givtermaal, Comœdie i en Act af Moliere, og Azemia, Syngespil i 3 Acter.

Torsdagen den 9de var ligesom den forrige en temmelig mager Aften, da kun to Genactsstykker, nemlig Den lille Hyrbedreng, dramatisk Idyl i 1 Act af Dehlenschläeger og Isabelle, Syngespil i 1 Act, bleve givne.

Fredagen den 10de: Kong Sigurd, nye original Tragedie i 5 Acter, af en Anonym, med en Prolog, der blev fremført af Hr. Nielsen. — Stykket, der nedensfor skal blive omtalt, blev modtaget med udeelt og fortjent Bifald, og Hr. Nielsens hypperlige Udførelse af Hovedrollen, hvormed Stykket staaer og falder, vandt, efter Fortjeneste, en ligesaa levende og almindelig som udmærket Erkjendelse ved et flere Gange igjentaget stormende Bifald.

Løverbagen den 11te: Lulu, Opera i 3 Acter.

Søndagen den 12te: Hemmeligheden, Operette i 1 Act, omarbejdet, efter Quétants franske Original, til Musik af Runzen ved A. G. Thoroup. Derefter: Kong Salomon og Sorgen Hattemager, 14de Gang for fuldt Hus.

Mandagen den 13de: Det paa digtede Galles, Eftespil i 1 Act af Charlemagne oversat af N. T. Bruun; derefter Balletten Afguden paa Ceylon, af Galeotti og Schall og til Slutning Hemmeligheden, Syngespil i 1 Act. — Atter en mager Forestilling, der naturligtvis heller ikke var i Stand til endog kun halvt at fylde de uabbonnerede Pladser. Da „Hemmeligheden“ der forresten er et meget gammelt Produkt, næsten i et heelt Decennium ikke er givet, og med Undtagelse af Grethes Rolle, har faaet en ganske nye Rollebesætning, maae vi her omtale samme lidt udførligere. Saavel Stykket som Musiken har sin Fortjeneste, uagtet begge ere noget vel langtrukne; men Musiken er i det Hele meget karakteristisk og melodious; især ere Birkedommerens tvende Arier, Grethes bekjendte Sladdervise, og Lucas's Romance, der i sin Tid var i Alles Munde, fortræffeligt componerede. Blandt de Spillende udmærkede sig især Md. Liebe som den sladderagtige Snakkesøster Grethe og Hr. Stage som Birkedommeren, hvis livfulde og karakteristiske Fremstillinger især have Udførelsen. Ifr. Brza er ikke heldigen placeret som Rene, der er udenfor det Rollesag, hvori denne Kunstnerinde er vant til at bevæge sig. — Desuden har Theatret jo et tilstrækkeligt Antal af unge Subjecter, af hvilke der dog sikkert kunde findes en, der var capabel til at udføre dette Partie. — Sophies Rolle udførtes fra Spillet's Side ret vakkert af Ifr. Nielsen, der ogsaa havde anvendt megen Flid paa sit Syngepartie, af hvilket ogsaa Udstilligt blev foredraget med Tølelse og Smag; kun var hendes Intonation ikke endnu steds rene, hvilket hun vel efterhaanden

vil stræbe at undgaae. — Dhr. Enholm og Bauer skilte sig ret godt ved Johans og Lucas's Roller; den første har kun paataget sig dette Partie i Hr. Cettis Sygdom, hvis Navn endog var anført ved første Forestilling paa Placaten.

Tirsdagen den 14de: Kong Sigurd, original Tragoedie i 5 Acter med tilhørende Prolog af en anonym Forfatter. Det Bifald, denne sceniske Nyhed vandt ved den første Forestilling i Almindelighed, og Hr. Nielsens høist fortræffelige Udførelse af Hovedrollen i Særdeleshed havde ogsaa ved denne anden Udførelse skaffet et næsten ganske fuldt Hus, der er saa meget mere glædeligt paa en Tid, da Genaktsstykkernes smaalige Lilleput-Regimente maatte lade befrygte en stærk Retning af Smagen, der, som bekjendt, endnu staaer paa temmelig svage Fødder hos os.

Uagtet man ikke veed hvem Forfatteren er til Kong Sigurd, antager man dog, ifølge indre Kriterier, den samme geniale Digter, der allerede har beriget Theatrets Repertoire med Tuta og Svend Grathe derfor, og saavel i poetisk Fylde som i dramatisk Effekt turde det næste have Fortrin for hine ældre fortjenstlige Arbejder. Det historiske Stof, Digteren har benyttet, har ikke kunnet skjænket ham noget rigt Udbytte, og han har derfor maattet tage sin Phantasie meget til Hjælp. Det findes i Dhr. Professorer Statsraad B. Thorslacius's og Justitsraad E. Werlaufs Udgave af Kong Sverres Saga 110de Capitel, Side 195 og lyder som følger:

Om Sigurd Brænder.

„Efter paa i Skoufuene samlede sig en Flok, som viste sig ufredelig, løb ned i Vigen, og gjorde meget Ondt ved Manddrab og Røveri, men for nogle brændte de deres Gaarde. Formanden for denne Flok kaldtes Sigurd, Kong Ingis Søn, og Harald Gilles Sønnesøn. Bønderne kaldte hannem Sigurd Brænder. Denne Sigurd havde talt med Jon Rufflung, som

Kjendtes ved Sigurds Frændskab, og sagde, at han ret slægtede sine paa, og troede han vilde med Tiden blive en stræng Regent og af stort Foretagende. Jon bød ham til sig, men Sigurd lod sig ei synnerlig synes om Ruslungernes Udsæd, og vilde heller selv anføre sin egen Flok, thi han troede sig bedre flittet til Landets Regjering og Hoffets Bestyrelse, ligesom og til vise Raad og Bennesalighed. Men alt dette meente han behøvedes mod Præsten Sverres Anslag. Han lod sig og høre med, dersom han og Sverre mødte hverandre, saa skaaede han hannem ei for Slægtkab eller Vielser (til geistlige Embeder); thi Sverre selv, sagde han, gjorde det ei heller ved sine Frænder. Sigurd havde i nogen Tid trehundrede Mand, som var heel ufredelige Folk hvor de komme frem. Om Sommeren efter Jon Ruslungs Død, da det lakkede mod Høsten, droge Bønderne med nogle af Krigsfolket mod Sigurd Brænder, omringede Husene hvor han var, og anfaldt ham og hans Mænd i en Stue, men de gjorde en meget kjæk og mandig Modstand: og da de fleste vare slagne, som vare med ham i Stuen, raabte Sigurd ud paa de andre, og bad dem høre sig, og da de hørte til, sagde han: det er troligst, at I udrette hvad I ville: og saa kunne I fortælle Kong Sverre og andre Hovdinge om denne Seier, som I have her vundet, og sældet fra Riget dette Folks Formand Sigurd Brænder, Kong Ingis Søn; men det er ikke saa stort at gjøre Ord af som I troe, om I tage mig af Dage; thi den rene Sandhed at sige Eder, saa hedder jeg Heden, og er Thorgrim Hørses Præstesøn, en Islænder efter min hele Herkomst, og dog af en ringe Slægt efter udbortes Anseelse, endog det var nærved at I havde saaet mig til Konge.

Derefter fljode de paa ham, og sælbede ham med alt hans Mandskab, og siges der at han var den haardeste (og tapperste) Mand."

At Digteren med megen Kunst har benyttet og udvidet dette Stof, uden at træde den historiske Sandhed for nær, vil En

hver indbrømme, og med Undtagelse af Sverres *) og Sigurds Charakterer, er saavel alle de øvrige Personer i Stykket som hele Handlingen og Gangen i samme allene Digterens egen Opfindelse. Da Refr. formedelsk Sygdom var forhindret fra at bivaane Stykkets første Opførelse, og Stykket endnu ikke er udkommet i Trykken, maa han til et følgende Nr. opsætte sine udførligere Bemærkninger om samme; kun være det ham tilladt her at meddele nogle kortsatte Grindringer, som denne Foredstilling foranledigede. Digteren har med megen Kunst og poetisk Mand behandlet sit Stof, der fuldkomment egner sig for dramatisk Udførelse. Charaktererne ere med saa men kraftige Strøg skildrede, og saavel Kong Sverres djærve Natur, som den listige Biskop Niels i Opsto, den trodsige Høvding Thorbjørn af Herse og den elskende Ragnhild ere især fortræffelige Tegninger, der ikke ere stillede i Baggrunden af Maleriet, skjøndt det vistnok er umiskjendeligt, at Digteren har anvendt sin bedste Kraft paa Kong Sigurd, der ogsaa er Stykkets Hovedperson. Situationerne ere interessante og vidne om Forfatterens Theatertkjendskab, ligesom ogsaa den i det Hele særdeles heldige Rollesfordeling røber en Forfatter, der nøie kjender til vort Theatersonales Kræfter. Kun maa Refr. tillade sig, hvad Stykkets Situationer angaae, at gjøre den ærede Forfatter opmærksom paa at Total-Effekten maaske vilde have vundet, naar Tilskuerne saae Sigurds Død paa Skuepladsen. Naar Kongen blev overvældet af de indstyrtende Birkebener og nedhugget f. Ex. af Sverres tappre Høvding Baard Gutformåsen for Tilskuernes Pine, vilde Sigurds Død ikke allene have været mere imponerende men ogsaa mere heltemæssig end nu, da han bæres død ind paa en Baare. Ragnhild kunde jo let fjernes et Dieblisk og siden igjen vende

*) En udførlig Charakteristik af Kong Everre har man af vor lærde Historiker Dr. G. E. Baden i det norske Tidsskrift Budstikken 1823.

tilbage. En Person, der uden tvivl kunde ønskes borte, er Arns
Laugmands usle Søn Svend, der for at sætte Kronen paa sin
Nedrigbed, tilsidst maa dræbe sin Fader, fjendt imod sit Vi-
dende. Slige Charakterer synes at være altfor æsthetisk hæslige
til at egne sig for poetisk Fremstilling. Sproget er kraftfuldt,
fjænt og heelt igjennem poetisk og udmærker sig ogsaa ligesom
i Tuta og Svend Græthe ved dristige Billeder og træffende
Allusioner, uden i det Hele at være saa ord poetisk som i disse,
hvor man saa ofte hører Digteren istedetfor hans Personer. I
Henseende til den theatrale Udførelse, da turde samme uden-
tvivl henregnes blandt vor Scenes heldigste iblandt de tragiske,
der, som bekjendt, for Tiden ikke er vort Theaters stærke Side.
Hvad der især hæver Stykket er Hr. Nielsens fortræffelige
Fremstilling af Sigurd, der indtager den første Rang ikke allene
blandt hans, men blandt vor Scenes Produktioner i Tragedien.
(Slutningen følger).

L i t e r a t u r.

I forrige Uge udkom det 4de Hæfte eller 2det Bind's 1ste
Hæfte af Hr. Riises „Nyt Bibliothek for Moerskabs-
Læsning“ hvis 1ste Bind er omtalt i Nr. 20 af dette Blads
fr. Quartal. Det nye Hæfte indeholder: 1) Lovise, en For-
tælling af Clauren. 2) Diamantringen, en Novelle af Präzel
og 3) Soluthurns Beleiring, en høist interessant og velskreven
historisk Fortælling af J. Satori. Subscriptionen paa dette un-
derholdende nye Tidskrift, hvoraf et Hæfte 10 à 12 Ark stort
udkommer hver femte eller sjette Uge, modtages hos Hr.
Boghandlere Brummer, Schuboth og Reihel, samt hos
Bogtrykker Græbe og hos Udgiveren i Peterhvidtsfeldtsstræ-
det Nr. 99 og 100.

N a t t e r g a l e n s

fortryllende Sang lyder, betegnet med døde Ord, omtrent paa følgende Maade:

30809803080808080808080

25551 — 25552

Зорре, зорре зорре, зорре би,

Дата — — — — — г.

Die, die — — — —

Quio tr — rrrrrrrr, is

Lü lü lü, ly ly ly ly, llllllll.

Quio didi, li lülyti

Ha gür gür, quipio!

Qui, qui qui qui, qi qi qi qi

— — — gi gi gigi

Hezezezezezezezezezezezezezezezeze, quax hoxe hot

Quia, quia — — — — ti

Di qi qí ió ió ió, ió, ióioioi gi

Lüty, ti le lala tö lo didlo qui

Higaigaigaigaigai — gai gai gai gai

Quier ziozio pi —

Hvo der vil finde den dybere Betydning af disse her uforstaaelige Ord, han lytte paa en blomsterduftende Foraarsmorgen eller i en maanedlar stille Mainat opmaerkksomt til en Rottergals Toner, og han maa føle, at denne Sangens Dronning ikke, som mange Digtere have antaget, klager Elegier, men synger muntre Oder, fulde af Følelse og digterisk Begeistring, til den glædebringende gjenfødte Vaars Hyldings = Fæst.

(G. S. Meßger).

Concert.

Dhrr. Copellos og Schwarzh's Vocal og Instrumental-
Concert paa det Kongelige Theater, før deres Afreise til Udland-
et, vil bestemt finde Sted Søndagen den 9 April.

Kjøbenhavn.

Medigeret af H. C. G. Proft.

Redigeret af H. C. W. Proff.
Trykt og forlagt af Jacob Clandius Elmquist,
Studiefrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Tirsdagen den 21de Marts 1826.

Nr. 4.

Theaternyt.

Med det første kan man vente tre sceniske Nyheder. Tirsdagen den 28de dennes er nemlig, efter Forlydende, William Shakespeare, nyt originalt Drama af Hr. Seminarielærer C. J. Boye, bestemt til Opførelse. Stykket er allerede udkommet i Trykken. — Torsdagen den 1ste April ventes givet: „Aprilsnaren“ nye Vaudeville i 1 Act af Hr. Dr. J. E. Heiberg, og Søndagen den 2den en nye Vaudeville „Den 2den April“ af en anonym Forfatter. — I Løbet af Mai kan maasse ventes givet: Slaget ved Fehrbellin, nyt Drama i 5 Acter af H. v. Kleist, hvoraf en indsendt metrisk Oversættelse af Professor L. Kruse allerede længe har været antaget til Opførelse paa det Kongelige Theater. Til dette interessante Stykke har den Kgl. Sächsiske Musikdirecteur i Dresden Marschner komponeret Ouverture, Mellemacter og Slutningsmusik. En femte Nyhed, der ligeledes er antaget til Opførelse, er Reisen til Brylluppet, Byffspil i 3 Acter, oversat

efter Lemberg's Bearbejdelse af den franske Original ved Hr. Skuespiller Zinck. — Indleveret er et nyt originalt Sørge-
 spil: Farens Dage. Nogle smaa Genactstykker s. Fr.
 Indbyddelsen ere antagne og besatte. — Maatte dog Kinds-
 skjønne Drama Van Dyck og Bethovens Fidelio blive satte
 snart i Gang! Begge have, som bekjendt, længe været oversatte
 og antagne. — Vor geniale Kuhlau er ogsaa igjen færdig med
 en nye Opera, der formodentlig snart vil blive givet.

T h e a t r e t.

*Rectius Iliacum carmen deducis in actus,
 Quam si proferres ignota indictaque primus.*

Horat.

Lirsdagen den 14de: Kong Sigurd, original Tragoedie i
 5 Acter; (Slutning see fr. Nr.)

Ikke allene de gamle Digtere og Kunstdommere, men ogsaa
 de berømteste nyere Æsthetikere antage som Regel for Tragoe-
 dien, at en poetisk Handling ikke blot med større Lethed, men
 ogsaa med høiere Overbeviisning og Sandhed kan sammensættes
 af historiske Facta end uden disse, hvortil Horats siger i oven-
 staaende Motto, uddraget af hans ars poetica v. 129. Alle
 de græske Digteres, en Aeschylus's, Sophocles's, Euris-
 pides's Tragoedier ere grundede paa forhaandenværende Sagn.
 Man nævner Aegathon, en yngre græsk Tragiker og en Sam-
 tidig af Plato og Kristophanes, som den første, der hos Grækerne
 forsøgte at bringe opdigtede Navne og Tabler, der vare uafhæn-
 gige af Mythologien og Historien, paa Stuepladsen; men han
 roses endnu mindre derfor end i andre Henseender, og hans
 Navn blev heller ikke optaget i Fortegnelsen af de Alexandriniske
 Mestere, i hvilken de fortjente Skribenter i enhver Art af Lite-

rarist Birkfomhed fandt deres Plads. Næsten alle Shakespeares, Schillers, Gøtthes dramatiske Værker ere derimod grundede paa Historien eller Legender, og heri har ogsaa vor Dehlschlaeger fulgt dem. Sean Paul synes dog at gaae for vidt, naar han i sin Aesthetik 2den Afd. S. 64 Side 497 hvor han taler om den historiske Fabels Værd siger: „Sørgespillene finde vi næsten alle tagne af Historien; og kun mange flette, selv af Mestere, ere rent opdigtede.“ Det er tydeligt, at han her sigter blandt andre til Schillers vilde Ungdomsproducter: „Røverne“ og „Kabale og Kjærlighed.“ Vil man ogsaa give ham Ret i sin Dom over disse saavel som hertil henregne alle Fouqués dramatiske Fictioner, turde dog maaske Müllners Brøden o. a. fl. anføres som Undtagelser i Reglen. Forresten tilstaaer Refr. at han stedsse har foretrukket det historiske for det fingerede Stof som passende for Tragoedien og tilføier, at han kun kjender yderst faa Undtagelser af Digtere, der med Held have bearbejdet opdigtede og af deres egen Phantasie skabte Stoffe i Sørgespillet. Da der er Rimelighed for, at Forfatteren til Jutta og Svend Grathe er den samme, som vi nu ogsaa have at takke for „Kong Sigurd,“ maa det være behageligt at bemærke, at ogsaa denne vor yngste dramatiske Digter synes at hylde denne ovenfor korteligen udviklede æsthetiske Grundsætning. —

Allerede i forrige Nr. af dette Blad er det bemærket, at Sigurd er en af vor geniale Kunstners, Nielsens fortrinligste sceniske Fremstillinger, maaske hans ypperste. I denne har han unægteligen opnaaet Skuespilkunstens høie Maal: Fuldbendt Harmonie. Intet i denne hans herlige Fremstilling maatte ønskes borte; intet lagt til. Hans kraftfulde Udvortes passer ogsaa ganske for denne Rolle, og hvad der altsaa i andre af hans forresten saa skjønne Fremstillinger f. Ex. af Correggio ikke er ham til Fordeel, er netop nødvendigt til en saa angribende

Rolles Udførelse som Sigurds. Allerede strax i Slutningsscenen af 1ste Act, hvor Sigurd først viser sig, see vi i Hr. Nielsens ædle Spil, den raske, modige og tillidsfulde Jæger, hvis hele Væsen strax i den Grad imponerer os, at vi hos os selv sande hans Ord:

„Nei: jeg var ingen Bondesøn; ei født til
At gaar bag Ploven, i min Vadmetskofte!
Lig soeltandt Klippetop bag Morgentaagen
Har Thronen skinnat dunkelt for mit Nie,
Og vinket mig. Ja, jeg er Kongebaaren.“ o. s. v.

I 2den Act see vi ham i sin Kongedragt blandt sine Mænd. I den fortræffelige Scene med Urne glimrede Hr. Nielsens udmærkede Fremsigelse af de forskjellige træffende poetiske Billeder og Allegorier, der passende der ere anvendte. Vi erindre her kun den Side 53:

„En Cherub, klædt i Malm og Staal,
Tregange høiere end Dalens Kæmpe,
Med Alvorsminen under Hjelmens Skygge
Stod foran mig, og i hans blanke Skjold
Stod Norges gule Løve med sin Dre;
Han rakte Skjoldet frem, jeg svor derved;
Dhi vige Mandens Haab for Kongens Eed.“

Som Spillet's Culminationspunkt anseer Ref. Slutningsscenen i 2den Act, hvor Sigurd tager Afsked med Ragnhild; i denne skjønne Scene, der er den mest rørende i hele Stykket, kan Skuespilleren i Sandhed siges at gaar Haand med Digteren, der maa ansee det som et sjældent Held at have fundet en saadan Fremstiller til sin Sigurd som Nielsen, der er en ligesaa følelsesfuld, fortræffelig Elsker som en ægte Helt; som bekjendt selv ved de bedste og fleste Theatre en sjelden Forening, da i Almindelighed Elskerens maa træde altfor meget tilbage for Helten hos de fleste Skuespillere, der spille i dette Fag. Med en ligesaa beundringsværdig og skjøn Natur fremstiller Hr. Nielsen den vilde, rasende Konge i 3die og 4de Act som den

halv vanvittige, fortabte Sigurd i Slutningsscenen med Ragnhild i 5te Act, og Refr. Sluttes denne korte og usfuldkomne Skildring af hans mesterlige Spil med den Bemærkning, at han med Fornøielse har iagttaget, at Hr. Nielsen ogsaa har anvendt den fornødne Opmærksomhed paa det Plastiske, hvilket især i 1ste Act umiskjendeligen viste sig, hvorimod 2den Scene, i 4de Act i Halvardskirken i Opsto, maaske endnu gav Anledning til flere imponerende Stillinger. — Hos Dr. Ryge er Kong Sverres Rolle i de bedste Hænder. Han fremstillede denne, af Digteren med saa men livfulde Træk tegnede, Charakter med megen Kraft, Sandhed og Natur, og vandt fortjent Bifald. — Den vigtigste Rolle i Stykket efter disse tvende Kongers er Ragnhilds, der med mere Glid end Held fremstilledes af Md. Eise. Enkelte Repliker lykkedes den vakre unge Kunstnerinde meget godt s. Ex. især i den ovenfor omtalte skønne Afskedsscene med Sigurd; men i andre derimod, og disse vare ubestridt de fleste, forekom hun os deels monoton, deels ofte aldeles prosaisk. Efter Forlydende har Md. Eise i megen kort Tid indstuderet denne Rolle, der først var tilbeelt Md. Werschall, som formodentlig ogsaa efter sin Sygdom igjen vil overtage den. En Bemærkning, der ikke allene taaler Anvendelse paa Md. Eises Udførelse af Ragnhilds Rolle, men ogsaa paa mange andre Fremstillinger i det Tragiske paa vor Skueplads, anseer Refr. det for passende ved denne Leilighed at meddele. En af vore ældre mest udmærkede Kunstnerinder i det Tragiske har man ikke stedse kunnet frifinde for den Feil, stundom at trætte ved et altfor slæbende og tildeels flynkende (larmoyant) Foredrag, der desuden ere ligesaa ufordeelagtigt virkende paa de Medspillende, (fordi dette Spil i Almindelighed fleer paa deres Bekostning, der, under de mange langtrukne Ord og idelig Pauser, tilsidst blive forlegne med deres stumme Spil) som kjedsommeligt for Publikum, der gjerne, med mindre det ved svage Exempler er bleven forvænt eller vel endog forbærvet, hylde den tydske Sentenz:

„Wo das meiste Leben, dort ist der Sieg!“

Denne Slæben og Udtrækken bliver steds en Feil, der ofte er bleven Pinden til et maadeligt Stykkes Liigfiste, hvilket en livfuld og hurtig Fremstilling maaske havde reddet; dog er den modsatte Feil, der især ikke er ualmindelig hos unge Skuespillerinder og Skuespillere endnu værre, da den saa ofte bereder selv et godt Stykkes Fald. *) „I de pathetiske Steder vise de nemlig ikke nok poetisk Kraft og Begeistring, glide altfor let og raast hen over de ofte saa væsentligen nødvendige Tankepauser, og tage den i versificerede Stykker saa vigtige Rhythmus, den egentlige Verstækt, for hurtigt, hvilket har den skadelige Virkning, at Tilhørerne ikke vinde Tid til at opfatte de Tanker og Følelser, der selv ved Versets Bellid skulde fremmes, og at føle dem med den Spillende i den Grad, der er uundgaaeligen nødvendigt, naar ægte Deeltagelse skal vækkes. Hine Pauser skulle ligesom give Tilhørerne Leilighed til at samle sig; ligesom Følelsen heller ikke steds bevæger sig i den Talendes Gemyt lige stærkt, men i afvejlende Mangfoldighed og afbrydes ved de rolige Momenter. Ofte kan Tilhøreren derfor ved en saadan foredraget Dialogs Slutning med Forundring spørge sig selv, hvorledes det er gaaet til, at de skjønne, de herlige Tanker, der ere trængte forbi hans Øre, saa lidet have grebet, varmet og begejstret ham? uden steds engang at være sig Årsagen bevidst, der i det heldigste Tilfælde — som vi her antage — ikke er nogen anden, end den, at der ikke er ladet ham behørig Tid til en fuldkommen Opfatning af Ideerne.“ Mere Liv, Energie og Varme vilde betydeligt have Md. Eissens Ragnhild, hvis Costume just heller ikke var det fordeeligste. — Hr. Sørensen gjorde tildeels Alt, hvad der lader sig gøre af Sigrids lille Rolle, og Md. Liebe var en brav Gunhild; kun gjorde hun,

*) See Zimmermanns dramaturgische Blätter 1822.

især i Scenen med Kongen, maaske lidt vel meget af det, mere end Rollen synes at hjelpe. — Dhr. Stage som den trodsige hovmodige Thorbjerg af Herle, Liebe som den butte Hovding Baard Guttormsen, Hass som den gamle bjærve Laugmand Arne, Enholm som Erkebisp Erik, Holm som Munken Coelestinus, Seemann som Asbjørn og Winslow sen. som Rognvald tilfredsstillede i forskjellig Grad mindre strænge Fordringer; men da ingen af dem endnu, hvilket maaske ved en følgende Forestilling ved større Intimitet med Rollen vil skee, var i Stand til ganske at fornagte sin Individualitet, kunne de ei siges at have hævet deres Roller. Heldigere var derimod Dhr. Winslow jun. som den listige Biskop Niels og Foersom som den underfundige Grimkjeld, der begge havde opfattet det Charakteristiske i deres Roller og med Sandhed og Natur vidste at fremstille det. — End, Arnes Søn, fremstillede ved første Forestilling af Hr. Schmidt, ved anden af Hr. Pihster. — Munken var Hr. Schou. — Efter en følgende Forestilling skal Stykkets Udførelse nærmere werde omtalt. Da Versene endnu blive raddrækkede af saa Mange paa den ynkeligste Maade, vilde det være ønskeligt, at Vedkommende ville gjøre sig bekendt med Müllners fortræffelige og forfattede Anvisning „Vers und Reim, auf der Bühne, ein Taschenbüchlein für Schauspielerinnen; eller ogsaa med Grev Girauds's Afhandling om Dialog i Vers, der findes i denne dannede og geniale Lyttspildigters Indledning til hans i Florenz 1816 udkomne: *Theatro domestico*, hvoraf Professor Zimmermann har leveret en tydsk Oversættelse i det 3die Bind af hans Dramaturgische Blätter No. 19 og 20 for Aaret 1822. — Costumet var i det Hele smagfuldt og passende.

Onsdagen den 15de: Christian den Fjerdes Dom, Drama i 5 Acter af Pastor Nicolai Sætoft (for Løvedagsabonnenterne).

Torsdagen den 16de: Den letsindige Løgner, Lytspil i 3 Acter og Hemmeligheden Syngespil i 1 Act, (for temmelig tomt Hus).

Fredagen den 17de: Apothekeren og Doctoren, Operette i 2 Acter, Musikken af Ditters von Dittersdorf.

Musikalsk Stegevender.

(Af Musikalscher Eilpost 1826).

Denne mærkelige Stegevender findes i Treviso i en Greves Kjøkken. Den spiller 24 Stykker af Rossinisse Operaer, der have gjort furore. Musikstykkernes Orden bestemmes af Grevens Mundkok, der har en Tabel, hvori noie er optegnet, hvilke Stykker der skulle spilles, medens de forskjellige Slags Stege blive gennemstegte. Til Fasaner vælges naturligviis en anden Melodie end til Svinekjød.

Til Sjællandsfaren Asmus.

Theaterrecensenten i dette Blad takker den gode Asmus (hvorfor ikke heller det karakteristiske Asasmus?) for de gode Tanker, han har om hans Kritiker, men vil dog hellere, isald det skulde falde ham ind at ville levere Musik til en nye Vandeville, anbefale ham en af Kritikerne i Morgenbladet helst over et Holbergsk Stykke, som Text, hvis Tendenz i Almindelighed er at vise, at de samtlige Spillende gjøre deres Skyldighed, undtagen Fryden Dahl, der aldrig kan „trænge ind i Holbergs And;“ hvorfor han da ogsaa bliver instrueret paa det bedste, saa at man har grundet Haab om, at han naar han barestens ret sitligt vil studere denne kritiske Morgenviisdom, ad Mare eller høit om et Par Aar ret vil lære „at trænge ind i denne And, med alt dens Farvespil og Kolorit og i alle dens inderligste og mindste Nuancer.“ —!

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studierædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Fredagen den 24de Marts 1826.

Nr. 5.

Kunstudstilling i Altona.

Den sidste Kunstudstilling i Altona er udførligen omtalt med kritiske Anmærkninger i det berlinfke Blad: Der Gesellschafter No. 195 og 96 fr. A. Følgende Kunstnere havde indsendt Arbejder til denne Udstilling: 1) J. H. Barkham i Hamburg. 2) Blundt i Kjøbenhavn. 3) J. Bunsen i Altona. 4) L. Camradt i Kjøbenhavn. 5) Professor Dahl i Dresden. 6) A. G. Dusch i Altona. 7) J. E. W. Forster i Lübeck. 8) J. F. Grøger i Hamburg. 9) C. Hansen i Kjøbenhavn. 10) H. Hansoon i Rom. 11) C. Jungclausen i Kjøbenhavn. 12) C. F. Kroymann i Altona. 13) Koed i Kjøbenhavn. 14) Fr. Rosenberg i Altona. 15) J. B. Sonne i Kjøbenhavn. 16) Professor Suhr i Hamburg. 17) J. G. L. Vogt i Bismar. — Miniaturmalerier havde leveret: 18) Aldenrath i Hamburg og 19) Obergmeyer i Hamburg. — Desuden fandtes et stort Antal Malerier fra Dilettanter og Dilettantinder, der ikke vare navngivne.

L i t e r a t u r.

I.

I disse Dage er udkommen: Familien Ulfeldt, en historisk-romantisk Skildring fra det syttende Aarhundrede, af J. C. Lange; 1ste Deel. Forskjellige nyere Forfattere have forskjelligt behandlet dette historiske Emne. I Aaret 1806 meddeelte nu afdøde Conferentsraad Moldenhawer i det scandinaviske Literatur-selskabs Skrifter adskillige Oplysninger til Historien om Ulfeldts Charakter og Skjæbne; 1808 leverede Dr. G. L. Baden historiske Efterretninger om ham i Tidsskriftet Minerva. Vor aandrige Digterinde Frue Louise Hegermann de Lindenkrone udgav for nogle Aar siden sin dramatiske Digtning: Eleonore Ulfeldt, og i forrige Aar udkom paa Hofboghandler Beckens Forlag, fra vor flittige Historiker Dr. Jens Kragh Høst, en ordnet historisk Biographie af Gorfiz Ulfeldt. Den tydske Digter Ernst v. Houwald har for nogle Aar siden i Berlinerbladet „der Gesellschafter“ meddeelt et Slags romantisk Fortælling om Ulfeldt, hvilken blev oversat i Bladet „Harpen“, men, saavel i æsthetisk som i historisk Henseende, var uden alt Værd, hvilket, hvad den historiske Deel angaaer, ogsaa blev beviist af Dr. Høst. Efter at dette høist interessante Stof altsaa med Held er bleven behandlet historisk, (ogsaa af Dve Malling i hans Store og gode Handlinger) dramatisk og lyrisk (Hvo kjennder ikke Prams herlige Mindebigt og Lunds vakre Heroide Eleonore Ulfeldt?) har man endnu ei haft nogen værdig historisk-romantisk Fremstilling af samme. Det er derfor behageligt, at en saa øvet Skribent som Hr. J. C. Lange har forsøgt dette ikke lette Foretagende; og da det Historiske dog i hans Skildring er det Overveiende, vil det interessere den fjønne Literaturs Venner at erfare, at vi fra vor i Hamburg levende Landsmand og agtede Digter, Professor E. Kruse, maaſke endnu i Løbet af dette Aar kunne vente en historisk Roman: Familien

ulselbt, hvorpaa han for Tiden arbejder og hvori den romantiske Indklædning uden tvivl vil blive meget fri, uden at Forfatteren dog vil træde den historiske Sandhed for nær. Hr. Langes Skrift, der gaaer til Kong Christian IV Død, og uden tvivl vil læses med Interesse af Enhver, der ynder Gjenstanden, faaes hos Forfatteren i Møntergaden No. 53 i Stuen for 8 Mk.

II.

I denne Tid har forladt Pressen: Digteriske Forsøg, af Capitain J. W. Støckfleth. Denne Samling, der sælges til Bedste for de Bændlste paa Bøstjerne af Riget, indeholder følgende originale Digtninger: 1) Prolog til Dannerfolket, 2) Elinor, romantisk Skuespil i 5 Acter; det samme Stof, som den tyske Digterinde Helmina v. Chezy har behandlet i sit af Carl Maria v. Weber componerede romantiske Syngepiel Euryanthe. 3) Kjærlighed og Trost, tragisk Trilleballet i 5 Acter. 4) De danske Chinaserere i Spanien, Divertissement i to Afdelinger, med Sange og Chor ligesom den førstnævnte. 5) Blandede Smaadigte. — Fra denne Forfatter kan, efter Sige, endnu i dette Aar ventes en Samling af Fortællinger. Det her anmeldte Skrift koster 1 Rdlr. paa Byens Boglader.

R u n s t.

I denne Tid er udkommet det 2det Hæfte af Prospecter af Sjællands yndigste Egne, tegnede efter Naturen, samt stukne og udgivne af J. Holm. og H. G. F. Holm. Dette Hæfte, der udmærker sig ved en ligesaa smagsfuld og heldig Udførelse som det 1ste i No. 8 af Conversationsbladets 2den Aarg. 1ste Quart. omtalte, indeholder følgende 4 skønne Stykker: 1) Lethraborg, seet fra en med Træer beplantet Høi, kaldet den norske Bakke. Dette er udarbejdet med overordentlig

megen Flid og Smag og gjør Kunstnerne stor Ære. 2) Belle-
Levue, seet fra Klampenborg; i Forgrunden tilhøre sees med
flere Lyststeder Grev Schimmelmanss Søelyst. I Bag-
grunden sees blandt flere Fartøier Dampskibet. 3) Dronning-
gaard seet fra Kaninholmen, ved Fuursøen. Dette paa Na-
turskønheder saa rige Lyststed kaldes egentligen Næsset og til-
hører, som bekjendt, nu Senator Senisch i Hamburg. 4) Ewalds
Høi i Nærheden af Sophienberg Slot, ikke langt fra Hirschholm
ved Rungsted. Det var her hvor Johannes Ewald skrev
sin „Balders Død“ og sit ikke mindre berømte Digt „Rung-
stedes Ulyksalighed“ hvormed han forevigebe dette sit Yndlingsop-
holdssted. — Denne vakre Samling erholdes for 1 Rdlr. Hæf-
tet sort og 2 Rdlr. illumineret saavel hos Udgiveren i Bor-
gergaden No. 141 1ste Sal som hos Hr. Boghandler Steen paa
Børsen No. 2 og paa Hjørnet af Svartegaden og Pilestrædet
i Stuen.

I m p r o m t u .

(Med en hvid Pudelhund og i dens Navn).

Forsmaa mig ei min høie Herre!
Da selv jeg ei formaaer—desværre!
Mit sande Sindelag Dig at forklare;
Seg ved en Anden kun kan aabenbare,
At du hos mig skal stedse finde
Den samme Trost, samme Kjærlighed,
Den samme Glæde ved din Venlighed,
Som du har funden og vil stedse finde
Hos den, der sender mig
Saa vennehuld til Dig.

Italiensk Opera i Nordamerika.

Det i London udkommende musikalske Tidsskrift *Harmonikon* indeholder herom følgende Artikel:

„En Agent fra Hr. Price, den dristige og virksomme Directeur ved Theatret i Newyork, er kommen til London for at hverve italienske Sangere og Sangerinder, der skulde give italienske Operaer der; dog var han ikke meget heldig og erholdt i Begyndelsen kun den yngre Crivelli, der i London kun har sunget Tenoerpartier af anden Rang. Hr. Price har imidlertid siden engageret Familien Garcia, nemlig Hr. og Md. Garcia, og deres Søn og Datter. Hvorledes en Opera med disse indfrænkede Midler skal komme i Stand, er ikke vel at indsee. Dem. Garcia er vistnok en udmærket Sangerinde, men hun har Alt- og ikke Sopran-Stemme. Paa Faderen, der meget ofte lider af Hæshed, kan man ikke regne stort. Hans bedste Aar ere desuden allerede forbi. Md. Garcia fremtraadte for saa Aar siden i Paris i Partier af anden Rang, forsøgte sig derpaa ligeledes i London, men gjorde her ingen synderlig Lykke. Sønnen er endnu aldeles ikke fremtraadt offentligen. Men vore transatlantiske Brødre have i dette Slags musikalske Fremstillinger endnu lidet Erfaring, og ville derfor uden tvivl endnu være lette at tilfredsstille. De høie Sager, der ere blevne bevilgede disse Kunstnere, overstige, efter Sigende, al Troværdighed. Hidindtil lod England sig udlee af det øvrige Europa for den taabelige Nysgjerrighed, hvormed det betalte fremmede Sangere; men dersom det skulde have sin Rigtighed med hine Contracter, hvorpaa man dog almindeligen ikke tvivler, da vilde Amerika nu staae for Touren.

Musikens Anvendelse i Nervesygdomme.

I forrige Aar har en agtet ung Læge i Italien Giuseppe Ferrario i Mailand udgivet sin Dissertation for den medicinske Doctorværdighed i Pavia, under følgende Titel: *Influenza fisiologica e patologica del suono, del canto, e della declamazione sull'uomo*. 88 Sider 12. (Om Instrumental- og Vocal-Musikens og Declamationens physiologiske og pathologiske Indflydelse paa Mennesket). I denne, i en sammentrængt og dog meget levende Stil nedskrevne, Afhandling læser man (S. 41—43) et høist interessant Exempel paa en 17 aarig vanvittig Bondepige, der i April Maaned fr. A. blev bragt ind paa det cliniske Universitetsinstitut i Mailand, og til hvis Helbredelse Guitarspil og Sang især mægtigt bidrog.

U b e t r a g t n i n g e r.

(Af H. G. Räsner; meddeelte i det nyeste 3te Hæfte af Dverkrigscommissair Dets Archiv for Psychologie og Historie o. s. v.)

I. En Cocusnød, som ved et lidet Hul er noget udhulet, fastser man i Skoven; Uben, der omhyggeligen undersøger Alt hvad som forekommer den (næsten som Naturforskeren iblandt Menneskene), spidsgjør sin Pote, og stikker den ind i Nødden; derefter kan den paa sine øvrige trende Been ikke løbe bort med den svære Nød; thi saa klog er den ikke, at den igjen skulde spidsgjøre sin Pote, for at trække den ud. — Saaledes fanger man i Indien Uben, og saaledes faaer mangan Pige i Europa en Mand; ikkun med den Forskjel, at de Uben, der have seet deres Kammerater fangne paa den Maade, ikke letteligen lade sig fange paa samme Maade.

II. Man leer over en Ting som er latterlig, og skal være latterlig; men man udleer en Ting, som er latterlig, og skal, eller vil, være fløgtig. Efter denne Oplysning bliver det mig let at forklare den sande Betydning af de Camles animal risibile, og bedre, end selve Ridder Vinnée, at kunne adskille Uben fra Mennesket: Uben er et Dyr, over hvilket man maa lee, Mennesket er et Dyr, som man maa udleer.

Engelske Ordsprog.

A woman conceals. what she knows not.

Et Fruentimmer fortier, hvad hun ikke veed.

Beauty draws more than Oxen.

Skønhed trækker mere end Oser.

Be not a Baker, if your Head be of butter.

Vær ikke Bager, naar dit Hoved er af Smør.

It is a good Horse, that never stumbles. and a good Wife, that never grumbles.

Det er en god Hest, der aldrig snubler, og en god Kone, der aldrig klager. —

He that has lost his Credit, is dead to the World.

Hvo, der har mistet sin Credit, er død for Verden.

He, that seeks Trouble, never misses it.

Hvo, der søger Sorgen, finder den.

Fire and Water are two good Servants, and as bad Masters.

Ild og Vand ere to gode Tjenere, og ligesaa slemme Herrer.

The fox knows muck, but more he, that eatskes him.

Ræven er listig, listigere den, der fanger den.

Soldiers in Peace are like Chimneys in Summer.

Gøldater i Fred ligne Kaminerne om Sommeren.

Don't fisk for Straw-Berries in the Boltom of the See.

Seeg ingen Jordbær i Havet.

Marry your Son, when you will, but your Daugther when you can.

Givt din Søn bort, naar du vil, din Datter, naar du kan.

He that affronts a Friend in Jest, loses him in Earnest.

Den, der fornærmer en Ven for Spøg, mister ham for Alvor.

Til bort danste: Hulter til Hulter svare Engelændernes:

Hub hub; mingle mangle; crawly mauly; arsy versy; kim kam;
hab nab; hickledy pickledy; hodge podge.

Indfald.

Paa en gammel Kofette passer en betjendt Bogs Titel: „Kunst und Alterthum!“

Eræffende Epigram.

Madame du Hausset fortæller følgende i sine Memoirer:
Hr. le Normand d'Etioles, Md. Pompadours Mand, trøstede sig over Tabet af sin Egtfælle med en Operadanserinde ved Navn "Rem" som han ægtede. Tilledning af dette Bryllup var følgende, halvt fransk og halvt latinisk, Epigram i Omløb:

"Pour réparer miseriam
Que Pompadour fit à la France
Le Normand, plein de conscience,
Vient d'épouser Rempublicam."

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.
Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Gtudiistrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Tirsdagen den 28de Marts 1826.

Nr. 6.

Pariserinderne og Mohamedanerinderne. *)

Ved Unde, sin Følelse og ædle Sæder at virke paa os, kun dette er det for Fruentimmernes moralske og physiske Organisation mest passende selskabelige Forhold.

Willaume.

En meget dannet ung Tyrk, der, som ved et Vidunder undkom fra Mamelukkernes Blodbad, den ægyptiske Bartholomæusnat, hvorved Mohamed Ali underkastede sig Sesostris Rige, flygtede til Paris, hvor han nu lever. Moral og Mennesselighed gysede ved Fortællingen om hint græsselige Blodbad, men Politiken raaber: Det er en Statsstreg! Pludseligen forvandler Forførfælsken sig til Beundring, saa meget ere vi Slaver af Ord. Den unge Jofim, som Gjenvordigheder have opdraget til Wiisdom, kaster et forfæende Blik paa Alt, hvad der omgiver ham. Han

*) Fragment af Santo Domingos i forrige Aar i Paris udfomne interessante Skrift: Tablettes parisiennes. Hans første, i Aaret 1824 udfomne, Tablettes romaines oplevede i kort Tid 4 Dplag, naagtet de bleve confiskerede i Paris.

Spørger ofte Enhver, der møder ham, om en eller anden ham nye Gjenstand, og saaledes bankede han ogsaa nyligt mig fortroligt paa Skulderen, endstøndt han aldrig havde seet mig før: „Hvor gaae alle de Menneſker hen? Hvem hilse de?“ — „Hans Majestat Kongen.“ — „Hvad betyder det andet Optog?“ — „Det er en Præst med en Chordreng; de bringe Sakramentet til en Døende.“ — „Men hvorfor hilser Ingen dem?“ — „Fordum knælede Folket ned paa den snævske Gade, senere hen i Tiden blev det staaende opreist, endelig beholdt det Hatten paa Hovedet; det er en Ufvigelse i Parisernes Sæder.“ — Kort i et Qvarteer har min unge Tyrk en Række af Hvorfor? færdig, og naar Svaret ikke behager ham, dvæler et bittert Smil paa hans Læber. Jeg foretog mig ved den første Leilighed at gjøre ham Gjengjæld, og den viste sig snart. Jeg traf ham i Tuileriernes Hauge, og idet jeg tog ham under Armen, begyndte jeg: Nu, min unge Bantroende! det maa forekomme Dem ganske besynderligt paa denne store Spadseregang at see saamange Damer, der ikke skjule de Ubigheder, hvormed Naturen har smykket dem, med et besværligt Glør. Hvor meget Udtryk findes ikke i disse fortryllende smaa Ansigter! Hvilken Ild i deres Dine! Seer De, begge disse Skjönheder tilsmile Dem. Lykkelig De, at De er en Fremmed, en Tyrk! Det er to Egenskaber, som Parisinderne ikke modstaae. De kunde gjerne her spille Sultan. Men, hvad seer jeg, De synes at være meget kold, meget ufølsom? —

„Christne, som jeg synes Dig at være, saaledes er jeg. At dølge mine Tanker og Følelser, det har jeg ikke lært. Da jeg førstegang saae nogle franske Damer, kan jeg ikke nægte, at jeg fandt en levende Fornøielse derved. Men snart søgte jeg forgjæves paa deres nøgne Ansigter hin himmelske Ynde, hint Blufærdighedens Glør, der, naar det andet Glør er faldet, endnu smykker den mohamedanske Piges Pande. Denne Halvfarve af en følelsesfuld og om Sjæl seer man ikke gjenskinne paa Dine Parisinderes Pande; Bevægeligheden af Deres Træk er kunstlet, det forekommer mig som om Deres Ansigtsmusklers Spil især

veien vare indrettede ligesom et Skuespils Decorationer. Al denne Smidsten og alle disse Blikke glide hen over Hjertet og træffe kun Sandserne. Fruentimmerne adskille sig her kun ved deres Dragt fra Mandfolkene; forresten have de paa begge Sider lige Dristighed i Gangen, lige faste Blikke, lige Kjæthed i Taalen og en lige afgjørende Tone i deres Conversation. Man læser om en vis Ninon, der har gjort sig til Mand. En saadan Omklæbning synes at være bleven meget yndet i Paris. Til al Ulykke har Fruentimmernes Forvandling til Mand den Følge, at Mændene forvandle sig til Fruentimmer. Maatte Propheten dog bevare det Folk, til hvis Seire og Hæder Pyramiderne vare Vidner, fra saaledes at forfalde!"

I det mindste vil De indrømme mig, min kjære Mameluk, at Deres Troesforvandle opføre sig besynderligt imod Fruentimmerne. Med hvilken Haardhed behandler man ikke hos Eder Mennekeslægten fuldkomnere Halvdeel! For Penge at kjøbe disse himmelske Skabninger ligesom gemeent Dvæg, og da at forvare dem under flinshye Nøgler, ligesom Harpagon sine Skatte; have Tyrkerne da, naar de komme til civiliserede Folkeslag, aldrig følt, at de fornærme det smukke Kjønn, naar de tvivle paa dets Rettskaffenhed? — Pariserne opføre sig ganske anderledes. De mene, at Naturens Prydelser burde ogsaa ganske nyde Naturen. Manden lader derfor sin Kone gaae allene, hvorhen hun vil. Han veed, at hun om Aftenen nok vil blive ledsaget hjem, og det beroliger ham. Han veed, at hans kjære Halvdeel vil give ham de meest tilfredsstillende Oplysninger om, hvorledes hun har anvendt Dagen, og dette er ham nok; hans Hjerte bliver blødt, naar han seer hvorledes hun omsavner Børnene, de kjære Smaa, som han har vugget i Søvn, deres Moders livagtige Contrafeyer. Han sover da ogsaa ind, og holder sig i Drømme for den — mest trofaste Hustruens mest elskede Vgtemand. Derfor dette Materie af den ægteskabelige Lykke i Paris ikke formaaer at røre Dem, da maa jeg holde Dem for Islamismens mest tyrkagtige Tyrk. O! De er forvirret; De tier; De føler, hvor stor Uret, De har gjort Konerne.

Christne! Du tyder min Taushed ligesom Regjeringerne Fol-
kets Taushed. Jeg finder de Behreidelser snurrige, som Du
gør Mahomed's Efterkommere. De kjøbe deres Koner paa Ba-
zaret, og hvad er Paris da andet end et stort Bazar, hvor ikke
allene Mændene kjøbe Koner, men ogsaa Konerne Mænd? Man
prutter længe paa begge Sider, man tager ofte sin Tilflugt til
alle Slags skjændige Overlistelser; man gjør Forslag, Misbud;
endelig kommer en Art Mægler derimellem og slutter Handelen;
en anden kommer til, en tredie, og sec, to Slaver ere forenede
ved uopløselige Baand, og fryse snart ved hinandens Side. Mos-
lemiten kjender ikke hin forfærdelige Tvang; han tager sig ei en
Ledsagerinde som et Lotterielod; han prøver hende længe og ta-
ger hende ikke til sin retmæssige Egtfælle, førend han har
overbeviist sig om hendes gode Egenskaber. Kan hun ikke byde
ham himmelske Tillokkelser, saa bliver hun som Slavinde i hans
Harem; han giver hende kun Magt over sine Sandser, og naar
han vil gjøre sig tilgode, lader han hende som en sund og
lækker Ret frembære. — I stakkels Christne! Istedetfor et Ha-
rem's asiatiske Uppighed have I affhyelige Snigkroge, hvor hung-
rige Skabninger ere indspærrede, der byde deres daglige Gunst-
beviisningers Gift tilfals paa Gaderne. Naar I komme fra
disse smukke Steder, hvor I for Spotpriis har tilkjøbt Eder
raae, ofte forgiftede, Myddelser, vove I at haane Mahomedaner-
nes Sæder, deres hyppige Kendselser, deres kostelige Vellugt, de-
res styrkende Bade, der give Huden hin Spændkraft, hin Blød-
hed, uden hvilke der ikke engang gives nogen sand og høi Myddelse
i den sandselige Kjerlighed. At ville badle den kybste Tugt,
som Tyrkerne underkaste deres Fruentimmer, anstaaer Pariserne
deiligt, der have saa mange mistænkkelige Forsigtigheds-Forholds-
regler, førend de afflutte de ubetydeligste Anliggender, og ere
hundrede gange mere bekymrede for en Skillemuur end for deres
Faderskab. Moslemiten kaster aldrig et uroligt Blik paa tve-
tydige Børn. Han seer sine Ansigtstræk i deres som i et Speil
og skænker dem sine Kjærtegn med Faderskynd. Men de franske
Egtemænd have meget ofte kun et indsmuglet Afkom, som de

forgjæves ville støde fra sig. Eders Love, der vel have forudsæet, at der ikke vilde blive nogen Ende paa flige Indbendinger; Eders Love, der vide at rette sig efter, men ikke at have Sædernes Fordærvelse, have opstillet den ligesaa spottende som fornærmende Grundsætning: *Pater est quem justae nuptiae demonstrant.* Den gjør alle Egtmænd, vare de endog Umænd, til Fædre, imod deres Billie, ligesom en uvidende Tølper hos Eders store Philosoph *Moliere* bliver til en Læge imod sin Billie."

„Du mener *Christne*! at de tyrkiske Qvinder sukke i det haardeste Slaverie, fordi de ere indsluttede i et Harem. Vilst da, disse ulykkelige Fanger vilde ikke bytte deres Levemaade med de mest glimrende Pariserinders Lod, i hvis Levemaade de vilde finde en græsselig Modsigelse med den qvindelige Natur. Du forbauses over min Paastand? Nu, saa vil jeg give Dig uigjenskaldelige Beviser. Hvilken Stilling i Selskabet er vel den mest passende for Fruentimmernes fysiske og moralske Natur? dog vel den, i hvilken de mest udøve Herredømmet. Deres Indigheds Magt har ingen Barighed uden strang Sagttagelse af Sædelighedens Love. Ligesom Guddommen maa ogsaa Qvinderne indhulle sig i Hemmelighedens Glør. Blusærbighed og Undseelse er hendes aandige Helligdom, og ligesom kun *Mohamed* kan træde i Fælledsskab med sin Guddom, saaledes maa Skønhedens Besidder kun betragte den, og allene dukke under i Jlden af dens Blikke. Den Enes Herredømme tiltager, naar den Andens Nydelse forhøies, og derfor har man saa ofte oplevet, at simple Slavinder have foranlediget Omvæltninger i Seraillet, forandret Lovene og tillige deelt Sultanens Trone og hans Seng. Kunde Fruentimmerne i Paris give Anledning til flige store Forandringer i Staten? Nei, neppe mere; ikke engang et Underpræfektur vilde de kunne give en anden Skikkelse. Og hvorfor ikke? Fordi de ikke blot lade sig nøie med offentligent at udstille deres Indigheder, men heller ikke bedække deres Tankers og Tølelseres Røgenhed med noget Glør; deres Evne til at behage forsøger sig paa flere Mænd; men just derved deler den sig, og taber sin Kraft. Hos dem søge Mændene kun flygtige Nydelser; Mø-

Iemiten derimod agter sine Fruentimmer saa høit, at han begjæ-
rer deres udelukkende Besiddelse, og at eie dem for sig allene;
han vil ikke bære en halv elsket Egtemand og Fader. Han
lever af Virkeligheden, Franskmænden af Skindet; Parisernes
Kjerlighed boer i et leiet Huus, Tyrkernes anskaffer sig sit eget.
Jeg kunde endnu sige meget om Fruentimmerne i Frankrig og
i Tyrkiet; men jeg vilde krænke Gjæstevenskabets Pligt, naar
jeg ganske vilde aabenbare mine Tanker, og Du har allerede
hørt nok, for at kunne afgjøre, paa hvilken Side Slavinderne ere."

Jeg fandt det ikke passende at gjendrive Mamelukkens Ut-
tringer. Hvormeget havde jeg ikke kunnet svare ham! Jeg be-
klagede ham hemmeligen, at han ikke kunde føle de skjønne
Pariserinders Fortrin, og prisste høit hans Fædrelandskjærlighed.
— Den er jo en saa sjelden Dyd!

(I et følgende Nr. skal vorde meddeelt et andet Udsnit af
dette mærkelige Skrift, hvilket ligesom det Ovenstaaende udgjør
et eget Kapitel og altsaa et selvstændigt Heelt for sig).

S m u k B e l k o m s t.

Da Kong Karl den Driftige vilde holde sit Indtog i Lille, be-
sluttede Stadens Overhoved at give ham et Skuespil og at fore-
stille Paris's Dom. Hyrden var snart funden; men Gudinder-
ne vare ikke saa let at vælge; thi omendkjøndt Venus, Juno
og Minerva skulde vise sig saaledes som man sædvanligen seer
dem afbildede, stræbte dog alle Fruentimmerne om den Ære at
vise sig for den Driftige næsten in puris naturalibus. De
borgerlige unge Koner maatte tilsidst vige for de adelige Damer;
og den velvise Magistrats Valg faldt endelig paa tre af de al-

lerfornehmste, der uheldigviis tillige var blandt de hæsligste i hele Omegnen. Minerva var forfærdelig feed og især paa Ryggen saa buttet og stærkt beslaaet med Fedt, at man, uden Overdrivelse, kunde have gjort fire andre fuldstændige Proportioner deraf. Juno derimod var lang, tør og mager som en Humlestang. Venus havde været ret smuk, dersom hun ikke havde været flaab og puflet. Man kan let tænke sig Festheltens Forbauselse ved denne Modtagelse. Han tog Eblet fra den forbløffede Paris og gav det til en Haandværksmands smukke Datter, der som Kammerjomfrue ledsagede den corpulenteste af Gudinderne. Til hver af disse lod han derpaa uddele en Silkekaabe og en Maske, som et Beviis paa sin høie Naade.

Interessante Opdagelser.

Som bekjendt veed man kun lidet om de Gamles Musik. Derfor er en Opdagelse meget vigtig, hvoraf man tør love sig Oplysning derom. Engelske Blade berette nemlig, at man har fundet tvende store Metalplader, paa hvilke Fortællingen om en musikalsk Fest er at læse, hvilken fandt Sted 709 Aar for Christi Fødsel i Corinth.

I England har man i forrige Aar fundet 11 Stykker af Shakespeare, der hidindtil have været aldeles ubekjendte, og som i denne Tid forlade Pressen.

Den fortryllede Sø et Irlands Eventyr. *)

Was dir nicht werden kann, darnach sollst du dich nicht sehnen?
Wenn du ein Ding verlierst, das dir nicht wieder werden
Mag, darnach sollst du nicht trauren oder dich beleidigen,
Ungläubige Dinge sollst du nicht glauben!

Afte Fabel.

Der var engang en Sø i Vesten af Irland, og uidentbiel findes den der endnu; mange unge Mænd druknede til forskjel- lige Tider i Søen, og hvad der gjorde Sagen mærkværdig var, at de Druknedes Legemer aldrig bleve fundne. Naturligvis un- brede Folk sig derover, og endelig kom Søen i et ilde Rygte. Man fortalte mange forfækkelige Historier; nogle forsikrede, at Vandet i de mørke Nætter lyste ligesom Ild; andre fortalte om rædselsfulde Skikkelser, der her glæde hen over Vandets Overflade, og Alle vare enige i, at en stærk Svovllugt steg op deraf. — Ikke langt fra denne Sø levede en ung Forpagter ved Navn Roderich Keating, der stod paa Springet til at holde Bryllup med en af de skønneste Piger i Landet. Ved sin Til- bagekomst fra Limerick stod han med nogle af sine Venner ved Bredden af Søen, og de begyndte at spøge med ham om hans Brud. Den Ene sagde, at en Medbeiter i hans Traværelse hav- de søgt at vinde hendes Gunst; men Roderichs Tillid til sin Brud var altfor fast til at kunne røffes ved sliq løs Snak; han tog sin Forlovelsesring af Fingeren; men idet han dreiede den om imellem Tommel- og Pege-Fingeren, og havde den i Beiret som et Triumf-tegn, faldt den ud af hans Haand og ned i — Søen. Med sørgmodigt Blik saae han efter den, ikke formedelst Ringens Værdie, der omtrent var en halv Guinee,

*) Af: Fairy Legends and Traditions of the South of Ireland. Dublin 1825. — I Irland, saavel som i de skotske Heilande, hersker endnu, og det ikke allene blandt Almuen, Troen paa Alfer, Nisser, Sylpher, Gnomer og andre overnaturlige Væsener.

men for det ullykkelige Forvarsels Skyld; og Vandet var saa dybt, at der var lidet Haab om at erholde den igjen. Hans ledsagere loe ham dygtigt ud, og forgjæves søgte han ved Lovter at bevæge dem til at dykke ned efter Ringen; de havde ligesaaaliden Lyst som han selv til at foretage dette Vovestykke; thi de Fortællinger, de i deres Barndom havde hørt om denne Søe, havde fast indpræget sig i deres Gemt, og foraarsagede dem Frygt og Angst.

„Er der da Ingen, der for Ringens tidobbelte Værd vil vove at hente den?“ raabte da den unge Roderich.

Dette hørte i Nærheden en fattig Knøs, der kun blev holdt for halvklog; men han var skylbsfrie og uden Svig som et Barn, og vandrede igjennem Landet fra et Sted til et andet. Da Paddy, saa hed han, hørte tale om en saa stor Belønning, sagde han, at han var beredt til at hente Ringen. „Jeg tager dig paa Ordet“ sagde Roderich.

Strax tog Paddy sin Kjortel af, og styrtede sig uden videre paa Hovedet ned i Søen; hvor dyb den var, kan Ingen bestemt sige; men han sank og sank, indtil han endelig befandt sig paa det tørre Land. Her var Himmel og Lys og Alt ligesom hos os, og han saae en skøn Park med en zirlig Allee, der førte til et stort Huus. Da han havde fattet sig, efter sin Forundring over at Landet var saa tørt og fladt under Vandet, saae han sig om, og blev alle de unge Mænd vaer, der vare druknede i Søen; de arbeidede i Parken som om der aldrig var mødt dem noget. Nogle sloge Græs, andre strøede Sand i Gangene, og Alle arbeidede saa behændigt og net, som om de i deres hele Liv aldrig vare druknede og sang tillige lystigen en Skjønheds Priis. —

Paddy kunde ikke see sig møt paa dem; thi han havde kjendt flere af dem, førend de vare blevene borte i Søen; men han tænkte destomere; dog kom intet Ord over hans Læber, og saaledes vandrede han hen til det store Huus, saa dristig som om han intet havde seet, der var værdt at tale om. Dog ønskede han i sit Hjerte at see den Skjønne, hvis Priis han havde hørt

de unge Menneſker beſyngte. — Da han næſten havde naaet Huſets Dør, kom en uhyre tyk Kone ham imøde; hun ſyntes at bevæge ſig ligesom en Altonde; hun havde hvide Tænder ſaa ſtore ſom Geſtetænder og valtrede lige hen til ham.

„God Morgen, Paddy,” ſagde hun.

„God Morgen, Madam,” ſagde han.

„Hvad godt her?” ſagde hun.

„Jeg kommer for at hente Roderich Keatings Guldring,” ſagde han.

„Her har I den,” ſagde Paddys fede Veninde, med et Smil paa Anſigtet, der bevægede ſig ſom en ſyvende Grød.

„Mange Tak, Madame,” ſvarede Paddy, jeg behøver ikke at ſige, Gud velſigne Jer; thi I er allerede feed nok. Vil I blot have den Godhed at ſige mig, om jeg maa ſamme Bei tilbage ſom jeg er kommen?

„Hvorledes! Er I da ikke kommen for at holde Bryllup med mig, ſkreg den tykke Kone af fuld Hals og med raſende Gebærder.”

„Ikke ſørend jeg kommer tilbage, min Skat!” ſagde Paddy: „jeg ſkal hente Lønnen for mit Grinde og maa bringe Svaret tilbage, ellers vilde de ikke vide hvad der var blevet af mig.”

„Ikke andet end Penge,” ſagde den tykke Kone, naar I ægter mig, ſkal I evigt boe i dette Huus og aldrig have at ſørge for det Mindſte.”

Da Paddy indſaae, at den fede Kone nu, da han var i Beſiddelse af Ringen, ikke var i Stand til at holde ham tilbage, vandrede han, uden videre at agte paa hendes Ord, igjennem Alleen og ſaae ſig ganſke mageligt omkring; thi oprigtigt talt havde Gutten ingen ſtor Lyſt til at ægte den tykke Vandniſſe. Da han kom til Porten, ilede han uden Afſkeed afſted, og ſaae hvorledes Bandet ſtrykede over ham. Han dykkede op, og Alle ſaae et Mirakel, da de ſaae Paddy. Han fortalte Roderich og de Andre, der forbauſede omringede ham, hvad der var mødt ham. Roderich betalte ham paa Stedet fem Guineer (50 Rdlr.

Selv) for Ringen, og Paddy holdt sig med en saadan Sum i sinomme for saa rig, at han ikke tænkte paa at vende tilbage og ægte den tykke Kone med det skjønne Huus, da han vel vidste, at hun havde unge Mennesker nok at vælge iblandt, naar det behagede hende at holde Bryllup.

Hortensia, Eugenie de Beauharnais.

(Hertuginde af Saint-Leu).

(Af "Biographie nouvelle des Contemporains, ou dictionnaire historique et raisonné de tous les hommes, qui depuis la Revolution française ont acquis de la célébrité, par leurs actions, leurs écrits, leurs erreurs ou leurs crimes, soit en France, soit dans les Pays étrangers; par Arnault, Jay, Jouy, Norvins et autres hommes de lettres, Magistrats et Militaires." *)

Hortensia (Eugenie von Beauharnais) forhen Dronning i Holland, Hertuginde af Saint-Leu, født i Paris den 10de April 1783, en Datter af den franske General, Præsidenten for Frankerigs konstituerende Forsamling, Alexander Vicomte de Beauharnais, og Josephine Tascher de la Pa-

*) Dette vidtløftige Foretagendes Værd er almindeligen bekendt og værket er, saavel i udlandet som i Frankrig, bleven en mundværlig Hjælpebog for alle Historieforskere og Historieskrivere. De fleste moderne Biographier, som udkom fra Aaret 1813 til 1818, bære ligesaa meget Partiaandens Stempel som de, der bleve meddeelte Verden i dette Aarhundredes første Decennium; først for saa Aar siden er den offentlige Mening begyndt at vende tilbage fra Bakken i Extremerne til det rolige Middelpunkt, som allene tillader en rigtig Dom. For at give et Begreb om den Aand og Upartiskhed, hvorefter med dette Værk er affattet, meddeles en Oversættelse af en Biographie, der angaaer en berømt fransk Dame, som nu lever i Tyskland.

gerie, siden Keiserinde. — Endnu som Barn fulgte hun sin Moder til Den Martinique og kom i Begyndelsen af den store Statsomvæltning tilbage til Frankrig. Stray lærte hun der at kjende Ulykken. Hendes Moder blev kastet i Fængsel, hendes Fader mistede Livet paa Skaffottet; og hun selv, beredt paa at flygte med sin Families Veninde, Prindsessen af Hohenzollern, blev tilbage tilligemed hendes Broder Eugen v. Beaucharnais under en Hovmesterindes Opsigt. Disse første Prøvelser hærbede hendes Aand og vænnede hendes Forstand til alvorlige Betragtninger. Frue v. Campan, som var bleven berømt i Opdragelseskunsten, blev det overdraget at udvide Frøkenens lykkelige Anlæg. Hendes unge Pegerøstre erkjendte snart hos hende hine Aands og Hjertes Fortrin, som give langt større Overlegenhed end Rang og Fødsel. Den unge Hortensia fandt i denne Opdragelsesanstalt en sand Veninde, en reen, med hendes lykkeligt overeensstemmende følende Sjæl, A d e l e A n g u i e, Søster til Marschallinde Rey. — v. Beaucharnais Enke havde formået sig med General Buonaparte; den 18de Brumaire blev hun indført i Tuilleriesne. Ung forplantet til et nyt Hof, hvor alt var fuldt af Liv, hvor alt glimrede af Baabenheder, vidste Hortensia at mildne sammes Bevægelser ved en stille Fortjenestes Ynde. Frankrigs berømteste og rigeste Mand beilede til hendes Haand. Buonaparte, dengang Konsul, ansaae sin Broder Ludvig, som han havde opdraget, som sin Søn. Josephine, Konsulens Gemalinde, ønskede at give den unge Ludvig sin Datter til Hægte. De Børn, som vilde udspringe af saa elskede Personer vare bestemte til engang at antages i Børns Sted af Konsulen og hans Gemalinde; Politiken knyttede dette Baand, hvilket syntes ulykkeligt, da Gemytterne ikke stemmede overeens; alligevel bleve begge fuldkomment værdigede af deres Omgivelser og begge benyttede kun deres høie Rang til Godgjørnheds Handlinger. De fik en Søn; Konsulen vilde tage samme i Børns Sted; men Ludvig modsatte sig haardnakket. Gaavel heri som i andre Planer stemmede Brødrene ei overeens. Hortensia nedkom med nok en Søn, som blev døbt af Pave Pius den VIIde.

Til den Tid vare begge Sønnerne bestemte til at blive Eftersølgere i Keiserdømmets Regjering. En glimrende Udsigt, der havde kunnet bedaae en mindre høihjertet Prindsesse, men som ikke forandrede Hortensias Gemytsstemning. — Ved den keiserlige Pragt, hvoraf Napolen undertiden selv blev blandet, omendkjøndt hans frigeriske Roes ej behøvede samme, — blev Hortensia stedse beskeden, naturlig, og mildnede ved sit Gemyts ædle Simpelt, hiin ydre Glæde, som hun maatte underkaste sig. — Den høie Rang, til hvilken hun var havet, beskæftigede hende ei mere end netop nødvendigt; hun helligede sin øvrige Tid til Kunster, Venskab og i Særdeleshed til den saa søde Glæde, at understøtte Ulykkelige. Hendes Skjæbne satte hende paa Hollands Trone; hun var ulykkelig der, og kunde ikke skjule det. Hun maatte forlade Frankrig. Hendes Afreise blev endnu udmærket ved en velgjørende Handling. Paa Herr Adrian v. Montmorencys Ansøgning udvirkede hun, at Frue v. Gebres, der var bleven forviist fra Paris, igjen maatte vende tilbage til Hovedstaden. Ja, da Keiseren erfarede, at denne Dame var den sidste Spire af Du Guesclin, tilstod han hende endog en aarlig Sum af 6000 Franker, for endnu i hende at ære hiin patriotiske Tapperhed, som uagtet hvad Tiden og Sagen maa have været, i hvilken og for hvilken den er udøvet, dog stedse beholbt fuldkomment Værd. Pludselig mistede Hortensia i Holland sin Førstefødte. Hendes moderlige Hjerte blev sønderrevet; Tronen er ei istand til at trøste en Moder; ja selv Venskab var for svagt dertil. Man forordnede hende en Reise til Pyrenæerne; Kongen fulgte hende derhen, og kom tilbage med hende til Paris. Da Dronningen var frugtsommelig kunde hun ikke ledsage Kongen tilbage til sit Land, og senere blev hun forhindret derafra ved sin forstyrrede Sundhed og sit Barns Sygelighed. Strax derpaa blev hendes Moder udsat for den haardeste Prøvelse. Keiserinden behøvede alle sine Tilhørendes Trøst; intet ryster Hjertet mere end, naar Skjæbnen, efterat den har sat os paa Lykkens høieste Trin, vender sig paa dette til vort Fald. Diebliffet nærmede sig, da Keiseren vilde stille sig fra sin Gemalinde.

Dette Tordenflag traf den hele Familie. Josephine forlod Verdens første Trone, hendes Børneborn havde ikke mere Haab om at bestige samme; de mistede paa samme Tid deres Nærværelse og deres Fremtid. Og dog! ved de Overveielser, som forberedede denne Tildragelse, undslap Hortensia ei en eneste Bemærkning, for at udsætte Keiserens Skridt; ikke eet Ord for at fastholde Kronerne, som skulde frarives hendes Familie; hendes Sjel bragte Offeret med en Høimodighed, lig Tabets Storhed! Fra nu af var hendes Nærværelse mere nøddendig for hendes Moder end for hendes Gemal; hun skilte sig derfor fra samme, og denne ønskede selv Skilsmisfen. Saa mange og hastige Ulykkestilfælde sammentrængte i et saa kort Tidsrum, stormede ind paa hendes Sundhed; kun hendes Veninde Ubele Anguie, som var gift med General v. Broc, Stormarschall ved Hollands Hof, gjød endnu Balsom i det saarede Hjerter. Men ogsaa denne Trøst skulde Hortensia berøves. Paa en Spadseretour ved Aix i Savoiën, hvor de brugte Badene, besteg Dronningen nogle steile Klipper; da traadte hun paa et let Bræt over en Afgrund, vendte sig, for at give sin Veninde Haanden; dog denne var forsvunden; — en Bjerg-Strøm havde bortrevet hende; Dronningen havde ingen Veninde mere! Hvilken Smerte for Hortensia, at miste en saa prøvet Veninde, hendes andet Leg. Til at bære Hjertets Tab mangler os kun alt for ofte Mod, og dog maatte dette unge Hjerter væbne sig mod nye Slag af Ulykken. Der gives de, som mere opflamme end nedtrykke, som have idet de saare os: saaledes det nedværdigende Skuespil af Fædrenelandet, der var overstrømmet med fremmede Krigshære. Ei har Nogen lidt derved med et mere fransk Hjerter end Hortensia, uagtet al den Ugtelse og Forekommenhed, Seierherrerne vilste hende.

(Slutningen følger).

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proff.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,

Studierådet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Tirsdagen den 4de April 1826.

Nr. 8.

Kunstakademiets Udstilling.

I Søndags den 2den April aabnedes det Kongelige Kunstakademies Udstilling paa Charlottenborg, der i Aar har en udmærket stor Interesse, da vor berømte Landsmands Thorwaldsens nyeste, hertil ankomne, Kunstværker, bestaaende af Buster, Statuer og Basreliefs, i Marmor og Gyps, i alt 39 Arbejder, pryde samme. — Ifølge den trykte Fortegnelse bestaaer Udstillingen af følgende Kunstarbejder: I. I Malerkunsten: 143 Arbejder af 48 Kunstnere og Elever, og 5 Damer: Frue Ingemann, Frøken Stub og Frøne. H. Hellesen, E. A. Løser og H. Neergaard. II. I Billedhuggerkunsten sees 49 Kunstarbejder, af 8 Kunstnere og Elever, af hvilke de 39, som ovenfor er sagt, ere af Thorwaldsen. III. I Bygningskunsten ere 16 Arbejder af 11 Kunstnere og Elever udstillede, af hvilke tvende, forestillende en Toldebod, af Dhr. G. Holgreen og J. J. Friis, ere tilkjendte den store Guldbmedaille. IV. I Steen og Stempelskærer-Kunsten findes 8 Arbejder af to Kunstnere. V. I Kobberstikker-

Kunsten sees 3 Arbeider af tre Kunstnere. VI. I Porcelainmaleriet sees et Arbeide af vor talentsfulde Blomstermaler Hr. J. E. Jensen. VII, I Ornamentfaget have 5 Kunstnere leveret 6 Arbeider. — Af udenlandske Kunstneres Arbeider findes i Aar kun 3 af Hr. F. Brandt, Kgl. Myntgraveur i Berlin, D. Lindau, Kgl. Sachsis Pensionair i Rom og Poggioli, Mosaikarbeider i Rom. — Af Malerierne er ogsaa i Aar Portaitfaget det rigeste; der findes omtrent 50 Portaiter, hvoriblandt af Deres Majestæter Kongen (malet af Hr. Sevel) Dronningen (malet af Professor Eekersberg) og af Hendes Kgl. Høihed Prindsesse Wilhelmine (malet af Hr. C. A. Jensen). Det ene af Tomfrue H. Hellesen indsendte Malerie forestiller tvende Blomsterfrønde, der omgive Deres Kongelige Høiheders Prinds Christian Frederiks og Gemalindes Portaiter; hvilke sidste ere copierede efter Massots Hønnæ Originaler, der prydede Kunstudstillingen ifjor. I et følgende Nr. af dette Blad skulle de Kunstarbeider, der især tilbrage sig Opmærksomheden paa denne Udstilling, nærmere blive omtalte.

Bed Kongelig Skuespiller Thomas Tørgen Smiths*) Død.

Hvad værner imod Dødens Magt?
 Ei Høihed, Vælde, Glands og Pragt.
 Fra Tronerne, som Armods Braaer,
 Jo Døden sine Offre faaer.

Naar grumt den røver os vor Lyf,
 Da hæver det beklemte Bryst.
 Kun Mindet have vi igjen
 Da om den hedengangne Ven.

*) Smith fremtraadte førstegang i Kun sex Retter og hans sidste Rolle var Svends i Kong Sigurd. Til hans bedste Fremstillinger hørte Kofinskys i Røverne, Kong Eduards i Johanna Gray, Samvøs i Munterheds Triumph o. a. fl. I Dag er han bleven begravet.

Men blegner denne i sin Baar
I Livets unge Blomsteraar —
Uventet, i vor sømme Savn:
Da vorder evigt han vort Savn.

En hjærlig Moders Haab og Løn,
En dybt nedbøiet Faders Søn,
Den eneste dem Herren gav:
Nedstiger brat nu i sin Grav.

De knuste Hjerter græde Blod:
Dhi han var elskelig og god.
Som Rosen var han frisk og rød:
Nu er han lilliebleg og død.

I sin Gudindes Tempelhal
Han trolig røgtede sit Kald.
Lidt skabte han fra Scenen Lyf;
Dhi Sandheds Stemme var hans Røst.

En Blomst han var i Livets Lund;
Men af! ifkun en seie Stund
Den foldede sit Bøger ud:
Nu er affaldne Frugt hos Gud.

Naar Baaren smiler lysegrøn
Da savner den sin unge Søn;
De bedste Urter af dens Bed
Den strøer da paa hans Hvilested.

Og, skjøndt den Elskte det ei seer,
Sig Venner samle om hans Leer
Og sige ofte ved hans Grav:
Tak for den Glæde Du os gav.

Johannes Wildt.

Hortensia, Eugenie de Beauharnais.

(Hertuginde af Saint-Leu).

(Slutning fra fr. Nr.)

Bed de Allieredes Nærmelse havde Dronningen begivet sig til sin Moder paa Slottet Navarra. Keiser Alexander indbød Begge at vende tilbage til Malmaison, med mindre de foretrak, at Keiseren i Navarra skulde aflægge dem sit Besøg. Denne ligesaa smigrende som ømtfærdige Indbydelse var en Følge af den fordeelagtige Beretning, som Alexander havde erholdt om begge Prindsesserne. Keiseren syntes mere glad over at kunne gjøre deres personlige Bekjendtskab end stolt af at kunne tilbyde dem Beskyttelse. Det Tungeste er, ikke stædse at adlyde sin Pligt, men at vælge mellem to lige store Pligter. Hun befandt sig i tvende Keiserinders Midte: den ene var hendes Moder, den anden hendes Souveraine. Hun tøvede intet Øiblik; thi hun havde forud bestemt, at staae den bi, der var den Ulykkeligste. Hun gik til Rambouillet, hvor Keiserinde Marie Louise sad fangen. Da Keiseren af Østerrig havde besluttet, at hans Datter skulde vende tilbage til Wien, gik Hortensia til Malmaison, hvor hendes Moders Smerte kaldte hende, da denne var utrøstelig over Napoleons sørgelige Skjæbne. Der saae hun Keiser Alexander. Hendes ædle Opførsel gjorde et saa fordeelagtigt Indtryk paa de forbundne Monarker, at de vilde skille hende fra sin Familie og tilberede hende et uafhængigt Lod. Den Mægtigste iblandt dem veed saare vel, hvor meget hun har modsat sig Seierherrernes Belgjærninger og afflaaet den Forret, at være mindre ulykkelig end de andre. Hvilke Bevæggrunde bestemte hende derefter til i Aaret 1814 at antage de hende ved Tractaten i Fontainebleau anviste Godser, af hvilke man dannede Hertugdømmet St. Leu for hende og hendes Børn? — Moderfølelse og Fædreland! alt for dyrebare Gjenstande til ei at tjene som Undskyldning, om man endog kunde blive kaldt skyldig, fordi man ikke besad Kraft nok til at skille sig fra beg-

ge! Alligevel var denne Beslutning en udtømmelig Kilde til Misundelse og Fiendskab, hvormed man fra dette Dieblif forfulgte hende. — Hun havde intet andet Tilflugtssted end sin Moders Hjerter og sammes udtømmelige Omhed; den kostbare og sidste Støtte, som ogsaa snart skulde frarives hende! Naar den grumme Skjæbne engang har ramt os, gjentager den gjerne sine Slag! Mønsteret for Mødre og Regentinder, Billedet paa jordisk Godhed, Josephine fuldendte, i begge sine Børns Arme, sin jordiske Løbebane den 19de Mai 1814, og hendes Død gav Dronningen til Priis for Rid og Bagvaskelse, uden Forsvar og uden Trøst. Hvor lykkelig havde hun været, dersom alle de der havde hende at takke for Liv, Frihed og Tilbagevendelse til Frankrig, blot have ladet sig nøie med at forglemme Belgjørerinden, eller blot at lønne hende med Utafnemmelighed! Men de forvandlede sig til hendes Fiender, asmalede hende først som mistænkelig for ei fremdeles at være tvungen til at besøge hende; derpaa som strafværdig, for at kunne styre hende; Bagvaskelsen paatog sig at fortolke Erkjendtligheds Pligten. Jo flere Utafnemmelige hun havde gjort, jo mindre vilde hun selv være det. Hun troede at være Kong Ludvig den XVIII nogle Forbindtligheder skyldig, fordi han havde indvilliget i en Overenskomst, som var fordeelagtig for hendes Børn. Efter fuldendt Sørgetid afslagde hun ham sit Besøg, og blev godt modtaget; den følgende Dag roste Kongen hende høit og i Damerens Nærværelse. Man havde overseet en gunstig Modtagelse; men en høi Roes kunde man ikke tilgive. Hine Damer beskyldte Dronningen for, at hun var Kilden til de hyppige Misforøielser, som dengang fandt Sted; hun, som af Character og Fornuftgrunde stedse havde været tilbøielig til at mildne visse Gemytters Hefstighed; hun, som bestandig havde ført Maadeholdenheds Sprog; hun, hvis moderlige Omhed netop paa den Tid allene var besjæftiget med, for Domsfolene at kæmpe om en Søn, som hendes Gemal vilde bortdrage af hendes Arme! Under denne Proces landede Keiser Napoleon i Frankrig, og hans

Ankomst afgjorde Sagen til hendes Fordeel. Hun ilede at forestille sig for ham, men blev modtaget koldt. I Begyndelsen vilde han ikke engang see hende, idet han bebreidede hende, at hun var forbleven iblandt hans Fjender og ikke bleven hans Sag troe. Bedre underrettet om Karlsagen, som havde holdt hende tilbage i Frankrig, og om den Maade, hvorpaa hun havde opført sig der, lod Napoleon hende endelig vederfares Retfærdighed og fritog hende for enhver Dabel. Hvem skulde troe, at man har beskyldt Dronningen for, at hun meest havde bidraget til Napoleons Tilbagekomst fra Den Elba? Mogle Personer have sagt det; Paris gjentog det og Europa troede det, som om en overordentlig Mands Beslutninger behøvede et Truentimmers Bistand! som om Underværker lode sig bevirke ved Rænker! Dronning Hortensias første Sorg var, at henvende sig til Keiseren om Gunst for Personer, som vare komne i mislig Stilling af hvilken Lykken saa uventet netop havde hævet hende selv. Hun erholdt hans særdeles Beskyttelse for Hertuginde af Orleans, for Hertuginde af Bourbon. Hun bønfaled om Herr Bistrolles Benaadning, endstjøndt forgjæves; hun forsikkrede derhos sammes Gemalinde, at Hengivenhed for sin Konge var i hendes Hine en fortjenstfuld Handling og at Forbøn for en Person, som havde opoffret sig for den kongelige Sag kun var et ringe Beviis paa hendes Erkjendtlighed for den Godhed, som Kongen havde viist et Medlem af den keiserlige Familie. Det har altsaa ikke været afhængigt af hende, at de Ulykkelige af et andet Partie ei erholdt hendes Parties Beskyttelse.

Hendes Godhed kjendte ingen politisk Mening; hun agtede ei paa hvad man tænkte, men paa hvad man leed. Det er den sande Høimodighed med hvilken kun det fredelige Mod kan sammenlignes, som uden Anstrængelse hævede sig til Omstændighedernes fulde Høide, hvilket det lidet Antal Benner kan bevidne der bleve hende troe til det sidste Dieblis. Da Napoleon, efter Slaget ved Waterloo, saae sig alene i Kamp med sin tunge Skjæbne, forladt af Verden, som han engang regjerede efter sit

Vink, var det da ei Hortensia som optog ham i Malmaison og viste en Datters sømme Omhyggelighed for ham? Var det ikke hende alene, som indtog hos ham en heel Families Plads? Uden Glimmer, rolig, aarvaagen, viste hun ham, hvorledes man maatte bære Skjæbnens haarde Slag. Kun bekymret for sin Velgjører, saldt det hende intet Nieblis ind at tænke paa sin egen Fare.

Efterat Napoleon havde sagt hende sit sidste Leveel, forlod hun Malmaison og vendte tilbage til Paris, men erholdt Befaling til øieblikkeligen at forlade Hovedstaden. Den 17de Juli 1815 afreiste hun med sine Børn; ledsaget af en af Fyrst Schwarzenbergs Adjutanter. Efterat have gjennemslaaet i en kold Kars-tid og paa en meget besværlig Reise Frankrig og Schweiz, troede hun at finde et Tilflugtssted i Baden, da Storhertugen var formælet med hendes Dante Stephanie Beauharnais; men heller ikke her blev hun modtaget. I Bayern fandt hun endelig et Fristed. Kongen, i hvis Hjerte Mennefseligheden talte høiere end den saakaldte Statsklogskab; han som ikke kunde samtykke i den grusomme Grundsætning, at Exil fra eet Land skulde gjælde som et Forviisningsbrev fra alle øvrige, bød dem en hjælpende Haand, som politiske Storme havde henkastet i hans Stater. Her fandt Hortensia *) endelig den Roe, der næsten stedse havde flygtet for hende. — Mange, der ikke kjendte hende tilfulde, have sagt altfor meget Ondt om hende, til at man ikke skulde troe ret meget Godt om hende. —

(Oversætteren af denne Artikel, hvis Slutning han har til-ladt sig at forkorte noget, vil slutte samme med at meddele: „Pis-gens Afstedssang til Krigeren“ der tilskrives Hortensia, saavel i Originalsproget som i en dansk Efterligning, der af Redacteuren for endeel Aar siden har været leveret i et andet af vore Bla-de, hvorfra den er bleven optaget i adskillige af vore Bisebøger).

*) I Læsefrugterne for Januar 1821 findes et interessant Fragment af Napoleons Biographie: Napoleon og Hortensia.

Ne m'oubliez pas!

Vous me quittez pour aller à la gloire,
Mon triste cœur suivra partout vos pas!
Allez, volez au temple de mémoire,
Suivez l'honneur — mais ne m'oubliez pas!

A vos devoirs, comme à l'amour fidèle,
Cherchez la gloire, évitez les trepas!
Dans les perils où le sort vous appelle,
Distinguez vous — mais ne m'oubliez pas!

Ah! loin de vous dans les peines cruelles,
Je crains la paix autant que les combats;
Vous trouverez tant de beautés nouvelles;
Vous leur plairez — mais ne m'oubliez pas!

Oui, vous vaincrez et vous plairez sans cesse,
Mars et l'Amour guideront votre bras;
De vos succès gardez la douce ivresse
Soyez heureux — mais ne m'oubliez pas!

Forglem mig, ei!

Du mig forlader, da Dig Vren vinker;
Du stolt har valgt at seire eller døe!
Glyk eiste Ven! Vellonas Stjerne blinker,
Følg Vrens Stemme — men glem ei Din Møe!

Trods Faren høi, hvor Kampen Dig mon falde!
Dog — unge Hæerne Helt endnu ei døe!
Lad tunge Sværdslag paa Din Fiende falde!
Vind Laubærfrandsen — men glem ei Din Møe!

Ik! langt fra Dig i Længster Dage vinde!
Din omme Pige frygter, Du skal døe;
Saa mangen Skønhed vil dit Døie finde
Du dem behage — men glem ei Din Møe!

Ia Seir og Hjertes vil Du stedse vinde!
For Rivalighed og Trofaste seent Du døe!
Du Mars og Amor stedse trofast finde!
Vær lyffelig — men glem blot ei Din Møe!

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiestrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Fredagen den 7de April 1826.

Nr. 9.

M o s a i k.

Staten, der for kort siden tabte en høit fortjent Mand i den til sin høie Alderdom lige virksomme og nidkjære Contreadmiral P. de Løvenørn, har i disse Dage mistet den lærde Orientalist Professor Rasmussen og den geniale Læge og sjeldne udmærkede Videnskabsmand Professor Howig.

Som man erfarer tiltræder Hr. Hofboghandler L. Beeken med det første en Udenlandsreise til England, Frankrig, Schweiz, Italien og Tydskland, hvis Formaal er at gjøre sig nærmere bekjendt med disse Landes Cultur, Industrie, Kunster og Vidsenskaber.

Efter Forlydende skulle de unge talentsfulde Violinspillere Brødrene Anton og Carl Ebner, tilligemed Hr. Walther, Fløitespiller fra Posen, med det første have den Vre at lade sig høre i en, i den Anledning foranstaltet, Hof Concert for Deres Majestæter Kongen og Dronningen og den Kongelige Familie. Tydske Blade omtale disse unge Kunstnere, der

ere Clever af den store Violinspiller Møser, med megen Berømmelse, og det er Redacturen bekjendt, at Capelmester Spohr i en Skrivelse til vor Kuhlau paa det varmeste har anbefalet dem som særdeles fortrinlige Talenter.

Idag er det Asiatiske Compagnies store Coffardieskib, Christianshavn, der skal føres af Capitain Stage, lagt ud paa Rheden, og vil med det første afgaae til sin Bestemmelse til China.

L i t e r a t u r.

I.

Vor flittige Skribent Hr. J. C. Lange udgiver fra dette Aars Begyndelse Tidskriftet Ceres, en Samling af nye Fortællinger, Sagn og Eventyr m. m. af fortrinlige Forfattere. De udkomne Hæfter indeholde iblandt andet, interessante Noveller af Raupach, Bühlren, Prægel, af hvilke den førstes: Profelyten, især udmærker sig ved en genial og poetisk Fremstilling. Udgiveren har selv meddeelt nogle læseværdige Efterretninger om Lord Byron og hans Charakter, af et nyt engelsk Tidskrift: The Mirror. Efter Oberst Boutier er leveret nogle underholdende Charakterfildringer af navnkundige nygræske Helte: Maurokordatos, Demetrius Ipsilanti og Kolokotroni; endelig endel mindre Stykker af blandet, mest naturhistorisk, Indhold, s. Gr. Beretning om en Ganges Fangst, om den store Elephants Død i England. Upakosa, et Mønster for alle Koner, er Titelen paa en velskrevet indisk lille Novelle, der har interesseret Nestr. mest i hele Samlingen, naar han undtager Profelyten. — Prisen paa dette Tidskrift er 3 Mk. for Hæftet; man subskriberer for et Kvartal i Møntergaden No. 53 hos Udgiveren.

II.

Under Titel af: Den juridiske Tartuff, eller Det juridiske Snigmord har Hr. Friherre v. Wedel Jarlsberg, Kammerherre og Major, i disse Dage udgivet et polemisk Skuespil i 5 Acter, der har det Særegne hos sig, at Forfatteren synes at have nedskrevet det efter Opførelsen, istedetfor at de fleste Skuespil ellers i Almindelighed først sættes i Pennen og siden opføres. — Det faaes hos Hr. Bogtrykker Elmquist i Studiistrædet No. 66 for 2 Mk. og 12 s Hæftet.

III.

Biskop Legnérs berømte poetiske Bearbejdelse af „Frishtiofs Saga“ er i en Oversættelse færdig fra min Haand; jeg ønsker at udgive den i det Haab, at den vil være den skønneste Literaturs Elskere en kjærkommen Gave. Saasnart et tilstrækkeligt Antal Subskribenter have tegnet sig, skal Trykningen begynde. Bogen vil, hæftet i smukt Omslag og trykt paa fint Papiir, ikke komme til at koste over 9 Rigsbankmark. — De som ville have den Godhed at samle Subskribenter erholde paa 6 Expl. det 7de frit; Boghandlere desuden Rabat. — Paategnede Planer bedes mig tilstillede i min Boepæl, Trompetergangen No. 117, første Sal.

J. P. Miller.

Det vil uden tvivl være Poesiens mange Venner og Beninder behageligt at faae Leilighed til at kunne gjøre sig nærmere bekendte med et af de genialeste Mesterværker, Nordens Literatur i de senere Aar har frembragt. Som bekendt har Tydskland allerede to forskjellige Oversættelser af denne herlige Digtning, og Rest. kjender saa meget til Hr. Miller, at han anseer sig for overbeviist om, at hans Oversættelse er foretaget med den Eyst og Kjærlighed, som et saadant Arbejde udfordrer, naar det nogenlunde skal lykkes.

Sophie Amalie Blume født Baagøe.

(Død i Koeskilde den 25de Marts 1826).

Hør Klokkens hule Slag,
Som toner gjennem Staden;
Hvad Sorg mon er i Dag,
Hvo kommer hist paa Gaden?
„Et Sørgetog som gaaer til Graven
Som Du saae hist i Urtehaven!”

Hvo skal i Graven ned,
Hvo mon i Kisten blunde?
Hvo fandt den bedste Fred,
Bag Jordens Sørge-Lunde?
„Det gjorde en god, en elsket Dvinde
Dg derfor monne de Taarer rinde!”

Du forrigfulde Mand
Med taareblandte Drie!
Hvo drog hid til det Land
Hist oppe i det Høie?
„Ak, det var min kjære elskte Kone
Som drog til Landet i hin Zone!”

I uskylds elskte Smaa
Som udi Hjemmet græder!
Hvi mon I sørge saa
Hvad mørkned' Eders Glæder?
„O, hun døde jo, vor elskte Moder
Hun som skjænkte os saa mange Gøder!”

Og hist i Sorgens Bo,
Hvo græder der saa saare?
Er svunden da Din Ro,
Hvi rinder saa Din Taare?
„Viid: jeg tabte jo, en kjerlig Datter
Grød, ifald min bittre Sorg Du fatter!“

J som mod Jorden seer!
Ak, tabte J da ikke?
Hvo dækker Gravens Leer
Hvi mørknes Eders Blikke?
„Gud, Du Sorrowfuldes bedste Trøster
Du veed vi tabte en elsket Søster!“

O, Hver Alle frem
Høit op mod Stjernerne Brimmel!
Der gik hun til sit Hjem,
Ind i Gud Faders Himmel! —
Sørg da ei J sorrowfulde Hjerter
Hun er løst fra alle Jordens Smerter!

Hist fra sin Salighed,
Høit oppe fra det Hjerne!
Hun sender Trøsten ned,
J Haabets milde Stjerne!
Trøst og Haab os siger: at vi Alle
Skal samles — naar Du, o Gud! vil kalde.

M + + + + +

P o r p o u r r i .

En Ven af Thomas Moore, den berømte engelske Digter, overlod til ham at vælge imellem sine Døttre. Moore valgte den ældre, der tillige var mindre smuk, uagtet den yngre behagede ham langt bedre og var en meget skøn Pige; og dette kun af den Årsag, at den ældre ikke skulde ærgre eller græmme sig over at være tilfidesat, og see sin yngre Søster først gift. Det kan man kalde at tænke og handle paa engelsk!

En Brændeviins-Destillateur i Berlin har som Skildt opstillet en Ganymedes forgyldt og i Legemsstørrelse, der byder en Dren at drikke af en Skaal. Da der ikke skal være bleven drukken Fuset, men Nektar i Olympen, havde den Nordiske Mythologie her bedre været at anvende.

Heinrich Frauenlob, en Minnesanger, der levede for fem Aarhundreder siden, ligger begravet i Domkirken i Mainz. Damerne i Mainz bare ham til Graven af Taknemmelighed, fordi hans Sang stedse roste deres Dyder og Skjønhed.

En af Dronning Elisabeths Gesandter ved det franske Hof manglede engang Penge og skrev et ligegyldigt ceremonielt Brev til Dronningen og en Sammerepistel over sin Forlegenhed til sin Gemalinde. Med Overlæg sendte han det første til sin Kone og det andet til Hendes Majestæt, der ved at brække det saae sig hilset med et: „Min Sjæls sømme Veninde!“ Men ved dette qui pro quo kom Dronningen i godt Lune og hjalp Ridderen strax ud af hans Forlegenhed.

Mange Fruentimmer forekomme mig ligesom Fugle, der nogle Gange dagligen skifte Farver og Fjedre. I Huset ere de

Stære, paa Spadseretoure Paa fugle, og under fire Dine
— Duer.

En vis Mand anvender den anden Halvdeel af sit Liv til
at gjøre de Svagheder og Vildfarelser, som han har gjort sig
skyldig i i den første Halvdeel, gode igjen.

Kritiserende Blade, der ville sætte Alt igjennem med Noes,
kunde man passende kalde: Redningsanstalter for Skindøde.

„D at dog Livet er saa kort!“ raabte en moderne Demo-
krit, og tømte den anden Flaske Rhinwein. — „Åh, meget
for langt!“ sukede en Nutidens Heraclit, og indtog i bitter
Dødsfrygt en Steefuld Magnesia.

En Mand havde følgende Valgsprog; Silence (Tausked)
Patience (Taalmødighed) Esperance (Forhaabning) Soumission
(Ydmyghed) De fire Begyndelses Bogstaver give sammensatte:
Spes (Haab).

Ludvig XVI gik engang med den daværende Grev Artois
ud at spadserere, og fandt en fattig Vognmand, hvis Vogn var
væltet. Begge vare i simple Frakker uden noget Ordenstegn;
Vognmanden beder dem om at hjælpe sig, hvilket de ogsaa strax
gjøre, og Vognen bliver snart igjen i Stand. Den taknemme-
lige Vognmands karl byder dem en Drickeskilling; men de tage
ikke derimod; Ludvig giver ham en Louisd'or og Grev Artois
to. Pludselig kjender Vognmanden dem og siger ganske naivt:
„Men, med Forlov at spørge, hvor kan det være, at Kongen kun
giver en og Monseigneur to Louisd'orer?“ „Min Ven!“ svarede
de Kongen, „det kommer deraf, at min Broder kun har to
Børn, men jeg har 24 Millioner.

Hvad er egentlig Philosophie, spurgte en Fjøn ung Dame den berømte Philosoph Platner. At besvare en Dame dette Spørgsmaal, satte ham i Forlegenhed. En Ven, der mærkede det, sagde: „Philosophie er, at sidde tæt ved Siden af en Fjøn Dame og dog ikke at komme ud af Fatning!“ —

Penge maae dog ogsaa indeholde en dygtig Portion Lust, fordi de gjøre mange Mennesker saa opblæste.

Smaragden meddeler sin grønne Farve til Alt, hvad der nærmer sig den; saaledes virke stedse det gode Exempel!

De gamle Digtere lode den cypriiske Gudinde stige op af Havet; hos os stiger hun meget ofte op af — Biinflasken.

En Skuespiller i Paris, der havde en betydelig Gjæld at betale til en Kaffetier (Barten i et Kaffehuus) gjorde ham følgende snurrige Forslag: „De veed, sagde han, at der meget ofte komme Bekjendte af mig til dem og de holde mig stedse med fri Fortæring. For Fremtiden vil jeg stedse fordrø Sukkervand og de giver mig istedet derfor stedse kun — Klart Vand. Saaledes ville vi da gjøre Afregning. Kaffetieren antog det, og efter fire Ugers Forløb havde Skuespilleren afbetalt 600 Franke.

Til en Emigrer.

Til hvert mit Ord du stedse siger: Jo!

O, siig mig dog imod — saa er' vi to.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studierådet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Tirsdagen den 11te April 1826.

Nr. 10.

Theatret.

Quod non dant proceres, dabit histrio.

Juvenalis.

Tirsdagen den 28de: Marts: William Shakspeare, nyt originalt Drama i 4 Acter af C. J. Boye; Musikken af Fr. Kuhlau.

En af de vanskeligste Opgaver i Digtekunsten er ustridigt den at fremstille en af Verdens berømteste og største Digtere som selv fremtrædende, talende og handlende; og blandt alle store Digtere har neppe Noget i den Grad som Shakspeare*) forenet høi tragisk Begeistring med genial comisk Humor, Bittighed og Lune. Han er hidindtil det eneste Exempel paa en Digter, der næsten kan ansees for ligesaa stor Lyfsspildigter som Tragiker. Det kan derfor vist ikke kaldes ubilligt, at vore For-

*) Blandt hans ældre Biographier fortjener især Eschenburg at nævnes for sin Næiagtighed og Guldstændighed. Til de nyeste Efterretninger om Shakspeare høre blandt andre Dr. N. Dries i hans: „Noon - Tide - Leisure“

bringer til den Forfatter, der paatager sig at fremstille en saadan Digter for os, ere meget store og strange. Desto større Være er det ogsaa paa den anden Side for Forf. naar han, om endog kun med nogenlunde Held, har løst sin Opgave. Emnet frembyder adskillige Vanskeligheder, da den egentlige Handling snart er udviklet. For dog at kunne afdele Stykket idetmindste i 4 Acter har Digteren benyttet Alfesang, Chor og Dands, samt pantomimisk Fremstilling. Da vor geniale Componist Kuhlau herved har faaet Anledning til at lade sin rige Phantasie frit Spillerum, kan man med Sandhed antage, at denne Forfatterens Idee fortjener at kaldes særdeles heldig, da Stykket uden denne enten maatte have været aldeles omarbejdet efter en anden Plan, der maasse ogsaa havde været rigtigere og mere effektivt, som vi siden skulle vise, eller indskrænket til 2 høist 3 Acter.

Stykkets Slutning synes nemlig i den nærværende Behandling altfor afbrudt og utilfredsstillende, og det vilde have været passende, om Digteren havde tilføjet en femte Act, der foregik i London, og hvor Burbage fortalte den ankomne Shakspeare den Lykke hans Richard havde gjort, og aabnede ham glimrende Udsigter til en nye Levevei, med Tilbud, at han og hans unge Kone kunde leve indtilvidere i hans Huus. Entrepeneuren for Skuespillene kunde her ogsaa passende spille en Rolle, og det Hele synes saaledes motiveret ogsaa for Tilskuerne at ende paa en mere tilfredsstillende Maade end nu. — Adskillige Scener især Bæverscenen, der i dobbelt Henseende fortjener dette Navn, ere altfor langttrukne og trivielle, saa at selv udmærkede Komikere som en Frydenbahl, Lindgreen og Stage neppe engang, deres fortrinlige Spil uagtet, ere i Stand til at forjage den sig udbredende Kjedsommelighed, der forøges i den følgende Scene ved den flau Tale, som Prattling væver af sig, og som hverken er i ringeste Grad vittig eller latterlig, hvilket Kunstneren ogsaa ved en egen comisk Udtale f. Ex. Hob istedetfor Haab m. m. stræber at bøde paa, men forgjæves.

Hvad Charaktererne angaae, da er Shakspeare som Hovedpersonen naturligtvis den fortrinligst udførte, og saa at

fige næsten den eneste, der ikke kan kaldes flizzeret. Af denne Skildring har Digteren vistnok i det Hele taget Vre, var der end Et og Andet, der maatte savnes eller ønskes borte s. Ex. de en *Shakspeare* uærdige Bemærkninger om Recensenterne, hvilke høre hjemme i en lille arrogant Poets Bittighedsforraad, der ikke troer sig noksom udstrøget. *) Forresten er denne Charakteerskildring af megen poetisk Fortjeneste, og Sproget er i det Hele kraftfuldt og skjønt, kun som i alle denne Digters Produkter altfor ordpoetisk, hvorved man ikke sjelden hører Digteren tale, istedetfor hans Personer. Den raa, mod Mennesker sølesløse, men mod Hunde fælssomme Ridder *Thomas*, der, paa nogle stive Armbevægelser nær, har en meget brav Fremstillen i *Hr. Hafs*, den elskende *Anna*, der vakkert fremstilles af *Md. Eisen*, den livfulde, for sin Kunst entusiastiske, *Burbage*, der er i de bedste Hænder hos *Dr. Ryge*, den jevne ærlige *Gilbert*, der fremstilles med Sandhed af *Hr. Liebe*, endelig den lille Poet og Skuespiller *Green*, i hvis Mund en dum Grovhed imod *Shakspeare*s Kritik over hans Stykke havde været paa sin Plads — en forresten lidet taknemmelig Rolle, hvormed *Hr. Seemann* gjør sit Bedste — alle disse mere eller mindre underordnede Personer ere med saa, men kraftige Penselftrøg og livfulde Farver hensatte paa Maleriet og svare ret heldigt til deres Bestemmelse. De øvrige Roller ere derimod enten ubetydelige eller uden karakteristisk Værd. — I Henseende til *Hr. Nielsen*s hyperlige Fremstilling af *Shakspeare* kan der kun være een Stemme, da det er let at bemærke, at denne Rolle ligesom *Kong Sigurds* er skrevet for ham. Den strengere Kritik vilde

*) Den opblæste *Md. Genlis* har en for flige Poeter selvgærdig Skik. Hun indrykker nemlig i Bladene, kort efter at ethvert af hendes ubetydelige Wandsprodukter have seet Lyset, en Slags Taksigelse til Publikum, hvori hun, det forstaaer sig, hvergang i lidt forskellige Udtryk, takker samme for den smigrende og gunstige Modtagelse, hendes Bog har fundet, tilføier, at hun selv anseer dette Værk for sit allerbedste, men at alle Journalisterne have nedrevet det paa det ubarmhertigste, haade de Kongelige og de Liberale.

maaſke blot tillade ſig det Onſke, at hans Fremſtilling ſtundom var meer ſublim og idealifk og mindre materiel og maſſiv. Tilſkuerne erindre ſig ſtedſe, at det er Shakspeare, der ſtaaer for dem, og kunne de end ei alle følge ham i hans høie Flugt, bemærke de dog ſaa meget deſto tydeligere, naar han halter. — Oberon og Titania (paa hvis Coſtume der var altfor liden Forſkjel) fremſtilles af Md. Winſløv og Fr. Beyor, ikke uden Held, dog neppe alſemæssigt nok. Den gamle Shakspeare har i Hr. Foerſom og Landmanden Hatwaj i Hr. Holm ret gode Fremſtillere. — Foreſtillingen i Fredags den 7de dennes var, formedelſt mange uheldige Fortællelſer, en af de mindſt heldige af de fire, der allerede ere blevene dette Stykke til Deel, ſom kan takke den livfulde karakteriſtiſke Muſik for en ſtor Deel af det Biſald, det har vundet.

Onsdagen den 29de: Berelen, Lyſtſpil i 1 Act af Løz og de to ſmaa Savoyarder, Operette i 1 Act, imellem Stykkerne: den enſoldige Familie. Paa denne yderſt magre Aften indtraf ovenikjøbet den Scandal, at en Couliſſe faldt ind paa Scenen i det ſidſte Stykke, og blev liggende indtil Tæppet faldt —! —

Torsdagen den 30te: Kong Sigurd, Tragoedie i 5 Acter. Ved denne Foreſtilling havde den ubekjendte Forfatter laadt de ſmaa Anker, der vare fremsatte i Conversations-bladets Kritik over dette Stykke, rette, hvorved det Hele uden tvivl har vundet. En minutiøs Kritik vil let kunne finde adſkillige Grindringer og Smaapletter endnu; men man kan da med Sandhed anvende Horatſes: ubi plura nitent etc.

Fredagen den 31: Epigrammet, Skueſpil i 4 Acter af Røgehue.

Lørdagen den 1ſte April: William Shakspeare, Drama i 4 Acter.

Søndagen den 2den: Militair-Concert af Brødrene Bohrer for Violin og Violoncel, udførtes af Dhr. C. Mohr og Fr. Funck. Derefter Bennernes Feſt eller Testamentet, nye original Vaudeville i 2 Acter Comdøbt iſtedetfor dens

første mere passende Titel den 2den April). Denne Nyhed skal blive omtalt i et følgende Nr.

Mandagen den 3die: Verelen og Isabella, Synge-
spil i 1 Act.

Tirsdagen den 4de: Det tilmurede Vindue, i 1 Act
og Bennernes Fest.

Torsdagen den 6te: Don Juan, Opera i 2 Acter.

Fredagen den 7de: W. Shakspeare.

Lørdagen den 8de: Kong Sigurd.

Mandagen den 10de: W. Shakspeare.

Tirsdagen den 11te: Tryllefløiten, Opera i 4 Acter.

Onsdagen den 12te: Salomons Dom, Skuespil i 3 Acter.

Originale Medicamenter.

Paa en Mafferade, i Anledning af en høi Fødselsdagsfest, viste sig ogsaa en Maffe, der tilbød de forsamlede Tilstedeværende Galanterievarer, blandt hvilke følgende især udmærkede sig:

Madagascarolie for dem, der ingen Haar have paa Tænderne.

Plaster for dem, der vel vide, hvor Skoen trykker.

Tryllesalve for Frostbylder ved Hjertet.

Dre Balsom for dem, der kun forstaae Alting halvt.

Sæbe for dem, der gjerne ville vaske sig hvide.

Pomade for dem, der ikke have et godt Haar paa Hovedet.

Skæevand, til at opløse besværlige Forbindelser.

Bidunderlig Mixtur imod Gensidighed.

Pernansk Balsom til Indgnidning for Folk, der gjerne bære Rappen paa begge Skuldrene.

Opløsende Piller for tilbageholdte Sukke.

Nysepulver for dem, der gjerne stikke Næsen i Skye.

Rjølende Pulver for dem, der gjøre altfor store Forbringer.

Probat Essenz imod Anstøds-Stene.

Lait virginal for at vaske sine Hænder i Usthyldighed.

Beegplaster for Gladderhænte.

Sublimat for dem, der flæbe altfor meget ved Jorden.

Helvedsteen for onde Tunger.

Veritabel Augsburgs Livs Essenz for dem, der ikke vide at leve.

Elastisk Fluidum, for at skaffe den kristelige Kjærligheds Røppe nogen Bidde og Rummelighed.

Ringe Anledninger til store Mænds Navnfundighed.

Da Milton var i Italien, saa han Marionetspillere opføre Skabellen. Dette bragte ham paa den Tanke at skrive sit berømte Digt: det tabte Paradiis.

Et Uble, der faldt ned fra et Træ, var Anledning til at Newton, tænkte over den tiltrækkende Kraft og skrev sit System om Universet.

En ubesindig Handling, som Shakespeare havde begaaet, foranledigede ham til at opgive sin Udbandel og blive Skuespiller. Kjød af denne Levemaade blev han snart Skribent.

Da Gibbon var i Rom i Aaret 1764, sad han engang midt iblandt Capitoliets Ruiner, medens Carmelitermunkene sang Vesper i Jupiters Tempel. Ruinerne og Sangen bragte ham i en saa veemodig Stemning, at han tænkte efter over Verdens forgængelige Herlighed, og kom paa den Idee at skrive sit berømte Værk over det romerske Monarkies Forsald og Undergang.

Johan Gola vilde formodentligen ikke have opfundet Magneten, uden hvilken Amerika aldrig var bleven opdaget, der-

som ikke hans lille Datter havde leget engang for ham og ladet en sin Synaal svømme i en Talerken med Vand. Den dreiede sig stedse med Spidsen imod Norden; Faderen bemærkede det tænkte efter over Ursagen og opfandt Søekompasset.

Molieres Fader gjorde engang Sønnen Bebreidelser, fordi han saa ofte besøgte Theatret, og spurgte forbitret, om han maaske endog vilde være Skuespiller? „Vilde Gud, sagde hans Bedstefader, at du kunde blive en saa berømt Skuespiller som Montrose.“ Disse Ord vare afgjørende for den unge Poque-
lin; (saaledes hed Moliere førend han blev Skuespiller) han opgav sin Haandtering som Tapetmager, og blev snart den berømte Skuespiller og Theaterdigter.

Barnlig Kjærlighed.

(Af Gesellschafter).

Ved et Besøg hos en Domaine-Gier paa Rügen, blev jeg en aldrende Mand vaer, der stirrede i en Bog, uden at læse; thi han vendte aldrig Bladet om. Paa mit Spørgsmaal, hvo den Mand var, erfarede jeg, at det var en Danst, hvis Skib, til Lykke for ham, strandede om Dagen, og som for nogle Dage siden var bleven reddet. „Harde det nu været om Natten, hvad da?“ spurgte jeg. „Da vilde hele hans Eiendom være tilfaldet Bernsteen-Tisserne, efter Strandretten; ja han maatte endog have betalt Løsepenge for sig selv.“ Faa Dage efter saae vi en Mand sidde tæt ved Havet, der befyllte hans Fodder; hans Blikke stirrede ufravendt ud over Havet. — „Det er den uheldige Danst, sagde Amtmanden, han stuer hver Dag længe over til Bornholm. Dagligen venter han her, at Søen skal tilbagegive hans Datter. Under Skibbruddet havde de begge grebet fat paa en Plank, der med Rød og neppe var dem. Da Faderen, der

laae foran, og arbejdede fremad med Hænderne, efter nogen Tids Forløb, saae sig om, var Datteren forsbunden. Han be-
frygter, at hun har druknet sig med Forsæt, forat han kunde
redde sig." — O, hvor megen Kjærlighed gik her tabt! Hvo kan
maale den Storhed, som et qvindeligt Bryst bevarer, naar det
kommer an paa at resignere!

Meretrices regiae eller Prostituées royales.

(Af Frankrigs ældre Historie).

Kong Philip Augusts Livvagt kaldtes Ribauds. Anførereren
for samme havde blandt andre den Forret, at de saakaldte Me-
retrices regiae, de offentlige Glædespiger i Hoffets Følge, maatte
opvarte ham og rede hans Seng, m. m. Disse Fruentimmers
Levemaade blev i den Tid ikke anseet for vanærende; de udgjorde
et eget Laug, der havde sine egne Vedtægter, Skikke og Privile-
gier. Deres Skytsgubinde var den hellige Magdalene, den Bod-
færdige. Ludvig IX indførte først en egen Dragt iblandt dem,
hvorved deres Antal noget aftog.

A n e k d o t e .

En Skuespillerinde havde en Proces imod en Læge. „De fore-
kommer, sagde Dommeren til hende, i Forhandlingerne snart
som Demoiselle, snart som Madame; hvilket er det Rigtige?“
— „Jeg er Skuespillerinde!“ svarede hun.

(Pandore.)

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studierådets No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Fredagen den 14de April 1826.

Nr. 11.

Om Moden og dens Bud.

(En Fasteprædiken).

Det vilde røbe en tyk Uvidenhed, dersom Een vilde staae frem og paaftaae, at Moden med sit tallose Følge af Glitterguld og Glimmerstads først har fundet Indgang i vort Fædreland, da man paa hiin Side Rhinen begyndte at bære Alongeparhykker og Fiskebeensstjorter, Dormeuser og Skoe med høie røde Hæle. O nei! vi vide meget vel, at det allerede var medfødt vore Forfædre, at efterligne andre Folkelags Daarskaber i Klæder, Stikke og Vedtægter, og at samme Egenkab allerede har viist sig i de tidligere Aarhundreder. Segestes var i Sprog, Sæder og Dragt en Romer, og med ham hans Folk, indtil de bondeagtige Cherusser og Conforter gjorde den dumme Streg ikke mere at ville lide det. Og saaledes gif det da ab ovo stedse videre. Middelalderens brave, trofaste Djarvhed forsmaaede ikke at vise sig i udenlandske Dragter paa Tourneringer og Carouselriden. Riddere og Damer viste sig ved Dands og Spil i pol-

ffe, ungarske og italienske Dragter. Hvo, der vilde leve efter Moden, maatte gaae i engelsk Klæde. Reformatorerne ivrede i det 16de og 17de Aarhundrede fra Prædikestolene imod de naragtige franske brogede Kaaber, imod den spanske Kappedragts ødsle Luxus, der flankerede omkring i Fløiel, Silke og kostbart Peltsværk, imod de saakaldte „Pumphosers“ usædelige Dragt, der egentligen banede sig Vej fra de Schweizeriske Bjergegne til Tydskland. Snart derpaa stød det svenske Snit for Touren, ligeindtil Maaden at bære Skjægget paa. Dog varede det ikke længe før de finere franske og engelske Moder fortrængte den.

Herlige Skuespil, der fremstiller sig for os ved Mønstringen af en saakaldt Elegant, (sin Modeherre) der paa sin upaatvivleligen høist vigtige Person forener alle Verdensdeles Productioner og Klædeformer! Hatten er fransk, Cravatten ostindisk, Schawlet under Giletten fra Cachemire, Giletten selv tyrkisk, Manschetstjorten fra Holland, Kjolen paa engelsk Snit af peruansk Vicognevæv, Pantalons et Mixtum compositum af toskaffisk og engliseret Form. Støvlerne ere enten efter russisk eller engelsk Façon, (à la Wellington). Sporen ungersk. Fine danske Hjorteskinds Handsker bedække hans med Asiens og Brasiliens Stene smykkede Fingre; hans Haar er vædet af Macassar- eller Bergamot-Olie; indiske vellugtende Bænde dufte fra hans chinesiske Lommestørklæde, det erotiske Sukkerrør vugges i Petit-maitrens Haand, og en uhyre stor blaa Karbonari Kappe med Siberiens kostbare Peltskrave og fobret med rødt Fløiel indhyller paa en værdig Maade alle disse Herligheder. Borgnetten, indfattet i Guld og Perlemor, hænger i en sin Staal-kjæde om Halsen, Brystnaalen blander i en lang Afstand, de svære Signeter med Nøgler og Breloques ved Uhrkjæden bugne frem under Vesten, — og saaledes er med saa Træk fremstillet et kort Omrids af en Mand, saaledes som han skal være efter Modens Regler, der følges med mere Strængheid end de fleste andre. — Den Deferenz vi stedse ere vant til at vise det smukke Køn, forbyder os at gaae ind i en Detail af Damepynten, der forresten ikke fremstiller sig mindre billedlig end hin. Forsaa-

vidt havde vi ogsaa kun at rose; en Pligt, som vi opfyldte med Glæde. Men en Fasteprædiken uden Dabel, uden kraftige Formaninger om Bod og Bedring, var en Uting. Vi begynde derfor som følger:

Hvorledes er det muligt, at der i den nyeste Tid, i store og folkerige Stæder (om de smaae tale vi ikke, fordi det Gode der i Reglen sildigst finder Indgang) endnu gives Folk, der ved Alder, Rang og Formue ere berettigede, ja endog forpligtede til at give Tønen an i Modens Rige, og som dog haardnakkent forsmaae dette medfødte eller arvede Fortrin, hylde en allerede for 10 Aar siden afskaffet Tæson, som om den var fra igaar, og overhovedet kun optage saa og høist simple Exemplarer i deres Garderobe? Have de forglemmt, at Modens første Bud er: Klæd jer skaber Folk! (og Kjøb skaber Væster) Troer de maaſte, at det er nok, at have Forstand i Hovedet, Penge i Lommen og een heel Kjøle paa Kroppen, for med Tre at komme igjennem Verden? Men derimod strider Modens 2det Bud: Tag hver Uge en nye Klædning paa; thi Verden seer paa Kraven og ikke i Maven. En meget fornuftig motiveret Lov, lig den forrige grundet i ældgammel Erfaring. — Gruelige Forblindelse hos enkelte Særindede i vort oplyste Aarhundrede, der til Slutning ikke have andet Formaal, end at indføre en cynisk Klasse i Modens Rige, en privilegeret Sansculottisme medens Fundamentalloven i benævnte Rige hedder Frihed og Lighed og nyder en fuldkommen Udøvelse. Thi Kammertjeneren, der om Morgenens barberer sin Fyrste, løber om Eftermiddagen omkring i en Frakke, der er ligesaa fin og elegant som den naadige Herres og vel det. Kammerpigen besøger om Aftenen Skuespillet ved Mundskøffens Arm og er mere pyntet end hendes Frøken i 1ste Etage. Skrædderbrenden, der igaar bragte en rig Vereleer en moderne Frakke og modtog sine Drillepenge, viser sig idag, som om det slet ikke var ham, i en ditto Frakke ved Siden af den rige Kunde paa Promenaden. Saaledes fristes man let til at holde en Slagtermadame for Oberstinde, ja, at ansee et løst Fruentimmer for en ærbar Frøken, og en Skoma-

gerbatter for en Comtesse . . . *) fort: Alt er i den bedste Orden, og det er intet Under, at Mafferaderne ere komne i Miscredit, da to Trediebele af Menneffeheden bestandigen løbe i den saturnalistiske Maffe. — Og flige Særfindede, som de ovenfor beskrevne, skulle gjøre Undtagelser? Maaske man endog vil kalde det Deconomie, der kun er Stivfind? En gammel Digter skrev: „det er sødt og herligt at døe for sit Fædreland!“ Man kan ogsaa sige: „det er sødt og herligt at gaae tilgrunde for Moden.“ Seer, I vantroe Gjenstridige, hvor Menneffer handle, der ikke engang ere i Stand til at gaae til Grunde, fordi de allerede, saa at sige, fra Moders Liv af fremstille et fortløbende Falisfement. Subalterne Tjenere af Moden, der bære deres Gage, der homöopatist tilmaales dem, i Galanterieboutiquerne, og aarligen dækk: Legemets Næring, Huusleie og andre Smaating med en staaende Deficit; frimodige Koner og Piger, der indgaae de mest vovede Speculationer, for at blive en Pendant til den nyeste Modedukke i en eller anden Modejournal; de unge Herrer endelig, der staae i Abonnement hos den villige Klædefkunstner, dagligen bære nye Moder, der næste Morgen trækkes af dem igjen, og ved Aarets Slutning have bortgivet Tusinder, uden at kunne kalde een Kjøle deres Eiendom, med mindre en Fulde være bleven saa stærkt plettet, at Skræderen ikke kan tage den tilbage. — Tag Eder denne ædle uegennyttige Offertjeneste ad notam, I haanligt smilende Herrer, og I superkloge Damer, der tale saameget vidt og bredt om Fornuft, Beskedenhed og Sparsomhed, naar man minder Eder om Eders Pligter. Den sande Fornuft er at følge med Strømmen; den Modestie, der udmærker sig fra Andre, er falsk, og Eders Sparsomhed er nu aldeles flet anbragt. Hvortil et Bord, hvorved man bliver mat? En gemntlig Hunger befordrer Sundheden, giver en Fjøn smækker Taille og er især at anbefale for Børn, med Hensyn til deres Forstands- Egners Udvikling. Hvortil videre de

*) Dog — vel at mærke — saalænge de lukke Munden.

mange Lærere for Eders Sønner og Døttre? Disse kostbare Pengeigler ere unyttige, da et Gran Modersid er mere værdt end et heelt Centner af Lærdom; og man seer desuden, at de hule Hoveder komme ligesaa godt affted i Verden som de fulde, og ofte bedre. — Hvortil behøves et beqvemt Huus med store Kaffelovne? Philosophien lærer os, at man ogsaa kan være lykkelig i en Braas Erfaringen, at Motion og naturlig Varme er langt sundere end Kaffelovnsvarme. — Hvortil Almisser, Fattighøsser og Airketavler? Unyttige Udgifter! Om de første taler Modens Lov slet intet; den verdslige forbyder dem paa mange Steder. Imod de sidstnævnte ville vi endnu ivre langt mere, dersom de ikke allerede i lang Tid vare stærkt ude af Brug. Sparer i dette Fag, I Forstøffede! og bruger Eders Penge bedre. Theater, Promenade, Badetur gaae fremfor Alt, og 52 nye Klædninger ville I dog vel aldrig finde at være for mange om Haret? Men man maa forsvigle om at faae Eder bragte paa den rette Vej. — Smidlertid have vi gjort vor Pligt, ved offentligent at give Eder denne Sandsefage; hvorpaa vi vasse vore Hænder, og dermed er denne første Fasteprædiken til Ende.

Den sjældne Amme.

(Efter Gerle).

Den bekjendte Uhrmager Lepaute overgav et af sine Børn til en Amme i Omegnen, der havde de bedste Anbefalinger fra Stedets Præst. Efter tre Maaneders Forløb reiste Barnets Moder derud. Idet hun træder ind i Ammens Boelig, seer hun til sin store Forbauselse to Bigger; i den ene laae et sexugers gammelt Barn. Da Ammen just ikke var hjemme, begav Md. Lepaute sig hen til Præsten, der pleiede at give hende hver Maaned et Par Gange skriftlig Underretning om Barnets Befindende.

„Madame,” sagde den ærværdige Geistlige, „dersom Deres Barn ikke befandt sig fuldkomment sundt, saa havde jeg strax underrettet Dem derom. Jeg seer, at De ei er underrettet om det, der finder Sted. Følg De med mig tilbage til den Lille! Der skal De finde Oplysning.”

Ammen traadte dem imøde. Moderen overvældede hende med Bebrejdelser over hendes Opsørsel. „Kølig, bedste Madame!” sagde Ammen, „jeg er ikke saa skyldig, som De troer. Kort efterat Accorden var sluttet, ifølge hvilken jeg imod en gavmild stor Betaling skulde opamme deres Barn her paa Landet, mærkede jeg mit Svangerskab. Efter modent Overlæg besluttede jeg at holde det hemmeligt for Dem, og gav Deres Florian en Amme, der let turde være bedre end jeg. Døm selv. Hun kaldte nu: Noirotte! og i samme Dieblis traadte en skøn Kone ind i Bærelset. Bondekonens lagde en Pude paa Gulvet og Barnet derpaa; strax gik Koen derhen. Skjælvende af Angst vilde Moderen rive Barnet bort. For Alting, freg Ammen, rør det ikke, Noirotte er altfor skynsø paa sin Lille til at taale, at nogen den ubekjendt Person rører ved den. Koen flakkede Barnet lidt i Ansigtet og boiede sig saaledes, at det mageligt kunde drikke dens Mælk. — Ved dette Syn stod Moderen ubevægelig af Forbauselse. Bondekonens Mabenhertighed, den Geistliges Tillid indgydende Mine havde formildet hendes Brede. „Madam” sagde Præsten, „denne Kone har samvittighedsfuldt meddeelt mig sin Plan til deres Barns Bedste, strax da hun kom hertil med det; hun besværgede mig paa sine Knæ med Bønner om kun da at underrette Dem derom, naar der skulde feile Deres Barn noget; men det er virkeligen umuligt at see et sundere og fuldkomnere Barn end Deres Florian!” —

Moderen lod det blive og Noirotte vedblev endnu i et Mars Tid at rulle Barnet sin Mælk, da det blev fordret tilbage i det faderlige Hus. Nu er denne Dreng en skøn 16aars Ungling, næsten 3 Alen høj. Han har aldrig været syg og er ligesaa blid og elskværdig, som stærk og sund. Men hvad der især fortjener at beundres hos hans Amme Noirotte, er, at den gods-

modige Røe fra det Dieblig af, da den ikke mere saae sin lille Yndling, hverken spiste, drak eller sov, men stønnede uafsladeligen, og syntes blot at opmuntres lidt, naar den hørte et Barns Stemme. Endelig fortærede Rummer aldeles det stakkels Dyr og den døde snart.

Mon man vel blandt det kvindelige Kjøn finder mange saaledes elskende Ammer? —

I n d f a l d.

Barnlig Naivitet.

En sersaarig Pige elsker sin Fader meget høit, men tør ikke stedsle være hos ham, for ikke at forstyrre ham i hans Forretninger. En Dag fandt Moderen hende ved Døren til det Værelse, hvori Faderen arbejdede. Hun havde sat en Skammel til Døren; paa den stod hun og blæste ind i Nøglehullet. „Hvad gjør du der?“ spurgte Moderen; og Barnet svarede: „St! Jeg blæser Fader Nysse til igjennem Nøglehullet.“

Farlige Dumheder.

Dersom kun Dødsferne begik Dumheder, da vilde deraf kun opstaae lidet Ondt; men de Kloge gjøre ogsaa dumme Streger, og dette er farligt, fordi de i Dumheden kun ere Tuffere.

B o n m o t.

Madame Tencin pleiede at sige: „Folk af Vand begaae ofte en Bukt i deres Opsørsel, fordi de ikke ansee Verden for saa dum som den virkelig er.“

Bekjendtgjørelser.

Næstkommende Onsdag den 19de dennes vil jeg for sidste Gang have den Ære at foranstalte et Bal. Ved denne Leilighed skal 32 af mine unge og gamle Skolarinder opføre forskjellige store, med 48 Pjonne Kiøer omhyggeligen og kunstrikt udarbejdede Quadriller og Contredanse, de eneste i dette Slags, som jeg endnu aldrig har bearbejdet. Da jeg ved mine varme Bestræbelser, hvorpaa jeg støtter mit tillidsfulde Haab, troer mig berettiget til almindeligt Bifald, vover jeg med al Tillid at bede om et godhedsfuldt Besøg. — Til Efterretning tjener, at der ikke maa danses i Støvler, der ere smurte i Tran, formedelst Damernes hvide Klæder og Strømper, hvilket bedes bemærket af Dhrr. Cavallerer.

Rapfod,
Dandssemester.

Et ungt Fruentimmer, der har tjent henimod 20 Aar her i Staden og været ansat i 13 Aar som Huusjomfrue hos en Herremand paa Landet, ønsker at blive anbragt i lige Egenkab.

Frishvogel & Comp. fra Hamburg, Friseurer og Kunstnere i Menneskehaar, indfinde sig hertil i Dyrehavstiden og anbefale sig med alle i deres Fag indslaaende Artikler og Kunstproduktioner efter den nyeste Pariser Bonton.

De herværende Tidender have vistnok allerede anmeldt mangt et Dødsfald, men endnu aldrig min salig Onkels Commerceraad Flyndermands. Et Stik- og Slagsfod, der ulukkeligviis just maatte træffe ham, gjorde igaar Morges Kl. 2 $\frac{1}{2}$, 5 Minuter Ende paa hans virksomme Liv. Han døde meget lidende og sig selv ubevidst i de 70de Aar af sit jordiske og i det første Dieblis af det første Aar af hans tilkommende Liv; min Smerte er saa grandseløs som Evigheden, til hvilken min dyrebare, uforglemmelige Onkel desværre er gaaet over.

Flyndermann & Sønner,
Urtekræmmere.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiisrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Lirsdagen den 18de April 1826.

Nr. 12.

L i t e r a t u r.

Efterladte Breve af Gabrielis, samlede og udgivne af F. C. Sibbern.

Denne Bog er skrevet for Adepter, som uden Tvivl ville finde den fortræffelig. En uindvietet Læser kan ikke fatte meget deraf; men støder sig ofte baade over Forfatterens Philosophie og over hans Æsthetik. Anmelderens Fornuft standsede blandt andre ved følgende Steder.

Side 10. „Hvor ofte er et Udbrud af Trætte imellem tvende ikkun Giennembrudspunktet for en i sig selv bestaaende Disharmonie imellem dem, der ikke først nu opstaaer, nei, der nu blot kommer tilsyne, men der fra nu af ogsaa, om man end forebygger de nye Udbrud, just ved denne Forebyggen standses og hilder det frie Liv og indsnævrer Sjælen.“

Side 12: „Lad mig have den Forvisning, at jeg i min fjerne Vens rolig opfattende Anskuelse lever klarere og helere.

end i mit eget ustabige Bakken." Hvorledes kan han have den Forvisning, naar Alt hvad han skriver, er, som han selv kalder det, flurrende og forvirret?

15: Om Een, der vil høre Gabrielis Dom over den nyeste Philosophie: „Jeg svarede saa godt jeg kunde; dog maatte han snart i mine Svar mærke noget vist, som om jeg bestandig vilde holde en dybere og omfattende Undersøgelse fra mig. Jeg er Dem ikke god nok til, sagde han endelig, at De ret vil indlade Dem med mig. Dette fortørnede mig. Jeg standsede, vendte mig mod ham og svarede: Hvor De dog kan ville sige det; i Sandhed, dersom jeg kunde tænke saaledes, saa var det mig, der ei burde være god nok for Dem." Men just saaledes tænkte han, da han sagde: „dog maatte han snart i mine Svar mærke noget vist, som om jeg bestandig vilde holde en dybere og omfattende Undersøgelse fra mig."

16: „Jeg har aldrig kunnet fatte, hvorledes Polemik skulde kunne befordre Sandhedens Erkjendelse, som om Sindet blev klarere, naar det opirredes, eller som om vi sølte Livets Dybde inderligere: naar vi fristede Ufjærlighedens Braad i vort Indre." Men hvo veed ei, at Socrates, den beskedne Socrates, elskede Polemik ligesaa meget, som han hadede Magtsprog?

34: „I Sandhed, det er ingen Trøst at vise den, der maa bære en bitter Skjæbne, hvorledes andre maae lide lige saa meget, som han." Alligevel bliver det en evig Sandhed: *sola men miseris socios habuisse doloris.*

47: Hun er faldet i Afstandighed. Det er som om hendes hele Idee-Association var flaaet i lutter Stykker. Hun ligger som i et Glags aandelige Krampetrækninger, flaaer sig undertiden med saadan Hestighed for Brystet, eller knuger sine Hænder sammen, og bider i Sengestolperne, at man allerede engang har maattet binde hende. Derhos taler hun eet væk, lutter afbrudte Ord, uden al Sammenhæng; snart Springer hun fra det ene til det andet, uden al Traad og Forbindelse; derpaa kan hun atter en halv Time uafbrudt blive ved at repetere et og samme Ord, undertiden det urimeligste af Verden. Dog har det vist

altid en Betydning for hende." Denne Bessrivelse passer paa alle de Gale, der snakke over sig, og er kun god for den, der ikke veed, hvad Ussindighed er. Enhver anden har nok i: „Hun er faldet i Ussindighed."

49: „Den skønneste Mand blandt alle dem, hun saae i Kreds, hvori hun kom, opfyldte alle hendes Tanker, især fra den Tid, da han ved et Bal, efterat man havde fortalt ham om hendes Skjebne, længe meget venligt havde talt med den gode Pige, og havde vidst at oplive hende paa en meget smuk Maade."

51: „Jeg undrer mig ikke over, at der just i et saadant Tidspunkt udsprang en ny Tilbøielighed hos hende. Men at den her, hvor den ingen Næring fandt, hvor Gienfølelsen ei kom den opfordrende imøde, og Hjertet ei fandt den Mildnelse og Dvægelse, det søgte, kunde stige til en saadan Videnskab, er mere forunderligt." Den opfordrende bringer i Grindring Schlegels berøgtede Sætning i Lucinde: „Manden hengiver sig, Kvinden tilbyder sig."

56: „Jeg kan ikke andet end prise de Tider, da det blev til en Vederqvægelse for Hjertet og til Fred for Sindet, at gaae en Pillegrimsgang til den hellige Grav, eller at vandre til Jordens sierneste Egne, for at omvende Hedninger. Og da der gaves et Skriftemaal, i hvilket Hjertet kunde udgyde alt, og en Kirke, der var uendelig rig paa Husvælske, som paa Barmhjerlighed. Jeg kan undertiden ret af inderste Hjerte ønske, at jeg kunde være den, hvem det kunde være til en Lindring, at der i en hellig Kirkes Navn paalagdes ham en svær Bod." Han vil opnaae sit Ønske, naar vi saae Kirketugt, hvorefter Creaturet forlænges. Christendom uden Flagellanter og aabenbare Skriftemaal er kold som Is.

66: „Lucinde's Følelser stormede frem i mit Indre. Mig fattedes et Hjerte, i hvilket jeg kunde udgyde mit, i hvilket jeg kunde nedlægge alle de Beslutninger, der fore op i mig, og fyldte mig med Salighed. Værelset blev mig for trangt, jeg ilede ud. Skyerne havde fordeelt sig, den klare, hvide Maane svømmede roligt paa den blaa Grund. Min Sti førte mig til

en nærliggende Skov, og under mit Fædrelands høie Bøgetræer afslagde jeg det hellige Løfte, at faste fra mig alle mine Udsigter, alle mine Planer, alt, hvorpaa jeg hidtil havde arbejdet, og redbelig og samvittighedsfuld at vie mig til min nye, nu først erkjendte Bestemmelse. Længe vankede jeg omkring i den maanedlare Nat, stille tænkende over det alvorlige Forsæt. Ingen Betænkelse opstod hos mig. Mit Sind var klart og roligt, Min Beslutning fast og sandbrud. Al vel maatte den være det. Aldrig havde indre Lyst og Attraa ført mig ind paa min forrige Bane, eller skyndet mig frem paa den. Med et lettet Hjerte gik jeg tilbage i mit Kammer, og læste videre i Bogen (Eienhard und Gertrud), indtil jeg lagde mig, og endda læste jeg videre, til Sønnen kom. Det var første Gang siden min Kjærligheds Begyndelse, at jeg var faldet i Søvn, uden at have tænkt paa min Ludovika. Hele den næste Morgenstund var jeg endnu rolig. De utallige Tanker havde lagt sig, som Vinden kan lægge sig. Kun i et eneste stort Indtryk stode de endnu i mig. Det var en Følelse af en ubeskrivelig Tilforlædelighed, som opfyldte mig. Jeg kyskede min Piges Billede, hvilket jeg hver Morgen, inden jeg gik til mit Arbejde, var vant til at gøre. Men snart vakte Bogen, til hvilken jeg vendte tilbage, alle slumrende Tanker op i mit Indre, og da Pigen, om Midt dagen bragte mig Mad, var jeg i den uroligste Bevægelse. Jeg havde søgt nærmere at forestille mig min Fremtid, og nu viste sig snart Vanskelighederne ved enhver nærmere bestemt Beslutning. Hvor meget en Forandring af denne Art maatte mishage min Onkel, af hvem jeg var afhængig, hvor aldeles den maatte forekomme ham som en Chimære, indsaar jeg let. Saa vandt det mig ogsaa snart i Sinde, hvor lidt jeg endnu havde den til mit nye Kald fornødne Forberedelse. Min Udbannelse som den hidtil var gaaet fremad, var ei beregnet paa et saadant Maal. Ogsaa om Virkeligheden af mit udvortes Kald begyndte jeg at tvivle. Betænkelseernes hele Hær begyndte at storme i mig og at angste mig. — Jeg kjender ingen Pine, der kunde komme den nær, jeg følte ved Tanken paa det Djæblik, da jeg

skulde aabenbare hende (min Kjæreste) min faste Beslutning, min virkelige Villie. Jeg skjalv for et Dieblif, som kunde røbe mig det skjønneste jeg besad. — Om hun ikkun er misfornøjet et eneste Dieblif, sagde jeg til mig selv, saa kan dette Dieblif frarive dig, hvad et heelt Liv ikke kan give dig igjen. Endnu mere sølte jeg, hvor skrækkeligen mit Indre vilde blive sønderrevet, hvis hun endog skulde ville gjøre sig Umage for at bringe mig fra min Beslutning. Jeg skjalv for det Dieblif, som kunde blive Følgen. Første Gang i mit Liv fornam jeg, at det var muligt at bringe mig til at rase. — Dog jeg vil ikke udtømme mig i Ord, for at skildre dig min Sjæls gruelige Pine. — Hvad jeg dengang sølte, hvorledes alt, hvad der kan være hedt og brændende og fortærende i en menneskelig Sjæl, dengang bruste op i mig — jeg havde aldrig været i en saadan Tilstand før, og jeg haaber til Herren, at jeg aldrig igjen skal komme i en saadan Lidenkab. De frygteligste Forestillinger og Tvivl sønderreve mit Hjerte lige over for den Gjenstand, som skulde have opfyldt det med Ro og Glæde" o. s. v. Man skulde troe, at den, der taler i en saa høi Tone, var en Candidat til en Portefeuille; og see! det er en Examinatus Juris, der, efter at have læst Eienhard und Gertrud, har besluttet at blive Landeshyfskolemester. I Sandhed, det er at sætte Herkules's Maske og Gøthurner paa Børn.

96: „Jeg spørger enhver, som elsker, om noget i Verden er i Stand til at give ham det igjen, hvad han taber ved den første reelle Uenighed med sin Elskede". Det har intet at betyde. Amantium iræ, amoris integratio'st, siger Terents, og i Rusland hører det i de lavere Stænder til Hgte-Kjærlighed, at banke sin Kone. Negter Manden hende dette Kjærtegn, saa gaaer hun extra.

Sammesteds: „Skinsyge uden Ende rasede i mine Sølelser." En Sølelse, thi det er Skinsyge, kan neppe siges at rase i mine Sølelser.

122: Siger en Enke, talende om sin salig' Mand: „Af Skinsyge reiste der sig sjældent eller aldrig noget Spor hos ham. Han havde da ikke heller nogen virkelig Grund dertil; thi af

alle dem, der dengang omgave mig, behagede i Sandhed ikke een mig mere end han." Hvor naibt!

153: Skriftens Ord ville ikke lære, minde eller oplyse om dette eller hiint, men om det Ene, som gjøres nødvendigt." Det ene Fornødne er ikke saa fornødent, som det forekommer visse Folk at være. See den patriotiske Tilskuer 6, 274.

Sammestedes: „Ved det mindste af disse (Skriftens) Ord følger Sjælen sig som kalbet lige umiddelbart hen for den Eviges Throne, hvis uudtømmelige Kjærlighed er eet med en evig Alt gjennemtrængende Retfærdighed, men hvis evige Alt gjennemtrængende Retfærdighed ogsaa er eet med en evig uudtømmelig Kjærlighed." Det klinger som 2 og 3 er 5, men 3 og 2 er ogsaa 5.

159: „Jeg haaber til Gud, at han engang vil unde mig en Willie. Willie, det er det, jeg ikke har; jeg ved slet ikke hvad det er at ville." Vi Uindviiede vide det af den patriotiske Tilskuer, som 6, 286 har anstillet herlige Betragtninger over den gamle Sandhed: in magnis voluisse sat est.

Det kjære Modersmaal har og faaet en stor Forstærkning af fremmede Ord og Talemaader. Saa som 5: „Rolig fæe de hen til hinanden, og monne glæde sig ved Synet." 79: „Det monne være blevet til en usigelig Trøst for mig." 87: „Rolig monne jeg see dig komme." 23: „Mine Ord og min Barm vilde for længe have trængt sig hen til Eder." 77: „Denne Livet opsvulmende Floed i mig, der stiger op til mine Læber og flyer mig hvergang jeg vil strække den begjerlige Lyst hen efter den, gid den vilde dulme!" 103: „Intet kan saaledes, som Rienhard und Gertrud, mande mig op." 114: „Grib for alting ikke til det, hvad der, om kort eller længe monne ville tilbyde sig Dem i den venligste Skikkelse" o. s. v.

Det var det Anm. vilde sige om Gabrielis Breve. En agtet Lærd, som betragtede dem fra et høiere Standpunkt, har fundet dem fortræffelige. Smagen er forskjellig. Det seer man bedst deraf, at Socrates's Død forekommer den samme Lærde kold; Cicero derimod siger: "Socratis mortis illacrymari soleo, Platonem le-

gens.” 6. e. Jeg pleier at græde over Socrates's Død, naar jeg læser Plato.

(Foruden ovenstaaende Bemærkninger skal i et følgende Nr. vorde meddeelt en anden Forfatters Anskuelse af dette i flere Henseender mærkelige Skrift).

D m H u k o m m e l s e n .

Hvor nøie Sjæl og Legeme staae i Forbindelse, lader sig bedst vise ved nogle paafaldende Tilfælde med Hukommelsen, der ere foranledigede ved en Forandring paa Legemet. Saaledes fortæller den græske Historieforfatter Thucydides, at nogle Personer, der havde gjenneemgaaet Pestilhygdommen i Athen, saa aldeles havde mistet deres Hukommelse, at de slet ikke mere kunde kjende deres Venner og Slægtninge. — Beattie fortæller, at han har kjendt en Lærd, som saaledes blev hentaget af en nedstyrtende Foliant, der faldt lige paa hans Hoved, at han glemte al sin Lærdom og maatte studere aldeles forfra.

M n e m o n i s k e P r ø v e s t y k k e r .

I

Før Christi Fødsel. Aar. Efter Christi Fødsel.

Joseph i Egypten . . .	1798.	Buonaparte i Egypten.
Sidon Handelsstat . . .	1701.	Preußen ophøiet til Kongerige.
Det delfhiske Drakel . .	1446.	Bogtrykkerkunstens Opfindelse.
Dädalus	1308.	Wilhelm Tell.
Argonauterne	1282.	Sicilianiske Vesper.

Iheseus	1273.	Rudolf v. Habsburg.
Heracliderne	1096.	Korstogene.
Salomon	937.	Hugo Kapet.
Lyfurg	880.	Alfred den Store.
Colo	594.	Georg I.
Mithridates	161.	Marcus Aurelius.
Drusus (ved Elben)	9.	Arminius (i Teutoburger- Skov.

II.

Chrus	555.	Ar for Christi Fødsel.
Herodot	444.	— — —
Alexander	333.	— — —
Hannibal	222.	— — —
Marius	111.	— — —
Augustus II Ar for Chr. F.	11.	Ar efter Christi Fødsel.
Troian	111.	— — —
Heliogabalus	222.	— — —
Constantin	333.	— — —
Attila	444.	— — —
Iustinian	555.	— — —
Muamiach, første Kalif ved et fremmed Dyna- stie efter Mohamed	666.	— — —
Carl den Store	777.	— — —
Carl den Tjette	888.	— — —
Otto, Keiser af Tydskland	999.	— — —
Balduin af Flandern, Keiser af Constantinopel	1200.	— — —
Dante	1300.	— — —
Christopher Columbus	1500.	— — —
Elisabeth af England	1600.	— — —
Peter I. Rusland	1700.	— — —
Napoleon Buonaparte	1800.	— — —

(Af Bäuerles Unterhaltungsblatt 148)

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiarædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Fredagen den 21de April 1826.

Nr. 13.

Concert.

Søndagen den 16de dennes gave de Kongl. Preussiske Kammermusici, Brødrene Anton og Carl Ebner, understøttede af det Kgl. Capel, under Anførsel af Hr. Professor og Musikdirecteur Ridder Schall, den i dette Blad omtalte Instrumental- og Vocal-Concert paa det Kgl. Hoftheater. Concerten aabnedes med en herlig Ouverture af den geniale Mester Louis van Beethoven, der var glimrende instrumenteret og aldrig forhen hørt her. Derefter fremtraadte Carl Ebner, den yngste af Brødrene, og foredrog en særdeles smagsfuldt og sjønt komponeret Polonoise af Mayse der, med en Virtuositet, der imponerede i højeste Grad, da man med Sandhed kan sige, at den overtraf selv de mest spændte Forventninger. Det undgik heller ikke det kunstelskende Publikums Opmærksomhed, at den unge Kunstners Instrument var af en sjelden Fortrinlighed. Man kunde strax høre, at det var en ægte Cremoneser af en udmærket Genre, og Hr. har senere erfaret, at denne Violin er af Adams, altsaa af de bedste man har. Carl Ebner fore

ener en skøn fuld Tone med en frapperende Lethed og Færdighed i sit Spil, der med Hensyn til hans Alder (13 Aar) maa vække saa meget desto større Beundring. — Derefter sang vor yndede unge Sangerinde *Fr. Wulff* *) en stor italiensk Aria af *Caraffa* med megen Smag og sædvanligt skønt Foredrag, der ogsaa vandt fortjent Bifald. — En ung Valdhornist *Hr. Drewes*, der ikke før har ladet sig høre offentlig solo, udførte derpaa en lidet interessant Concertino for Valdhorn, der imidlertid gav ham Leilighed til at lægge sit ualmindelige Hærsømmelighed over sit vanskelige Instrument for Dagen. Concertens 1ste Afdeling sluttede den unge *Anton Ebner* med Allegro Satsen af en smuk Violin Concert af *Rode* i *Emoll*, som han foredrog med særdeles megen Smag, Præcision og Kunstfærdighed, og vandt ligesom hans Broder levende Bifald hos det temmeligt talrigt forsamlede, og man kan uden tvivl tilføie, udvalgte Publikum. — Concertens anden Afdeling aabnedes med en kraft- og livfuldt componeret Ouverture af den aandrige *Friherre v. Poissl* i *München*. — *Hr. Lüders*, vor udmærkede unge Pianist, udførte derpaa med særdeles megen Kunstfærdighed og Sikkerhed en udmærket skøn Concert af *Ferdinand Ries*. — *Fr. Wulff* og *Hr. Kirchheiner* foredroge derefter en smuk Duet af *Paers* Sopphonisbe, der vandt fortjent Bifald. — Concerten sluttedes af Brødrene *Ebner* med en dobbelt Violin Concert af *Et* (den berømte *Spohrs* Lærer).

Med denne livfulde Composition, der blev fortræffeligen foredraget, endte denne velvalgte og interessante Concert paa en værdig Maade, og det ønske deles vist af alle de Tilstedeværende ved samme, at Brødrene *Ebner*, der, efter Forlydende, agte at opholde sig her i Staden, eller dog idetmindste i Norden i Sommer, førend deres Afreise herfra til anstundende Efteraar vilde

*) Ved denne Leilighed maa *Ref.* bemærke, at han beklager ved en stærk Forkjølelse at have været afholdt fra at bivaane *Passions* Concerten i *Trinitatis* Kirke Langfredag Aften, ved hvilken *Fr. Wulff* saa fortrinligen skal have udmærket sig, og i *Fr. Bräas* og *Mr. Werschalls* Upasselighed ogsaa foredraget deres Partier.

foranstalte nok en offentlig Concert paa det Kongelige Theater, der sikkert vilde svare Regning for dem, efterdi mange Musikvenner af forskjellige Aarsager vare forhindrede fra at bivaane denne Concert, og maatte derved tillige savne den Nydelse at høre to saa sjeldne Violinspillere.

L i t e r a t u r.

Under Titel af „*Osian*“ agter Hr. C. F. W. Rahde, hvis et tilstrækkeligt Antal Subskribenter indkommer, at udgive et halvt Aft i stort Octav ugentligt, af blandet Indhold. Da han er berøvet sit Syn, men ved en duelig Haandskrivers Hjelp og paa Grund af Bøtter om Bidrag fra bekjendte Forfattere, haaber at gavne som nyttig Borger, der ikke ønsker at falde det Offentlige til Byrde, saa vover han at anbefale sig til Videnskaberne Dyrkere og Velnydere. — Dette Blad vil blive tilsendt Subskribenterne engang ugentligt for 1 Rbd. Kvartalet. Subskription modtages paa Stadens Boglader og hos Hr. Bogtrykker Elmquist, i Studiiistræde Nr. 66.

H j e l p S a m i e l !

(Af Britannia, Februarhæftet 1826).

I Januar Maaned d. 11. blev følgende pudseerlige Retsdag foretaget i det saakaldte Mansion-House i London.

Hr. Meyer, en ung tydsk Kjøbmand, var anklaget for at have truet Dr. Leo, 71 Aar gl. og født i Berlin, med at ville slaae Hjernen ind paa ham. Dr. Leo forklarede, at han havde

gjort Cour til M^{rs}. Beek, en Enke, der ei var meget yngre end han selv, at han havde vundet hendes Hjerte og allerede kjøbt det fornødne Stempelpapir, for at lade hendes Eiendomme, der beløbe sig til 3000 E^{str}. overføre paa sit Navn, da ulykkeligviis den Anklagede (Hr. Meyer) var bleven bekjendt med Lady og strax ogsaa var bleven hans Medbeiler, saa at han endog havde forlangt af ham, at han enten skulde opgive sin Kjerlighed, eller flaaes med ham paa Pistoler. Doctoren erklærede, at førend han vilde opgive sin dyrebare M^{rs}. Beek, vilde han heller lide Martyrdom; men han indsaar ikke hvorfor han skulde lade sig styde af Hr. Meyer. Denne havde nu imidlertid støbt Rugler og uophørligen bandet paa, at Doctoren maatte sluges disse Piller. Ikke desmindre havde han været villig og beredt til at tilgive og forglemme Alt, naar Hr. Meyer vilde opgive alle sine Fordringer paa M^{rs}. Beek, der desuden ikke bekymrede sig det mindste om ham, og her havde indfundet sig for at aflægge for V^{er}igheden den Forsikkring, at hun usoranderligen havde skjenket Doctoren sin Kjerlighed.

Forundret over denne selsomme Historie var Lordmayoren tilbøielig til at overlade Sagens Afgjørelse til Lady Beek; hun blev derfor fremkaldt, men gav intet Svar. Lordmayoren spurgte derpaa Doctoren, om han havde Vidner for Sandheden af Trudselen med Ruglerne? — Doctoren lod nu en Hr. Philipp v. Houndsbitch fremtræde, der sagde, at han ved Tuletiden havde fremstillet Doctoren for M^{rs}. Beek i sit eget Huus, hvor han, medens man drak Thee, gjorde den Bemærkning, at Doctoren coquetterede stærkt med hende; hvorpaa han havde spurgt ham, om han ikke havde Lyst til at ægte hende? — „Hvormeget har hun?“ — spurgte Doctoren. „Tretusind!“ svarede Huusvarten. — „Hjælp Gud!“ raabte Doctoren, „Pund eller Skilling?“ „Pund!“ svarede Vidnet; „vil De have hende eller ei?“ — „Seg vil være fordømt om jeg ikke tager hende!“ vedblev Doctoren begejstret. Lady blev nu af Vidnet meddeelt Virkningen af hendes Undigheder paa Doctoren, og tog det gunstigt op. Alt syntes at love et godt Udfald; men nu

kom Hr. Meyer til, der ligeledes var indbudt til Thee, saavel som ogsaa Hr. Robottom, en Gentleman fra Gothern. Da den første hørte, at Lady var en Dame af stor Formue, blev han strax ligesaa forliebt i hende som Doctoren, tog sin Plads paa den anden Side af hende, begyndte strax at underholde hende og trykkede hendes Haand ofte. En Ordstrid opstod nu imellem begge Medbeilerne; Doctorens Brede var ligesom hans Kjerlighed altfor stærk til at skaffe sig Lust; men Hr. Meyer gjorde en dyr Eed paa, at Doctoren maatte døe, dersom han fortsatte sine Bestræbelser hos Lady Beek. Selskabets Møgling forekom denne Aften videre Ubehagelighed; men Hr. Meyer havde fuldt og fast besluttet, at gjøre Lady til sin Kone og leiede Værelser i et Huus, hvori hun hyppigen aflagde Besøg. For at spærre sin Modstander Veien, laasede Doctoren, der ogsaa var en næsten daglig Gæst i dette Huus, Hr. Meyers Dør og puttede Nøglen i sin Lomme. Dette førte til Trudselen med at flydes. Hr. Robottom, der af Erfaring kjendte til den Maade at støbe Rugler paa, hvoraf Gaspar betjener sig i „Tægerbruden“ tilbød sin Bistand, og paa kaldte, som Doctoren paa staaer at have hørt, de frygteligste Aander at give enhver Rugle, der faldt ud af Formen, en uheldbringende Virkning; og da den syvende Rugle blev støbt, raabte de begge: „Hjelp Samiel!“ og udstødte tillige saa græsselige Skrig, at Doctoren strax tog Benene paa Rækken, og fandt det raadeligt at stille sig under Dørrigbedens Beskyttelse.“ Under denne Fortælling var Tilhørernes Lunger i bestandig Bevægelse. Doctor Leo erklærede, at han havde fast besluttet for at miste sit Liv end Mstrs. Beek. Hans Herlighed Lordmayoren sagde derpaa til Hr. Leo, at han fandt at den Anklagedes Lovte, ikke mere at ville forurolige ham, vilde være tilstrækkeligt for hans Sikkerhed. „Men, Mylord! gjentog Doctoren, jeg ønsker, at Hr. Meyer aldeles afstræder mig Lady Beek, og at han erklærer, at han aldeles ikke vil lægge sig mere efter hende.“ Lordmayoren erklærede derpaa, at han ikke kunde blande sig i Lady's Tilboielighed og Tølelser;

men at dersom den Indstævne skulde fortsætte sine Trubler, saa skulde han faae at finde, at Loven var endnu stærkere end hans Kjærlighed. Doctor Leo bukkede derpaa og gik.

A f r i k a n s k F e s t.

Afrika har ogsaa sine Fæstligheder og Parties de plaisir. Herom beretter en Engælænder Følgende i et engelsk Blad fra Sierra Leone: „For nogen Tid siden aftalte vi et Besøg, som vi vilde aflægge hos Almarj Dallah Mahommodoo paa hans Landsted ved Kysten af Bullom. Kun saa Engælændere, iblandt hvilke ogsaa vi vare, vidste hans Hemmelighed. Han tog nemlig 16 nye unge Koner; den stakkels Mand havde maattet ladet sig nøie med det ringe Antal 89! — De Fornemste i Omegnen vare indbudne; deres Selskab beløb sig til flere Hundrede. Dallah Mahommodoo er bekjendt som den bedste Landvært i den Deel af Afrika. Der herskede den største Overflodighed af Kjøb, Hærkræ og Riis; dog over Alt gik hans Gæstfrihed. Vinen flød som Vand, trods den store Prophets Forbud, der paa denne Dag ikke var gyldigt. Efter ophævet Taffel blev dandslet, Alle blandt hverandre, Britter og Afrikanere. De førstnævnte havde den Ære at opføre Brudedansen med de 16 Brude; nu paafulgte Nationalkunstnerne. Den store afrikanske Harlekins „den lange Corys“ overordentlige Kunststykker moerede almindeligen. Han underholdt Selskabet ved Kraft og Behændighed; især fandt man Behag i hans Dandse og Spring med Stykkerne. I London vilde han gjøre endnu større Lykke end de indianske Jongleurs og Bugtaleren Alexander, uagtet den sidste rigtignok gjør en overordentlig Lykke hos Damerne, hvilke han ikke fra Hjertet men fra Hjertegruben forefiger Sødheder og Smigrerier i deres Tilbederes efterlignede Toner.

Anekdote om Bugtaleren Schremser.

Den bekjendte Bugtaler Schremser har i den senere Tid opholdt sig i Wien ligesom hans Collega Charles i London. I en lille Bye, som han paa sin Gjennemreise besøgte, hørte han, at Barberen, i Anledning af en gunstig Avisartikel over Schremser, havde yttret: „Lutter Charlatanerie! Folk forstaae intet; dersom han idag skulde indfinde sig hos mig, da skulde han s'gu inte ta' mig der, hvor han sætter mig.“ Schremser erfarer denne Uttring, og gjør Manden et Besøg; han tager til Anledning, at han har hørt, at han har et Hsel i sin Stald, som han ønskede at sælge. Barberen, der ikke kjendte Schremser personlig, svarede, at naar Hselet blev ham godt betalt, vilde han ret gjerne stille sig ved det. Begge gaae nu ind i Stalden; Schremser tilhandler sig Hselet. Barberen binder det løst. Da flaaer Hselet pludseligen ud, og man hører de Ord: „Barbeer! sælg mig ikke; jeg er din Hr. Broder, en ond Her har gjort denne Scandal imod mig og forvandlet mig i denne Skikkelse!“ Barberen taber al Fatning og veed ikke hvad han skal sige. Hselet vedbliver: „Ven! gaae i dig selv og giv mig i Fremtiden Rjødpsølse, istedetfor Nelder og Tidsler, ellers gaaer jeg til Grunde!“ Barberen lover Alt og begynder bitterligen at græde over sit Hsels skræffelige Skjæbne. Nu forklarer Schremser Alt og beder Barberen kun ikke ostere at fordømme Nogen, førend han har prøvet hans Duellighed.

Original Bøn.

(Af Britannia).

En ung Negerpige, der for en liden Forseelse havde erholdt en haard Straf af sin Herre, blev saa opbragt derover, at hun strax

gik udenfor, knælede og bad følgende selsomme Bøn: „O good massa - Lord! come come! take me rite out dis world, dis berry minit — if you can no come you-self, sen de debil or any body else!“ (O gode Herre Gud! kom, kom! tag mig ud af denne Verden, nu i dette Dieblit — dersom Du ei selv kan komme, saa send Djævelen, eller en Anden.

E t s j e l d e n t T i l f æ l d e .

(Af samme Tidsskrift Januarh).

Følgende selsomme Sammentræffen af Omstændigheder er indtraadt i en endnu levende Mands Familie i Billerican i Essex:

Den første Kones Navn: Elisabeth,

Der var den ældste Datter.

Den første Kone havde 13 Børn.

Den første Kone nedkom to Gange for tidligt.

Den første Kone fødte 2 Gange Tvillinger.

Den første Kone havde født 10 Børn, der alle bleve døbt.

Den første Kones ældste Søn døde 7 Aar gl.

Da den første Kone nedkom med det 13de Barn, havde hun 7 Børn i Live.

Han var gift med den første Kone i 7 Aar, da hun døde, efterladende sig 7 Børn.

Den anden Kones Navn: Elisabeth.

Ældste Datter i sin Familie.

Den 2den Kone havde 13 Børn.

Den 2den Kone nedkom to Gange for tidligt.

Den 2den Kone fødte 2 Gange Tvillinger.

Den 2den Kone havde født 10 Børn, der alle bleve døbt.

Den 2den Kones ældste Søn døde 7 Aar gammel.

Da den 2den Kone nedkom med det 13de Barn, havde hun 7 Børn i Live.

Nu er han gift med den 2den Kone i 7 Aar; samme lever endnu og har faaet 7 Børn.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiestrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Tirsdagen den 25de April 1826.

Nr. 14.

M o s a i k.

Den berømte Landskabsmaler Professor Dahl fra Dresden, af hvem tre skønne Landskaber sees paa Kunstakademiets Udstilling, opholder sig i denne Tid her i Staden. — Vor navnkundige Landsmand Digteren Baggesen lever for nærværende Tid i Dresden.

Den udmærkede Sanger, Hr. Stümer, Kongelig Preussisk Kammerfanger og første Tenorist ved det Kgl. Opera-Theater i Berlin, er i forrige Uge ankommen hertil, og agter, efterat have ladet sig høre ved Hoffet, at give en offentlig Concert og tillige, dersom det tillades ham, at fremtræde i forskjellige Roller paa det Kongl. Theater, ligesom Demoiselle Pohlmann ifjor. Hr. Stümer henregnes blandt de første nulevende Tenorister i Tydskland, og han er tillige en særdeles brav Skuespiller.

K u n s t.

Ved den Auction over Malerier, Kobberstik, Kunst- og Oldsager, der fandt Sted i Torsdags den 20de dennes, kjøbte vor fortjente Værde Hr. Etatsraad og Professor B. Thorslacius, R. af D. for omtrent 60 Rdlr. G. Stykket, (alle Auctions-omkostningerne iberegne) de tvende Laage af Steen-Sarkophager, i Form af Mumier, som afdøde Etatsraad Abraham Kall havde efterladt sig. — Disse tvende Laage ere Levninger fra den ægyptiske Oldtid; den berømte danske Oldgrandfater Georg Zoega har i en Skrivelse fra Göttingen af 6te Juni 1783 til afdøde A. Kall ommeldt dem, som maaske de eneste i Europa, i fortræffelig Stil, og det ene med mærkbardig Indskrift af 3 verticale Linier Hieroglypher; de ere i alle Maader, saavel deres convexe, som concave Side, som Laagene af de Træ-Mumiefasjer, man seer i Museerne, vel conserveredes; begge ere forsynede med den sædvanlige ægyptiske Hovedprydelse, den ene ogsaa med Skjægget, der paa den anden maaske er afbrudt. — Da disse Monumenter bleve bemærkede af Zoega, var det ene i Kjøbstaden Ajer-teminde i Egen, og det andet paa Herregaarden Brolykke i Nærheden af denne Bye, men derhen vare de ved tilfældige Omstændigheder bragte fra Herregaarden Orbellunde imellem Nye-borg og Svendborg, der fra det 15de til 17de Aarhundrede tilhørte den adelige Frisiske Familie. Af disse Giere var en Oberst Jesper Friis, der døde 1643, og i sin Ungdom havde gjort vidtløftige Reiser i Orienten, hvorfra han, ifølge Pontoppidans danske Atlas III D. b. 597, skal have hjembragt adskillige Narteter; deriblandt vare disse Sarkophager, som Jesper Friis efter al Sandsynlighed har faaet Lejlighed til at forskaffe sig fra en af Pyramiderne ved Cairo, da der i Personalierne om bemeldte Jesper Friis (i H. Mikkelssens Liigprædiken over ham, Kjøbenh. 1645 p. 126) udtrykkeligen bemærkes, at han „ved Cairo besaae de skønne Pyramider, mange ægyptiske Mumier og balsamerede Corpora af de gamle ægyptiske Konger, som der ligge begravne.“

H y r b e r n e s M o r g e n.

(Et Kobberstik efter Sehle).

Efter en Tegning af denne høist fortjensfulde Landskabs-Componist og Tegner, har vor sig for Tiden i Carlsruhe opholdende Landmand, Hr. Kobberstikker C. H. Petersen en Plade under Hænder, som udføres med Naal og Gravstik. Han har valgt en meget vanskelig Opgave, for saa meget mere at kunne øve sig i en for ham hidtil ubekjendt Maade at arbejde paa. Paa Kunstakademiets Udstilling, saavel som hos Hr. Boghandler Steen, kan af et Prøvetryk sees, hvorvidt han er avanceret. Naar han endnu ved Efteraarsning, og videre Arbeide med Gravstikken, har bragt større Kraft i de mørke Masser, og mere Forhold i Lustperspectivet, haaber han, at Arbeidet skal vinde. Naar Pladen om sene Tid bliver færdig, er det ham dog ei muligt, deraf at lade trykke og hjemsende et Antal Exemplarer, uden Sikkerhed om at faae saamegen Affætning, som kan dække de endnu nødvendige betydelige Omkostninger paa Papir, Tryk og Forsendelse. Han har derfor ved en trykt Plan under ovenstaaende Overskrift indbudt sine Velnydere til at tegne sig for Forudbetaling af 2 Rbdlr. Sedler, imod Dwittering af Hr. Boghandler Steen. Naar de da ved Slutningen af Marts Maaned erholde et Exemplar, betales da endvidere 2 Rbdlr. Sedler.

Kort Udsigt over de interessanteste og nyeste engelske Retsfager, af hvilke de fleste ere afgjorte for Mansionhouse og Union Hall i London.

(Udtagssviis af de nyeste Hæfter af Britannia 1825 og 1826).

1) Cannibalismus. Efterat Alexander Pierce var ankommet til Van Diemens Land om Bord paa Skibet Castle Forbes

og overbevist om at have myrdet og fortæret sin Medfangne Thomas Cox, der ligesom han skulde transporteres over til hin engelske Colonie, blev han dømt til at miste Livet og henrettet, og hans Legeme overgivet Chirurgerne til Section.

2) Paatrængende Overhæng. En Robberstikker klagede for Lordmayoren over to unge Fruentimmer, der ikke allene ideligen tilskreve ham Tiggerbreve, men ogsaa overhængte ham paa Gader og Stræder, hvor de mødte ham, og især om Aftenen vare yderst paatrængende. Han tilstod at have staaet i fortrinligt Forhold til dem begge; men deres egen Vidtløstighed og Utroskab imod ham havde været Aarsagen til at han havde forladt dem. Miss Anna og Miss Elisabeth paastode, at han burde sørge for at de i det mindste ikke vansmægtede, da han havde forført dem og var riig nok til at understøtte dem. Et af deres Trudselbreve blev derpaa forelæst, hvorefter Lordmayoren afgjorde Sagen ved at befale begge Fruentimmerne, for Fremtiden at lade Robberstikkeren være i Fred, dersom de ikke ville kastes i Fængsel; til Understøttelse havde de ved deres uanstændige Opførsel og Levemaade, der var Politiet noksom bekendt, gjort sig uværdige. Robberstikkeren gav han den venlige Værdom: *Si non caste, saltem caute.*

3) Anklage for dobbelt Ægteskab. En fransk Jøde stod paa Springet til at indlade sig i Ægteskab med en ung Pige af en anseet Familie, da hun erfarede, at han var gift; hvorpaa hun ophævede al Forbindelse med ham. Den følgende Dag trængte han med en Pistol ind i hendes Værelse og truede hende med at skyde hende, hvorpaa hendes Huusfolk greb ham og lode ham arrestere. Han forklarede, at han vilde skyde sig selv og ikke hende med den, da han ej kunde leve uden hende.

"Mourir pour la gloire et pour l'amour,

C'est le devoir d'un vaillant troubadour."

„Det var hans Valgsprog; thi Aldermanden maa vide, at han var Professeur des belles lettres og en Videnskabsmand. Hans første Kone havde forladt ham for mange Aar siden og de vidste ikke mere af hinanden at sige." Aldermand kjendte derpaa for

Ret: At Tøden kunde erklæres for fri, da der ingen Vidner var paa, at han vilde skyde den unge Dame; men at han aldrig maatte understaae sig for Fremtiden at see eller tale til hende. Som Borgen herfor var det nødvendigt, at to Gaardeiere cautionerede hver 200 Ertl. for ham. To Tøder gik strax i Caution for den forelskede Helt, der forlod Retten med den Exclamation: *Helas Anne! tu es libre, je tacherai d'oublier tes charmes et ton infidélité!*

4) **Forsørelse.** En anseet Landmand klagede over at en ung Godseier havde forført hans Datter, uden at ville ægte hende. Brougham, der var Klagerens Sagfører, gjorde sit Bedste for at sætte Modpartens uædle Fremgangsmaade i Lys, men denne blev dog 1) paa Grund af at Pigen var 30 Aar gl.; og altsaa ikke kunde være saa let at forføre, naar hun ikke selv vilde og 2) at Forældrene stedse vare gaaet tidligt i Seng med de andre Børn og havde tilladt den ældste Datter at blive allene med den unge Raboe til Kl. 12 og derover—fritaget for at ægte hende og kun dømt til at betale 50 Ertl. som Skadeserstatning.

5) **Ægte Skabsbrud.** Lieutenant Thorndike anklagede Capitain Hervey for forbrudt Omgang med sin Kone. Da det blev bevist, at Capitainen var den første, der havde forført Frue Thorndike, der siden havde haft flere Ekkere f. E. en Capitain Wood, en Lieutenant Wellsch a. a. fl. blev han dømt til at betale Lieutn. Thorndike en Skadeserstatning af 4000 Ertl. med den Bemærkning, at denne Straf var saa meget haard, fordi han havde misbrugt en Kamerads Benfæst.

6) **Tøden og Barberen.** Levy, en af Isaks og Jacobs Efterkommere, fremtraadte som Klager og sagde:

D. B. Jeg er bleven fornærmet, paa den skæffeligste Maade mishandlet af en Barber, ved Navn Joseph Nunt, der har sin Stue bagved St. Martinskirken. Tænk Dem engang, D. B. forrige Søndag gik jeg ind paa Hr. Nunts Stue; det var den første Gang, jeg har været paa en Barber-Stue i den vestlige Ende af Staden; jeg bad ham at have den Godhed at ruge mit Skjæg af og at klippe mit Haar, samt ordne det lidt.

Det gjorde han ogsaa, og da han var færdig, tog jeg et Sixpence-Stykke frem og gav ham, i det Haab, at jeg vilde faae noget tilbage; men Hr. Nunt saae forundret paa mig og sagde til mig, at det var kun for Haarenes Klipping og Krusning, men at Barberingen ikke var betalt dermed. „Hvad! raabte jeg, vil De endnu have mere? jeg troede, at jeg skulde faae to Pence tilbage.“ Saa er De heller ingen Gentleman,” vedblev han. „De er jo ikke andet end en gemeen Skjæggeskraber, gjensagte jeg. „Hvad, jeg en gemeen Skjæggeskraber, skreg han, og fremtog af sin Brevtaske et Kort, som jeg her har hos mig.“

Politimagistratspersonen: „Lad mig see Kortet;“ Tøden overleverede ham det, hvorpaa det blev høit forelæst. Det var saaledes lydende:

Det Skjønne til det Gode.

Plato.

„Under Hans Kongl. Høiheds Hertugen af Yorks høie Patronat, har Joseph H. Nunt, Parykmager og Friseur, patenteret Opfinder af det nye Tjern til at dreie Løkker paa, ifølge Anmodning fra mange ærede og fornemme Herrer og Damer etableret sig i den vestlige Ende af Staden, og aabnet et nyt Skjønhestempel. Han har der tillige et Forraad af ægte Bjørnesfedt, Sminke, Pomader, Haarolie m. m. Kun Gentlemans og Ladvæs af Distinction er Udgang til dette Tempel tilladt.“ —

„Havde jeg vidst, at De ikke var en Gentleman, sagde Friseuren, saa havde jeg nægtet Dem Udgang; men da De nu dog engang er kommen her, betaler De mig endnu to Pence, hvorpaa De kan spadserere videre.“ — Jeg vilde aldeles ikke betale de to Pence; da tog han min Paraplye og sagde, at han vilde beholde den, saalange til han fik de to Pence, der endnu tilkom ham. Jeg skreg og jamrede, da tog han mig ved Armen og kastede mig ud af Døren. — Hr. Nunt tog derpaa Ordet: „De har af Tødens Mund hørt hele Sagens Sammenhæng. Den, der vil gaae ind i en Gentlemans Boutique, maa ogsaa betale som en Gentlemann. Jeg holdt ham for en fremmed Gentleman, derfor tog jeg ham under min Arm. En gemeen

Søbe har jeg aldrig indlaabt i min Stue." Levy: „De er en gemeen Skjæggestraber, en Paraplyestraber, en — — Hr. Hunt „Deres Paraplye er her." Politimagistratspersonen sluttede derpaa Sagen med følgende Kjendelse: „Nu Hr. Levy, tag De deres Paraplye, betal De de to Pence, og lad det aldrig mere falde Dem ind at ville spille Gentleman." —

(Fortsættelsen følger).

D i r e f i a s.

(Gortortet efter Professor Kruses nye Tidsskrift: Die Biene).

Under ovenstaaende Navn have de virksomme Brødre Suhr, Kunstmalere i Hamburg, udgivet et nyt Slags Kort-Spil, der er aldeles at bruge som de sædvanlige Kort, uagtet en heel Række af mythologiske Figurer ere ret smagfuldt anbragte paa samme. Kortspil er, som bekjendt, en Opfindelse for at fordrive en forrykt Konge Tiden, men har lidt efter lidt usurperet den Magt, at kunne forrykke Hovedet selv paa ret kloge Folk, og fordærve Tiden for dem, medens de, ligesom de tyrkiske Opium-Spisende, lankede af usynlige Baand, finde en Fornøielse deri, der undertiden endog gjør en om sig gribende Lidsenskab uundværlig for dem; for saadanne ere vistnok disse Kort ikke; vare de end malede af Raphael, og besjælede af Elfkongsguder, vilde hine dog deri kun see de døde Blade, af hvilke de suge Liv og Glæde. Men for hvor Mange ere Kort ikke et nødvendigt Onde! Vi kunne derfor ikke vrides paa den Kunstner, der bringer en let Blanding af Poesie og Kunst ind i det selstæbende Livs mest prosaiske Tidsfordriv, og igjen opløser den vinde-lyge Bestræbelses mørke Alvor ved sine mildnende Kræfter, i det, som den kun skulde være, i et Spil. — Meget snildt har

derfor Kunstneren i sit forklarende Forord henvendt sig til Damerne's Phantasie, til hvis Nøse det bør siges, "at det dog mindst er dem ret Alvor med deres Spillen.

Vi kjende ingen Kort, der mere fortjene at anbefales til de saakaldte Commercespil; thi den mangfoldige Uoverling af Gjenstande tjener ikke allene til et Conversationslexicon over Mythologien, men ogsaa til at aabne Vittighedens og Samtalens Sluser. Selv den mere end sædvanligt findrige Sandsigerkunst, hvortil Forklaringen giver Anvisning, forskaffer en behagelig Underholdning.

(L. R.)

Curiositeter.

Franſke Hexametre ere og blive Ikke-Hexametre. En af de ældste Prover af samme er følgende Distichon af Pasquier, fævet i Aaret 1556;

„Rien ne me plait si non de te chanter, servir et orner,
Rien ne te plait, mon bien, rien ne te plait que ma mort.
Plus je requiers, et plus je me tiens sûr d'être refusé,
Et ce refus pourtant point ne me semble refus.“

I Kloster-Sakristiet i Lamspringe i Bispedømmet Hildesheim findes en Steen, hvorpaa følgende gaadesulde Indskrift er indgravet, der endnu ikke skal være deciffereret af Noget:

O quid tua te
be bis bia avit
ra ra ra
es et in
ram ram ram
ii.

(Af! Bäuerles Unterhaltungsblatt und Theaterzeitung No 102).

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studieradet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Tredagen den 28de April 1826.

Nr. 15.

Den farlige Dagbog.

(Fragment af det interessante engelske Værk: The English in Italy 3 vols, der kan betragtes som et Edestykke til det franske: Hermitte en Italie).

„Abbed Ciappe var en saa galant og dannet Gentleman, som Kogen, der bar denne tvetydige Titel og en petit collet. Han hørte til hine Verdensmænd, der mere smigre og hylde deres Forsængelighed end deres Tilbøieligheder, og til Beviss paa, hvorledes mindre hæftige og smaalige Lidenffaber undertiden føre ligesaa sikkert til Maalet som de mest glødende og ædle, havde Ciappes Galanterie sjældent eller aldrig erfaret en Afviisning. Abbedens Fornøielse bestod ikke i nogensomhelst enkelt Nydelse, men i Summen af samme; og for at have det fulde Maal deraf, holdt han en færeven Dagbog over sine Intriguer, der opregnede Partierne, angav, hvorledes de vare vundne, deres Charakter, Anekdoter om dem, den Priis, han havde betalt o. s. v. o. s. v. Paa denne Maade — jeg skammer mig ved at sige det — kom hele Neapels qvindelige Verden i Ciappes Dagbog; han færed

systematisk uafbrudt frem paa den Wei, hans Forsængelighed havde sat ham i Hovedet, og sparede hverken Umage eller Penge, for at naae sit Maal. Genimod et virksomt Livs Aften circulerede de mest comiske og kostelige Reflectioner af Ciappe over enhver Rang og Stand i Neapel, fra Prindsessen til Borgerpigen, og han kunde sige næsten til Enhver: „Du staaer i mine Bøger!“

„Ciappe var vel ikke den første af disse sandselige Dobbingtons; men hans Diarium og han selv vare ikke fordømte til at gaae over til den Forglemmelse, som de fortjente. Det traf sig ulykkeligviis en Nat, at en Cavalier, der just var kommen ned fra terzo piano i et Huus, i hine steile og snævre Gader, der nedstige eller meget mere nedfalde fra St. Elmo Høiene, blev anfaldet af en Bravo Barbeer, der greb ham i Skulderen, og førend han saae sig for, tog hans Cravatte af, som om han havde villet barbere ham; men i det Sted skar han Halsen over paa ham med en Barbeerkniv. En Stilett var ikke med i Spillet, saa meget ogsaa Historiens romantiske Effekt lod dette ønske: Sandheden er som jeg har fortalt.“

„Ciappe var bekjendt som denne Cavaliers Medbeiler hos den Dame, hvorfra han kom, og da Barberen, der var bleven greben, forhørt og torqueret til at bekjende, hvem der havde forført ham til denne Udaad, saa angav han den hvis Navn man lagde ham i Munden, nemlig Ciappe. Dette var Beviis nok, og den stakkels uskyldige Abbed blev arresteret og dømt til at døe. Det virkelige Factum var, at Barberen var forrædt og aldeles daarelistegal, saa at han havde skaaret Halsen over paa det ham ganske ubekjendte Menneſke i Vildelse; desuden var Ciappe heller ikke den Mand, der af Skinsøge over nogetsomhelst Fruentimnee vilde lade skjære Halsen over paa Nogen. Retten, der havde dømt ham, overbeviste sig snart herom, og det var derfor ingen Tvivl underkastet, at han var sluppen heel frindet derved, dersom ikke Politiet, da det tog hans Papirer i Beslag, havde fundet den omtalte fatale Dagbog. Det var et yderst mærkværdigt og interessant Aftstykke og de øverste Politie-

Embedsmænd vare nærved at lee sig ihjel over Indholdet. Sagen kom snart ud i Byen; hele Neapel talte ikke om andet; den Ene hvidskede til den Anden, at Abbate Ciappe havde ført et Register over alle sine bonnes fortunes. Over tusinde Damer vare i den yderste Bestyrtelse; de meddeelte hverandre deres Frygt — det var let gjort; thi de læste en lige Ulykke i hverandres Træk. Et Forbund blev sluttet af den ulykkelige Abbates Maitresse-Armee: nogle fra deres Paladser, andre fra deres Boutiquer forenede sig søsterligen; de sidste vare, vel at mærke, ti Gange saa hævnjerrige."

„Ciappes Befrielse var allerede besluttet, da en Deputation af de Skjønne traadte ind til Justitsministeren og forlangte peremptorisk Abbedens Dagbog og hans Hoved; i modsat Tilfælde truedes der med en Revolution. Ministeren kjendte alt for godt de neapolitaniske Fruentimmers Hævnjærighed og uimodstaaelige Magt, og bevilgede dem øieblikkeligen deres Fordring. Den fordærvelige Dagbog blev strax uleveret og den stakkels Abbed, som et ulykkeligt Slagtoffer for en vellystig Forsængelighed, døde under Guillotinen for en Forbrydelse, som han aldrig havde begaaet."

Kort Udsigt over de interessanteste og nyeste engelske Retsfager.

(Fortsættelse fra fr. Nr.).

7) En Kones Klage over sin Mand. Francis C. en blomstrende, feed, haandfast, athletisk stabt Dribrygger blev ført forordmanhoren, anklaget af sin Egtefælle Sophie C. for grovt at have mishandlet hende. — Sophie C., et Fruentimmer af yderst zart Dannelsse, saa fin og zirlig, som en Klotilde, smægtende og sukkende, i hvid Musselins Klædning med rosenfarvede Sløiser, et rosenfarvet Slør om den hvide Nakke; en

gul Florentinerhat paa Hovedet, gule nedfaldende Løkker, bøl-
gende paa den nøgne fulde Barm, hvide Dame-Strømper, Arm-
baand af Guld, hvide Handsker, holdende en Kryсталflaske fyldt
med lugtende Vand i Haanden, fremtraadte klagende, ledsaget
af nogle Slægtninge, og talte med sagte, af Taarer og Sukke
ofte afbrudt, Stemme, i yderst zirlige og valgte Udtryk, med for-
nem Londonff Westminster-Accent paa følgende Maade:

„Det er yderst piintligt for mig, Deres Herlighed, at maatte
fremtræde klagende imod en Mand, som jeg har elsket ømt og
trofast, og i hvis Arme jeg i den hellige Egtestand haabede
at finde den høieste jordiske Lykke; men desværre vare mine
Forhaabninger bedrageriske. Følesløs og udelicat har denne
Mand tilladt sig Alt, hvad der kan krænke en velopdragen Kone,
et følelsesfuldt Hjerte. Intet kan sammenlignes med hans Raas-
hed og Brutalitet. Med de laveste Udtryk fornærmer han mit
Dre; Huset fylder han med nerveangribende, bedøvende To-
baksfyer, saa at ethvert Bærelse er ligesom opfyldt af en Taa-
ge; naar det falder ham ind, kaster han sig med sine snabsede
Støvler paa de rene fine Sengetæpper; drikker og spiser over
al Maade, og naar han da i en Ruus træffer paa en af mine
Bøger, saa river han den itu, den Tyran, og kaster den paa
Glden. — Vil jeg sige ham noget imod, saa udstøder han fryg-
telige Geder, og siger, at jeg er en Tøse, et — kort han be-
tjener sig da af Udtryk, som jeg ikke uden Nødme kan igjentage.“

For dmajoren: „Min Fjønne Madame, dersom vi skulde
befatte os med Egtfolks Ordskrid, saa vilde det see galt ud
for os; har deres Mand slaaget dem, eller fornærmet dem ellers
paa en grov Maade; i modsat Tilfælde kan jeg ikke“ —

Madame C.: „Min Herre! der gives Ting, der ere
smerteligere end — Slag. For et velopdraget Fruentimmer er
haarde Ord og en brutal, pøbelagtig Opsørsel utaalelig. Min
Mands Udfærd er af den Natur, at jeg umuligt længer kan
udholde det. For nogle Dage siden f. E. bad jeg ham at føre
mig og min Søster i Theatret; vi boe i Bisshofgate-Strædet.
Han lader spørnde for, vi satte os alle tre i Bognen, og han

figer, at han vil ledsage os til Theatret. Nu kjørte han to Timer omkring og længer, op ad en Gade og ned ad en anden, og lod endelig holde udenfor et Værtshuus. „Her, sagde han, er et Theater, hvor vi kan drikke en Glaske Wiin og spise italienske Kaniner og Macaroni; ville I gjøre mig Selskab? hvis ikke saa bliver i Vognen, indtil jeg har drukket min Bouteille og smøget min Pibe.“ Vi vilde ikke udsætte os for den Qualme i Værtshuset og bleve tilbage i Vognen. Hestene lod han spænde fra. Saaledes blev det snart Midnat, han viiste sig ikke; vi lode oftere kalde paa ham ved en af Opvarterne; men han kom ikke. Endelig maatte vi tage en Fiacre og kjøre hjem. Denimod Morgen kom han hjem, vækkede mig og bandede ganske forfærdeligen, fordi jeg ikke havde ventet hele Natten paa ham. Deres Hertilighed! er det nu ikke værre end Slag?“ —

Forb majoren: „Fr. Francis, hvad siger De til alt det?“

Fr. Francis G.: „Jeg gad opbrænde alle Pige-Institutter i London, og De kan troe mig, Deres Hertilighed, at de fleste Fruentimmer, der komme ud af disse Instituter, due til intet Andet, end til at læse Romaner, gaae paa Comoedie, oppynte Bæreller som Duffeskabe, og sig selv som Duffet til at sidde paa Stads, og endelig til at martre deres Mand til Døde, ved idelige hjertebrækkende Sukke, Krokodillaarer og kjedsommelige moralske Sentenzer. — Siden jeg har haft den Ulykke at ægte den Borduffe, saa kan jeg forbande mig paa, at jeg ikke mere er Herre i mit eget Huus. Jeg spiser hende for meget, jeg drikker hende for meget, jeg ryger hende for meget; jeg klæder mig ikke moderne nok, mit Selskab er ikke gentilt. Jeg er Herre i Huset, bruger ingen Hovmester, og dermed — Basta. Hvad hin særegne Klage angaaer, da troer jeg ogsaa den Aften at have sørget bedre for min Kone, end hun selv. I Theatret falder hun næsten altid i Afmagt; ved denne Hede havde man sikkert maattet bære hende halvdød hjem. Hvor Manden gaaer hen, kan desuden Konen ogsaa være bekjendt at komme. — En Bouteille god Portwiin er 'gu' bedre end en maadelig Comoedie, og Tobaksdamp er ikke halv saa fædelig som de tusinde for-

stjellige lugtende Bænde, hvormed vore Damer vasker sig, for, som det hedder, at conservere og forfine Huden."

Lordmayoren: „Seg indseer, at begge Egtfæller just ikke passe synderligen vel for hinanden; Madamen synes mig at være lidt for zart og fin, og Herren lidt for massiv. I dette Tilfælde kan jeg ikkun give dem det Raad, gjensidigen at give lidt efter og at slutte Fred. Ved Føielighed og Østergivenhed paa begge Sider kan bevirkes Meget." —

Den rødkindede Olbrygger løe ganske høit og bortfjernede sig med sin Klotilde under Armen.

8) En Bortførelseshistorie. H. Holland var anklaget for at have bortført Catharine Hixen. Hun var henimod 30 Aar gl. og indsendt sig personlig for Retten. Hun bar et uhyre stort graat uldent Shawl, en temmelig medtaget Straahat paa Hovedet, og under en sort Raabe fremtittede en Muscelins-Klædning, der sandsynligviis en Tidlang havde været hvid, men nu havde verlet Ufsynlighedens Farve med et mørkt Saffrangult. Uagtet hun just ikke var egentlig hæslig, saa lovede hendes Udortes dog ikke meget, og man fristedes til at troe, at den Mand, der vilde vove sin Hals for hende, ikke var ved sine fem Sandser. Efter nærmere Undersøgelse af Sagen blev det oplyst, at hun havde staaet i et høist fortroligt Forhold til Hr. Holland, som derfor blev frikjendt fra al Straf, saameget mere som Bortførelsen fra hendes Side havde været aldeles godvillig, og hun blot klagede over, at hun endnu ikke var bleven gift, hvorpaa Retten ikke kunde indlade sig.

9) Klage over en Præst. Samuel Grocott, en Borger, var anklaget for at have forstyrret Gudstjenesten, og havde igjen indgivet en Klage imod Methodistpræsten, Hr. Mulock, for at have udladt sig paa en pøbelagtig Maade fra Prædikestolen af om Klagerens Hustru Martha Grocott. Begge erholdt en passende Trettesættelse for deres forargelige Forhold. Løvrigt bleve de frikjendte for videre Tiltale.

10) Slagsmaal imellem to Jøder. Efter en kort Ordstrid havde Jacob Cohen spyttet Pinias David i Ansigtet,

hvorpaa han havde taget Flugten, men blev indhentet og dygtigen gjennempryglet og mishandlet med Spark og Stød i Ansigtet af den Sidstnævnte, hvorover han nu førte Klage. Efterat Sagen var undersøgt, blev David dømt til at betale Cohen 7 £strl. i Omkostninger til en Chirurg.

11) Tilbud at døe for en Anden. Angelo Angelini, en Venetianer af Fødsel og en fra et Trappist-Kloster undløben Munk, der i en Række af Aar havde drevet om som Avanturier i Schweiz, Frankrig og England, meldte sig en Dag for Lordmayoren og tilbød sig, da han, efter sit eget Udsagn, var fjed af at leve, at døe for en ung Kjøbmand Gauntleroy, der var dømt til Døden for falske Bærlers Forsærdigelse. Lordmayoren forklarede ham, at det stred imod de engelske Love at antage deslige Tilbud, og lod ham derpaa vandre videre frem.

12) Anklage for formeentlig Falsknerie. En ung smuk Pige, Julia Worton, var anklaget for at have udgivet en falsk Note paa 100 £strl. Hun forklarede, at hun havde faaet den Aftenen i Forveien af en fremmed ung Herre, og at hun havde antaget den for en ægte Bankofseddel. Ved nærmere at eftersee den sandt man, at det var en af dem, som den famøse Friseur Macalpine har udstædt og ladet stikke ganske saaledes som den engelske Banks, med Undtagelse af Indskriften, der lyder saaledes:

„Derisom jeg Undertegnede ikke klipper, friserer og barberer Foreviseren af denne Note paa den allereleganteste Maade og moderneste Façon, betaler jeg 100 £strl.“

Macalpine.

Enhver, der ikke læser dette, men kun flygtigt betragter dette Papir, antager den for en Note fra den engelske Bank. — Efter denne Forklaring blev Julia Worton sat i Frihed.

(Slutningen følger).

Anekdote om den berømte Oboist Fischer.

(Af Reminiscences af Michael Kelly. 3. 2 vol).

Den store Oboespiller Fischer, der i sin Tid fortryllede Alt i London, var en Mand af særegent Lune og besad megen Kunstnerstoltthed. — Engang blev han indstændigen bedet af en fornem Mand om at souperere hos ham efter Operaens; men han afflog at modtage Indbydelsen, og sagde, at han sædvanligen var meget angreben og havde gjort det til Regel aldrig at gaae ud, naar han havde spillet om Aftenen. Men Lorden vilde ikke lade denne Bøgring gjælde, og forsikrede Fischer, at han ikke indbød ham som Kunstner, men kun for at nyde hans behagelige Selskab og interessante Underholdning. Endelig lod han sig overtale og kom; men neppe havde han været nogle Minuter i den paastrængende Lords Palais, førend Herren vendte sig til ham med de Ord: „Jeg haaber dog min Herre! at De har medbragt deres Oboe?“ — „Nej Mylord! sagde Fischer, min Oboe souperer aldrig!“ Derpaa vendte han sig om og forlod strax Huset, og ingen Overtalelse var i Stand til at formaae ham til nogensinde at betræde det igjen.

Passende Gravskrift.

En Godseier, der søgte at dække sin betydelige Gjæld ved idelig Skovhugst, spurgte en Dame, kort før sin Død, hvilken Gravskrift hun vilde raade ham at vælge. Begynd De den med den gamle thjofte Sang: „Nu ruhen alle Wælder!“ („Nu hvile alle Skove!“)

Theaterartikelen

skal blive fortsat i det følgende Nr.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. B. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studieraadet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Tirsdagen den 2den Mai 1826.

Nr. 16.

Theatret.

Wenn ich den Scherz will ernsthaft nehmen,
So soll mich niemand drum beschämen:
Und wenn ich den Ernst will scherzhast treiben,
So werd' ich immer derselbe bleiben.

v. Goethe.

Torsdagen den 13de April opførtes trediegang: Bennernes Fest, eller Testamentet, originalt Lystspil (?) med Sange og Chor, af Hr. Skuespiller Rosenkilde; og Balletten Carnavalet i Venedig, eller Kjærlighed paa Prøve, arrangeret efter Milon af Hr. Solodandser Larcher.

Efterat have læst den nye Vaudeville Bennernes Fest fandt Recensenten sig lidet tilfredsstillet; enkelte poetiske Ideer og enkelte virkelig comiske Indfald laae ligesom begravne i et Sammensurium af kjedsommelige patriotiske Tølelser, opvarmede i en lidet tynd Suppe; trivielle Sentenser og en Mængde Pølsesnak, fornemmelig lagte i Munden paa en vrøvlen Urtetrammer og hans Søn, en Piber, en latterlig Mellemting af

et Menneſke og et Dyr, hos hvem det ikke vilde være ſaa let at afgjøre, om det Dyriffe eller det Menneſkelige er det Prædominerende — al den Ruſtomsnuſt, ſaltet lidt med Glædebringer af endeel Gæmænd og andre Hverdagſpersoner, og vandet i en lang Sauce med nogle gamle forſlidte og ligesaa trættende ſom Kraft- og ſaftløſe Melodier, udgjør Hovedingredienterne til denne nye Baudeville, eller — ſom det urigtigen kaldes Lyſtpil med Sang; thi alt det Patriotiſke i Stykket er intet mindre end Lyſtigt. Saaledes var Recenſentens Dom efter at have med megen Møie gjennemlæſt Stykket; men efterat have hivaanet Opførelſen fandt han en nye Bekræftelse ikke paa ſin Dom men paa Iſſlands Paastand, at mange Stykker førſt ligesom blive til ved Opførelſen og ofte ligesom omſkabes fra et Intet til et Noget. Uagtet han tilſtaaer, at alle de patriotiſke Expectorationer vedbleve at forekomme ham ſom ſlette Brag af en fjern Glæde, vel at mærke paa denne Grund, og ſom Følge heraf alle de patriotiſke Sange trættende og ennyante, kan han paa den anden Side ikke nægte, at Hr. Stages og Roſenfeldes virkeligen geniale Fremſtillinger og ligesaa lunefulde ſom comiſt effektfulde Spil, i Forening med det øvrige ſærdels helbigge Ensemble, tildeels holdt ham meer end ſkædesløs. Hr. Stage frembringer et harmoniſt Heelt af denne vrøvlende Epidæborger, og den yderſt piquante og karakteriſtiſke Maade, hvorpaa denne udmærkede Skueſpiller veed at komme med den Mængde Brøvl og Pølsesnak, Urtekræmmeren har at ſige, kan umuligt andet end moere ſelv den alvorligſte Hypochondriſt. Hans hele Fremſtilling er ſaa ſand og ligesom greben af Livet, at den maa frembringe den høieſte comiſke Virkning, og den ſtorſte Deel af den Lykke, Stykket har gjort, bør tilſkrives Stages og Roſenfeldes Fremſtillinger, af hvilke dog den førſtes ſom Kunſtprodukt ſtaaer høieſt, fordi den fra Forfatterens Side er den mindſt taknemmelige; den anden har denne derimod ſkrævet for ſig ſelv, og derved bediſt, at han kjender ſit Talent og dets Kræfter, ſom Horats ſiger:

Quid valeant humeri etc.

Af dette taabelige Halvmenneske producerer Hr. Rosenkilde nemlig en saa original og høist pudseelig Figur, at Tilskuerne, saa at sige, inderligen længes efter at faae de andre patriotiske Scener, der kunne være ret passende i et rørende Drama, vel overstaaede, for atter at kunne ryste sine Lunger over den, man kunde fristes til at kalde ham med to fremmede Ord, briliant naive Piber og hans burlesque Papa. Det vilde være overflødigt at bemærke, at den trivielle og kjedsommelige Deel af Stykket betydeligen mildnes ved den djærve Varme, hvormed Dr. Ryge som Kund, den ædle Ynde og indtagende Naivitet, hvormed Mo. Werschall som Sophie, og den Sandhed og Natur, hvorved Hr. Nielsen som Johannes Plessing have deres Roller, dersom man ikke pkyldte disse Spillende denne Paaskjønneelse, ligesom det heller ikke bør lades ubemærket, at de Øvriges Udførelse af deres mindre betydelige Roller i det Hele var upaaklagelig. Idet man med Fornøielse erkjender den Flid og Kyndighed, hvormed Musiken til Melodierne er arrangeret, maa man beklage, at Valget af samme ikke har været heldigere, da kun de færreste kunne kaldes interessante s. Ex. foruden Piberdrengens Viser, der alle ere hensigtsvarende, i alt Fald Sophies Sang: Ah Fader! jeg veed du er ikke saa slem o. s. v. hvori Omquædet: Intet vil jeg høre! især er af comisk Virkning; og Plessings Romance: Du Wresnavn, som mig med Beemod siger, o. s. v. hvortil Schalls smukke Melodie af Domherren i Milano *): D elste Plet! o. s. v. meget passende er anvendt. — Stykket er optaget med saa stort Bifald, at det allerede er anmeldt til at gives sjette Gang paa næstkommende Fredag, hvormed Gleeigheden af Abonnenterne dog neppe kan antages at være tilfreds, da flige Produkter, der i enhver Henseende ere lette Varer — neppe kunne betragtes som værdige til at gaae Abonnementet rundt mere end engang, om de end forresten have nok saa stort Tilløb.

*) Hvorfor mon dette comiske Syngestykke, der tillige kan ansees som vor fortjente Schalls bedste Composition, for fædse er henlagt? Dertil veed Refr. ingen Grund at angive.

Tredagen den 14de: Henrik den 5tes Ungdom, Efterspil i 3 Acter af Duval, og Kong Salomon og Sorgen Hattemager, Vaudeville i 1 Act af Dr. Heiberg. (14de Forestilling for fuldt Huus).

Lørdagen den 15de: Isabella, Syngestykke i 1 Act og Bennernes Fæst, Efterspil i 2 Acter.

Mandagen den 17de: Gevinsten i Klasselotteriet, Efterspil i 1 Act, og Azemia Syngespil i 3 Acter, som man kunde vente, for tomt Huus.

Tirsdagen den 18de: Den Stundesløse, Comoedie i 3 Acter af Holberg, og et Divertissement; altfor lidt til at udfylde en heel Aften.

Lørdagen den 22de: Den bogstavelige Udtydning, Efterspil i 1 Act af Brømel og Aprilsnarrene eller Intriguen i Skolen, nye original Vaudeville af Dr. S. E. Heiberg. Denne Nyehed blev optaget med levende Bifald og har allerede siden givet treende Gange fuldt Huus. Den skal udføreligen vorde omtalt i et følgende Nr. af dette Blad.

Mandagen den 24de: Kong Sigurd; Tragoedie i 5 Acter af en Anonym.

Tirsdagen den 25de: Sargino eller Kjærligheds Lærling, Syngespil i 2 Acter af Monvel, oversat til Paers Musik af N. T. Bruun. Den herlige henrivende Composition havde forsamlet et temmeligt stort Antal af Musikyndere. Udførelsen var i det Hele, med billigt Hensyn til vort Theaters nuværende Kræfter, ret brav. — Fr. Brza indlagger sig stedse Værd ved sin glimrende Kunstfærdighed i Udførelsen af Sarginos vanskelige Partie, der forresten vistnok fordrer en langt høiere Grad af Varme og Følelse i Foredraget, end vor Sangerinde er i Stand til at give sit. Hendes Costume er hverken Klædeligt for hende eller smagfuldt, og Maaden, hvorpaa hun er coefferet, antyder ingen Ungling; thi han bærer ikke Krøller i Panden. — Fr. Wulff var en elskværdig Sophie og foredrog især sin sidste Arie med saa megen Smag, at et stormende Bifald blev hende til Deel, der maaske var saa meget desto mere levende,

forbi nogle utidige Hørsere af den første Arie, der vel ikke aldeles lykkedes hende, men hvis Udførelse dog ikke fortjente at hyskes af, syntes at have opbragt det stemmeberettigede Publikum, der siden alvorligen hævdede sin Ret og lønnede den vakke unge Sangerinde's umiskjendelige Glid og Stræben for med størst mueligt Held at overvinde de betydelige Vanskeligheder, dette Partie frembyder hende. — Hr. Cetti havde den ældre Sargines Partie ved et kraftigt og livfuldt Foredrag, der især af Terzetten i 2den Act, der er et Mesterstykke af Componisten, ganske frembringer den af ham tilsigtede Virkning. — Ogsaa de mindre betydelige Roller ere heldigen besatte. Kong Philip August fremstilles med Anstand af Nielsen, Pierre med Lune og sædvanlig Styrke af Frydendahl, og Kirchheiner foredrager Montignys Partie meget smukt. Md. Winslow som Iselle og Hr. Bauer som Isidor ere begge paa deres rette Pladser. — Den tilhørende Fagtning blev ved denne Forestilling, der beæredes af Hans Majestæt Kongens høie Mærkelse, særdeles godt udført.

Onsdagen den 26de: (for Mandagsabonnenterne) Den bogstavelige Udtydning, eller Hvordan bære de sig ad i Comoedien? Lytspil i 1 Act, og Bennernes Fæst eller Testamentet, Lytspil med Sang i 2 Acter.

Torsdagen den 27de: William Shakspeare, Drama i 4 Acter af Bøye.

Fredagen den 28de: Berelen, Lytspil i 1 Act af Eoz, og Aprilsnarrene, Vaudeville i 1 Act.

Lørdagen den 29de: Palnatøke Tragoedie i 5 Acter af Hr. Professor Ridder Dehlenschläger. Ved denne Forestilling, som Refr. var forhindret fra at bivaane, vare adskillige betydelige Roller nye besatte f. Ex. Thorvalds med Hr. Nielsen, Svend Tvefjægs med Hr. Seemann o. a. fl.

T h e a t e r n y t.

Med Fornøielse erfarer man, at Hr. Stümer, Kgl. Preussisk Kammerfanger og første Tenorist ved Hoftheatret i Berlin, skal fremtræde for alle Abonnenterne i Scener, givne i det tydske Sprog, af følgende 5 udmærkede Operaer: Tryllefløien (som Tamino) Jægerbruden (som Max) Joseph og hans Brødre i Egypten (som Joseph) Barberen af Sevilla (som Almadiva) og Bortførelsen af Serailet (som Belmonte). — En ikke mindre interessant Theaternyhed er den, at vor geniale Dehlenschläger har udarbejdet et Singspil: Flugten fra Klosteret, til Mozarts berømte Musik til Così fan tutte, der for nogle Decennier siden blev givet her under Navn af Elskernes Skole, men formedelst den flutte og høist flibrige Text udpebet. En nyere tydske Text, der er lidt bred og trivial, men forresten ikke uden musicalsk Fortjeneste, har man af Kochiz, under Titel af: So sind sie alle. Den ældre tydske Text fører Titel af Weibertreue.

I de forestaaende Sommermaaneder vil der blive foretaget en Hovedreparation med det Kongelige Theater, der, efter Forlydende, vil blive malet og oppudset, samt erholde nyt Gulv med flere hensigtsmæssige Forbedringer. I Løbet af dette Tidsrum vil der maaſke blive givet Forestillinger engang eller to om Ugen paa Hoftheatret af endeel af det Kongelige Theaterpersonales Medlemmer, der skulle have erholdt Tilladelse dertil. Dog skal dette Foretagendes Udførelse endnu ikke være afgjort, da det ikke er forbunden med liden Bekostning for Selskabet at gjøre Hoftheatret practicabelt for theatraliske Forestillinger.

En af Prof. Clausen i Skriftet: Om Catholicismens og Protestantismens Kirkeforfatning o. s. v. fældet Dom over den Architectur, som foresindes i en ubenævnt, dog vel bekjendt Kirke.

S. 790: „Endelig er det med Moderniseringen af den kirkelige Architectur kommen saa vidt, at Kunstens høieste Opgave synes at være den, at forlænge ethvert Spor af kirkelig Stil, og støbe Kirke, Clot, og Theater i den samme elegante Form.“

S. 799: „Ogsaa vidner Erfaring, at de pyntelige Pragsale, som i det nyeste Kunstsprog kaldes Kirker, saa lidet svare til den kirkelige Bestemmelse, at alt det, som er eiendommeligt for en kristelig Kirke, bliver Rulden til den største Forlegenhed, ja at det endog aldeles ikke lader sig anbringe, uden efter den majsommeligste Bestræbelse, for ogsaa ved disse enkelte Dele at udslætte det anstødelige Kirkepræg: Alteret bliver en Piedestal, Prædikestolen et Catheder, Skriftestolen et Sidegemak, selv den hellige Cicilias Instrument maa træde i Skjul, og Sjælen maa vige for Formen, Farven for Stenen, Malerie for Marmor og Gips. Neppes vilde Grækere og Romere have vedkjendt sig en Tempel-Architectur, som havde bragt dem i Forlegenhed med at anbringe deres Gudsbilleder og Offerings-Apparater“ o. s. v.

De paaankede Misgreb bestyrke, hvad en Fremmed nyelig har sagt, at vi ere temmelig tilbage i Architecturen. Det samme have *Messenger français du Nord*, *Telegraphen* og flere andre Blade ladet os høre.

D * * * *

Kritik og Kunst.

Ign. Friherre v. Mosel, som, efter det musikalske Tidsskrifts *Cicilia's* Forsikkring, er en fortræffelig Æsthetiker, siger i sit musikalske

Pericon om Operaen: „Tonesætteren iagttager ogsaa Personernes Charakter ved Melodiernes Opfindelse; anderledes udtrykker sig Helten, anderledes Offerpræsten, anderledes Dronningen, anderledes Hyrbinden, og saaledes, som Stand og Opdragelse og Alder og Gemytsart bringe Forskjellighed i Charaktererne.“ Men Kunsten gaaer over Æstetikken, og denne til Trods componerede Mozart sin vidtberømte Duet i Tryllesløiten: „Bei Männern welche Liebe fühlen,“ hvori en Fyrstinde og en Fuglesanger udtrykke eet og det samme. Det høie Sted af denne Duet: „Mann und Weib, und Weib und Mann, reichen an die Gottheit an,“ gjentonedes endog i den Cantate, som blev opført ved Tonedigterens Jordefærd, for paa den kraftigste Maade at minde Verden om hans Mesterskab.

D * * * *

L i t e r a t u r.

(Af Literarishes Conversationsblatt Martshæftet No. 56).

Frederik Langes, hos Hammerich i Altona i forrige Aar udkomne, tydske Oversættelse i Originalens Versemaal af Ingemanns Tragoedie: Løverridderen, omtales i ovennævnte Tidsskrift paa følgende Maade: „Dette Sørgespil er i de Ridderstykkers gruelige Maneer, der nu ikke mere gjøre nogen Lykke hos os. Sammes Aand og Tone er tilstrækkeligen antydet paa den fjortende Side, i en Monolog af Løverridderen; blandt andet siger han:

„Jeg kalder mig den lykkeligste Ridder“ o. s. v.

(her ere 17 Vers citerede)

Dette Slags Stykker kunde man forteligen kalde Subudramer; da vidste strax Enhver, hvor han var.“

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. S. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studienrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Tredagen den 5te Mai 1826.

Nr. 17.

Theatret.

Wie ich mich hatt' hervorgethan,
Da sahen mich die Leute an,
Hatt' Keinem Recht gethan.

Mandagen den 1ste Mai, opførtes: Aprilsnarrene, eller Intriguen i Skolen, nye original Vaudeville i 1 Act af Dr. J. E. Heiberg; og Farcen Onkelens Slot, oversat efter det Franske af Hr. Skuespiller Zinck; imellem Stykkerne en Entree.

Allerede den tredie Vaudeville af Dr. Heiberg i mindre end fem Maanedex! Nogle, der tage Sagen fra den alvorligste Side, frygte for denne Frugtbarhed, og mene, at deslige Produkter vanzire en Kongelig Skueplads og fordærve Smagen hos Publikum. Rest. kan ikke tiltræde denne Mening. Det Publikum, hvis Smag staaer paa saa svage Fødder, at den kan fordærves af nogle Vaudeviller, maa allerede være meget smagløst og ikke i Besiddelse af nogen synderlig Kunstsans, og et

Rongeligt Theater kan ligesaa lidt som private stedsse opføre lutter Mesterværker; det er tværtimod en god Theaterbestyrrelses Formaal at gjøre sit Publikum bekendt med enhver Green af den dramatiske Kunst, den usædelige og den kjedsommelige allene undtagne. Ligesaa taabeligt som det vilde være, om Noget vilde undre sig over og misbillige, at Verden ikke bestaaer af lutter store Mand, ligesaa ubilligt vilde det være paa Skuespilspladsen kun at forlange Mesterværker. „Mange store Mand, siger Lessing, kunne ligesaa lidt staa ved Siden af hinanden som store Træer.“ Denne Sætning lader sig ganske og aldeles anvende paa Theatret, der stedsse bør have Mangfoldighedens, Ufverlingens og Forskjellighedens Lov for Die, hvis Gylldighed og Nødvendighed, der saa ofte aabenbarer sig i Naturen, ogsaa i Kunsten bør erkjendes. Kan man end ikke tiltjende den nye Vaudeville Intriguen i Skolen (Aprilsnarrerne er en Titel, der ligesaa godt vilde passe paa Figaros Givtermaal og mange andre Stykker som paa det her omhandlede) noget egentligt dramatisk Værd, har det dog ustridigt den Fortjeneste, at det moerer ved en saa fortrinlig Fremstilling som den, der bliver det til Deel her. Vil man end anmærke imod Stykket, at de fleste Situationer hverken ere nye eller interessante nok, og at Dialogen ikke er fri for Glauheder, ligesom overhovedet den hele Handling er bygget paa lutter Usandsynligheder, maa man paa den anden Side indrømme, at det har adskillige træffende Charakterfizzer, at Dialogen ofte er vittig og Sproget flydende og let, at det Hele er et lystigt Produkt ligesom „Kong Salomon og Sorgen Hattemager“ og at næsten alle Melodierne er valgte med Smag og parodisk Talent, samt endelig at Forfatteren har givet et ungt udmærket Genie Velighed til at glimre som Skuespillerinde, Sangerinde og Danserinde. At det hele Produkt er en temmelig træffende Satire, der maaffe kan bevirke sin Nytte, derom er kun vel en Mening, og vi ville derfor af Hjertet unde den talentrige Forfatter det Bifald, dette hans nyeste Foster har vundet, og sikkert endnu vil vedblive at vinde. Blandt Melodierne udmærke vi den

passende Anvendelse af den smukke Romance, hvis Refrain: „Troe du mig, troe du mig“ o. s. v. træffende udtrykker Charakteren, den listige Trines naive Forsikkring. Duetten mellem Hans og Trine paa en Folke-Melodie af „die Wiener in Berlin“ er af megen parodisk Birkning. Drikkevisen af Lulu, der er bleven Frøken Trumfmeier til Deel, er ligeledes meget karakteristisk, saavel som Kroyers firstemmige Sang: „De første Prygl vi i Skolen fik, det var for det Verbum amare o. s. v. der med megen Effekt er anvendt; næsten alle de andre Melodier ere af comisk Birkning og bidrage til det Heles heldige Effekt. Den theatraliske Udførelse er fortræffelig, og hæves især betydeligt ved Sfr. Påtges's høist piquante og ypperlige Fremstilling af Hovedrollen, der især med megen Genialitet understøttes af Hr. Rosenkilde som Hans Mortensen. Begge disse Fremstillinger ere hver i sit Genre fortræffelige og af den højeste comiske Effekt. Med levende og stærke Farver fremstiller Sfr. Påtges os et fuldbendt Exemplar af en moderne Institut-Gæve, og Hr. Rosenkilde, der i sin egen Baudeville med saa fortrinligt Held og stor Birkning viser os en smægtende halv-sentimental Ungling, repræsenterer her til en ikke mindre høj Grad af Fuldkommenhed en vild og kaad Krabat, ligeledes som et kosteligt Produkt af den nyere Opdragelse, og hans hele Costumering er ganske fortræffelig. Disse to Fremstillinger fyldes unægteligen den største Deel af det Bisald, Stykket har bundet. — Sfr. Jørgensen's Fremstilling af Frøken Trumfmeier vidner vistnok om hendes udmærkede Talent til at paatage sig og vedligeholde selv de hende mest fremmede Manerer og Bevægelser; men paa den anden Side maa Refr. tilstaae, at den forekom ham altfor — naturlig, da den Skjønhedslinie, der selv i Fremstillingen af det Ustjønne maa iagttages, hvor Talen er om Kunst, altfor ofte og altfor meget her blev overtraadt. — Zierlichs Rolle er en af de mindst heldige fra Forfatterens Side, og det er derfor ikke let for Skuespilleren at bringe noget sammenhængende Heelt ud af den. Imidlertid stiller Hr. Winsløws jun. sig ret vel ved den, og hans Epil, der i det Hele vidner om den Tænksomhed

og Flid, som man aldrig savner hos denne talentfulde Skuespiller, har adskillige meget comiske Pointer s. Gr. hans pudsig Maade at istemme Omqvædet paa til Frøken Trumfmeiers Vise; og hans Latter af sine egne flauere Bittigheder, der ligeledes er meget karakteristisk og greben af Livet. — Md. Liebe fremstiller med megen Sandhed og Natur Institutbestyrerinden Frue Bittermandel, og Md. Wershall har Constances lidet taknemmelige Rolle ved sin Anstand og Ynde. Blandt de mindre betydelige Personer udmærker især Hr. Enholm sig ved en meget comisk og karakteristisk Fremstilling af en corpulent svensk Dandsmester, der er en virkelig pudseelig Figur. De fleste øvrige Roller udføres upaaklageligen.

Tirsdagen den 2den Mai narredes Abonnementerne April ved at erholde Genactsstykkerne: Farcen: De borgelige Stavnemøder og Syngepillet: Isabella, samt Balletten: Amor og Balletmesterens (forældede) Luner; istedetfor Shakespeares Mestertragodie Macbeth.

Fredagen den 5te: Den vovelige Prøve Nytspil i 1 Act og Vennernes Fæst, Vaudeville i 2 Acter af Rosenkilde. En Spas, der stedse vinder levende Bifald i dette Stykke, er Brevet til Kammerråd Båsgård i Åbenrå, der endligen forklæres Matrosen at være efter den nye Skrivemaade, som han derpaa falder Anapmagerstreg.

Løverdagen den 6te: Sargino, Syngepil i 2 Acter.

Concert.

Ingen Vinter har i en lang Række af Aar været saa fattig paa interessante Concerter som den nu forløbne. I denne Theatersaison have vi nemlig kun havt to *) egentlige Concerter af

*) I andre Aar 13 à 14; i forrige Saison havde vi endog 16.

nogen stor musikalsk Interesse, nemlig vor udmærkede Violoncellist Fr. Funck og Brødrene Ebner; de ældre, der gaves i Begyndelsen af Vinteren af Hr. Kammermusikus Lemming, Hr. Julius de Tengenagel, og af Md. Saint Brice Quagliarini havde mindre Vard, og foruden disse og to Kirkesconcerter i Garnisons og Trinitatis Kirker, har vor musikalske Nysgjærrelse været indskrænket til enkelte Præstationer i de tre Aftersunderholdninger, der siden Nytaar bleve givne paa Hoftheatret, af Hr. Fryden Dahl, Nielsen og Wershall. Det maatte derfor saa meget mere glæde Tonerkunstens mange Venner endnu i Slutningen af Saisonnen at see en Concert anmeldt, fra hvis velvalgte Indhold og smagsfulde musikalske Inddeling man alleene havde kunnet slutte til en dannet Kunstner, dersom hans Navn ikke allerede i Forveien havde længe været særdeles fordeelagtigen bekjendt i den musikalske Verden. Bore mest udmærkede Kunstnere og Kunstnerinder havde derfor ogsaa gjort sig en Fornøjelse af at kunne deeltage i denne Concert, der blev givet paa det Kongelige Theater i Onsdags den 3die Mai af den Kongelig Preussiske Kammeranger fra Berlin Hr. Stümer, understøttet af det Kongelige Capel, under Anførsel af Hr. Professor og Musikdirecteur Schall, K. af D. Saavel i Henseende til Valget af Compositionerne og Anordningen af samme — man hørte Tonestykker af Mozart, Beethoven, Cimarosa, Boyeldieu, Maysecker o. fl. a. — som af de fremtrædende Kunstnere og Kunstnerinder, der vare Hfr. Brza, Md. Wershall, Hfr. Wulff, Hfr. Pätges, Hr. F. Funck, Nielsen, Sinek, Kirchheiner, Holm, E. Ebner og Lüders, havde Concertgiveren sørget for den mueligste Afveksling i de fortrinligste Kunstproductioner. Concerten aabnedes med Beethovens geniale Ouverture til Operaen Fidelio, (der, som man hører, i næste Saison kan ventes opført paa det Kgl. Theater efter en, allerede længe antaget, Oversættelse af Hr. Rosenkilde). Derefter sang Hr. Stümer den store og særdeles vanskelige Tenorarie af Rossinis Othello. Ved

efter endeel Aars Forløb atter at høre Hr. Stümer, fandt Hr. viftnok, at hans Stemme havde tabt i Friskhed og Klarhed, hvilket umuligen kan være andet hos en Tenorist, der som Hr. Stümer tre à fire Gange om Ugen maa fremtræde i de største og sværeste Partier paa et saa stort Theater, som det Kgl. Operatheater i Berlin, hvor han nu siden 1811, altsaa i 15 Aar, har været ansat; — men han fandt tillige i hans Sang den samme rene Intonation, det samme udtryksfulde Foredrag, den samme Smag og strax fjendelige musikalske Dannelse, som Refr. for 7 Aar siden, under sit Ophold i Berlin i 1819, i saa høi Grad havde beundret hos ham, da han havde Leilighed til oftere at see Hr. Stümer som Alcestes i Glucks Opera, som Murney i Winters Offerhøitid, som Titus og Belmonte i de Mozartske Operaer og i mange andre lignende store Partier, som han saavel fra Sangens som fra Spilletz Side udførte til en sjelden Grad af Fuldkommenhed, hvilket desuden et stort Antal af de fortrinligste og mest agtede tydsk Blade, saavel i som udenfor Berlin, eensstemmigen vidne om. — Med samme Virtuositet som i sin egen Concert udførte derpaa den yngre Hr. Carl Ebner et Thema med Variationer for Violin af den aandfulde Violin-Componist Maysefer i Wien. Han henrev Publikum i samme Grad som ved sin første Fremtrædelse og vandt et ligesaa stormende Bisald. — Derefter delamerede Hr. Nielsen med sædvanlig Skjønhed og sjelden Eloquents det, fra hans i Januar Maaned givne Aftenunderholdning bekjendte, skønne Digt af G. J. Boye Kirkeklokken i Forum, der stedse maa frembringe megen Effekt. — Bore tre fortrinlige Sangerinder, Sfr. Brza, Md. Wershall og Sfr. Wulff sang derpaa en meget vakker Terzet af Cimarosa, hvis Udførelse dog af forskjellige Grunde ikke aldeles lykkedes. Concertens første Afdeling sluttedes passende med Capelmester Gutors Sang: An die Freude, for 4 Mandsstemmer, der blev meget smukt foredraget af Dhr. Stümer, Zinck, Kirchheimer og Holm. — Anden Afdeling aabnedes med Boyes

dieus livfulde Overture til Johan fra Paris, *) der blev fortræffeligen udført. Derefter sang *Sfr. Brza* og *Hr. Stümer* den skønne store Duet af Mozarts herlige Ungdomscomposition: Bortførelsen af *Serailet*, der vandt fortjent levende Bifald. Man bemærkede let, at *Hr. Stümer* her var i sin rette Sphære; han har nemlig været mere dramatisk og declamatorisk Theater Sanger end egentlig Concertsanger, hvorom han ogsaa sikkert endnu mere vil overbevise Publikum ved sine Gæsteroller, der, efter Forlydende, begynde paa Tirsdag den 9de dennes med *Mar* i *Tagerbruden*. — Vor lille *Kjøbenhavnske Leontine*, der neppe giver *Pariserne* noget efter, fremsagde derpaa med udmærket Correcthed og skøn Declamation *Castellis* nydelige Digt: *Lob der Kleinen*, der naturligtvis, saaledes reciteret, maatte frembringe den højeste Virkning, ja det gjorde endog furor, som man kalder det. *Sfr. Påtges*, der i den senere Tid paa en glimrende Maade har vist sig som Skuespillerinde, Sangerinde, Declamatrice og Dandsferinde er uægteligen et af de eminenteste Talenter ved vor Scene, og har, som det lader, tillige det ikke almindelige Held, at hun erholder en hensigtsmæssig og omhyggelig Uddannelse under en udmærket Veiledning, saa at man med Tiden, trods hendes „*Lob der Kleinen*“ har al Grund til at vente sig noget Stort af hende, dersom hun med den begyndte Flid vil fortsætte sine Studier. — *Dhr. Stümer*, *Zinck*, *Kirchheiner* og *Holm* foretog derpaa en firstemmig Sang af *Wollanck*: *Die zwey Kösslein*, hvori den første Tenor, der med megen Smag blev sunget af Concertgiveren, var prædominerende. — Efterat *Dhr. Fr. Funck* og *Lüders* med megen Virtuositet havde

*) Maatte dog dette interessante Syngespil, der regnes blandt *Boyeles* dieus bedste Compositioner, snart blive fremdraget af dets ufortjente Hvile. For Tiden kan det jo efter Omstændighederne heldigen besættes: *Johan* med *Hr. Kirchheiner*, *Prindsessen* med *Sfr. Brza*, *Pagen* med *Sfr. Wulff* og *Mundskienken* med *Hr. Frydendahl*. De øvrige Partier ere ubetydelige.

ubført en Concertante for Pianoforte og Violoncel af Wozzische & endte Hr. Stümer selv denne vakre Concert, der var talrigt besøgt, især med Hensyn til Karstiden, ved at forebrage nogle vakre Romancer med Pianoforte-Accompagnement, af hvilke Boyeldieus Romance: Troubadouren, af Johan fra Paris især udmærkedes ved den Smag og Følelse, hvormed Hr. Stümer foredrog den, der vandt fortjent Bisfald.

En selsom Legende.

(Af det hellige Drans Colibat; Paris 1825).

„Selvedes Engel førte den hellige Makarius ind i en vild Orken, og den var isært en yndig Qvindes Skikkelse. Kjædelige Lyster indfandt sig hastigen hos den Hellige; men han erkjendte snart sin Brøde, da to Løver, der skulde ernære ham, ærgrede sig saa stærkt derover, at de ufortøvet forløde ham. De vendte dog tilbage, men kun for at grave en Grav, saa dyb, at et menneffeligt Legeme netop kunde finde Plads deri. Den angersfulde Hellige begreb strax den Straf, der var bleven ham paalagt, og steg ned i Graven, hvorpaa Løverne strax bedækkede ham med Jord, saaledes at kun Hoved og Arme vare frie. I denne Stilling forblev han i tre Aar, og levede kun af det Græs, som han kunde naae med Hænderne. Efter denne Tids Forløb kom Løverne igjen, for at befrie ham af hans Grav, og fra dette Øjeblik af fattede Makarius den største Mistroie til det qvindelige Køn, hvis Skikkelse Djævelen vistnok meget let kunde paatage sig.“

Bemærkninger

om Kunstakademiets Udstilling skulde blive meddeelte i det følgende Nr. af dette Blad.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. B. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Guldstrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Lirsdagen den 9de Mai 1826.

Nr. 18.

Kunstakademiets Udstilling.

Disse Bemærkninger ville blive meget fortsatte, da Indsenderen ganske deler den Anskuelse, der af Hovedstadens Correspondent til Børsenhallelisten er fremsat i dette Blad om Kunstudstillingen, som ifølge samme hverken udmærkede sig ved de udstillede Arbeiders Qualitet eller Qvantitet, men ikke desto mindre var høist mærkelig med Hensyn til de tilsendte Billedhugger-Arbejder af Thorvaldsen, der prydede den. Disse deles i tre forskjellige Arter: 1) Buster af Marmor og Gips af vor Kongelige Familie, og tre andre, i alt 13, foruden Kunstnerens egen Buste, der af Hans Majestæt Kongen er allernaadigst skjenket Akademiet. 2) Statuer i Gips i alt 9 og en lille i Marmor, forestillende Amor med Lyren, et henrivende skønt Kunstværk. 3) Basreliefs, i alt 15, af hvilke de 4 i Marmor ere bestemte til at pryde Fagaden af Christiansborg Slot. Af disse 40 Kunstværker udmærke sig især nogle af Statuerne, som høist mesterlige Arbejder s. E. Merkur i Begreb med at dræbe Argus, Venus med Aplet, og den høllende Hys

bedreng, ved hvis henrykkende Beskuelse man kun ubehageligen officeres ved at bemærke, at de fleste ere mere eller mindre beskadigede, hvilket atter bringer til at beklage, at vi kun see Gips Afstøbninger af disse Kunstværker, hvis Marmor-Originaler ere vandrede til andre Lande. — Blandt de øvrige udstillede Billedhuggerarbejder frapperedes vi især ved den colossale Statue af Evangelisten Lucas, der er et meget fortjenstligt Arbejde af den unge Artist H. Freund i Rom. — Blandt de architectoniske Arbejder, udmærke vi de tvende Toldebode af Dhrr. Artister Holgreen og Friis, der begge ere tilkjendte den store Guldmedaille, og som af Kjendere ere fundne at være høist fortrinlige Tegninger og Planer, der vidne om Genie og Smag for architectonisk Skjønhed. Professor Petsch's Arbejder høre sig ved sædvanlig Elegants i Udførelsen. Kunstakademiets Directeur, Hr. Etatsraad Hansen R. af D., havde udstillet fire Blade, 10 Profiler og to Plafonds, hørende til Raad- og Domsuusbygningen, hvilke henhøre til det 3die Hæfte af det Værk, Kunstneren udgiver over sine Arbejder. Vi gaae nu over til at omtale det rigeste, men dennegang mindst udmærkede, Fag, Malerkunsten. Man finder over 150 Malerier foruden nogle Tegninger. — Portraitfaget var af let forklarlige Grunde ogsaa i Aar det rigeste, og udgjorde omtrent en Trediedeel af det Hele. Akademiets Professore harde just ikke beriget dette Aars Udstilling med noget Udmærket. Den fortjente Veteran C. A. Lorenzen havde udstillet 6 Arbejder, der vidnede om Kunstnerens høie Alder. C. W. Ekersberg, vor store Maler, havde foruden nogle helbigere mindre Portraiter, leveret et høist uheldigt Portrait af Hendes Majestæt Dronningen, hvis ædle Gratie og høie Adel aldeles ikke var gjengivet i dette Portrait, som Inds. regner blandt de uheldigste Produkter, han fra denne Kunstners Pensel har seet. — J. G. Lund havde kun udstillet tvende Tegninger, Skizzer til et Malerie, som den agtede Kunstner udfører for Christiansborg Slot, forestillende Christendommens Indførelse i Danmark. — Dyrmler Gebauer havde leveret trende meget smukke Compositioner, af hvilke Rævejagten efter

Walter Scotts Astrolog især var sjønt udført. — Portraitmaler C. A. Jensen havde foruden nogle vakre Portraiter, af hvilke især et Barnehoved og et Dameportrait (efter Forlybende fr. Frøken Bloch) fortrinligen udmærkede sig, udstillet en ikke uheldig Copie af Raphaels Madonna di Foligno, et Arbeide, der, om det end lader adskilligt tilbage at ønske, dog stedsse gjør den tænksomme Kunstners Flid og Stræben Værd og vidner om hans Fremskridt i sin Kunst. — Blomstermaler J. P. Jensen havde udstillet sit Receptionsstykke, en Blomsterguirlande og nogle Frugter, et Kunstværk, der i sit Genre var et af de Skønneste paa Udstillingen og tilfulde vidner om denne unge Kunstners udmærkede Talent. — Den berømte Landskabsmaler, Professor Dahl, fra Dresden, der for Tiden opholder sig her i Staden, havde prydet denne Udstilling med tre særdeles skønne Landskaber, der ligeledes hørte til de Fortrinligste blandt Malerierne. — Ret vakre Landskaber saaes ogsaa af vor flittige Kunstner Professor Møller og af Krigsråd Fabricius de Tegnagel. — De tre altonaiske bekjendte Malere J. Bundsen, Rosenberg og Krøymann havde indsendt tre ret fortjenstlige Arbeider, af hvilket dog intet særdeles hævede sig over det Almindelige. — Blandt Akademiets Elever havde Hr. Goos, Blum, Rühl, Bendz, F. W. Sonne og C. Holm især udmærket sig ved Arbeider, der vidnede om umiskjendelige Fremskridt. De tre førstnævnte vare tilkjendte den mindre Guldbmedaille for et historisk Malerie, forestillende: Den unge Tobias, der ledsaget af Engelen, kommer tilbage til sine Forældre; forresten et lidet interessant Emne, opgivet fra de saakaldte apocryphiske Bøger. — Ogsaa Dammer, iblandt hvilke Frøken Stubbs Arbeider vakte fortrinlig Opmærksomhed ved den delicate og smagfulde Behandling, der karakteriserer denne Kunstnerindes Maneer, havde udstillet adskillige Kunstprodukter; de fleste af Frøken Hellesen, Hr. Løser, Hr. Neergaard og Fru Ingemann vare Blomster og Frugtstykker, af hvilke nogle vare ret vakkert udførte. — De fremmede Kunstnere, fra hvem der ved denne Udstilling saaes

Arbejder, bare de mindre bekjendte Kunstnere: H. F. Brandt
Kgl. Myntgraveur i Berlin, D. Lindau i Rom, hvis Male-
rie har megen Fortjeneste, men kun er noget porcelainagtigt
malet, og Pozzioli, Mosaitarbejder i Rom.

A p h o r i s m e r

(tildeels efter berømte Digtene).

Kjærlighed og Venskab.

Kjærlighed let forsoner; men det bestednere Venskab
Dier, naar krænket det bli'r; ak! men for stedse og dær.

Livets Trøst.

Er du ulukkelig, o da skjælv ei for Dagen at skue,
Som istedetfor Qual maaſke bringer dig Fryd.
Ofte begyndte jo Stormen at suse; men snarligt derefter
Fyldte den yndigste Duft Luftens smilende Blaa.
Ofte truede sorte Skyer; men brat de adskiltes; —
Mangen en ulmende Glød blev jo i Fødselen slukt.
Tiden gjør Underværker og stedse utallige ere
Goderne, som du af Gud tillidsfuld haabe kan.

Læringspillerinden.

Yndige Barn! Du spiller paa Moderens Skjød nu med Lærning
Dretten Nar, saa er alt Mændenes Hjerter Dit Spil.

Det legende Barn.

Leg o Barn, i din Moders Skjød, ved det elskende Hjerter
Finder den mørke Sorg, finder dig Rummeren ei.

Savnende holbe dig over hver Afgrund Moderens Arme
Dg i den bølgende Grav smiler saa skjldfri du ned.
Leg du o yndige Uffylde! end er Arkadien i dig!
Dg den frie Natur følger kun muntere Drift.
Gadnu flaber den yppige Kraft sig opdigtede Skranter
Dg det villige Mod mangler end Hensigt og Pligt.
Leg da, thi snart vil Arbeidet komme, det haarde, det strænge,
Dg den byhende Pligt savner da Lyst og Mod.

Nattergalen.

Vil og hist over Stjerner den yndige Nattergal trylle?
Ak! vi tænke jo kun stedse paa jordiske Held!
Høiere Lunde beboe og høiere Sangere; glemmes
Maa Nattergal vel, der hvor Cheruberne boe.

Medfølelse.

Skulde vel Taarer ei røre dig, fordi de falde i Silke?
Ei en svanehvid Arm, fordi den hviler paa Guld?

Gnome.

Verdenssystemer omfattede Manden og Have beseiled,
I aerostatiske Skjerm maalte han Himmelens Blaa;
Ved Ariadnes Traade han gennemsteeg natlige Bjergkløft;
Selve fra Tordenens Gud røved han drabende Lyn —
Alt udgransted hans Aand — kun ikke Qvinderens Hjerter —
De som i barnlige Spøg skjule det bundløse Dyb.

Det Gode og det Store.

Evende Dyder der gives: o! vare de altid forbundne!
Stedse det Gode og stort; stedse det Store og godt!

Livet en Drøm.

Søvn er kun Livet og Drøm. Saa drømmende i din Ombynten
Vær i det mindste dog du ikkun en fredelig Aand!

Den frygtsomme Pige.

See den frygtsomme Bacha! Som om til Cymbelen at spille
Gadnu hun uvant var; bly flaaer hun Diet ned.
Ret som om hun vilde sige: O Venner forlader dog Templet!
Kun naar allene jeg er, over jeg klingende Spil.

Kjærligheds Sprog.

O! fjøndt Elfov veltalende er selv ved dybeste Taushed,
Vil den saa gjerne sig dog yttre i kjærlige Ord.
Hjerte sig blander med Hjerte i den fortrolige Tale
Dg stedse fastere da knyttes det himmelske Baand.

Skjønne Ruiner.

Mangen en ophøiet Aand sønderknuste Ulykkens Storme;
Skjønne Ruiner den dog stedse tilbagelod.

Drøm og virkeligt Liv.

Kun for sædvanlige Folk er Hverdags Livet en Verden
Drøm og Skygge og Spil er dem den himmelske Kunst;
Mig stedse synes en flygtig Drøm den sædvanlige Verden;
Kun ene Kunstens Liv synes et virkeligt mig.

Trøsterinderne.

Bemodsfuld, sønderknust, med taarevædede Blikke
Saae til Minerva jeg op, da mig Amor forlod.
Da fremtraadte hun stolt med Medusa Skjold og med Vaaben,
Dog den stolte Gestalt frygtsom og taus jeg undveg.
Pludselig fremkom i Amors Bevandt det fortroelige Vensteb,
Hiin tilbagelev, da denne jeg savnede glad.

Stjøn Individualitet.

Kjækt over Hjertet at seire er stort; jeg agter den Tappe!
Men hvo ved Hjertet vandt Geir, er mig dog mere værd.
Din Fornuft er det Heles Stemme; du selv er dit Hjerte;
Held dig da naar din Forstand steds i Hjertet boer.

Den døde Natur.

Væ dig Arme! dig har dine Lidenstaber forvandlet;
Al! og den hele Natur er nu forvandlet for dig.
Ingen Vænder omsvæve dig mere i Blomsternes Bisten;
Ingen Gratiers Dands seer du i hellige Lund.
Al! det Alt uddøer, saasnart for os selv vi er' døde
Ikkun i Stjønhedens Vand spirer det evige Liv.

Vin og Vand.

Da Dionysos engang fremsprang af Jupiters Flamme,
Vaskede Nympherne ham venligt ved kjolende Væf.
Endnu han elsker Nympherne, kjærligt omgaaes han med dem;
Uden de Kjølendes Bad er han en brændende Gud.

Det Ydre og det Indre.

Hænger Tapeter af otte Farver du op over Døren?
Og dit indre Huus er med en Motte belagt?

Drømmeudtydning.

Sorgfulde Drømme forkynde kun Held; saa tyder os Haabet
Venligt Tilværelsens Drøm hen paa den kommende Tid.

Den hellige Klara.

„Græd ei o Klara! du mærker dit skjønne fortryllende Dø;
Daarernes heftige Strøm svækker og blander dit Syn!“
„O lad mig blandes! jeg kan den Kjærlighed ikke beherske,
Der mig henriver til Gud; den er ei blind, der ham seer.“

Af en Skrivelse fra Bayern.

Et fransk Blad indeholder følgende Anekdote fra München, hvorpaa man kan anvende Italienerens: *si non è vero è ben trovato* o: (Er det ikke sandt, er det godt opfundet).

„To Bønder, der vare underrettede om Kongen af Bai-rens Godhed og Blidhed, havde givet sig paa Vejen for at finde Hjælp hos ham i deres trængende Forsatning. Efterat de vare ankomne til det Kongelige Palais i München, bleve de, som lod sig vente, bemærkede af det respective Politie, anholdte af Gensd'armer og stødte omkring med Skup og Slag paa Politie-kammeret af Retsfærdighedens raae Tjenere. Modløse og dybt frænkede reddede de sig endelig hen til et Herbergeersted, hvis brave Vært tog sig af dem og skaffede dem endelig Audienz hos Kongen. Denne erfarede deres Uheld og haarde Behandling, og lod strax de vedkommende Gensd'armer og Politiebetjenter i de strængeste Udtryk tilkjendegive sit allerhøieste Misshag, og Bønderne bleve paa det bedste trøstede og hjulpne af den godmodige Monark. — Da Politiedirecteuren (siger samme Blad) for nogen Tid siden forelagde Kongen den ugentlige (?) Politieberetning, gav Høist samme ham den tilbage, uden at see derpaa, med de Ord: „Jeg vil ikke have, at De skal meddele mig Stadens Chronique scandaleuse og Familiernes Hemmeligheder; disse Beretninger ere unødvendige; jeg forlanger kun af Dem, at De skal sørge for den offentlige Rolighed og Sikkerhed.“

(Af Literar. Conversationsbl. Marts 68.)

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiistrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Fredagen den 12te Mai 1826.

Nr. 19.

M o s a i k.

Vor berømte Lærdes, Hans Høiærværdigheds, Hr. Biskop M u n-
t e r s, St. af D., Portrait, meget heldigt udført af vor talen-
trige Portraitmaler Hr. C. H o r n e m a n n, er i denne Tid ankommen
hertil fra den lithographiske Anstalt i Hamburg, og sælges saa-
vel hos Kunstneren selv, som i Stadens Boglader for 15 Mk.
Exemplaret.

Fra Hr. Statsraad T h a a r u p s flittige, og i dette Fag saa
ovede, Pen vil Literaturen med det første blive beriget med en
„Beskrivelse over Kjøbenhavn,“ der kan ventes at ud-
komme i Løbet af næste Maaned paa Hr. Universitetsboghandler
Brummers Forlag, hvorved et længe sølt Savn vil blive af-
hjulpet. En tydsk Oversættelse besørgeres af Forfatteren.

Den yndede Sangerinde Demoiselle P o h l m a n n, der i
denne Tid studerer det danske Sprog, under Professor E. K r u-
s e s Veiledning, agter, saasnart hendes Contract i Hamburg er
udløben, at begive sig her til Kjøbenhavn for, som det hedder,
at søge Engagement.

Den bekjendte Piniedandsersfamilie Chiarini, der for Tid-
den ansees for en af de fortrinligste i Europa, der endog fuld-
komment kan maale sig med Franconis Selskab i Paris,
ventes, som man hører, hertil i Dyrehaugstiden, og agter maa-
ske endog at forblive her i Staden i næste Vinter.

R o v e r s a n g .

(Efter det Tydske).

Hvilken Stand bør større Væ-
Trindt om paa den hele Jord,
End en Skovens Søn at være?
Guld og Blod er Friheds Chor!
I den dunkle Skov vi lytte,
Tare frem og gjøre Bytte;
Vandringsmandens Samren vi
Høre paa — som Harmonie!

See! den stille Vandrer kommer;
Vi staae skjult bag Lunden grøn;
Snart han blegner — faldte Kommer
Vorder Røvermodets Løn;
— Vognen ruller under Lovet,
Vi den møde ufortøvet;
Mellem Knaalben, Skud og Liig
Lyder Vandens Jubelfrig!

See vi Galge, Hjul og Steile
Med de hvide Dødningbeen,
Kan vor Spaadom aldrig feile:
„Ei behøves Marmorsteen!“

Naar vi under høien Himmel
 Stige op fra Støvets Brimmel,
 Siger os den fri Fornuft:
 „Herlig er — den friske Lust!“

Lad da Kroppen Galgen smykke!
 Ravnen mættes med vort Kød!
 Intet Ristelaag skal trykke
 Bore Been i Gravens Skjød!

De, som hvile dybt i Jorden,
 Er' jo Ormens Føde vorden;
 — Bedre under Himlens Blaa,
 End i Flamme Dødningsraa! —

J. Garbrecht.

Det kraftige Beviiis.

(Af Dr. Pappes Lesefrüchte April 1826.)

Efterat Mahomed II havde erobret Constantinopel, kaldt det ham ind at blive en Beskytter af Kunsten. Han afsjødte derfor nogle venetianske Kjøbmænd adskillige skjønne Malerier, men vilde endelig ogsaa see sig og sin Favoritinde asmalede, og indbød derfor den berømte Maler Gentile Bellino til at begive sig til ham til Stambul. Kunstneren kom, overtraf alle Storherrens Onsker, og blev overøst med Foræringer; ja han blev endog decoreret med Halvmaaneordenen. Nu forlangte han ogsaa engang, at han skulde male Johannes den Døbers Hoved, der af de Troende tilbedes som en guddommelig Prophet, og omtrent paa samme Maade som paa Leonardo da Vincis berømte Malerie. Gentile anvendte sit hele Talent og overbragte Keiseren det forlangte Billede, ventende udeelt Bisald. Men Monarken rystede paa Hovedet, og sagde, at Musklerne paa det afhuggede Hoved ikke vare frampagtigt nok tilbagetrukne. Med

dyb Vrefrengh forsvarede Maleren sit Studium, som han kaldte det. „Lapperie“ gjentog Sultanen, „har I ikke malet det efter Naturen?“ — Nei! men . . . „Nu vel! saa skal I strax paa Stedet gjøre det.“ Storherren lod nu en Slave indtræde, hans Hoved afbugge og endnu rygende overrække til Maleren. „Studeer nu, sagde han, og svar mig saa kun, om jeg har Ret eller ei!“ — Den stakkels Maler, der var mere død end levende ved denne Scene, som havde tildraget sig med en Lynstraales Hurtighed for hans Dine, sagde gjerne Alt, hvad man vilde, men neppe var han vel ude af Palaiet, førend han med en saadan Hastighed indpakkede sine Sager, at han endog ganske glemte Halsmaanen, for kun saa hurtigt som muligt igjen at see sit kjære Venedig, og ikke bestandigt at spore en stærk Røsen paa Halsen.

O m B i b e l e n.

(Af samme Tidsskrift.)

Følgende er en Oversigt over Tallet af de Bøger, Capitler, Vers, Ord og Bogstaver, der indeholdes i det gamle og nye Testamente: Gamle Testamente. Bøgenes Antal er 39, Capitlerne 929, Versene 23,214, Ordene 592,439, Bogstaverne 2,728,100. Ordet og forekommer 35,543 Gange. Ordet Jehova finder man 6,855. Det korteste Vers er i Krøniskernes Bog I, 125. — Nye Testamente. Bøgenes Antal er 27; Capitlerne 260, Versene 7,959, Ordene 181,285, Bogstaverne 838,380. Det korteste Vers er hos Johannes II, 35. — Gamle og nye Testamente. Bøgenes Antal er 66, Capitlernes 1,189, Versene 31,173, Ordene 773,697, Bogstaverne 3,566,48. — Den Mand, der har beregnet dette, skal have brugt tre Aar dertil.

A p h o r i s m e r

(See fr. Nr.)

Digtekunsten.

Psyche! du yndige Barn fra Olympens blomstrende Høie,
Sorgfuld, forstødt og arm, jaget hen i en Drk;
Alle forløbe de dig; af! alle de himmelske Guder!
En dig allene blev troe — høie apolliske Kunst!
Denne af alle din Ungboms Fortrolige venligst og ædlest,
Som fra dit elskede Hjem synger dig trøstende Qvad.

Kjærlighed.

Kjærlighed, selv den fortærende, saliggjør; tændt af dens Flamme
Svæver den luttrede Aand skjønnere op til Olymp.

Bauekluse.

Taagede Dufte af Stjerner, befinned' som Ossians Aander,
Svæve ved Klippens Koloss hen over brusende Flod!
Saaledes stod her Dødens Skye for Petrarcas Drømme
Mildt af Stjerner bestraalt i den fuldendede Krands.

Bed et Vandfald.

Himmel og Jord forsvinde ved Klippens rystende Torden;
Gne dit Billede Møe! staaer i det sølverne Skum!
Phobus aflører sit Aasyn, og pragtfuld som Gloria straalet
Tris med farvede Krands om den forklarte Gestalt.

Kjærligheds Billebet.

Stedse mig toner i Dret endnu den yndige Stemme,
Stedse mig svæver end for hendes Tryllegestalt;

Hverken Dag eller Nat kan det Hjertet Rolighed staa,
 I hvis inderste Dyb Kjerlighed trængte sig ind.
 O I Amors Fugle! I kan os Kjerlighed bringe;
 Men ei en Funke deraf kan I berøve os.

Morgenrøden.

Ben! hvortil dog de Taarer, som af dine Kinder nedbrinde?
 Hvortil den tause Sorg, der formørker dit Blik?
 Er du den Eneste da, som fluffende Kjerlighed frænted?
 Du den Eneste, som Amor har lønnet med Dval?
 O lad Sorgerne svinde! See hisset stiger Aurora
 Op af Havet! Hvo veed, om vi skal Hesperos see.

De moralske Pedanter.

Lærer os ei hvad I nys selv har lært om Dydens Kunstformer!
 Statuer har den alt nok, øde kun staaer dens Altar.

Ønsket.

D at jeg var en Lustning, og du i den brændende Heede,
 Naar du blottet' dit Bryst, modtog den Kjælende huld!
 Eller jeg var en duftende Villie, og du med Haanden
 Brød fra Stilken mig af, læggende mig ved din Barm;
 Eller jeg var en purpurrød Rose; med qvægende Sødhed
 Overstrømmet jeg dig, aanded' mig i dig ind.

Den dugvædede Krands.

Blomsterkrands, som over den Elskedes Seng jeg her hester
 Hænger, men ryfter endnu ikke de Taarer ned,
 Som jeg betroede Eder! Dog naar I tidligt i Morgen
 Waagen den Yndige see, aabnende Diets Blaa,
 O da neddrypper Draaberne paa hendes guldblokte Tinding!
 Lad da det tryllende Blik drikke den elskende Dug!

Den nye Ankomne.

Benner, til Rom er nylig en fremmed Pige ankommen,
 Gyprias Datter hun er; Barmen er fyldig og hvid;
 Arme hun har saa skjønne, saa bløde, saa hvide, saa runde;
 Indigt er hendes Blik, blidt, som Længselen sødt.
 Som Alcione kom hun for Havets Storme at dæmpe,
 Da Bellona forsvandt, hun den — forkjælende Noe.

Videnskab og Dyd.

Kundskab du søge, som skulde du steds her blive!
 Dyd, som om Døden dig holdt ved et eneste Haar!

Erindringen.

Foresvæver min Aand I uskylds barnlige Sorger!
 Sgiennem Maiens Regn smiler Solen saa mild,
 Skinner den fluffende Iris saa skøn; for den blændende Vinter
 Stivner jo selve Olymp — prydløse Markerne staae!
 Salige Tid! du Hjertets Vaar! dig jeg kalder tilbage!
 Livets fortryllende Mai! uskylds og Kjærligheds Tid!

Tafnemmelighed hos Dyrene.

(Af Antoinets: Les animaux célèbres).

I Dyrehaugen i Schonbrunn er en stor Tiger fra Bengalen,
 der sædvanligen ernæres med Kjød fra Slagterbænken. Ofte er
 den plaget med en Djensygdhed, og da kaster man levende unge
 Dyr for den, hvis varme Blod bidrager til dens Helbredelse. En
 Dag blev en Mops bragt til den. Tigreren laae i en frum
 Stilling, og dens Hoved hvilede paa Forpoterne. Da Hunden
 var kommen sig af sin første Forfrækkelse, nærmede den sig
 Tigreren, og begyndte at slikke dens Næse. Tigreren befandt

fig saa vel derved, at den glemte sin Myrdebyst, og ikke allene faaede Dyrret, men beviste den ogsaa ved Rjærtegn sin Taknemmelighed. Hunden vedblev at slukke, og om saa Dage vare Tigerens Dine funde. Siden levede disse Dyr i den fuldkomneste Samdrægtighed, ja, Tigreren berører ingen Næring, førend dens Staldbroder er mættet med den bedste Mundfuld.

Grev v. Sickingen, en böhmsk Adelsmand, holdt paa sit Guds to tamme Ulve; men pludseligen undkom en Dag en af dem, uden at man igjen kunde finde den. Temmelig længe derefter reiste en Dag en af Grevens Embedsmænd igjennem den nærliggende Skov. Pludselig viste sig en Ulv; Manden vilde forekomme den, og affyrede en Pistol paa den, men feilede. Forbittret sprang den hen imod ham, men stod, da den var ham nær, i Dieblisset stille. Den gjenkjendte et Menneske, der i adskillige Aar havde boet paa samme Sted og dagligen havde seet den, og bevidnede ham sin Glæde. Embedsmanden, der nu ogsaa kjendte den undvegne Ulf, gjengjældte dens Rjærtegn, og deelte den Proviant, som han førte med sig, med den. Han haabede at bringe Ulven tilbage til dens Herre; men denne ledsagede ham kun en Strækning af Veien, hvor den ganske venligt skildtes fra ham, og ilede tilbage i den tykke Skov, for at fortsætte et Liv, hvortil Naturen havde bestemt den.

Kaplandssk Bæddeløb.

At ægte en Pige imod sin Villie eller imod hendes Forældres og Venners Hæfte, betragtes i Kapland som en Forbrydelse. Naar en Mand vil giøre sig, saa indbyder han begge Familiernes Paarørende til et „Bæddeløb.“ Pigen har nu den Ret, i Forveien at tilbagelægge en Trediedeel af Veien, saa at det bliver umuligt at naae hende, naar hun ikke selv vil. Kommer hun altsaa til Maalet førend sin Frier, saa er dette et usvigeligt Tegn paa, at hun ikke vil have ham, og han maa da træde tilbage; thi det ansees for en stor Skjændsel efter et saadant Optrin endnu at ville gjøre andre Forbringinger gjældende. Ellers Pigen derimod sin Frier, saa løber hun i Begyndelsen vel tilskyndeladende stærkt til; men lidt efter lidt blive hendes Skridt kortere og langsommere, og Utalantas Guldbæler ere just ikke fornødne for at naae og overvinde hende. Denne Skik, ifølge hvilken Pigerne aldrig kunne tvinges til at indgaae en Forbindelse imod deres Villie, have Kaplænderne at takke for deres huuslige Tilfredshed, selv midt i deres fattigdom og mange Savn, der ere en umiddelbar Følge af samme.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.
Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiefrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Lirsdagen den 16de Mai 1826.

Nr. 20.

M o s a i k.

Første Pintsedag, i Søndags den 14de dennes, høitideligholdtes i den nye Christiansborg Slotskirke, der ved denne Heilighed tillige blev indviet, Jubelfesten i Anledning af Christendommens Indførelse i Danmark for 1000 Aar siden. Da Deres Majestæter Kongen og Dronningen samt de Kongelige Prindsesser og Prindser ankom med Følge, ledsaget af et Detaschement af Garder til Hest, til Kirken, begyndte Festen Kl. 1. Talerne holdtes af Deres Høiærværdigheder Biskop Münter og Kgl. Confessionarius Liebenberg. Det Kongelige Capel under Anførsel af Musikdirektøren Hr. Professor Schall, og de Kongl. Sangere og Sangerinder udførte den til Dagens Høitidelighed saa passende Kjønnede Lovsang: „O store Gud vi love Dig!“ med Musik af Schicht. Kl. 3 $\frac{3}{4}$ var Høitideligheden til Ende, hvorpaa Deres Majestæter med Følge begave sig tilbage til Amalienborg.

En anden Fest forestaaer nu i Anledning af Hans Kongelige Høiheids Prinds Frederik Carl Christians Con-

firmation Mandagen den 22de dennes, hvorefter Hans Kongelige Høihed efter Forlydende, med det første Skul tiltræde en Udenlandsreise igjennem Tydskland til Schweiz og Italien.

Hans Majestæt Kongen af Nederlandene har i denne Tid oprettet fire Musik Conservatoirer i Brüssel, Haag, Amsterdam og Lüttich. Nogle af Professorerne ved samme skul allerede være udnævnte.

I Søndags fandt den aarlige store saakaldte Rhinske Musikfest Sted, der i Aar blev givet i Düsseldorf, der, som bekendt, vexler med Cölln og Aachen. Over 400 Tonekunstnere forene sig til denne Fest, der i Aar ligesom ifjor blev dirigeret af den berømte Componist Ferdinand Ries, Louis van Beethovens navnkundigste Eleve, der, siden sin Afreise fra London i Aaret 1824, har levet paa det skønne Gods Gothenberg, en lille Mil fra Bonn. En nye Symphonie af Ries og en nye Cantate af Capelmester Spöhr, der selv overværer Festen, ere componerede til samme, hvorved fremdeles adskillige skønne Compositioner af andre Mestere, s. Ex. Carl Maria v. Webers Jubelouverture bleve opførte. Festen varer i 3 Dage.

L i t e r a t u r.

1.

I forrige Uge udkom fra vor flittige unge Lærde, Lieutenant Rafn, Dr. Phil. Kong Oluf Tryggvasons Saga 1ste Deel, oversat efter den af det nordiske Oldskrift-Selskab udgivne Grundskrift.

I Begyndelsen af næste Maaned ventes færdig fra Pressen: Krakas Maal eller Kong Ragnar Lodbroks Døds-

Kvad, efter en gammel hidtil ubenyttet Skindbog og flere Haandskrifter, med dansk, latin og fransk Oversættelse, Varianten og tilhørende Undersøgelser samt kritiske og philologiske Anmærkninger udgivet af G. G. Rafn.

„Af det gamle Nordens historiske Kvad er det om Ragnar Lodbroks Krigsbedrifter og Heltedød et af de vigtigste for Historiens og Sprogets Oplysning, og tillige det af alle, der oftest er blevet udgivet og oversat. Man har saaledes deraf, saavidt Udgiveren er bekjendt, 26 forskjellige Udgaver, Aftryk eller Oversættelser i det danske, latinske, tyske, hollandske, engelske, franske og italienske Sprog. Biskop Brynjulf Svendsen nedsendte, som en Foræring til Kong Frederik den Tredie, en Pergaments Codex af Volsunga Saga og Ragnar Lodbroks Saga, men den blev strax efter Nedsendelsen forlagt, saa Kongen paa Torfaeus's Anmodning, flere Gange forgjæves lod den eftersøge; og den er først for nogle Aar siden til al Lykke atter funden i en Krog paa Kunstammeret. Bag i denne Oldbog, hvorefter de tvende ovenmeldte Sagaer i Nordiske Kæmpe-Historier ere oversatte, findes Krakumal, og er denne Codex lagt til Grund for nærværende Udgave, hvortil desuden 10 andre Haandskrifter og Originaludgaver ere benyttede. Udgaven trykkes med smukke nye Typer og ledsages af et kobberstøbt nøiagtigt Facsimile af en heel Side af Codex. Den franske Oversættelse er forfattet efter Udgiverens ordrette danske og latinske af Cand. theol. E. C. Wörthing og sammenholdt med selve Grundskriften af Lieut. Rafn, Dr. Phil.“

II.

Et pubseerligt literairt Produkt har i disse Dage forladt Stiftsbogtrykkeriets Presse i Aarhus, under Titel af Mester Jesper, Spaaemand. Som Forf. nævner sig forhenværende Lieutenant Muusmann. Skriftet, der er tilegnet de respecti-
ve Herrer Been-Grossererere, begynder med følgende Charak-

teristiske Fortale, der ledsages af et ikke mindre originalt Motto, som vi ligeledes hensatte til Læserens Spas:

„I det jeg griber Pennen for at skrive Mester Jesper Spaaemand, maa jeg ærbødigt gjøre det ærede Publikum opmærksom paa: at hvad der har foranlediget mig dertil, er mine smaa Indkomster, hvoraf min talrige Familie ei kan leve, og ikke for at høste Laurbær paa Litteraturens Bane, ligesom jeg aabenhjertig maa tilstaae, ikke at være nogen lærd Mand, og beder derfor at undskyldes, om Mester Jesper Spaaemand ikke skulde være udrustet med det Kraft-Genie, man hos den lærde kunde gjøre Fordring paa, ligesom Mester Jespers Spaaebomme maae antages for Skjemt.“

„Naar vi i Herrens Tempel gaaer,
Da høres, Sjelen sin Bestemmelse faaer;
Dg Legemet i Graven sænkes ned,
Det Alle vi jo veed;
At Drømen Kjødets tære,
Det er en gammel Lære;
Men Venene skal til Engelland,
Det siger Jesper Spaaemand.“ —

Tovrigt kan der ikke siges stort andet om bemeldte Bog, end at den hører til dem, efter hvis Læsning man er ligesaa klog som da man begyndte den, og det er meget at befrygte, at den vil blive en Udgiwt istedetfor en Indtagt for Autor. Forresten er det ogsaa en farlig Tidspunkt, hvori den fremtræder; thi om Sommeren bruges, som bekjendt, langt mere Maculatur f. Ex. til Frugt m. m. end om Vinteren.

III.

I forrige Uge udkom 2det Bindes 2det Hæfte af Hr. J. Riises interessante Tidskrift: *Nyt Bibliothek for Moerstaabelæsning*, der indeholder: 1, den lykkelige Dag, original Fortælling af Professor E. Kruse, 2, Mathilde i Alfe-

burg, Skildring af Frederike Lohmann og 3. Kornetsfregat, Novelle af Fr. Baron la Motte Fonqué. Hvert Hæfte koster 1 Rdlr. og erholdes paa Stadens Boglader.

A p h o r i s m e r.

(See fr. Nr.)

Kjærlighed.

Mangen Naturens Hemmelighed afflører den Vise,
Uden Kjærlighed dog aldrig sit eget Seg.

Den tabte Elskede.

Elsked' jeg hende som før! D meget jeg lærte da fatte;
Aldrig hvorledes man glemmer hvad man saa inderligt elsked'!
Drostesløs øser vel Anden af Vethes styrkende Kilde,
Men for den giftige Ralk strax Følelsen bærer tilbage.

Mit jordiske Alt.

Alt jeg ønskede at have, for Alt at dele med hende;
Alt, ja Alt jeg bortgav, var hun den Elskede min!

Bed et Barns Grav.

Knop af en rosenstjøn Moder! udødelig Kjærligheds Spire —
Alt dit jordiske Støv dækker en taarevædt Steen.
Men du blomstrer omplantet i Livets evige Hauge;
Himmelske Rose din Duft venter os Sorgende der.

Drømmene.

Ungdommens Drømme forjager Fornuften og Musen dem tyder;
Amor den legende kun skjønnere gjentryller dem.

Til en Nonne.

Seg er ei mere i Verden! saa siger du hellige Pige.
O! men sig mig dog og: Er nu ei Verden i dig?

Gravskrift.

Rosa! i quind'lig Gestalt en Engel, beboer dette Gravsted,
O! thi den elskende Mais yndigste Rose hun var.
Eskjenker den Hulde med mig Grindringens trøstende Taare
Forat ved Gravhøiens Fod Rosen aldrig skal døe!

Homeros.

Tal! syv Stæder forlangte til Borger den døde Homeros,
Af! men den Levende blev ingensteds Bolig til Deel!

Udonis.

Død, ved Taarer og Bønner ubøielig! du vor Udonis
Bort høit elskede Barn alt saa tidligt rev bort!
Hisset af Alle tilbedet, i Persephoneas Baaning
Beger han: af! men han her efterlob navnløs Sorg.

De Eldres Bifald.

Unglingens Digtning prise de Eldre! Mændenes Bærker
Udgingen badler! Dog tak! Edle din Dadel er Roes.

Lys og Farve.

Boe du evige Gne hist hos den Evige Gne!
Farve du veksende kom ventlig til Mennesket ned!

Lærerne.

Da Diogenes taus i sin Lønde sig solede forðum,
Og Galanus med Fryd fleg i den brændende Grav —
O hvilken herlig Lærdom var det ei for Alexander —
Harde han ikke selv været til Læren for stor!

Naturfredsen.

Alt du Noelige! flutter sig ind i dit Rige; saa bliver
Oldingen ogsaa til Barn; barnlig, barnagtig igjen.

Gensomheden.

Dybt i det Dunkle af Skoven udaand din Kummer af Sjelen!
Efter Deeltagelse du søger i Verden omsonst;
Heller for Klipper end Mennesker du dine Sorger forklynde,
Hine dog i sit Skjød skjule dem helligt og taust.

Fordømtning og Opfyldelse.

Ynglingen i Oceanet seiler med tusinde Master;
Stille paa reddede Baad Oldingen driver i Havn.

Foryngelsens Rilde.

Troe mig det er ei Fabel! Nei — Ungdommens Rilde den rinder
Stedse og virkeligt! Hvor? I den digtende Kunst.

Det kvindelige Ideal.

Hvad du endogsaa giver, dog give du stedse dig ganske!
Ogsaa din spædeste Lyd er dit harmoniske Selv.
Her er evig Ungdom hos aldrig forgængelig Fylde,
Og med Blomsten du først brækker den gyldene Frugt.

Medfølelse.

O! al Digterens Fryd ved en heldig Digtning at skabe
Føler den yndige Møe, som ham begejstrede, med!

Den sande Kjærlighed.

Det er den sande Kjærlighed, som stedse bliver sig selv lig
Om man end nægter den Alt, eller man tilstaaer den Alt.
Leve maa man og elske! Liv og Kjærlighed endes,
Afskar paa engang dog Parcen blot begges Traad!

Skjønhed.

Skjønhed er evig kun een; mangfoldigt dog vexler det Skjønne!
At det afvexler, det gjør netop det Gne saa sjønt.

De skjønneste Druer.

Vil du vide, min Ven! hvem dine sødeste Druer
Sødest vel smage? dem send til den Basmægtende da!

Bonnet.

Skjer aldrig fordunkled den hellige Oldings Pande,
Dg i Auroros Gestalt vinked' ham smilende Død!
Thi som Alpehyrden i skinnende Wetherblaa Jordnens
Rullen fra natlige Dal, hørte han Eidenfjabs Storm.

Undskyldning.

Qvinden du stedse bebreider: hun vakler fra en til en Anden;
Dadl' hende ei; thi hun seer om en bestandig Mand!

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiistrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Fredagen den 19de Mai 1826.

Nr. 21.

Om Damernes nu brugelige *Coeffure* i Henseende til
de tykke Lokker.

Thkke Haarlokker paa begge Sider af Ansigtet er en ligesaa hensigtsmæssig og beqvem som smagfuld Pynt, der klæder Alle vel, naar den ikke overdrives. Paa Baller er deres Nytte især indlysende; medens man forhen saae mangen Skjønhed med et høist forvildet Udseende, fordi hendes Lokker vare nedfaldne og i Uorden, om de end vare brændte nok saa stærkt, seer man nu ikkun fljønt ordnede Hoveder, der næsten forblive uforandrede selv Morgenen efter en lang angribende Balnat. Et talende Beviis paa, at denne Modes Fortrin erkjendes, er ikke allene sammes næsten almindelige Antagelse i de fleste Lande, men ogsaa den Omstændighed, at den nu har holdt sig i 6 Aar i Paris, der, som bekjendt, er Hovedsædet for Modernes Forandring; selv den saakaldte *Coeffure à la Neige* (der bestaaer i en Mængde smaa aabne Lokker) har man allerede i 2 Vintre forgjæves søgt at faae almindeligen optaget. Iøvrigt lader det sig ikke nægte, at i Henseende til Klædeligheden, da vilde vistnok den nyere Coef-

sure à la Neige være fordeelagtigere for mangt et Physiognomie end de tykke Lokker, og derfor maa man fornemmelig ansee disses større Varighed som Aarsagen til at hin Mode ikke har fundet almindelig Indgang. For de Damer, der ikke af Naturen have tykt og stort Haar, ere de tykke Lokker ogsaa af denne Grund fordeelagtige, da stærkt og fuldt Haar, som man veed, holdes for en Skjønhed. Endelig kan man tilføie, at de tykke Lokker tillige ere særdeles passende for de nu brugelige Damehatte og Bonnets. Den skønneste Hat vil aldrig fløde Ansigtet fordeelagtigt uden fulde Lokker. Derfor fortjener denne Mode i mange Henseender Bifald. At Damerne tilsidst ogsaa ville blive fjedde af denne Hovedpynt og derpaa finde den ussøn eller endog hæsliq, er udenfor al Tvivl; thi det er alle Moders Skjæbne; men heller ikke denne uundgaelige Omstændighed vil bestemme dens Uværd.

A d a m s æ b l e t.

Man siger ofte i Spøg, at Knuden paa Mandens Hals har sin Oprindelse fra Kjernehuset i det Æble, som Adam har spist i Paradiis. Negerne i Senegambia eller de mahomedanske Mandingos gjøre denne Sætning endog til et Dogma i deres Religion. De troe, at Gud har sendt Engelen Gabriel strax, for at afholde Adam fra at spise Æblet, og at Engelen havde taget denne saa fast ved Struben, at han ikke ganske havde kunnet nedsluge Resten af Æblet.

Concert.

X.

Christihimmelfartsdag, Torsdagen den 4de Mai, gaves den tredje og sidste Kirke-Concert for i Vinter, i Anledning af de Mafmannske Søndagsskolars Stiftelsesdag. Den bearedes af Deres Majestæters Kongens og Dronningens høie Nærværelse og fandt, som sædvanligt, Sted i Frederiks tredje Kirke paa Christianshavn. Indholdet var: en Ouverture af den geniale Dnslow og Cherubinis berømte Messe: Bøn og Lovsang, (Texten er, som bekjendt, oversat af Hr. Justitsraad Weinrich) der udførtes af de Kongelige Sangere og Sangerinder, samt af det Kongelige Capels Medlemmer, under Anførsel af Musikdirecteuren Hr. Professor Schall N. af D.

IX.

I Onsdags den 17de dennes gav Selskabet Euterpe en offentlig Concert, under Direction af Hof-Violon P. Funck, paa Hoftheatret, til Fordeel for Bombebøssen, af følgende Indhold: 1) Ewalds kjønne Folkesang: „Kong Christian stod i høien Mast,“ der udførtes af Dilettanter. 2) En fortræffelig Introduction og Allegro af F. Ries. 3) L. van Beethovens Composition af Matthisons Adelaide for en Tenorstemme med Accompannement af Pianoforte, der med megen Smag blev foredraget af Hr. Stümer, Kgl. Preussisk Kammerfanger. 4) Fløite Concert af Verbiguier, udførtes af en Dilettant. 5) Sang for sex Mandsstemmer, udførtes ligeledes af Dilettanter. 6) Variationer for 2 Violiner med Accompannement af Orkester, componeret af L. Maurer, og med fortrinligt Held og stort Bisfald udført af Brødrene C. og A. Ebner. 7) Stor Duet for 2 Sopraner af Caraffa, der blev særdeles kjønt foredraget af to af Hovedstadens mest udmærkede Dilettantinder, der forhen have forfjønnet de til Fordeel for

Bombestøffen givne Concerter med deres behagelige Stemmer.
8) Havblis og lykkelig Hjemkomst; Ordene af Gøthe; Musikken af Beethoven; dette herlige Chor blev sunget af Dilettanter.
9) Epilog af Hr. Friis, der blev fremsagt af Dr. Ryge og Fr. Påtges. — Denne Concert, der var temmeligt talrigt besøgt, skal have indbragt henimod 500 Rbdlr.

A p h o r i s m e r.

(Fortsatte: See fr. Nr.)

Edel Stoltthed.

Haab ei meget af Tiden og frygt end af Mennesker mindre;
Alt kun haab af dig selv; alt kun frygt af dig selv!

Til Træerne om Vinteren.

Gode Træer, som strække de stive, de bladløse Grene
Op mod Himlen og be'er atter Vaaren herved!
At! endnu I maa vente, I arme, jordiske Sønner!
Mangen stormfuld Nat, mangen stivnende Dag;
Men da vender og Solen med grønnende Foraar tilbage; —
Kommer vel ogsaa for mig Solen og Vaaren igjen?
Vent taalmodigt o Hjerte! og skjul i Rødderne Gæsten
Uformodet maasse driver da Skjæbnen den frem.

Til mangen Autor.

Var Natur og Genie af alle Mennesker agtet,
Hvilket Publikum blev da vel tilbage for Dig? —

Sangerinden.

Bed den arkadiske Pan, Xenophila! tryllende yndigt
Klinger din gyldene Stræng, toner din sølvklare Sang!
Hvor skal jeg hen? af Gratier trindt og af Muser omgivet
Kan jeg ingensteds flye, kan jeg ei aande meer!

Stoikeren.

Seierrig praler din Mund med Minervas Trylleægide —
Men forstenebe ei først dens Medusa dit Bryst?

Ulige Egtekab.

Selv det himmelske Par befandtes ulige tilsammen;
Psyche blev ældre og flog; Amor blier stedse et Barn!

Sandhed.

En kun er den for Alle; dog seer den Enhver forskjellig;
At den dog bliver een gjør det Forskjellige sandt.

Erstatningen.

Lad dem kun visne de Myrther den flagrende paphiske Unglings!
End om det sølvgraa Haar grønnes apolliske Krands.

Dag og Nat.

Naar den Elskedes Blik for det elskende Die forsvinder,
Synker i ødste Nat hastigt den lyseste Dag;
Stiger du yndige Glands i Veiret fra skillende Fjerne,
Viger for straalende Ild selv den averniske Nat.

Forvandling.

Som en Fortælling til Digtning ophøiet i Skilbring fortryller,
Saaledes Elskov, saasnart Livet til Fabel den gjør.

Hjertets Lyra.

Døer et Menneſkes Hjerte de yndigſte Stange er' dragne;
Glæden bevæger dem let; blidere angſtende Sorg.
Hellige Kjærlighed ryſter vel heftigt de ſamtlige Strænge;
Ofte de fineſte dog ſprænger det ſtormende Spil.

Menneſkeheden.

Blot forbi Menneſkeheden henrykker i Digtningens Tryll'ſpeil,
Er den mig ſtedſe forhad; thi den afbrækker dets Glas.

Spøg og Alvor.

Derſom dit Liv kun var Spøg, da vil Døden dog blive alvorlig
Men var dit Liv ei blot Spøg, bliver dig Døden det kun.

Walget.

Frygt ei meget og haab end mindre; men tøm blot dit Hjertes
Vilde Attraaer og nyd lykkelig Gudernes Kaar!
Saaledes raader Fornuſten; dog Føleſſen mere beſtedent
Walger kun jordiffe Helb; frygter og haaber da Alt.

Da Hun ſov.

Himmelfke Dine! ſkjøndt lukkede dog I ſaa ganſke fortrylle!
Gi at udholde I var', ſtraaled' I himmelfke Glæds!

Længſelen.

Nar bortile og Glæder henviſne. I evig Forandring
Blier for den lidende Sjel ene kun Haabet igjen;
Dog det ſtuffer os med, og aldrig tilfredsſtillet Længſel
Banker i Menneſkets Brøſt endog paa Gravens Port.

Strøetanker.

I Kjærlighed som i Venſkab er man ofte lykkeligere ved de Ting, man ikke veed, end ved dem, man veed.

Mange Menneſker vilde aldrig have forelsket ſig, hvis de ikke havde hørt ſaa meget om Fortiebelle.

Ingen er nogensinde ſaa lykkelig eller ſaa ulykkelig ſom han troer at være.

En Slags Lykke beſtaaer deri, at vide, hvor langt man er fjernet fra Ulykken.

Finder man ikke Fred og Ro hos ſig ſelv, da vil det være forgjæves at ſøge dem udenfor ſig ſelv.

Enhvert Menneſke har i ſin Natur noget, der, naar det ofſentligen udtaltes, maatte vække Miſhag.

Naar Menneſket tænker efter over ſin phyſiſke eller moraliſke Tilſtand, finder det ſig ſædvanligen lygt.

Indfald.

I Bern blev Helvetius's Bærk de l'esprit og Voltaires Pucelle paa ſamme Tid forbudne. En Mand, til hvem det blev

overdraget at eftersøge, om de ei fandtes nogensteds, gav den Erklæring, qu'il n'avait trouvé dans tout Bern ni l'esprit ni Pucelle.

Den store Maler David pleiede ofte at sige: Si vous ne pouvez faire aussi bien que la nature, tachez de faire mieux qu'elle! (Dersom De ikke kan gjøre det saa godt som Naturen, saa stræb at overgaae den!

Hr. v. B. forlangte i sit Testamente at obducere, fordi Lægerne ikke kunne forenes om Bessagenheden af hans Sygdom, og han selv gjerne vilde være paa det Rene med den Sag.

Vær De kun rolig! — trøstede Hans Klat sin Svigersøn — naar Deres Kone endnu engang forseer sig imod Dem, gjør jeg hende arveløs.

Min Fader, sagde Junker Dumfler, er en stor Hdeland; jeg tør sige, at jeg var tredive Tusind Specier rigere, dersom han ikke hørte til min Familie.

En Forpagter sagde en Foraarsdag:

„See! hvor deiligt Græsset staaer,
Hvo der dog var Dug i Aar!“

Hvilken kan bedst undværes, spurgte man Tøffel, Solen eller Maanen? „Det kan I'gu Solen, svarede denne, thi om Dagen er det jo alligevel lyst.“

T h e a t e r a r t i k l e n

skal blive fortsat i det følgende Nr.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiefrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Lirsdagen den 23de Mai 1826.

Nr. 22.

M o s a i k.

Igaar blev Hans Kongelige Høihed Prinds Frederik Carl Christian høitideligen confirmeret af den Kongelige Confessionarius Hofpræst Liebenberg K. af D. og D. M. i den nye Christiansborg Slotskirke, i Overværelse af Deres Majestæter Kongen og Dronningen og hele det Kongelige Huus. Aften begyndte ved Hoffets høie Ankomst til Kirken Kl. 1 og endtes Kl. 3½. Den hele Confirmationshandling er idag udgivet i Trykken af Hr. Confessionarius Liebenberg og erholdes hos Hr. Capitain og Hofbogtrykker Seidelin.

Ifølge Efterretninger fra Paris erfarer man, at vor unge fortrinlige Dandsler Hr. August Bournonville der særdeles har udmærket sig og med det mest levende Bifald er fremtraadt paa det store franske Operatheater Academie Royale de Musique sex Gange, og iblandt andre store Partier har han udført den berømte Colobandsler Alberts Partie i Aladin ou la lampe merveilleuse og Pauls i den store Ballet Nina. De franske Blade omtale ham med megen Roes og dadle kun, at han ofte

har for megen Ild og Livfuldhed, en Feil, der ikke hører til de almindelige, hvilket derimod er Tilfældet med den modsatte. I Slutningen af Sommeren ventes han tilbage til Kjøbenhavn og man kan sikkert med Føie lykønske Theatret til denne unge Kunstner, der vil bringe et nyt Liv i en skøn Kunst, for hvilken Smagen hos os stedse mere og mere synes at tage sig, fordi den selv i den senere Tid er gaaet betydeligen tilbage imod hvad den var for et Decennium siden her var.

L i t e r a t u r.

I Obense er i denne Tid udkommet en nye original Vaudeville af en pseudonym Forfatter, der kalder sig Hendrik Christiansen, Contorist. Titelen er: Hvad de villerne, og efter Forlydende skal Forfatteren være en Statsraad og bekjendt Autor. Som Prøver paa Tonen og Stilen i dette fynske Produkt anføre vi her 2den og 3die Scene i 2det Optog:

De.

„„Velkommen Hr. Løve! Naa det er mig kjært, at De vil gjøre Compagniet den Vre. — Vi skal ret have os en fornøielig Aften, som om det kunde være paa Skydebanen.

Løve.

Tael ei til mig om Fryd, mig Glædens Time svandt.
Jeg reiste til Korsør, hvor Danmarks Pryd ieg sandt;
Men Bladet vendte sig. — Rind Sorgens salte Taare!
Al, min Lovise Vadt! hun ligger nu paa Baare!

Lisbeth.

Ja, hun er saamen død den salig Somsfrue. Hun havde ikke Mod nok til at bære sin store Lykke. — Hun er den første, der er hensovet, efter at Baronen var i Byen og Borgereskabet har den ædle og patriotiske Idee, til Grindring om den store Dag, at begrave hende med den Rathue paa, som Salomon flængede Folket zum Andenken.

N a s m u s .

Jeg synes før, at de skulde lade hende begrave med een af de mange Hatte hendes Elsker kjøbte.

D i e .

Men med hvem er den Efterretning kommet til Rjøbenhavn?

L i s b e t h .

Med Borgermajor Brandt, som er reist hertil for at kjøbe sort Flor, til at hange paa Byens Tromme.

L ø v e

(Som imidlertid har staaet hensejnk i sin Sorg, synger pludselig):

M e l . Wer niemals einen Rausch gehabt.

Hvor Kjærlighed paa Jorden groer,

Der spirer Glæden frem;

Ja vist, der spirer Glæden frem.

Der Himlens Fryd i Hjertet boer,

I Salighedens Hjem;

Ja vist, i Salighedens Hjem.

Men Døden banker grusom paa;

Bed Gravens Bred maa Sorgen staae,

Og Hjertets Fryd en Ende naae! —

Bed Glædens Side Sorgen groer;

Hos Livet Døden boer;

Ja vist, hos Livet Døden boer!

Ja skrækkeligen sandt er Quædets tunge Ord:

Alt svinder hen i Sorg paa vores usle Jord!

Hvor Døden viser sig den tappreste maa vige.

Den reiste til Korsør, og røved mig min Pige.

Hvad nytter nu min Pynt, og mine mange Hatte?

Al, Ingen uden jeg min store Sorg kan fatte!

Jeg var saa stæleglad; nu er jeg saa bedrøvet:

Mig er Lovise Badt, mit Alt paa Jord berøvet!

Græd alle Muser ni, græd hvo som kan og vil;

Jeg seconderer Jer, og lægger Daarer til!

D i e (for sig).

For Fanden! nu skal man see, nu holder han sig til Marie Paaſte igjen.

L ø v e .

Vil ingen trøste mig i denne bittere Nøide?

Al, skal jeg ene her i Glædens Samfund lide?

Lisbeth.

Mig synes det er Trøst nok, at Tomfruen har den Tre,
at blive begravet med den berømte Nathue paa.

Løve.

Vel denne Trøst er stor. — Men Sorgen! — Gode Gud!
Hvad nytter Tren nu den døde salig Brud?
Til Hatte stod mit Sind; nu med en Hue skal
Den Elskte sænkes ned i Mørkheds snævre Hal.
Mig Skjæbnen redeben saa mange Hatte gav
Mens hun, med Hue paa, skal hvile i sin Grav.

De Forrige. Puf.

Rasmus.

Hans Tjener, Hr. Puf paa Puf! Hvorledes staaer det sig?
Puf.

Som det kan i disse forunderlig Tider. De mange engelske
Bankerotter. — Førstesødselsretten i Frankrig. — Grækerne
ere fremdeles i Binden. — Spanien i Flamme. — Kongressen i
Panama kan man endnu ikke vide Hensigten af. — Her stige og
falde Specierne, og Kjøbenhavn er deelt i to Partier; de som
tale om Kursen, og de som tale om Baudeviller. Kort, man
veed ikke selv, hvorledes man har det. Der er just udkommet
en nye Bise i alle disse Anledning. Tillader De, at jeg syne
ger den.

Mel. Og Odin han sendte Hermoder afsted,
at see hvad der hændtes paa Jorden.

Hvor Diet sig vender er Trængsel og Strid,
Saa var det bestandig paa Jorden.
Med al vores Errøben og al vores Glid
Vi bringe den aldrig i Orden.

I England man spiser det dyreste Brød,
Skjændt andres Regjering man spotter.
Ved Siden af Rigdom boer Kummer og Nød;
Blandt Luxus og Pragt Bankerotter.

I Frankrig man krummes ved enkelt Procent,
Og Sødsejens Ret man bestrider.
Der er det vel sagtens kun daarligheds bevendt,
hvor Ad'len paa Borgeren rider.

Med Grækernes Sag gaaer det maadeligt til;
Den classiske Jordbund forsvinder.
Hvor Forfædre dreve olympiske Spil
Nu Bornenes Hjerteblod rinder,

At Spaniens Gaareflof Ulden forsvandt;
Regjering og Præsteskab kappes.

At klippe de Stakler, som Nøgenhed vandt,
Mens hine om Udbyttet nappes.

Panama-Kongressen spaaer Keiserens Fald.
Hvad skal og en Keiser i Vesten?

Han passer sig tidet i Frihedens Hal.
Man kaster ham sagtens af Hesten.

I Danmark, jeg mener dermed Kjøbenhavn,
Man intet særdeles bestiller;

En taler om Fordeel, en anden om Savn,
Og alle om nye Baudeviller.

Kort, alle Slags Trængster os Snakken og Strid
Skal vare bestandig paa Jorden.

Med al vores Stræben, og al vores Glid
Vi bringe den aldrig i Orden.

Lisbeth.

Ganske rigtig, Papa Puf! Man kan ikke gjøre sig en
Tomme længere end man er.

Ple.

Det er Glæde, at der ikke er Chor til denne Sang, saaledes
som der var til den politiske Tale Baronen viklede med
Borgerstabet i Korsøer.

Løve (som atter har staaet fordybet i Tanker).

Hvem taler om Korsøer? — Af min Lovise Badt!

Der hviler Du i Fred min sjælevagte Skat.

Din Løveunge staaer fordybet i sin Kummer.

Du aldrig vækkes meer af Dødens lange Slummer!

Puf (til Rasmus).

Hvad er det for en ung Person? Er han fra Bistrup?

Rasmus.

Nei, det er en indfødt Kjøbenhavnner; men han har mistet
sin Kjøreste, og derfor tager han saaledes affæd."

Da Dvenstaaende, der dog hører til det Bedste i det omhand-
lede Produkt, taler for sig selv, behøve vi her intet videre at
tilføie.

T h e a t r e t.

„Hört ihr kritischen Kostverächter,
Hört das schallende Gelächter!
Soll ich nun nach Euch mich richten,
Auf des Volkes Günst verachten?
Soll ich es mit Euch verderben,
Um die Volksgunst zu erwerben?
Ach der alte Streit ruht nie
Zwischen Euch und — Gallerie!“

Mandagen den 8de: *Secretairen og Koffen* nyt Lyst-
spil i 1 Act, oversat efter C. Blums tydske Bearbejdelse af den
franske Original. Da den danske Oversættelse af denne Ubety-
delighed er trykt, ville vi kun bemærke, at den ved denne første
Opførelse intet Bifald fandt, og at den allene har den i det Hele
heldige Udførelse og i Særdeleshed Hr. Stages karakteristi-
ske Fremstilling af den franske Kok Casban at takke for det
Bifald, den ved de følgende Forestillinger har vundet. Gre-
vens Rolle udførtes af Hr. Frydenbahl, Emilies af Hfr.
Beyer, Baronens af Dr. Ryge, Adolphe af Hr. Liebe og
Hovmesterens af Hr. Lindgreen. — Det er ikke at ønske at
vort Repertoire, der allerede er saa belæsset med saa særdeles
mange Genactsstykker, der, som bekjendt, i Almindelighed ere af
lidet eller intet Værd, maa vorde belempret med flere af den
Nace. — Derefter opførtes et Divertissement og til Slutning:
Fruentimmerhæderen, *Baudeville* i 1 Act.

Tirsdagen den 9de: Den afbrudte Reise, Lytspil i 3
Acter, bearbejdet efter Picards Original: *le voyage inter-*
rompu af H. T. Bruun. Dette forslidte og indtil Væmmelse
paa alle Privattheatre forhutlede Produkt har allerede i flere
Uger stundet til høist fornøden Hvile og synes ikke mere at egne
sig til Opførelse paa den Kongelige Skueplads. Til Slutning
gaves første Act af „Tægerbruden“ i det tydske Sprog,
hvori Hr. Stümer som Max vandt et overordentligt Bifald;

Han understøttedes af Dhr. Zinck som Runo, Nielsen som Gaspar og Foersom som Kilian.

Onsdagen den 10de: Secretairen og Rokken, Lustspil i 1 Act og Toconde, Operette i 3 Acter af Etienne; Musikken af Nicolo Isouard di Malta, hvori Hfr. Wulf førstegang med Bisald udførte Prindsesse Mathildes Rolle.

Torsdagen den 11te: Fugleskydningen, Lustspil i 5 Acter af Claren.

Fredagen den 12te: De to Dage, Syngespil i 3 Acter af Bouilly, oversat til Cherubinis Musik af N. T. Bruun. Udførelsen af denne herlige Opera var ved denne Forestilling noget mat. Den mesterlige Duet imellem Md. Werschall som Constance og Hr. Kirchheiner som Armand vandt fortjent Bisald.

Lørdagen den 16de: Skaden eller Uskyldes Seier, Syngespil i 3 Acter, oversat efter den italienske Original: La gazza ladra til Musik af Rossini.

Dette Stykke, der havde den uheldige Skjæbne for to Aar siden at blive udpebet, blev efter denne Hvile atter fremdraget og ved denne Forestilling modtaget med deelt Bisald. Teksten er vistnok kun maadelig, men Musikken indeholder unægteligen mange Skønheder. En af de mest velskrevne og interessanteste Artikler om Rossini findes i det i Utrecht udkommende italienske Tidsskrift: Il discernitore, ossia Notizie scelte di Letteratura, di belle arti etc. vol VII Fasc. IV, der udgives af Pino, Lector ved Universitetet i Utrecht. Vi meddele vore Læsere Slutningen af denne Artikel: „Trods alle de dadlende Bemærkninger man med Grund kan fremsætte imod Rossinis Musik, vilde det dog være uretsfærdigt at ville fræktende ham et usædvanligt Forraad af harmoniske Fortrin; maaske besad aldrig Noget saa mange og saa store, saa at selv ikke den sidste Aarsag til hans Afvigelse fra den rette Vej er den rige Overflodighed, hvormed Naturen saa stormodigen har udstyret ham. Men Utaalmodigheden ved at componere, Lysten til at behage, Blandingen af heterogene Elementer, det Svul-

fige i hans Skrivemaade og endelig den totale Mangel paa hin Maadeholdenhed og Simpelhed (sobrieta) af hvilken, som af det Skjønnes uadskillelige Ledfagerinde, de gamle classiske Mestere gjorde saa særdeles meget, have vanziret og forledet det heldigste Genie, der nogensinde er fremgaaet af Harmoniens Hænder. Hvad Resultat lader sig vel udbrage af al den Roes og al den Dadel over Rossinis Musik? — Kunstnerne have deres Oprindelse, deres Stigen, deres Fald: alle vore Tagttagelser ville ikke være istand til et Dieblis at standse sammes sædvanlige Wei."

Torsdagen den 18de: Troe Ingen for vel, Lysspil i 1 Act af C. Schall og Balletten: Det forstyrrede Malarie; til Slutning 1ste Act af Bortførelsen af Cerailet eller Constance og Belmonte i det tydske Sprog. Hr. Stümer, der allerede som Max i Jagerbruden havde retfærdiggjort de udmærkede Forventninger, man havde om hans Talent som Skuespiller, viste sig ogsaa til sin Fordeel som Belmonte og erhvervede sig fortjent Bisald. Han understøttedes heldigen af Dr. Ryge som Selim, Jfr. Brza som Constance, Hr. Nielsen som Amin og Hr. Rosenkilde som Pedrillo; kun vilde Hukommelsen ikke stæde staae den Sidstnævnte bi, hvorefter foranledigedes nogle ubehagelige Pauser.

Tredagen den 19de: Skaden, Syngespil i 3 Acter. Hvad Udførelsen angaaer, da var den denne Aften heldigere end ved første Forestilling. Fra Sangens Side udmærkede sig fortrinlig Jfr. Brza som Ninette og Hr. Kirchheiner som Gianetto (dog er Syngepartiet ham vel høit) og fra Spillet Hr. Frydendahl som Vingradito og Cetti som Fernando og Madame Liebe som Lucia. — Nogle saa Piber lode sig ved denne anden Forestilling høre, men de bleve overdøvede af de Klappende, saa at Stykket derfor ikke vil blive henlagt.

Lørdagen den 20de: Secretairen og Rokken, Lysspil i 1 Act, og de to første Acter af Tryllefløiten i det tydske Sprog, hvori Hr. Stümer særdeles udmærkede sig som Tamino, saavel ved sit udtryksfulde Foredrag af Sangpartiet som ved sit fortræffelige Spil, sin ædle Ustand og sine skønne Bevægelser og Stillinger; han vandt et overordentligt Bisald. Besætningen var ganske den sædvanlige med Undtagelse af Hr. Nielsen, der udførte Sarastro's Rolle istedetfor Hr. Holm. Af comiss Birkning var det at høre Choret: Hil være dig Sarastro! paa Dansk midt imellem al det Tydske; man maa antage, at Tiden til at indstudere det paa Tydsk har været for kort, hvilket vistnok var en mislig Omstændighed.

Torsdagen den 23de: Troe Ingen for vel, Lysspil i 1 Act og Aprilsnarrene, Vaudeville i 1 Act af Dr. J. L. Heiberg.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt, og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiestrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Tredagen den 26de Mai 1826.

Nr. 23.

L i t e r a t u r.

I.

I denne Tid har det for et Par Maaneder siden i dette Blad anmeldte Værk af Hr. B. du Mesnil: "Traité de figures de Rhétorique, dédié à Son Altesse Royale le Prince Frédéric Charles Christian et composé pour ses études," forladt Pressen og faaes hos Hr. Legationsraad Hammeken i Akademiegaden No. 231 ligeoverfor Landcadet-Akademiet. Det er 18 Ark stort og alle Exemplarer ere egenhændigen underskrevne af Hr. du Mesnil, der allerede som Forfatter af adskillige aandrige og piquante Artikler i det af Hr. Greg Gyllenborg, R. af Nordstredigerede Blad: *Messenger du Nord*, længe har været fordeelsagtigen bekjendt i Literaturen. Han har her beriget denne med et særdeles fortjenstfuldt Værk, der vil forskaffe det franske Sprog Venner en ligesaa behagelig som gavnlig Læsning. Hr. du Mesnil er Ideologist, og hans Fremstilling er ligesaa klar som hans Definitioner — der i saa mange grammatiske og rhetori-

ste Værker sædvanligen er Anstødsstenen — ere tydelige og aandfulde. Overhovedet fortjener dette Værk, der ved dets praktiske Behandling er bleven dobbelt interessant, da det tillige er at betragte som en imagfuld velvalgt Anthologie, saameget mere Roes, da det er den unge Forfatters første Forsøg, der vistnok gjør ham Vre, og Anmelderen tilstaaer med Fornøielse, at intet fransk Skrift er ham bekjendt over den Deel af Rhetoriken, som vor Forfatter fornemmeligen behandler (nemlig: l'éloction) der i den Grad forener Smag og Fatteligheid med Ziirlighed og Korthed. Det er derfor behageligt for enhver Ven af det franske Sprogs Literatur at erfare, at Hr. du Mesnil maaske ogsaa agter at udgive sin fransk Grammatik.

II.

Ved denne Leilighed ville vi tillige her omtale to ældre franske litteraire Produkter, af en genial Landsmand Hr. v. Buchwald, Ridder af Vredlegionen og af den Rgl. franske Lilie-Orden, da de turde være mindre bekjendte end de fortjene. Det første: *L'Age poetique d'un Scandinave* udgav han under sit Ophold i Frankrig *) i Aaret 1823 i Paris; og denne Samling af Smaadigte udmærker sig i lige høj Grad ved en ægte poetisk Aand som ved et ziirligt og særdeles correct Sprog, der fortjener saa meget desto større Beundring hos en Fremmed. I Aaret 1824 udgav Hr. Forfatteren efter sin Tilbagekomst til Fædrelandet et større Skrift i Prosa under Titel af: *Les dernières pensées d'un jeune Invalide (1814)* par Henry de Buchwald, Copenhague de l'Imprimerie de Thiele, der indeholder ret vittige Bemærkninger og interessante politiske Anskuelser. Vil Kritiken end finde, at begge disse Producter stundom synes at være altfor subjective eller end-

*) Forfatteren har i en lang Række af Aar som Officier i fransk Tjeneste levet i Frankrig, Tydskland, Holland og Spanien.

og personlige til at kunne have almindelig Interesse for dem, der ikke kjende Forfatteren og hans Stilling, maa den dog steds med Roes erkjende deels den ofte piquante og livfulde Fremstilling, deels det skjønne Sprog og den ægte franske Elegants, hvormed det Hele er affattet. Det sidstnævnte Skrift, hvis ydre smagfulde Form gjør det Thieleske Officin Vre, sælges til Fordeel for Bombesøsen i sammes Bolig paa Hjørnet af Dybensegade og Squalbergaarden for den nedsatte billige Priis 2 Rtl.

III.

Til Fordeel for samme Stiftelse sælges ogsaa det i Aaret 1819 udkomne særdeles fortjenstfulde Værk: „Danske og Norske Søheltes Bedrifter fra Aaret 1797 til 1813, ved J. P. With, Auditeur ved Søe-Statens combinede Ret. Dette med Flid og Nøiagtighed efter Admiralitetets Archiv affattede Bidrag til Fædrelandets nyere Historie er allerunderdanigst tilegnet Hans Majestæt Kongen og sælges i Friholigen for gamle Søemænd for den billige Priis 1 Rbdlr. — Som Prøve paa Stilen i dette Skrift meddele vi tvende Stykker:

„I henved 80 Aar havde Danmark nydt Fredens livsalige Frugter. Kun enkelte Gange havde Krigens Dæmon truet at afbryde vor Ro; men atter er den vegen af Vrefrygt for Kongernes retfærdige Scepter. Desuagtet var hiin modige Mand, som besjælede Nationens fordums Helte, en Skram, Cort Adler, Hvidtseldt, Luelerne og Tordenstjold, ei forsvunden af Norden. End staaer den Helt iblandt os, som saa herligt gjenkaldte os Mindet om hine Genfarne, som, efter den lange Fred, saa djervt svang Krigens Fakkell mod de graadige Barbarester, som viste det stedsende Europa, at Velstand og Ro ei havde svækket vor gamle Kraft, at ingen Stat er svag, hvor Klogskab styrer Modet — og Steen Andersen Bille er hans Navn.

Maurits Droløshed havde i Aaret 1797 tvunget vor Konge, Christian den Syvende, til at erklære Tripolis Krig. En lille Gfædre krydsede i Middelhavet for at beskytte vor Handel med

blåse privilegerede Søerøvere, hvis Bænker nu i flere Aarhundreder, alle Europas Folkeslag have baaret. Capitain Steen Wille blev sendt til Midelhavet med Fregatten *Rajaden*, paa 36 Kanoner, for at tvinge Tjenden til en billig Fred, og efter at han af Capitain Fischer havde modtaget Briggen *Sarpen* paa 20 Kanoner, ført af Capitain-Lieutenant Holt, og en fragtet *Chebecque*, ført af Lieutenant Munk, styrede han med denne lille Magt lige mod Tripolis. Den 15de Mai saae han Staden, lod de smaa Skibe sætte sig i *Rajadens* Rjølbande, og seilede ind for at undersøge Havnens og Tjendens Styrke. Han fandt Tripolis Somagt langt større, end den for ham var angiven; den bestod af 10 Seilere, deels Fregatter, deels Brigger og *Chebecquer*.

Fortets Kanoner torbødte ham imøde, men rolig udfastede han sin Plan, og stod derpaa tilføes. Næste Dag holdt han atter ind mod Byen, og bemærkede da, at den fjendtlige Flaade var under Seil for at møde ham. Vindstille nødte begge Partier at ankre; men henimod Middag blæste det op, og nu lod Wille ei sin Tjende vente. Han styrede lige ind i Havnen og angreb Tjendens fluttende Linie. Tyrkerne besvarede hans Ild, og Kampen var hæftig. To Timer havde allerede Slaget varet, da Wille bemærkede, at to af de fjendtlige Skibe styrede ind paa Briggen. Med dragne Sabler, under vilb Hujen, nærmede Maurerne sig opstillede paa Bogsprydet, rede til Entring. Hurtig ilede han sine betrængte Brødre til Hjælp; men pludseligt sank det fjendtlige Bogspryd, nedskudt fra *Sarpen*, i Havet. Mangen Maurer fandt der sin Grav. Rædselsagne vege Tjenderne, og, da i det samme *Rajadens* Lag traf Tjenderne bagfra langflids, medens Granater hagtede ned over dem fra Merset, var Nederlaget fuldkomment. En Raad blev nedskudt og hele Agterspeilet reent sammenskudt; Linien var brudt, og Flugten den eneste Redning. Med angstanstrængte Kræfter ilede Tjenden til Land, og den indbrydende Nat hindrede Wille i at forfølge sin Seier. I dette Slag faldt paa vor Side kun een Mand, Constabel Frederik Thygesen, og en anden blev let saaret;

thi Tyrkerne stillede deres Kanoner for høit. Fjendernes Følketab var derimod særdeles betydeligt. De have selv forskrevet, at een eneste Granat øvæstede 18 Mand; thi de kjendte ei Granaters Virkning. Skibene vare meget forskudte. Et havde for sin Part allene 8 Grundskud. Tre Dage derefter blev Freden ved den engelske Consuls Mægling sluttet. Majaden ankrede paa Tripolis Rhed og blev hilset med 21 Kanonskud. Næste Dag havde Wille Mubients hos Paschaen og modtog af ham 22 danske Slaver, som bleve frigivne. Ved Afskeden forærede Paschaen ham en tyrkisk Sabel, ledsaget med mange Complimenter."

„Den 22de November, da Veltet allerede laae fuldt af Drivis, gik Lieutenant Sønderup ud med 4 Mand i en Jisbaad, for at gjøre Priser. Ikke langt fra Sprogø traf han et stort engelsk Koffardislib, og lagde det tilborde. Skipperen og Mandskabet vare ikke frygtsomme. De stode paa Skibets Reiling med Ører og Sabler for at aflaae en Entring. Men Sønderup var bestemt. Selv svang han sig først op paa Dækket. Hans Mandskab vilde følge efter; men til Ulykke tog Jisbaadens Taffelage fat i Skibets Vant, og da den atter slap fri, frængede Baaden saa meget over til den modsatte Side, at den høie med Drivis opfyldte Søe fyldte og kandrede den. Sex Mand druknede ved denne Leilighed. De trende andre fik fat i Skibet og bleve reddede, ved at klattre op paa det. Den engelske Skipper ønskede sig til Lykke med at kunne bringe en dansk Officier fangen til sit Hjem; men Sønderup tænkte ganske anderledes. Uagtet han besandt sig saa godt som ene ombord, omringet af Fjender (thi de trende ubevæbnede og dyngvaade Folk, som vare reddede, kunde vist ikke komme i Betragtning mod Skibets Besætning), erklærede han dog med Seiersvinderens Bestemthed Skibet som god Prise, og holdt i det samme sin opspændte Pistol mod Skipperens Hjerter og tvang ham i denne Stilling til at styre ind til Nyborg, hvor Skibet som Prise blev oplagt.

For ret at kjende denne unge Helts kolde Mod og næsten mageløse Standhaftighed, kan endnu anføres en Tilbragelse, der fandt Sted samme Efteraar i Beltet ikke langt fra Kallundborg. Der laae nemlig Lieutenant Lorch med 4 Kanonbaade, under hvis Commando Sønderup sorterede. En Formiddag i temmeligt stille Veir roede han ud til Åsnæs, hvorfra saaes omtrent en Miils Afstand, et svært Skib at ligge for Anker. Lorch befalede Sønderup med en liden Luggen paa een Kanon, at gaae ud og tage dette Skib. Sønderup gik. Men da han var kommen den nær, fandt han, at det var en letter og mark (o: et bevæbnet Kjøbmandsskib) paa 12 à 16 Kanoner. Hans Magt var altsaa mod Fjendens fast for intet at regne. Dog Sønderup kjendte ikke Frygt, og da han desuden kunde vente Understøttelse fra Lorchs Knap en Miil borte liggende Kanonbaade, angreb han dristig sin Fjende. Denne Paanede ham heller ikke, men sendte ham saa drøie Lag, at man skulde formode, at Sønderup vilde tabe Lyften til at fortsætte Angrebet. Men ingenlunde. Som om det ei kunde være anderledes, vedblev han i tre Timer uafslædelig at skøde med sin ene Kanon. Selv rettede han hver Gang Kanonen, og sjelden feilede hans Skud. Denne Kanonade hørtes i Nyborg, der laae 6 Miil derfra. Capitain Schønheider affendte 3 Kanonbaade, med Ordre at roe efter Lyden, indtil de fandt det Sted, hvorfra Kanonaden kom, og da at hjælpe efter bedste Evne. Men inden disse 3 Baade kunde komme til Hjælp, var Sønderups Luggen saa forskudt, at han stod Fare for, hvert Øieblik at synke. Da han desuden havde adskillige Dræbte og Saarede ombord, og den nære Undsætning, hvorpaa han havde støiet, udeblev, saae han sig endelig nødsaget til at retirere. Samme Aften ankom han til Kallundborg. Luggeren var ilde tilredt; men til Bedviis paa, hvor godt hans Skud havde truffet, tjener, at Fjenderne slet ikke gjorde Mine til at forfølge ham, da han traak sig tilbage, uagtet der paa den Tid var Vind nok, til at manøvrere."

IV.

I denne Maaned er udkommen: Fortællinger om Korsridderne af Walter Scott; 1ste Deel indh. De Forlovede, oversat af N. Rasmussen. Den anden og tredje Deel ventes færdige fra Pressen i Løbet af næste Maaned. Af samme Oversætter, fra hvis Haand vi have Fordanskninger af 3 andre Walter Scott'ske Romaner: Klosteret, Abbeden og Quintin Durward, anmeldtes allerede i Slutningen af forrige Aar, at han vilde begynde paa at oversætte den af Walter Scott bebudede „Biographie af Napoleon Buonaparte, med en Udsigt over den franske Revolutionshistorie.“ I forrige Uge bekjendtgjorde Hr. Boghandler Steen, at en af Hr. Capitain Nyegaard besørget Oversættelse af dette Værk vilde udkomme, og med det sidste Nr. af Kjøbenhavns Morgenblad fulgte Subskriptionsplaner paa en lignende af Hr. A. P. Liunge, saa at man altsaa har at vente ikke færre end hele 3 Oversættelser af dette, forresten høist mærkelige, Skrift, der allerede er omtalt i Conversationsbladets 1ste Aargangs 4de Quartal.

V.

I disse Dage har forladt Pressen: Katechismus i Homöopathien, eller kort og fattelig Fremstilling af den homöopatiske Lægeaaades Grundsætninger for Læger og Ikkelæger, af Dr. C. G. B. Hartlaub, oversat efter 2den Udgave og forsynet med Anmærkninger og et Register af H. C. Lund, Læge og Naturkyndig. For de Læsere, der ikke kjende den af tvende græske Ord sammensatte Benævnelse Homöopathie, vil Refr. her hense til Dr. Hartlaubs Forklaring deraf. Ordet „Homöopathie“ er Benævnelsen af den Lægemethode, som Dr. Samuel Hahnemann, en berømt Læge i Leipzig, omtrent for 30 Aar siden har udfunden. Ordet betegner den Maade, paa hvilken Sygdomme blive helbrejede efter denne Lægemethode,

ibet man nemlig til dette Siemed anvender Lægemidler, der hos sunde Mennesker ere i Stand til at frembringe Lidelser, som i de udbortedes Sygdomssymptoner ere ganske lignende den Sygdomstilstand, man vil helbrede. En Sygdomshelbredelse, bevirket paa denne Maade, kaldes derfor en homøopatistisk Helbredelse." Dette Skrift, der er 11 Ark stort, faaes for 7 Mk. indhæftet hos Oversætteren i Studiistrædet 62 1ste Sal.

I n d f a l d.

En Mand stred en Dag uden paa sin Dør: „Jeg er gaaet ud til Charlottenlund og kommer først hjem Kl. 9 i Morgen. Dersom Noget i Nat skulde lase dette, saa behage han blot at bede Naboen om Lys.

Et pudsigt Skildt har til Paaskrift: Peder Jensen, grov Klædefabrikant samt tillige Bomulds-Strømpesfabrikant.

Iblandt alle Dyr — paastod en Kog — lever dog Kalen længst efter sin Død.

En Abbed vilde lade trykke „Prædikener for Christne, Bøder og Hedninger“ hos den bekjendte Skribent, Boghandler Nicolai i Berlin. Denne afsløg Forlaget med den Bemærkning: De Christne lase desværre ingen Prædikener mere; Bøderne lase dem ikke; og med Hedningerne har jeg ingen Handel.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. E. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiistrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

Onsdagen den 3ite Mai 1826.

Nr. 24.

Kjøbenhavn den 3ite Mai.

Længe er i Danmark ikke indtruffet nogen Begivenhed, der har vaakt en saa almindelig Glæde og Deeltagelse som Høitideligheden i Søndags den 28de, da den høie Forlovelse imellem Hans Kongelige Høihed Prinds Frederik Carl Christian og Hendes Kongelige Høihed Prindsesse Wilhelmine Marie blev declareret ved Høffet. Om Aftenen var hele Hovedstaden illumineret og man saa alle Gader oplyste med Lamper, Beegkrands eller Lys og paa mange Steder forskjønnet ved Transparenter og Indskrifter. Da man i en saa stor Stad som Kjøbenhavn i nogle saa Timer ikke kan oversee Alt, maae vi her indskrænke os til at udmærke endeel af hvad der i en eller anden Henseende fortrinligen tildrog sig Opmærksomhed, uden at see os i Stand til at kunne meddele nogen fuldstændig Beskrivelse. Illuminationen begyndte Kl. 10 om Aftenen og slukkedes ikke førend efter Kl. 2 om Morgen. Udenfor de fleste offentlige og mange private Bygninger vare henplantede Beegkrands, der ikke allene givt en meget stærk Lysning men ogsaa et

smukt imponerende Syn. Udenfor det Kongelige Theater, hvis Facade især var høist glimrende oplyst, og som med sine tvende Portaler dannede et herligt, pragtfuldt Tempel, i hvis Midte brændte et F og et W, var anbragt en Forhøining, hvorpaa Hans Majestæt Kongens Musikkorps hele Natten udførte en stjern Harmonie-Musik. Midt paa Landkadet-Akademiets store Bygning var anbragt et Transparent, indenfor hvilket et Musikkorps ligeledes musicerede. Udenfor Stadens Raad- og Domhuus vare Beegkrands opstillede, og Forsalen saaes imellem Søjlerne stjont oplyst med Lamper og Lysekroner, hvis smagfulde Anordning særdeles udmærkede sig. Residentens tvende borgerlige Musikkorps udførte der hele Natten igjennem Musik, som gjorde en herlig Effekt i den hvælvede store Sal. Meget passende udførtes her blandt andre Tonespylker den stjerne Bøn af Jægerbruden, der frembragte en almindelig Stilhed, saa at det syntes som om det for ethvert ualmindeligt Indtryk aabne Folk følte den Allusion, der ligesom af sig selv frembød sig, og forenede sine Bønner med Tonedigterens for det høie unge Tysklands Lykke og Fremtids Held. Ved smagfuld Oplysning udmærkede sig og den Kongelige Postgaard, Gjæsthuset, Frimurerlogen, Studenterforeningen og en Mængde private Bygninger. Isøndt Transparenterne glimrede Kunstakademiets paa Charlottenborg, hvis Allegorie kun forekom Adskillige at danne en neppe aldeles heldig Forbindelse af det Antike og det Moderne. Videre saaes blandt store Transparenter et i Amaliegaden hos Hans Excellence Hr. Geheime-Statsminister v. Møsting, hvor tillige en Indskrift var anbragt; et paa Østergade hos Hr. Fabrikør Mitchell; et for Enden af Frederiksholms Canals Gade, paa Plankværket, der omgiver Kongens Bryggerhuus, et ved Holmens Canal, nogle paa Christianshavn, og flere andre Steder. Ved smagfuld Belysning og ualmindeligt Arrangement udmærkede sig adskillige mindre Illuminationer, der ikke ved Antallet men ved Anordningen af de opstillede Lys imponerede, f. Ex. hos Hr. Professor Siboni, hvor de høie Forlovedes Navne saaes i Blomster ved smagfuld Belysning og imellem elegante Krystal-Vaser. Vinhandler Ha-

gens Gaard i Nyegade, Brødrene Jacobsens Galanterie Boutik paa Østergade, Blikkenslager Gæstrands i Bredgaden, Gulbarbejder Steinbachs foran i Klosterstrædet, Toldbodsbørsen, Hjorteapotheket i Gothersgade, og flere andre vare paa en glimrende Maade oplyste. For Enden af Frederiksgaden ved Varsens Plads saaes en meget vakker Skibs-Illumination, ligesom ogsaa Toldboden og Nyboder vare smukt illuminerede. Uagtet den overordentlig store Folkemængde, der vrimlede i alle Gader og Stræder, gik dog Alt af med den største Orden og Rolighed.

Igaar Aftes bærede det høie Kongehuus det Kongelige Theater med sin Hærværelse og overværede Opførelsen af Mehus' berømte Opera: Joseph og hans Brødre i Ægypten. Fra Bredgaden til Skuespilhusets Indgang paraderede paa begge Sider, hvorigjennem de Kongelige Herkaber førte, Grenadeercompagnierne af 1ste og 2det Indfste Regiment, samt et Detaschement af Husarer. Ved Indtrædelsen i den Kongelige Loge fremtraadte Hans Majestæt Kongen med sin skønne unge Datter ved Haanden og Hendes Majestæt Dronningen med den unge Prinds, og bleve, efterat have hilset til alle Sider, modtagne med et mange Gange gjentaget eensstemmig Jubelraab, hvorpaa følgende af Hr. J. C. Boye digtede Sang blev affjunget af de talrigt forsamlede Tilhørere:

Hil Dig Gyrstinde! Dig Naaren som Brud,

Sendte sit Bud.

Kjærligheds Fæst er beredt paa dens Bælg;

Dig vil den ofre sit Smykke, sin Sang!

Gra Skjens Purpur, naar Marken i Flor,

Har valet sit Chor,

Besigne Engle med Himmelens Fred

Din Kjærlighed.

Hil Dig, som Hjertets livsaligste Løn

Sandt ved Din Bøn!

Veilerens Fryd frelser Danmark fra Sorg,

Rosen skal blomstre paa Fædrenes Borg!

D Prinds! Dig nævne lykønskende Raab
 En Fremtids Haab;
 Dog vilde kalde dens sørgende Røst
 Dig Folkets Trøst!

Frederik! Maria! I nævned for Gud
 Brudgom og Brud!
 Christians Blif og Amalias Haand
 Signed Trolovensens hellige Baand;
 Mens Danmark nedbad fra Kjærligheds Væld
 Alt Himlens Held!
 Den Kongen skjærme! den skjænke hans Slægt
 Sin Varetægt!

Efterat Skuespillet Kl. 10 var til Ende behagede, det Deres Majestæter samt de Kongelige Prindsar og Prindsesser med Suite, escorterede af et Detaschement af Garder til Hest at tage Illuminationen paa Raads- og Domhuset i allernaadigst Diesyn, hvilken ogsaa denne Aften paa samme Maade som i Søndags var illumineret, saavelsom de Gader hvorigjennem Toget gik, nemlig Østergade, Amagertorv, Bimmelkaftet, Nygade, Sammeltorv, Kongens Nytorv, Bredgaden, Garnisonspladsen og Amaliegaden. Efterat Deres Majestæter vare ankomne til Domhuset, bleve Allerhøiøisamme modtagne af de der forsamlede høie Embedsmænd, men forbleve i Vognen. Saavel alle Magistratspersoner som Stadens 32 Mænd vare der tilstæde. De borgerlige Musikkorpsar paa Raads- og Domhuset og Kongens eget Regiments udenfor Theatret musicerede fra Kl. 10 til 12. — I Aften er Lyngbye og Omegn illuminerede, da man venter, at de høie Herkaber ville besøge Sorgenfrie.

Tirsdagen den 6te Juni tiltræder Hans Kongelige Høihed Prinds Frederik Carl Christian med Suite, efter Forlydende, en Udenlandsreise igjennem Tydssland til Schweiz og Italien.

Bautastenen paa Skibskirkegaard.

(Aftenphantasie).

Vandreren.

Guds Fred med Jer, I kjære Døde!

Der blegned' for Jert Fædeland!

Den grønne Høi i Aftenrøde

Begejstret end den danske Mand; —

Seer, Vaarens lysgrønne Bølge

Bedækker Kæmpens hvide Been!

Guds Fred med Jer, I kjære Helte!

Dg Hæder om Jer Bautasteen!

Blomsterne.

(ved Gravhøiens Fod).

Vi flynge os glade

Om Gravhøiens Fod,

Blandt lysgrønne Blade,

Dag Rosernes Blod;

Vor Velig vi bygge

Med Marmelsteen,

Dg ventligt vi skygge

Om Kæmpens Been.

Lærken.

Jeg vil med Fryd mine Triller slaae

Over Kæmpens Grav, under Skyen blaae!

Over Heltens Støv

Smiler Egeløv,

Dg her er saa hyggeligt og saa frit

Quirlit! Quirlit!

(Den sætter sig paa Bautastenen).

Bandreeren.

Hør! Fuglene qviddre — see! Blomsterne slynge
Sig trindt om min Fod og jeg sørger dog?
D ja! thi Minderne fast sig slynge
Om dem, der faldt under Dannebrog!
 Træd Fader til Graven!
 Her hviler din Søn!
 Kom Moder! i Dødningshaven,
 Med din Datter skøn!
Her hvile de Kære i broderlig Favn,
Smykked' med Fader- Broder- og Heste-Navn;
 Har du seet dem døe
 Paa den blodstænkte Ege?
Har du seet dem forsvare de Fædres Slag
 Paa Kampens Dag?
De faldt som Mænd — i det stolte Nord
Og Danmark var deres sidste Ord;

Sommerfuglen

(ved Graven).

Jeg er saa lille og jeg er saa let,
Jeg svinger mig over de Blomster saa net;
 De gule, de røde
 Mig smile imøde;
Jeg svimler paa Kjærligheds Blomsterroe;
Før Hæsten maae jeg ved Graven døe;
 Men jeg har dog levet,
 Mig frydet og svævet
Henrykt over Sommerens Blomsterroe.

Chor

af de Faldnes Mødre.

I Livets første Morgenlummer,
Da Læben lalled' Modernavn
De var' vor Trøst i Livets Kummer
Og Glæden hvil'de i vor Favn! —
— De gamle Danmark suor' en Eed
Og løste den — i Gravens Fred!

Uf Barnet er en Yngling vorden,
Sin Faders Hæder — Moders Fryd,
Da drønned' Kampens vilde Torden,
— De ised' ud med Jubelhyd, —
De slog', de slog' til sidste Mand —
— Nu græde vi — ved Gravens Rand!

En gammel Søemand
med et Træbeen iler op paa Gravhøjen og synger!

Hurra! see, hvor Vaarsolen smiler,
Og Himlen er sølvblaae og reen,
Til Heltens Gravsted jeg iler, —
Der glemmes mit kappede Been! :;

Her staaer jeg — vel munter foroven,
Men Benene due ei meer;
Der ene er hugget i Skoven,
— Thi halter jeg lidt, som I seer! :;

Jeg stred for mit Fædrenerige,
Her Benet har fundet en Grav,
Men stedse mit Hjerter skal sige:
Med Glæde jeg Offeret gav! :;

Jeg frydes — skjøndt lidet jeg eier;
Thi engang bag Provostens Flag
Jeg stred og jeg blødt med Seier —
— O! aldrig jeg glemmer den Dag! :;

I Brødre! som sove dernede,
Uvisnelig stander Jer Roes!
Som Helte I faldt, da I strede —
Saa kæmper den danske Matros. :;

Her staaer jeg nu, lænet til Staven,
Og skuer den kveisende Steen;
I Brødre, som sove i Graven,
Pas vel paa mit rigtige Been! :;

Fra Rangskib, Fregatter og Pramme

Et Hurra skal tone om Strand,

Naar Dødstimen kommer — vi flamme:

„Hurra! for bort Fædreland!“ ;;

(Han forlader Graven, Aftensolen synker dybere, Kirkegaardens Klof.
ke lyder).

Uhyrligt Chor.

Om alle Livets Ræder brast

Staaer Dannebrogens Hæder fast!

(Den sidste Linie gjentages stærkere, Gravkloffen toner anden Gang; Alt
vorder tyst).

J Garbrecht.

U n m æ r k n i n g.

Tvende indsendte Stykker: et Digt, underskrevet R. og et po-
lemisk Stykke undertegnet A. D. kunne ikke optages i Convers-
ationsbladet og bedes afhentede af Forfatterne hos

Redactøren.

B e k j e n d t g j ø r e l s e.

De, der maatte ønske at holde „Conversationsbladet“, der
to Gange om Ugen, Onsdag og Lørdag, hver Gang $\frac{1}{2}$ Ark, tilbringes
Subskribenterne for 9 Mk. S. og T. kvartaliter, behøve at tegne sig
hos Forlæggeren, J. E. Elmquist i Studiestrædet Nr. 66 1ste Sal
hvor tillige med Fornøielse modtages Bidrag, overensstemmende med
Bladets Plan, der bedes ham tilsendte under udskrift: „Til Redac-
teuren af Conversationsbladet.“ De hidtil udfomne Num-
mere af anden Aargang kunne alle erholdes, Bladets første Aar-
gang er udsolgt.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. E. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiestrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tredie Quartal.

København den 3die Mai 1826.

Nr. 25.

Erindringer fra Indtoget 1790.

(Indsendt).

Da en Tilhøuer af det paa Charlottenborg sidst anbragte Fransparent blev spurgt af en anden Tilhøuer: „Hvorledes hænger det sammen med denne Allegorie?“ fik han til Svar: „Det hænger sammen ved Cambridgen, hvorpaa den er malet.“

Til behagelig Sammenligning ville vi anføre Indholdet af det gjennefsigtige Malerie, som i Anledning af den 14 Septbr. 1790 paa samme Sted var anbragt, og som hængte sammen ved sig selv. Ved det Kongl. Kunstakademie havde nemlig Harsdorff opført et Tempel til Gratierne. Det var rundt, og dets Malerie en Efterligning af forskjellige Marmorarter. Saaledes var Templets Korpus guulagtigt Marmor, Hovedgesimsen deels Bronze, deels hvidt Marmor, Kuppelen lapis lazuli hviende paa Løkker af samme Marmor som Templet; dets Trapper belagte med Purpurtæpper: Templet indsluttet af en Ballustrade i Tirkant paa en Terrasse af grønligt Marmor, med ra-

stik Arbeide. Inden i Templet stode de 3 Gratier paa et Postament af forskjelligt Marmor. Postamentet var prydet med de Fiære, som Muserne uddroge af Sirenerne's Vinger; Fiærene indsluttedes af en Laurbærkrands, som Musernes Seierstegn; i Nicherne stode Ungdom og Skjønhed, den første som Hebe, den anden som Venus: inde i Templet hang Venus's Belte; paa tvende Postamenter uden for Templet vare tvende liggende Figurer, hvoraf den ene forestillede Belgjørenhed, den anden Taknæmmelighed. Paa Ballustraden stode 3 Figurer, forestillende Malerie, Bildhugger- og Bygningskunst.

Blandt de andre ved samme Feilighed oprettede Decorationer, udmærkede sig især følgende af *U bildgaard* opfundne og udførte gjennemsigtige Malerie for den Kongl. Militair-Klub:

Cupido, Motto:

Mart's affældt.

Bacchus og Ariadne, Motto:

Som Ariadnes Krands blandt Stjerner's Hær i Norden,
Maria glimre skal blandt Dronninger paa Jorden.

Herkules og Amphale, Motto:

Skue her, hvor Skjønhed Leven tæmmer,
Hvor Herkules sin Kælle glemmer.

Alexander og Roxane. Motto:

Han Hjertets blide Stemme led,
Da han Roxane Kronen bød.

Numa Pompilius og Egeria, Motto:

Bliv Numa Prinds! din Måge da
Skal vorde vor Egeria.

Inskriptionerne vare af P. A. Heiberg.

Med Berømmelse nævnes og følgende under Men's Beskyrelse for Statsminister Grev Bernstorff af Historiemaler Wulff opfundne og udførte gjennemsigtige Maleriet, som bleve illuminerede i det midterste Pavillon: I det midterste Fag Hercules, som modtager Hebe (Gudiinde for Ungdommen) af Jupiter, med Overskrift: *hac mercede placent labores d. e. for den Priis gaar jeg gjerne Møisommeligheder i Møde.* Paa

den høire Side: *Faecunditas* (Frugtbarhed) forestillet ved et Fruentimmer med tvende Børn, det ene paa Skjødets og det andet staaende for sig, med Overskrift: *accipe fortunam generis, diadema resume, quod tribuas natis*, d. e. Modtag din Vets Held; Diademets venter paa Dig for at overleveres til Dine Børn. Paa den venstre Side *Concordia* (Gendrægtighed), forestillet ved et Fruentimmer med en Offerstua i den høire og et Overflødheds-Horn i den venstre Haand, med Overskrift: *tu geminas Concordia nede coronas*, d. e. Gendrægtighed, flaat Du os Krandsse. I det øverste Tag i Midten en Phoenix over en brændende Ild, som et Sindbillede paa Udødelighed; paa den høire Side et M, som en Genius vinder Blomster om, og paa den venstre Side et F, som en Genius ligeledes pynter med Blomster. Vestibulen var decoreret med Lamper, og i Midten stod Hymens Alter. Inscriptionerne oare af Jac. Baden.

Hos Conferentsraad Müller, hvis Huus var prydet med Lamper, anbragte i Gestens og Krandsse, saae man i anden Etage et Transparent-Malerie, der forestillede Paris rækkende Veblet, med Motto:

Swad vi Dig i Dag kan byde,
Du her seer i strakte Arm;
Men den Glæde som vi nyde
Ligger skjult udi vor Færm.

Indtogs-Decorationerne vare besørget af Harsdorff. Udbildgaard, Mogens, Meyn, Kirkerup og Dajon; Malerierne af Udbildgaard, Bruun, Lorenzen og Wulff; Inscriptionerne af Carstens, Jac. Baden, Th. Thaarup, P. H. Heiberg, Bast og Plum.

Der gaves og lystige Inscriptioner. Saaledes var paa en Stomagerd Kjælder i Pilestrædet følgende Vers at læse:

Jeg eier ei Skilling og neppe et Brød,
Min Kjøle er tappet, Kreditten er død;
Fortuna, den Frue, er gjerne saa saa,
Hoffærdig hun nærmer sig sjelden os Emaae,
Kun Bannet og Bonnet og Laer og Deer
Den naadige Frue sin Yndest betæer.

Jeg hende vel bad om et Lys eller to,
 Men knipsk hun paa Næsen slog Rhytser og toe.

Dg Haabet man veed er saa snurrig en Ting,
 Ved det man saa ofte gjør himmelhøit Spring,
 Man sulter og synger, man tørster og leer,
 Ja drømmer om Kroner, om Scepter og meer,
 Man borger, bedrager, ta'er atter paa Kridt,
 Paa Gren, trods Døden, man spiller Gault,
 Til Charon han kaster i Jærgen os ned,
 Dg ilende pladsfer til Huset afsted.

Der stod jeg forlegen og bister og vred,
 Dg Fruen jeg vandte, jeg veed ei hvor ned;
 Min Kone, just ikke Lavater, men seer
 Paa Prikke, naar Verden og jeg er contrair,
 Hun smilende sagde: hvad feiler dig Ja'er?
 Fornuften, trods Armod, os hjulpet jo har;
 Her har vi jo Lamper, her har vi jo Tran,
 Dg vil du da mere, du rime jo kan.

Eignende Indskrifter erindrer Indsenderen sig at have seet
 ved den Illumination, som, i Anledning af Belgrads Erobring,
 1790 fandt Sted i Wien. Saaledes havde en Parykmager i sit
 Vindue anbragt en Paryk, hvori Feltmarschal Laudons Portrait
 hang, og derunder sat:

In dieser Perücke
 Hängt Oesterreichs Glück.

Politiet havde ved samme Veilighed, for at forekomme ilds-
 vaade, forbudet dem, der boede ved St. Stephan i Træhytter,
 at illuminere. En gammel Enke tænkte desuagtet sin Praas,
 og satte nedenunder

Ich illuminire doch
 Mein altes Loth.

A p h o r i s m e r.

(Fortsatte; see Nr. 21).

Den nærmeste Ven.

Nærmere end jeg er selv mig, er mig Skaberens Godhed;
 O hvor kan vi fra ham ofte os føle saa fjern!
 Kan jeg begræde den Ven, som mig i Armene holder?
 Kan jeg unddrage mig den, der mig har stienket mig selv.

Sjælens Binger.

Ulykkelige Liv som uden Kjærlighed leves!
 Uden Kjærligheds Bøn Intet vil lykkes for mig!
 Banker jeg end sørgmodig omkring, naar Møllø jeg stuer
 Flyver jeg salig og let, lig det bevingede Lyn.
 Alle jeg raader den himmelske Kjærlighed dristigt at følge;
 Gødt den besjæler vort Bryst, blidt den opflammer vor Aand.

Kristophanes.

Længe et Tempel, der aldrig forældes, Grazierne søgte
 Og omsider det fandt i Kristophanes Aand.

Graven.

Gaae til den Elskedes Gravhøi, sagde de trøstende Venner,
 Græd ved den! maaske du finder ved Graven du Trøst.
 O forlad mig, gjensjæred jeg dem med inderlig Bødsel;
 Thi kun her i mit Bryst er hendes eneste Grav.

Den forenede Smerte.

Turtelduer i Lunden! I venligt kurrende Duer!
 Hvem beklage I? hvem gjælder den sukkende Lyd?
 Ogsaa mit Hjerte er saaret og mine Dine i Taarer
 Flydes o! thi saa brat spandt al min Lykke, min Fryd.

Duer! af — Klager med mig! med Eder jeg ogsaa skal Klage;
Den er i Smerten saa sød, sød er Deeltagelsens Trøst.

Til Morgenstjernen.

Phosphoros, Lysets Forbud! jeg hilser dig, før mig den Gulde
Som du berøvet mig har, atter som Hesperos til.

Amor.

Amor dig bærer en Bogn af Sommerfugle fremtrukken,
Og du styrer dem mildt, spillende Lyra dertil.
Venlige Gud lad dem aldrig, aldrig Lænkerne føle!
Under melodiske Klang flyve de venligt og glad.

Søstrene.

Haab og Kjærlighed ere Livets yndige Søstre;
Hin stedse flyver foran; denne styrer dets Flugt,
Bærer det sødt paa dens Vinger og duster det lidende Hjerte
Kjælende Aande til, hæver og kvæger det blidt.
Himmelske trende forenede følger mig yndige Søstre!
Al! — uden Haabet er jo Liv og Kjærlighed dødt.

Gros.

Gros her stuer! han nogen staaer i blændende Skjønhed!
Baabenløs er han jo her, uden Bue og Piel!
Kun en Blomst han holder i Høire, i Venstre en Delphin,
Tegn paa, at han saa let tvinger selv Jord og Hav.

Ungdommen.

Vinger Naturen gav den lethenævende Ungdom,
Og med den skønneste Krands smykker Amor dens Haar.
Al! men Blomsterne flagre omkring; gennem Livets Storme
Hæver den skønne Gestalt seent eller hurtigt sig frem.

Dæmring for Digt dem skjuler; forvandlede som Stjerner dog gløde
Kjærligheds Roser engang gennem Grindringens Nat.

Nætterne.

Run Philomela tonrigt besjæler Nattens forstummede Verden;
Hkun Camoenernes Sang hin den tiende Gravs.

Roserne.

Yndigt Roserne blomstre i Baarens tryllende Morgen
Og den Plukkende rigt lønner balsamiske Duft.
Men langt skjønnere blomstrer paa dine Kinder du Gulde!
Himmelske Rosenpar, som skjenker en sødere Løn.
Dog ogsaa disse er' Foraars Roser, thi kysser jeg hende —
Ak! en Tornepil da saarer mit elskende Bryst.

Bækken.

Sikkert du skjlder o Bæk Gudinden af Paphos dit Udspring!
Sjæleqvægende Ljøl rinder med Blomster du frem!
Ei blot de tørstende Læber du qvæger med rislende Bover
Selv denne glødende Barm føler sig Ljølet ved dig,
Vel staaer for mig i hver en Bølge den Elskedes Billed;
Men det i Ynde er ligt dig o beskyggende Bæk!

Ufkylds Fryd.

Hvo sig paa Jorden ufkyldigt glæder til Afse han bliver,
Har de Saliges Gud alt paa Jorden og kjendt.

Skjønheden og Glæden.

Saae du Skjønheden aldrig i Lidelsens Diebliske —
O, da har du min Ven Skjønheden aldrig seet!
Saae du Glæden aldrig i Pigens tindrende Die,
O, da har du min Ven aldrig Glæden seet.

Til Hans Belærværdighed
Herr Pastor Balthasar Münter.

Du, Guds Tiener udi Herrens Tempel,
Som saa blidt udtolker Herrens Ord!
Du, som præger Ydmyghedens Stempel
I Din stille Vandel her paa Jord!
Harm erkjendtlig nævner Dig min Læbe
Uden Smigersouffr og Kryberie;
Ei skal Smiger ved min Tunge klæbe
Naar nu Münter her jeg nævner Dig

D, naar Du fortolker Jesu Lære,
Naar Du klart udmaler Last og Dyd,
Da kan Hjertet ei urørte være,
Thi Du viser dem en salig Fryd.
Saa har ofte Du mig stille frydet,
Naar begeistrende Din Tale flød,
Ofte Du mig fast har overthydet:
Om et himmelsk Liv for jordisk Død.

Derfor jeg min varme Tak Dig byder
Her i dette lille simple Qvad.
Ej endt, naar end det for Dit Øre lyder,
Det ei tolker, hvad det gjerne gad;
Thi mit Hjertes Fryd, min indre Stemme,
Den ei Anden veed at tolke ud;
Men Dig Münter aldrig jeg skal glemme,
Aldrig hvad Du lærte mig om Gud.

H.

Spørgsmaal.

Har Island Tigre? — Knap Ratte. Ellers vilde Rotterne
ikke holde saa ilde Huus med Bibliotheket. — a —

Kjøbenhavn.
Redigeret af H. C. G. Proft.
Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiistrædet No. 66.

Conversationsbladet.

Anden Aargangs fjerde Kvartal.

Redigeret af H. E. G. Proft.

Erlængtet enern Geist, daß er
Stets stärker wird und herrlicher;
Was irdisch ist bleibt in der Zeit;
Der Geist reist für die Ewigkeit.

Constitutional

James Madison, Jr. 1751-1836

President of the United States 1791-1800

Fourth President of the United States 1809-1817

I n d h o l d.

		Side
No. 1.	Mosaik	1
	Titulomanie	2
	Nicolai Abildgaard	4
	Elegie	5
	Aphorismer	6
— 2.	Møkkedalen ved Garum, af H. Martensen	9
	Theatret. Reisen til Bryllupet	15
	Stümer	16
— 3.	Phantasiens Uleghaande, af Portraitmaler Hans sen, Medlem af Kunstacademiet	17
	Hjemkomsten, af Capitain H. de Buchwald, Ridder af Greslegionen	23
— 4.	Om Lyngbye Landauer	25
	Om det Poetiske i Malerkunsten af Hansen	28
	Om Kydsfheden hos Grækerne af Dr. jur. G. L. Baden	31
— 5.	Hirschholm og Omegn	33
— 6.	Passionsconcerten i Garnisonskirken	41
	Om det Poetiske i de bildende Kunster	42
	Om Hirschholm og Omegn	45
— 7.	Dyrehaugen	49
	Indianeren Moethi Madua Samme	53
	Bendixens Christus	54

	Side
Brunns Theater Costumer	55
Klises Bibliothek for Moerskabs-Læsning . .	56
— 8. Om Tyrolerne	57
Det Poetiske i Malerkunsten	58
Fortegnelse over de af Walter Scotts Vær-	
ker, der findes paa Dansk	60
Enurrig Gravskrift	63
Narets Liigbegjængelse	64
Tankespaan	—
— 9. Carl Maria Webers Biographie	65
Om det Poetiske i Malerkunsten	61
— 10. Heils Tassenspillerkunster	73
Gabrikkerne i Usserød af Hr. Martensen . .	74
— 11. Portraitmaler Hansens Biographi og Udenlandsreise	81
Dem. Fröhlichs Concert i Wien	87
Pudlig Skik i Polen	88
Overspændt Jorðring	—
— 12. Hvad der især behager mig	89
Hansens Ophold i Kiel og Reise til Hamborg .	90
Klæder, forskjellige	94
Kort Østerlandsk Leveviisdom	95
Ukomne Reisende med Dampskibet Drednesh .	96
Berigtigelse	—
— 13. Mosaik	97
Literatur. Lys og Skygge i Menneskelivet .	—
Dr. Hjorts Johan Scotus Erigina	98

	Walpladsen ved Marengo, af Conferentsraadinde Brunner	—
	Hansens Reise fra Kiel til Hamborg	102
— 14.	Markgrevinden af Anspachs Memoirer	105
	Maria de Brabant af Ancelot	108
	Chateaubriand, af Md. de Genlis	109
	Pitt og Grattan	110
	Gjelden Kirkesfrihed i Italien	111
	Dyrindelsen af Calembourg	112
— 15.	Rachel Hers's Sygdomshistorie af Hr. Professor Herholdt R. af D.	113
	Selsom Forbrydelse	117
	Anekdoter om Sheridan	118
	Sheridans Begravelse	—
	Mærkværdig Livsredning	119
	Passende Svar	—
	Engelsk Frækhed	120
	Et valkert Ugtepar	—
— 16.	Om det Poetiske i Malerkunsten	121
	Sonnes Contourer	126
	Synderlig Tilbøielighed	127
	Guatovita	128
	Ubrugbart; Sandhed	—
— 17.	Mosail.	129
	Dresundskysten, af Martensen	130
— 18.	Dresundskysten, fortsat	131

	Side
— 19. Garbrechts Dannebrog	145
Dresundskysten, fluttet	146
— 20. Mosaik. Pandora m. m.	153
Camrads Stannograferede Blemster Couturer	154
Hvilsen Læsning behager Nutiden	—
Bed Siesbys Grav	157
Fruentimmerne i Columbien	158
Wicomtesse de Sandau	169
Mye Dpfindelser	160
Kunstværk	—
— 21. Mit Fødeland af J. H. Hansen.	161
Om det Poetiske i Malerkunsten af Portrait-	
malers Hansen	162
Det nordamerikanske Universitet Virginia i Char-	
lotteville	167
Yarmouths Bild	168
— 22. Til Læserne	169
Farvel, af Martensen	170
Du og Lune	172
En karakteristisk Scene, af Grev Segur	174
Omniana	175
Thæhad	176
— 23. Det Kongelige Theaters Forfjæmnelser	177
Literatur. Rennes Commentar til Telemaque	178
Atlantisk Erindring, den første nordamerikanske	
Almanak i Philadelphia	179
De forskjellige Malerskoler af Hansen	180
Midler til at leve længe	183
— 24. Fortærelsen en sand Tildragelse	185
Mavepumpen	102
— 25. Lord Byron, af et engelsk Tidsskrift	193
De forskjellige gamle Malerskoler	198

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Fjerde Quartal.

Løverbagen den 10de Juni 1826.

Nr. 1.

M o s a i k.

I Onsdags Morges Klokken 6½ tiltraadte Hans Majestæt Kongen sin Reise til Sylland paa det Kongelige Dampskib Kiel, Norden om Sjælland til Aarhus, hvor Hans Majestæt forbliver indtil Løverbagen den 17de dennes. Allerhøiøst samme ventes tilbage til Residensen Tirsdagen den 27de Juni.

I Tirsdagsmorges Kl. 7 tiltraadte med Dampskibet Caledonia Hans Kongelige Høihed Prinds Frederik Carl Christian med Følge sin Udenlandsreise, der, efter Forlydende, er bestemt til 2 Aar. Deres Kongelige Høiheder Prinds Christian Frederik og Prindsesse Caroline Amalia ledsage den unge Prinds til Enden af de danske Grændser og ventes at indtræffe i Altona i Morgen den 1ste dennes.

Koppesygdommen har i Mai Maaned stærkt grasseret. Paa Koppespeethospitalet var i dette Tidsløb 80 Syge indlagte. Iblant disse vare kun 12 uvaccinerede, af hvilke 4 afgik ved Døden.

T i t u l o m a n i e.

Insignia virtutis multi sine virtute assecuti sunt.

Cicero.

Af Kjøbenhavns Skilderie No. 44 erfares, at en udenlandsk Lærd har i Sinde at lægge Cornelius Nepos til Grund for en Række Forelæsninger over det europæiske Titelvæsen og Ordenerne, og af hans Levnetsbeskrivelser af Deres Excellencer, de Herrer Generaler, at bevise, at allerede den romerske Statscalender havde sine Fældt- og Hæus-Generaler. Denne Efterretning maa glæde alle Universiteter. Thi det er disse velsignede Anstalter, som have udbredt Titulomanien. For dem indskrænkede sig Ranghygen til de Geistlige. Med Universiteterne er den paakommen hele Verden. Deres Anlæg hørte i det sextende Aarhundrede til Regjeringernes literariske Parade, og de vare neppe anlagte, førend der skabtes Erkecosmographer, Erkehistoriographer, Erkemathematikere. Ligerledes hørte siden den anden Halvdeel af det syttende Aarhundrede Stiftelsen af et Akademie eller Videnskabers Societet til Hoffernes og deres Residenzers Glæde og Pragtsnødenhed. Der oprettedes Akademier, som kaldte sig Argonauter, Seraphiske, Oploste, Flammen, Olympiske, Thronende.

De Lærde antog græske og romerske Navne. Bekjendt er den franske Læge Sans Malice, som vilde kaldes Akakia. Philippus Geminianus bar Navn af Callimachus, Jacobus Pontanus af Jovianus, Jacobus Cannazarius af Actius Sincerus.

Julius Caesar Scaliger kaldte sig Kritiker, Digter, Medicus og Philosoph; G. Scloppius, Romersk Patricier, Ridder af den hellige Petrus, keiserlig-kongelig spansk og storhertugelig østerrigsk Conferenzraad, Comes Palatinus og Greve af Clarovalle.

Skolemænd anmaasende sig Titler, som ikke gaves andre end Konger og Kyrister. Mange lode sig kalde Deres Herlighed, som udenfor Byens Ringmuur vare aldeles ubekjendte,

Deres Magnificence, som vare de største Præfere, Deres Excellence, som i Kundskaber neppe kunde maale sig med Carl den Store, der kaldes Excellence paa Litten af den Bog, som han skal have skrevet om Billeder imod Graferne.

En Skolemonark, der ikke kunde faae nogen anden til at give sig en Titel, sagde om sig selv: „Jeg er Rector, Contrector, Cantor og Alt og Tre, og saaledes i Grunden, Alt i Alt.“

En anden Skolemester skrev sig: „Med Keiserlig Kongelig Autoritet de frie Kunsters Doctor og kronet Digter, det tydske Societets Archivarius, den lærde Skoles øverste Directeur, de tydske Skolars Inspecteur, Gymnasiets Medlæreres Senior og Ephorius for det omløbende Chor af Skolediscipler.

En berømt Jurist blev tituleret: Uovervindelig, Lovens Kilde, Juristernes Gud og Sandhedens Basun, ubødelig Erkedoctor, den canoniske Rets Trompet, de Lærdes Rabbi, Sædernes Lys, Dommer og Retholt, Lovkyndighedens guddommelige, alvidende Monark.

De Lærde jagede efter saadanne Titulaturer, for at komme til at gaae for dem, der vare lærdere og forstandigere. Men paa disse kan anvendes de Ord, med hvilke Jupiter hos Phædrus trøster Bakkene for den Skyld, at Geberne havde faaet Skjæg: „Lad dem nyde den tomme Vre, og gjøre Brug af Eders Smykke, naar de kun ikke ligne Eder i Tapperhed.“

Dog leed ingen Stand saa meget af Titulomanien, som Skolestanden. En Skolelærer lod sig knap nøie med Litten af englelig, seraphisk, universal Lærer. Magister Johan Seger, kronet Digter og Rector i en wittenbergsk Rigsstæd, havde ladet Christus paa Korset male, som denne Seger staaende under Korset laconisk tiltalede med de af hans Mund udgaaende Ord: „Herre Jesu elsker du mig?“ hvortil Frelseren allerærbødigst fra Korset svarede: „Høiherømte, ganske fortræffelige og høilærde, Hr. Magister Seger, Keiserlig kronet Digter og den wittenbergke Skoles høist værdige Rector, jeg elsker dig“

De samme Daarligheder have vel ophørt, men Andre ere komne i deres Sted, og til os ligesaavel som til Romerne siger Horatius: „Hvorfor leer du? Byt Navnet om, og Eventyret fortælles om dig.“

D****

Nicolai Abildgaard

I Anledning af de om Abildgaard i denne Tid i Dagen og Kjøbenhavns Morgenblad fremsatte Bemærkninger, bringe vi her nedenstaaende Ytringer om den berømte afdøde Kunstner i Grindring, der have Professor Torfel Baden til Forfatter og findes i Kjøbenhavns Skilderie No. 40 af 17de Mai for. Aar; hvorpaa med Grund lader sig anvende de Samles: *pulchrum est, laudari a laudato viro.* Af Badens udsørlige Skildring af Abildgaards Fortjenester uddrage vi kun Følgende:

„Den lærde Kunstner Fernow giver i Carstens's Levnetsbeskrivelse Abildgaard det ærefulde Vidnesbyrd, at hans Colorit, især i det Røgne, er næsten saa skjønt, som i Poul Veronese's og Tizians Malerier, tilføiende: „jeg har siden hos ingen nyere Maler seet det skjønnere.“

„Med exemplarisk Nidkjærhed røgte han sit Kald i Modelskolen, der aldrig var saa besøgt, som naar han stillede Modellen. Hans Akademier bleve for en Deel folgeværdige Monstre for Frihaandstegningskolens Discipler. Men de fleste og skjønneste bevarer hans Enkesrue som et dyrebartklenodie. Thi de ere udførte med saa træffende fremspringende Træk, og med en saa lykkelig Anvendelse af Forkortningen og en saa nøiagtig Kundskab i Anatomien, at de maa fortrylle enhver Kjender. Hun bevarer og de plastiske Arbeider, som han, oplærende Thor-

maltsen i Mobellerne, forfærdigede. Mesteren fornægter ei
Bæreren."

„Skjøndt Historiemaler, forsmaaede han dog ligesaa lidet, som
Rafaël, Decorationsmaleriet. Alle indvendige Decorationer i H.
H. Prinds Christians Palads ere af ham, og smagfuldere
Decorationer end disse har Kongestaden ei at opvise. Endeel
udførte han selv, andre lod han udføre ved sine Discipler, som
her lærte mere i eet Aar, end de i Skolen havde kunnet lære i
ti Aar. Det var at ønske at, da Palaiet ikke, som Rafaels
Loge, er tilgængeligt for enhver, de af Mesteren selv zirligt for-
færdigede og ved Farver forhøiede Tegninger, som Enkesruen besid-
der, til dette Bærk, dog maatte komme for Lyset. Vore Decorateurer
skulde deri finde værdigere Mønstre til Efterligning, end Pere-
cier tilbyder dem. Thi hvo foretrækker ei Hadrians og Titus's
Kjønne Paladser for Østergadens og Bredgadens stadselige Kram-
boder? Men Abildgaards Bærker, de mindste som de største,
aande Antiken, efter hvilken og Thorwaldsen, ikke efter en leiet
Model, under hans Veiledning dannede sig. Dette være sagt
uden at komme deres Originalitet for nær. Thi en fornustig,
fri og ædel Efterligning er, som Milizia siger, en fortsat Op-
findelse."

E l e g i e.

(Efter Rosengarten).

Sænke jeg maa mit Blik og Kjinke den faldende Taare;

D fordi Ingen forstaaer, aldrig vil mig forstaae.

Al! hvi maa jeg dog stedse for ventlig Skaansel at haabe,

Dæmpe den glødende Ild i mit bankende Bryst.

Grusomt vække de mig op af de saligste Drømme,

Høre maa jeg derfor kun hvad ei glæde mig kan.

Om Procenter og Cours, om Speciernes Falden og Stigen

Eller hvad andet Nyt Moden os bringer med sig.

Sværmer kalde de mig — D! lad mig dog ene beholde
 Den mig fortryllende Drøm, der mig henrykker saa skönt.
 Stolt de for mig svæve, de høie Aand-Idealer
 Snart i Bemøds Bevandt, Taarer i smilende Blik,
 Snart i Haabets blomstrende Krauds, snart atter forffjønnet
 Af Erindringens Lys, blidt som den vestlige Sol.
 Lyd af sig tabende Toner af himmelreue Afforder
 Hvidske ved Cynthias Glands sød og melodisk Sang.
 Aander af Blomster, der blomstred, af Blomster, der segned' og salmed',
 Aande ætheriske Duft, hvor jeg end vender mig hen.
 Smiler I kolde Mennesker! Spotter kun over min Sværmen!
 Af! den er mig saa kjær, fordi den salig mig gjør.
 Hører da venlig min Bøn; D lad mig da drømme og digte!
 Alle saa gjerne jeg gav hvad dem gjør glade og froe.

A p h o r i s m e r.

(Slutning, see Nr. 25).

Livets Seilads.

Derfom du vil o Menneske! Livets farlige Have
 Glad beseile og glad lande i Havnen engang,
 Lad, naar Vinden dig fører, dig ei af Stolthed beseire
 Lad den dig gribende Storm ei dig berøbe dit Mod!
 Mandig Kraft da være dit Roer og Haabet dit Anker!
 Verlende bringe de dig frelst gjennem Faren til Land.

Efter Anyta.

Kjærligt saae paa den stumme Fader den døende Datter,
 Trykkende ømt hans Haand: „Fader! snart er jeg ei meer!“
 Sagde hun; venlige Taarer væded det bristende Die,
 Og det yndige Blik lukked indhyllende Nat.

Vaaren.

Hvide Roser alt blomstre, Violer blomstre i Duggen,
 Og i Lundene trindt aander Liliens Duft!
 Fremfor alle Blomster, en Rose for mig fremspirer,
 Min Emilies sødt, sødt overtalende Mund!
 Hauger! hvi prange I vel med eders yndige Krands!
 Sødere Blomsterduft gav dog min Emilie mig.

Den sidste Tre.

Skjønne! dit Brudeleie bestrøer jeg med yndige Blomster.
 See! de smile saa skjønt! mens jeg dem offerer til dig
 Blomster! I ynke mig! Her falmer en skjønnere Søster;
 Med det adlere Støv spinder det ringere hen!

Hyrdefløiten i Venus.

Landlige Fløite hvad gjør du her i Cyprias gyldne
 Pallads, hvor du saa taus hænger foragtet, ubrugt?
 Her er ingen Bjerger og ingen gjentværende Dale;
 Amor og Bacchus kun her springe og danske omkring.
 Vend da tilbage, Vildfarende! hist til Hyrdernes Enge
 Ufkylds Toner kan kun fryde ufkyldigheds Bryst.

Gravskrift.

Og saa jeg har befeilet Livets Bølger; Aganar
 Er mit Navn; dog ei længe befeiled jeg dem.
 Rasende Stormen sig hæved! Hæd jeg vilde den trobse;
 Ulyksalige! da rede mig Bølgerne hen!

Kjærlighedens Hav.

Hvorhen drager du mig du hulde svømmende Die?
At du drager mig hen paa et stormende Hav.
Vilde er Kjærligheds Bølger, vildt bruse Skinsyngens Storme,
Hjertet taarner saa høit Bølger paa Bølger op.
Og dog maa jeg! de drage mig hen de flydende Bøyer!
Gode Guder! jeg skal Svælg og Klipper end see!

Ufkylds Sløret.

Yndigt klæder vel Pigen Ufkylds Liliesfarve;
O men himmelsk hun er i Undseelsens Slør.

Theaterartikelen

skal blive sluttet i næste Nr.

Trykfeil

Følgende Trykfeil bedes rettede:

I No. 24. Side 191 Øverste Linie er læs har.

— 25. — 193 tredje Linie fra neden Løffer læs Solfer.

— — — 196 tiende Linie fra neden Huset læs Hisset.

Ligeledes staaer paa No. 25. Løverdagen den 3die Mai istedetfor den
3die Junl.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. B. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,

Studiistrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Fjerde Quartal.

Onsdagen den 14de Juni 1826.

Nr. 2.

Den skønne Mølledal ved Farum.

(Et Sommermalerie).

Landsbyen Farum, 3 Mile fra Kjøbenhavn, ved Farumssø, kan vist tælles iblandt Sjællands skønneste Landsbyer, for medelst dens maleriske Beliggenhed imellem Skov og Sø. — Professor Molbech har i „Ungdomsvandringerne“ vidst at sætte tilbørlig Pris paa Farums Skønheder; han taler med Henrykkelse derom. Til denne Landsbye udslytter om Sommeren mangen Under af Landlivet, fra den qualme Hovedstad, og finder en rig Nydelse i Naturens Skjød, i den skønne Egn omkring samme.

De romantiske Lystvandrere, der om Sommeren, med en Stok i Haanden, en Rikfert under Armen, en Bliksdaase paa Ryggen og en Pibe i Munden, løbe det halve Sjælland rundt, for at see en mørk Skov, en stille Sø, og en gammel Kæmpehøi, komme ogsaa undertiden til Farum, da de her finde rigelig Næring, for hvad de ønske dem til

at udfylde en smuk Sommerdag. — Men stillebent komme de længer end til Farumby, da kun Faa ere vidende om, at hvis de streifede en liden Halsfjerdingvei ud paa den anden Side af Byen, da vilde de komme til en Dal, hvor de i en klar Maanedags Aften, kunne komme til at sidde paa den gamle Steendysse ved Drenskov og lade Vestenvindene lege med deres Lokker, for at høre Møllehjulets Brusen, for at see Røgen fra Skorstenene stige op over Trærnes Toppe, eller for at høre den yndige Rattergals Toner inde i Torkelskoven, nede i den yndige Dal; og som ret vilde være istand til at bringe Vandreren ind i en Gesnersk Idylverden. — Men fordi saa Faa vide, at denne Dal er til, bliver dens Skjønhed ubemærket, da Tilfældet kun sjældent fører en Vandrers derhen, som veed at paa skjønne et saa smukt Naturmalerie. — Ovennævnte „Ungdomsvandring“ har jeg læst med stor Glæde, men maattet beklage, at Forf. ved Farum ikke er bleven gjort opmærksom paa denne Dal; da man fra saa øvet en Haand turde have ønsket sig fremstillet et Malerie, som min svage Pen her har været at skildre for Læseren, af den skjønnede Mølle dal. Naar man gaaer igjennem Farum og kommer ud paa den venstre Side af Byen, finder man tvende Beie, hvoraf den ene, som løber liges frem, er en Hovedlandevei, som gaaer tværs igjennem Landet til Slangerup og Frederiksbund; den anden fører lidet til venstre, og er en mindre Landevei, som fører til Naboebyerne i Omegnen; forfølger man nu denne et lidet Stykke igjennem Byens veldyrkede Marker, saa deler den sig noget fra Byen i tvende Beie, hvoraf den ene løber lidet til Høire, ned igjennem den saakaldte Møllevang til Vandmøllen i Dalen, den anden drejer af til Venstre forbi en Udslyttergaard, og gaaer over Bankeerne ved Gjedevasen, langs med Drenskov, og fører saaledes ad Genløse til. For nu bedst at komme til at nyde Synet af den skjønnede Mølle dal, vælge man Beien over Gjedevasen og Gangen lønner sig herligt; er man kommen forbi den omtalte Udslyttergaard, staaer man snart paa Pynten af Gjedevasen, hvor Beien næsten lig en Huulvei løber ned ad

Banken over en Eng, og kommer da atter frem paa Bankryggen paa den anden Side af Engen. Nedanfor Banken seer man en grøn Eng gjennemskåret af en Aae, hvis Bredder, bevandede med Siv og Rør, gjøre, at Vandet med en sagte Risten flyder igjennem Engen; paa samme arbejder den trallende Tørvestjærer; vender nu Diet sig til Venstre for at forfølge Aaens Løb, da standses Udsigten i et lidet Ellekrat, som skjuler Engens grønne Tæppe, hvor man dog hist og her seer Aaens Vandflade komme frem imellem Buskene; men hæver man Diet, da naaer det de høie Bæreløse Marker, og Enden af det mørke Granpartie, og er det i Middagsstunden man er paa slig en Vandring, da lyder Middagsklokken fra Taarnet i Bæreløse. Vender man sig til Høire, da standses Udsigten over Engen af den lille Skov i Mollevangen, og flere smaae Huse, med deres hvide Vægge, udpynte smukt Landskabet ved Skoven. Paa den anden Side Engen begynder den store Skov, Genløse Dren kaldet, hvis gamle høie majestatiske Bøge indgyde Uerfrygt og høitidelig Stemning; førend nu Vandrerens gaaer ned over Engen, vende han sig om og kaste Diet tilbage over Farum, et yndigt Landskab ligger da udfoldet for ham; de røde Tage af Farumgaard titte frem ved den blanke Søe, paa hvis Speil Solen bryder sine Straaler; den lille Æ i Søen, de store Skove paa hin Side af samme, der i Banker gaaer ned til dens Bredder, de kraftfulde Agre; Alt, forenet til et Heelt, danner et yndigt Malerie. Man gaaer nu ned over Gjedevasebroe, som er lagt over Aaen, og kommer igjennem Huulveien op ad en høi Banke paa den anden Side af Engen. Langs med Bankryggen løber nu Veien tæt ved Steengjærbet, som hegner om Skoven; denne Veier følger man, og kommer da forbi et Par smaa Huse, som ligge ved samme, naar man kommer midtvejs paa Bankerne, da seer man en Veier løbe til høire skraas ned af Bankerne. Fra Bankryggens Pynt, sees en yndig Dal, der gjennemskjæres af den Aae, som man seer ved Gjedevase, og dannes paa denne Side Aaen, af de høie Banker, som løbe skraas ned ad, og paa den anden Side Aaen, af Lerkelskoven. S

Dalen langs med Bankftraalingen seer Vandreren den frodige Sæd, der i gnygende Bølger svæver for Vindenes Pust ned imod Dalen; lige ned for ham Aaen, som er udfaaen til en Dam, hvorved en Vandmølle ligger, hvis Hjuls brusende Gang lyde op til ham, og hvis bistre Hunde give ham en gjæende Hilsen, hvorved de hvide rødhuede Møllersvende komme i Møllebøren, foran Møllen i Dammen tumle sig pladskende og quabbende en munter Flok Under og Gjes; bag Møllen, paa begge Sider af Aaen, ligger det hvide Væred i lange Stykker hen ad Engen, som Pigerne i Møllen gaae og bestænke med Aaens klartflyvende Vand, og i Engen gaae Møllerens Karle med de blanke Leer, og omhugge det høie Græs. Ivertigjennem Møllegaarden løber en Bei, som deler sig til tvende Sider, den ene løber til høire ad Farum til, og den anden til venstre op ad en Banke igjennem Terkelfoven; denne er fra Vandreren's Standpunkt synlig et heelt Stykke op i Skoven, og ad denne seer man de belæssede Bøndervogne komme fra Møllen, langsomt op ad Banken, samt enkelte fattige Bønder, med deres Poser paa Nakken, travende raff frem ad Beien igjennem Skoven. Møllens Bygninger see isvrigt kun maadeligt ud; men de hvidkalkede Vægge og de grønmossede Straatage forskjønne dog Dalens Malerie. — Gaaer man derfra lidet længere frem ad Beien og kommer forbi en gammel Steendysse, som ligger tæt ved Steengjærdet, og lidet derfra hen ad en Bei, som til høire løber ned ad Bankerne, da aabner sig snart et nyt Malerie i Dalen. Paa denne Side af Aaen sees en Bøndevaaning med en smuk liden Hauge; paa den anden Side af Aaen seer man et Kalkbrænderie i Udkanten af Terkelfoven, hvis røde tagdækkede Magasiner og Døne, der nu af Kalkstøvet falde noget i det hvide, tage sig vakkert ud imellem de grønne Træer; fra Kalkbrænderiet og hen til Vandmøllen sees det hvide Kalkbrud i Banken langs med Skoven, hvorved flere Arbeidere ere beskjæftigede med at udgrave Stenene, sortere dem, hjemkjøre dem til Dvneene, opstable dem der i Bunker, og siden indsatte dem i Dvneene til at brændes. Dette Punkt i Dalen er især det skønneste, forme-

delst det hvide Kalkbrud i Banken, de røde Tage paa Brænderiet, og det spejklare Vand i Aaen, samt de grønne Buske og Træer af Torkelstoven, som omslynger det hele Prospect, der i Sandhed er værdigt til at fremstilles af en duelig Malers Pensel.

Ogsaa andre skønne Udsigter aabne sig for Vandrerens. I Nord sees Kirken i Uggeløse, som ligger paa en høi Banke, og er saa kjendelig ved de høie Afskær, der omgive den; paa den anden Side af Dalen; paa en høi Banke, der hvor Torkelstoven ender, sees en Veirmølle, som, da den er den eneste i Omegnen, steds har fuld Malning, og derfor rask dreier sine Vinger for de frit spillende Vinde. Lige for sig i det Fjerne sner han store Skove, som standse Udsigten, og danner Horizonten ved Slagelunde.

Denne skønne Dal begynder egentlig ved Klevevads Møse, og vedbliver igjennem Mølle dalen over Gjedevasen hen til Kirkevæløse, og strækker sig egentlig lige til Fiskebeksbroen. Ved den lille smukke Badstrup sø begynder den Aa, som gjennemskjærer Dalen og som er Grændsestjeldet imellem 3de Sogne, nemlig imellem: Uggeløse og Gantløse, og imellem Gantløse og Farums Sogn; denne Aa forsyner Vandmøllen i Dalen med Vand, men paa meget tørre Tider af Aaret aftager Vandløbet saaledes, at Møllen maa standse; denne Mølle er og kun af de saakaldte Græsmøller; i forrige Tider var her og en Hestemølle, men efter at Veirmøllen blev bygget nedlagdes den. — Nyemølle, saa kaldes Veirmøllen, som ligger paa Banken, lige over for Klevevads Mose, skal være en ganske fordeelagtig Veirmølle, da alle omliggende Byer, Uggeløse, Lynge, Badstrup, Bæsfinger og Farum, for det meste tage til Mølle her. — Hestetangsmølle, saa kaldes Vandmøllen i Dalen, har kun liden Søgning nu; men i forrige Tider har den været en fordeelagtig Mølle. — Kalkbrænderiet ved Torkelstoven anlagdes 1809, af den udmærket driftige og virksomme Skovbræder Lund. — Man havde længe

vidst, at der var et Kalkbrud i Banken; en Bønde ved Navn Jacob Mortensen skal have været en af de første, der opdagede det. Ved at gaae igjennem Skoven over denne Banke, blev han opmærksom paa nogle hvide Stene, som ligede frem af Banken; han tog dem hjem med sig, undersøgte dem, og fandt til sin store Forundring, at det var Kalksteen; dette indberettede han til sin Øvrighed; dog blev der dengang ingen videre Undersøgelse foretaget; men Skovrider Lund drev det igjennem, at her maatte anlægges et Kalkbrønderie for Kongelig Regning.

Ved dette Kalkbrønderie forbruges der meest Træknuder til Brænding; det leverer ret god Kalk, dog ikke af den bedste Bonitet; den skal ikke kunne maale sig med Kalken fra vore Brønderier her ved Hovedstaden. Transporten fra Brønderiet ved Torkelshoven er saa besværlig, da Veiene dertil ere saa flette, og undertiden næsten ikke muelige at passere med svært Væs. Alle Skovveje ere jo vel stedsle flette; men disse kunde dog vist holdes i bedre Stand, dersom Sognets Bønder bleve tilholdte at reparere Veien i rette Tid; men naar Bonden ikke bliver drevet til saadant Arbeide, ligger det i hans Natur, at han meget hellere kører to à tre Vognaxeler itu, vælter og sætter sit eget Liv i Fare, end han giver udfylde et Gul i Veien med et Væs Steen og Gruus, for at forebygge det! — Hvo der vil besøge denne Egn maa derfor især vælge den tørreste Sommertid, da man ellers ikke uden Besværlighed kan komme frem i Omegnen.

H. F. Martensen.

T h e a t r e t.

C'est à la fin que l'on donne le bouquet.

Onsdagen den 24de Mai: Reisen til Brylluppet, nyt Lytspil i 3 Acter, oversat efter Lembergs Bearbejdelse af den franske Original af Skuespiller G. Zinck; og Forrige Tider og Nuomstunder, Syngespil i 1 Act, oversat efter Sevrins franske Original: Jadis et aujourd'hui til Kreuzers Musik af N. T. Bruun, (for Mandagsabonnenterne). Begge disse Produkter høre til de franske Ubetydeligheder, der kun, naar de fremstilles med den høieste Grad af Iethed og Fenhed, kunne forskaffe en flygtig Interesse. Det første Stykke, der hos os var en Nyhed, blev tildeels optaget med Bifald, men er ikke givet siden. — Musikken til „Forrige Tider og Nuomstunder“ er en af Kreuzers maadeligste Productioner, og man maa beklage deres Smag, der ikke langt foretrakke en Rossinis og en Spontinis moderne Toneværker, som af en gammel Jomfru, der vilde være vittig, er kaldet Kanonmusik, for sig trivial Hverdagskost.

Torsdagen den 25de: Den bogstavelige Udtydning, Lytspil i 1 Act af Bromel og Aprilsnarrene eller Intriguen i Skolen, Vaudeville i 1 Act af Dr. S. E. Heiberg.

Fredagen den 26de: Ero Ingen for vel, Lytspil i 1 Act af Carl Schall, der stedse morer især ved Jfr. Jørgensen's ypperlige Fremstilling af den gamle franske Grevinde og Hr. Stages karakteristiske af den unge Greve. Til Slutning gaves de to sidste Acter af Jægerbruden i det tydske Sprog, hvori Hr. Stümer atter fremtraadte som Max, og Jfr. Ida Wulff første Gang med fortrinligt Held som Anna.

Lørdagen den 27de: Hakon Jarl, Tragoedie i 5 Acter af Hr. Professor Ridder Dehlenschläger. Refr. var forhindret fra at overvære Opførelsen af dette Mesterværk.

Søndagen den 30te: Joseph og hans Brødre i Egypten, Opera i 3 Acter med Musik af Mehul. Opførelsen af dette klassiske Værk bearedes med hele Hofets Marvarelse,

Onsdagen den 31te Mai endtes Theater-Saisonnen meget karakteristisk med: Første og anden Act af Mozarts Tryllefløjte, i det tydske Sprog og Vaudevillen: Kong Salomon og Sorgen Hattemager, femtende Gang i et halvt Aar. Logerne tilfaldt Mandagsabonnenterne. — I „Tryllefløjten“ fremtraadte sidste Gang den Kongelig Preussiske Kammerfanger Hr. Stümer som Tamino. Hr. Stümer vandt i det Hele fortjent Bifald hos vort Publikum, der i ham lærte en ligesaa brav Skuespiller som dannet Sanger at kjende. Som Tamino havde han især Leilighed til at lægge den sjældne Anstand og skønne mandige Gratie, der udmærker alle hans Benægtelser og Stillinger, for Dagen, hvilket ikke heller kunde forfeile at frembringe Effekt hos vort Publikum, der saa særdeles sjældent, og kun hos saa yderst Faa, har Leilighed til at see disse Egenskaber, der kun ville findes overflødige eller overdrevne hos Hr. Stümer af dem, der ynde Træmænd og paa hvem da de gamle danske Ordsprog: „Gammel Bane bider bedst“ og „Trofast Hjerte holder ved det Gamle,“ turde finde en ligesaa passende som comiss Anvendelse; saa meget mere, naar Talen er om Nedsættelse af en Kunstner, hvis Navn allerede i en lang Række af Aar har været grundet og agtet i den theatraliske Verden, og som derfor ligesaa lidt bliver større ved vor Roes som mindre ved vor Dadel. At hans Spil stundom var beregnet paa Effekt — altsaa Spadille forcé — erkjendte han uden tvivl selv; men han har formodentligen faaet et Vink om, at der maatte skarp Luud til for at faae en Modvægt imod de hyssende Patrioter, der allerede i hans Concert afgave Prøver paa deres nidkjære Patriotisme; og at en fremmed Kunstner retter sig efter sit Publikum, for hvilket han fremtræder, deri kan Ingen fortænke ham, naar han ikke benytter sig af værre Midler end Stümer, der desuden ved stundom at gjøre for meget, tillige viiste hvor langt dette Spil er at foretrække for det Modsatte, der gjør for lidet, eller rettere, intet. At Mefr. forresten ikke sætter større Priis paa Stümer end han fortjener, har han allerede viist ved at omtale ham i Anledning af en Recension over Gerstäckers Fremtrædelse her i Staden. See Literatur: Kunst- og Theaterbladet for Aaret 1822 No 24, hvor det til Slutning hedder:

„Den 10de Juni fremtraadte Gerstäcker i Hamburg i sin første Gæsterolle som Sargino, en Rolle, som selv Tydsklands ypperste Tenorister en Wild, Bader, Moltke, Cornet, der alle have en fyldigere og kraftfuldere Stemme end Gerstäcker, ikke vove at udføre strax efter ham. Andre bekendte og agtede Tenorister, som Stümer, Klengel, Bergmann, Strobe, Löhle, kunne her ikke engang nævnes.“

En Udsigt over den afvigte Theater-Saison skal i et følgende Nr. werde meddeelt.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiestrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tierde Quartal.

Lørdagen den 17de Juni 1826.

Nr. 3.

Phantasiens Allehaande *)

af

Portraitmaler H. Hansen, Medlem af det Kgl. Kunstakademie.

Indledning.

Allerede for endeel Aar siden havde jeg ifinde at udgive et Ugeblad, eller Maanedsskrift, som skulde indeholde Afhandlinger over de bildende Kunster, og hvad dermed staaer i Forbindelse, hvortil jeg paa mine Reiser i Udlandet havde samlet adskillige Bidrag, dels i Form af en Dagbog, dels i Form af Breve, som jeg skrev til mine Venner, saavel Danske som Fremmede. Jeg formodede, at endeel af disse mine Læser, efter Horatz's Lære, kunde i det mindste fornøje og mere endeel Læsere, om de endog et

*) Den Berømte tyske Skribent Grev Benzel v. Sternau har for et Decennium siden i sin „Gazette“ meddeelt en lignende Artikel som ovenstaaende af Hr. Hansen, under Titel af: „Phantastisches Allerley.“

Red. Ann.

vare istand til at gavne dem. Da der desuden her i Danmark bliver skrevet saa lidet over Kunsten, og af Kunstnere næsten aldeles Intet, troede jeg, at korte Afhandlinger over de skjønneste Kunster tillige kunde være gavnlige for dens unge Dyrkere. At udgive dem som noget egentligt Værk over de skjønneste Kunster, dertil havde jeg ikke Evne, og at finde en Forlægger dertil, torde jeg ikke engang gjøre noget Forsøg paa; thi hvad skulde vel nogen Forlægger kunne vente af en Maler, og hvorledes skulde jeg hos Nogen kunne opvække den Formodning, at saadant Skriverie i ringeste Maade kunde interessere Publikum, eller give Entrepreneuren Udfigter til, blot at dække sine Udgifter ved det for Affætningen Indkomne; meget mindre lade ham haabe nogen Fordeel deraf, og dette er dog enhver Forlæggers Hensigt. Hvorledes jeg derfor skulde indrette dette paa en passende Maade, saa at det for mine Medborgere kunde opnaae den attraaede Hensigt, at underholde og moere dem, og tillige være af gavnlig Indflydelse paa Kunstsmagens Udbredelse, derom kunde jeg ikke blive enig med mig selv; jeg vilde desuden nødig, at dette mit Foretagende skulde blive anseet for et Styverfangerie, eller endog for det undværligste blandt de mange undværlige Flyve-Blade, der sværme om som Svæler i August-Maaned, og saaledes henstumrede, saa at sige, den hele Idée! — Desuden ere de Optegnelser, som jeg har fra mine Reiser, allerede blevne gamle tillige med mig, og det vilde derfor være nødvendigt for nu at fremkomme dermed, at jeg i det mindste iførte dem en nye Klædning; thi ligesom Nye-Tydskerne efter den Tid have optaget den gammeltyske Dragt, saa have ogsaa endeel nye Kunstnere fornyet den gamle tyske Kunst. Jeg speculerede derfor paa, hvorledes jeg kunde give disse mine Idéer mere almeen Interesse ved deri at indlemme forskjellige Strøtanter af blandet Indhold. Naar man gaaer frugtsommelig med at bringe et saadant Foster til Verden, saa ønsker man tillige at give det et smukt Navn, som passer dertil; men dette kunde jeg ikke udfinde efter mit Ønske; thi det forekom mig, at alle Navne, som kunde svare til Indholdet, allerede vare afbe-

nytte, saavel af levende som forlængst bortdøde Uge-Blade. — Minerva havde vi allerede havt blandt Tidsfristerne; men hun var for længe siden reist bort; vel kom hun atter tilbage igjen under Navn af *Athene*; men efter at have vandret nogle Aar omkring her i Landet under dette Navn, døde hun omsider. Jeg kunde vel have opkaldt mit Blad efter hende, da hun har Ord for at være Kunsternes Beskytterinde; men jeg frygtede for, at dette Navn maatte blive fundet for lærdt, og at jeg ikke borde vove mig ind i den lærde Verden; thi det kunde vel give selv den Værdeste nok at bestille, naar Bladets Indhold skulde svare til en saadan Titel. — Da min Hensigt var, at mit Blad især skulde indeholde Afhandlinger om de skønne Kunster, saa faldt jeg endelig paa at ville kalde det Kunstblad; men ved senere Overveielse fandt jeg det heller ikke passende, og da jeg just var bestjæftiget med disse Grublerier fremstod Kunstbladet, hvorved jeg maatte slaae dette Navn reent af Tankerne. Skjøndt dette Kunstblad snart saligt hensov, saa vilde det dog maasse blive anseet for Plagiat at adoptere dette Navn for mine Tanker. Skildrieriet kunde jeg heller ikke kalde det; thi vi have jo endog det nyeste Skildrierie *) af *Kjøbenhavn*, og skjøndt det saa at sige aldeles ingen Skildringer indeholder af denne Stad, bærer det dog i det mindste Navnet deraf. Desuden har jeg fra min Barndom af medbragt det Begreb, at et Skildrierie var et Væsen, som skulde hænges paa Væggen i Glas og Ramme; men hvad gjør Navnet til Sagen; gives der ikke mange Menneffer i vore Dage, hvis Litter svare ligesaa lidet til deres indvortes Charakter, som *Kjøbenhavns* Skildrierie svarer til sin. Jeg trøstede mig herover saa godt jeg kunde; de Ord Kunst og Skildrierie have desuden i vore forfinede og paa alskens Kunst

*) Jeg finder nødvendigt herved at anmærke, at hverken dette eller hvad andet af lignende Art, som maatte forekomme, er sagt i nogen satirisk eller ondskabsfuld Hensigt; men blot med uskyldig Spøg, som jeg derfor haaber ikke skal fornærme nogen Bedkommende, da dette aldeles ikke er min Hensigt, i det jeg herved forstikker, at ingen Personlighed nogeninde skal søre min Pen.

saa rige Tider faaet saa udstrakt en Betydning, at det ikke allene strækker sig til en Major-Tambour, som vi nyelig have hørt kaldes een af de største Kunstnere i Verden; men endog til enhver Haandværker eller Fabrikant, som i vore Dage titulerer sig selv Kunstner.

Derfor salig Adam kunde see op af Graven, vilde han vist ofte smile over dette Ords Misbrug, og skjøndt hans Navnes Liste, efter hvad vi derom vide, kun indskrænkede sig til levende Stabninger, vilde han dog maaskee ei have fundet det under sin Værdighed at tillægge Major-Tambourens Færdighed et passende Navn, da man sagde, at Trommestikkerne bleve ligesom levende i hans Hænder, og fløi omkring ham som en Biesværm om deres Konge. Endelig fandt jeg et Navn, som jeg troede passende til det jeg havde skrevet, og da dette i de gamle Navnes Oprindelse stedse var Tilfældet, og vistnok i sin Tid kostede vor gode Oldesader Adam Umage nok, før end han opfandt passende Navne til alle de Ting han lærte at kjende, saa blev jeg ligesom han eenig med mig selv at om kalde mine sammenfrevne Tanker: Phantasien's Allehaande. — Med dette Navn blev jeg desuden lidt meere fri; thi derefter behøvede jeg ikke at indskrænke mig til de skjønne Kunster allene; men kunde tillige berøre, hvad der ellers har mødt mig paa Phantasien's Vandring, hvor man ofte støder an paa Torne og Tidler, hvorpaa man river Fingrene i Stykker, naar man rører dem; dog, undertiden træffe vi ogsaa en deilig Rose, som danner de skjønneste Billeder i vor Sjæl, og hvis Undigheder holde os fæstløse for Stikket af de Torne, som følge den. Dette Navn stemmer tillige overeens med min Dagbogs Indhold, som tildeels ere Reise-Bemærkninger, hvor man ikke altid finder sig i Kunstens Gnemærker. — Jeg besluttede derfor, efter 18 Aars Betænkningens Tid, at overgive disse min Phantasies Fostere til Publikum's gunstige Omdømme.

Endelig opstod endnu den værste af alle Skrupler hos mig, jeg tænkte: tør du ogsaa virkelig skrive et Ugeblad? det vil sige, lade det trykke og saaledes komme til offentlig Kundskab;

du, som ingen Examen har taget, hvad Sproget angaaer; og endnu mindre hvad Tankerne betræffer, og det paa en Tid, hvor man sætter saa stor Priis paa en Examens heldige Udfald, at det synes som Menneffets hele aandelige Værd blev veiet og vurderet af enkelte Examinatorers autoriserede Buner, i den Forudsætning, at intet enten Talent- Produkt, eller Videnskabs Erhverv kan være brugbart i det borgerlige Samfund, naar det ikke tilforn er stempet med en offentlig Examen, ligesom andre Fabrik Være, enten saa Stempelherrerne selv due noget eller ikke. — Jeg tænkte: Sproget skriver du vist yderst flet, og muligt ere de Tanker, som Sproget skulde udtrykke, endnu flettere; hvad vil der blive af! Jeg trøster mig ved, at mine Læsere godmodigen ville overbære med disse Ufuldkommenheder; de have vist denne Godhed mod saa mangen en Forfatter for mig; har ikke Reiser med sin Ildbrands Historie gjort utroelig Lykke? og har ikke mangt et Skrift af samme Natur havt ligesaa heldig en Skjæbne? har ikke for nydeligt en nye udmærket Digter med sin Rimpse besteget Pegasus, og det saa heldigt, at Litteratur Tidenden ikke har fundet det under sin Værdighed at offere ham de velfortjente Laurbær! Imidlertid kan jeg trøste mine Læsere med, at jeg ogsaa har taget min Examen, nemlig i Kunsten; selvfølgelig tør jeg vel derom tale et Ord med; thi mine Examinatorer behandlede mig saare strengt, og jeg tør vel uden egen Roes sige, at den Plads, jeg efter afslagt Prøve erholdt, den har jeg ærlig fortjent.

Men for at skrive Ugeblade, der i mine Hænder snart kan udarte til Maanedes Duer, hvilket har været Tilfældet med min Dagbog, der i Forsikningen endte et Løb hver Aften, men paa-drog sig i de sidste Aar af mine Udvandringer hele Maanedes Restancer, dertil har jeg ikke udstaaet nogen Prøve, eller taget noget Slags Examen, saa Himlen veed, hvorledes jeg her vil bestaae! Skulde imidlertid min unge Phantasie nogensinde opleve den Lykke at gjentynde til Recensenternes Høisæde, da vil jeg nok blive tilstrækkeligen examineret; thi det er Folk som forstaae deres Dødt, og som desuden ere saaledes indhyllede

i Wiisdoms Raabe, at man ei kan see saa meget som Næsen af dem; ja hele Wiisdommen synes ofte at tabe sig i Indhyllingen, hvilket de over Kunstudstillingerne paa Charlottenborg aarlig udkomne Anmærkninger og Kritiker tydeligt give tilkjende *).

Da det imidlertid vil være saare vanskeligt at vandre om i Naturens og Phantasiens skjønne fri Rum, uden at støde an paa een eller anden Gjenstand, som enten kommer os i Veien, eller som vi søge at give en efter vor egen Individualitet mere passende Retning, saa haaber jeg mine Læsere venstabeligen vil le undskyldte, at jeg, naar jeg enten selv støder an eller bliver anstødt af noget, da søger at vælte det af Veien; thi flige Anstød have ofte mødt mig paa Livets Vandringer, og de blive omfider Phantasiens Forstyrre, Kunstens Tilintetgjørere og Aandens Grav.

Dette maa nu tjene til Indledning, hvorhos jeg blot vil bemærke, at saalange min Fader levede, sendte jeg ham bestandigen mine daglige Optegnelser, som jeg ved min Hjemkomst fandt meget omhyggeligt opbevarede; disse skal jeg i det Følgende meddele mine Læsere, kun med de Forandringer, som jeg troer kan gjøre dem passende til nærværende Blad. — I Aaret 1803 døde begge mine Forældre, og jeg vilde da have denne Correspondence, efterdi den var mig temmelig kostbar, saavelsom den øvrige Brevverling jeg den Tid vedligeholdt; men jeg blev af mine danske Venner stedse bombarderet om at skrive dem ofte til og fortælle dem de Hændelser, der mødte mig; indtil jeg

*) Disse Kritiker have bestandigt irriteret mig, især fordi de fremtræde uden Navn, og dette har foranlediget, at jeg stedse har giendrevet dem paa en satirisk Maade; naar Forfatteren af disse Kritiker nævnede sig, da vilde jeg svare paa en anden Maade; og ligesom jeg troer, at disse Kritiker blive skrevne i en god Hensigt, saa skulde jeg ogsaa stedse have erkendt denne, og paa den meest humane Maade have meddeelt mine forskjellige Ansættelser.

endelig, efter næsten 10 Aars Fraværelse i Tydskland og Italien, selv kom hjem, og oplevede her 1807 et Bombardement af en ganske anden Natur, hvorefter det gik med min Phantasie, ligesom med Frue Kirke; *) den blev splittet i 1000 Stykker, og jeg har siden den Tid aldrig faaet disse Stumper samlede saaledes, at de naaede deres forrige Høide, hvilket med Frue Kirke Taarn ogsaa blev Tilfældet, og min hele Phantasie beholdt ligesom dette ikke engang et Spor af den forrige Form tilbage, men hin muntre Lethed blev til en tung Alvorlighed; — formodentlig af Mangel paa Penge hos os begge. — Nogle enkelte Stumper af ovennævnte Breve har jeg fundet blandt mine Papirer, som senere skulde blive meddeelte.

(Fortættelsen følger).

H i e m k o m s t e n.

(1824.)

Mangen Stund i hine Dage,
Da forladt, forviist jeg var;
Kummerfuld jeg saae tilbage,
Taarer gav mit Hjerte Svar.

Bødelandet var forsondet,
Og forsondet var alt Haab,
Da af Storm og Hav ombundet
Ukort blev mit Uffædsraab.

*) Dette være aldeles ikke sagt i nogen kritisk Hensigt; naar Frue Kirke bliver færdig; vil den vist forskaffe Hr. Conferentsraad Hansen den samme Berømmelse, som han saa velfortjent har modtaget for Slots Kirken paa Christiansberg-Slot, der bliver hans et værdigt Hødersminde, som Kunstner og Bygmester.

Gjennem vølgebælte Veie
Drak man mig henved et Aar;
Kun blandt Vilde var der Leie
For mig Arme i min Vaar —

Hvad jeg leed og hvad jeg savned',
Er forglemt i Tidens Strøm;
Glæders Skjæge, som jeg savned'
Minde knap om Livets Drøm.

Enc syntes mig vel længe
At jeg maatte vor Planet;
Hist og her saae jeg vel Enge;
Skipper har jeg flere seet.

Endelig — for Dage siden —
Gjenfandt jeg mit Fødeland;
Atten Aar — det var paa Tiden,
At jeg søgte Danas Strand.

O hvor sødt at hvile hjemme!
Venner saa gjenkende mig;
Men blandt Faa, som ei forglemme,
Er min Sjæl jo noksom riig.

Dg paa Sicellands skønne Glader
Hæver sig en gjæstfri Borg;
Der jeg mindes om en Fader,
Dg forglemmer mangan Sorg.

H. B.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studierædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Fjerde Quartal.

Onsdagen den 21de Juni 1826.

Nr. 4.

Om Lyngbye Landauer.

I Torsdags Aftes begyndte den nye Lyngbye Landauer sin Gang herfra til Lyngbye. Denne særdeles bekvemme og smukke Vogn er, efter afsøgte Statsraad Danchels og Hr. Hofagent Waage Petersens Forslag, indrettet af Hr. Capitain Johannes Bruun efter de engelske saakaldte State-cotsh, der almindeligen bruges i England og i nogle Egne af Tydskland.

Denne Landauer, indrettet til 6 Pladser inden i og til 5 Pladser uden paa, med 4 Heste forspændt, afgaaer indtil videre hver Søndag fra Store-Kro i Lyngby Kl. 7 Morgen, fra Kjøbenhavn, store Kjøbmagergade Nr. 13, Kl. 7 Aften, og hver Søn- og Hellig-Dag fra Kjøbenhavn Kl. 10 Formiddag, fra Lyngby Kl. 9 Aften.

Naar ikke alle Pladser i Lyngby ere optagne lægges Reien over Tagersborg og Gjentofte. Paa hvert af disse Steder, saavel som ved Bernstorffs Allee, opholder Vognen sig 5 Minuter, for at optage Passagerer.

Billetter til denne Befordring, som kun gjælde for den Tour, hvortil de ere tagne, faaes i Store-Kro i Lyngbye: de Sognebage fra Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften til Vognens Afgang, om Søndagen fra Kl. 12 Middag til Kl. 9 Aften; i Kjøbenhavn paa Vognens Afgangssted: de Sognebage fra Kl. 10 Formiddag til Kl. 7 Aften, om Søndagen indtil Kl. 10 Formiddag.

Betaling for hver Plads i Vognen: de Sognebage 3 Mk. 8 $\frac{1}{2}$, om Søndagene 4 Mk.; uden paa Vognen: de Sognebage 2 Mk. 8 $\frac{1}{2}$, om Søndagene 3 Mk. Til nærmere Underretning for de Deeltagende tjener Følgende:

- 1) Billetterne ere betegne med No. paa den Plads, Enhver har at indtage, saavel i som uden paa Vognen.
- 2) Vognen vil paa Afgangsstedet findes aaben i Tørveir og lukket i Regnveir. Skulde de fleste Stemmer forlange Forandring heri, skal Rudffen strax foretage den.
- 3) I den ene Dørkomme findes anbragt en Blikkasse, i hvilken Billetterne bedes nedlagte.
- 4) De, som ikke have abonneret, og som optages andensteds end i Lyngbye og Kjøbenhavn, betale Fragten til Rudffen.
- 5) Abbonnenternes Billetter ere forskjellige fra de andre og blive blot foreviste Rudffen ved Indtrædelsen i Vognen, men afleveres ikke.
- 6) For Indtrædelsen i Vognen leveres Rudffen de Smaapakker, som medbringes.
- 7) I eller paa Vognen maa ikke ryges Tobak.
- 8) I Vognen findes en Bøsse for Rudffen, om Nogen vil forunde ham Drickpenge, dog, da saadan Gave beroer paa Enhvers Godhed, er ham strengt forbudet at anmode om Noget.
- 9) Vognen afgaaer paa bestemt Tid, om end ikke alle de, der have taget Billetter, ere tilstede.

Ved at benytte denne Vandauer, vil man erfare, at vor virksomme, agtede Capitain Bruun Intet har sparet for at gjøre denne Befordring ligesaa beqvem som behagelig, og det var derfor særdeles at ønske at den maatte møde den Velvillie og Paafjænnelse af Publikum, som den fortjener. Til Be-

qvemmelighed for Gjentofte og Tagersborgs Beboere har Cap-
 tainen sørget for, at Vognen gaaer igjennem begge Steder,
 naar den ikke har fuld Besætning fra Lyngbye, og de, der maatte
 ønske at afbenytte den paa bestemte Dage, kunne ved Abonne-
 ment forsikre sig, at Vognen bestemt møder, paa hvilket som helst
 af hine Steder, da den derimod, i Tilfælde af at intet Abon-
 nement erholdes og den kan blive besat i Lyngbye, passerer
 ad Kongeveien. — Det turde derfor heller ikke være nogen
 Tvivl underkastet, at de af Hovedstadens Indvaanere i Almin-
 delighed, der have Familie eller Bekjendte i Lyngbye eller
 Omegn, som Beboerne af Gjentofte, Tagersborg og Lyngbye i
 Særdeleshed, ville efterhaanden mere og mere med Tid er-
 kjende denne nyttige Indretning, der i enhver Henseende gjør
 Hr. Bruun Vre og ikke staaer tilbage for de engelske, af
 hvilke de fleste endog have den Ubequemmelighed for de i selve
 Vognen Siddende, at der er indrettet Pladser ovenpaa samme,
 hvilket ikke er Tilfældet med Hr. Bruuns Landauer, ved hvis
 Indretning den uinteresserede Gier umistjendeligen har taget
 mere Hensyn paa de Reisendes Bequemmelighed end paa sin
 egen Fordeel, og det skulde derfor ogsaa være Anmelderen kjært,
 hvis denne kortsatte Underretning om dette gavnlige Foreta-
 gende af en driftig Medborger maatte bidrage til at anbefale
 samme hos dem, der endnu ikke kjende denne Art af Reisebe-
 fordring. I det Tilfælde derimod, at den ikke maatte finde det
 Bifald hos Lyngbye Beboere, som Hr. Bruun havde ventet,
 agter han, efter Forlydende, at forandre Routen, da Foretagen-
 det for Tiden endnu er at betragte som et Forsøg.

Om det Poetiske i de bildende Kunsters Fremstillinger med Hensyn til Maler-Kunsten.

(See fr. Nr).

Ligesom der hos Digterne findes stor Forskjel paa det egentlige Poetiske i deres Fremstillinger eller Fortællinger, saaledes findes denne Forskjellighed ogsaa hos Malerne; men hine have den Fordeel for disse, at Fortællingens Udvikling hos dem foredeles, saa at sige, over hele Handlingen og giver dem Leilighed til at meddele os alle de enkelte Nuancer i samme, udsmykke den med al den Pomp og Pragt, som Fortællingen egner sig til, da derimod Malerne er indskrænkede til et eneste Moment af samme *). Digteren har derfor uendelig meget forud for Maleren; thi dersom hiin er uheldig i enkelte Momenter af Fortællingen, saa kan han godtgjøre det i mangfoldige andre, heldigt udførte, Scener, i den ene enkelte men fortskridende Handling; da derimod Maleren, naar det ene Moment, som han har i sin Magt er mislykket, ogsaa i det Hele er uheldig; thi om endog enkelte Figurer deri ere nok saa heldige i Handlingens Form, saa kunne disse dog ingenlunde udlette de øvrige Ufuldkommenheder, saaledes som Digteren, efterdi hele Handlingen i Materiet staaer for os paa engang. Betragte vi f. Ex. Skuepladsen: hvorledes kan ikke en eneste Skuespiller ved sit flette Spil forværre hele Scenen, om alle de Øvrige endog spille nok saa mesterligt. Naar f. Ex. Digteren siger: Helten seirede! saa har han

*) Nogle af Fortidens Malere have vel forsøgt at udtrykke den fremskridende Handling ved i samme Malerie at anbringe flere Scener af een og samme Fortælling; men denne Art Malerier ligger, efter min Formening, ganske uden for Maler-Kunstens egentlige Grændser. Derimod kan en heldig anbragt Episode gjøre en meget god Virkning.

derved aldeles ikke givet os nogen Forestilling om Heltens Bedrifter, eller hvorfor han har været besøgt til at kalde ham Helt, fordi han seirede; dette maa Digteren udvikle i de øvrige Begivenheder, hvormed Seieren var forbunden. Men Maleren kan kun give os de enkelte Ord: Helten seirede! Kun dette kan fuldkomment udtales i Maleriet, og alle de øvrige Scener, som Maleren kan anbringe i denne Handling, ere mere eller mindre at ansee som et Slags Episoder, der tjene til at udpynte Seiers Handlingen; men som ikke træffe den egentlige Helt; derfor kaldet ogsaa Winkelmann Maleriet en stum Digtekunst.

Hollænderne udsatte en Præmie for den bedste Løstale over deres berømte Admiral Jan Tromp; blandt mange vidtløstige Afhandlinger over Heltens Bedrifter, vandt een Prisen, som blot lød: Wat is Julius Cæsars? wat is Allexanders? Hier ligger Jan Tromp; dat is wat anders! Dette skjønne Epigram kan man kalde et talende Malerie; men tillige et stumt Digt; thi det udtalte, saa at sige, Heltens Storhed uden Ord. I Maleriet lod dette sig allegorisk fremstille.

Forskjellen i Fremstillingen af det Digteriske saavel hos Digterne som Malerne ligger tildeels i de Gjenstande, som nærmest dreie sig om deres Phantasie, men udtrykker i det Hele Kunstnerens egen individuelle Aand og Følelse. Denne digteriske Aand viser sig ligesaavel i tragiske som comiske Scener, ligesaavel i dramatiske som romanhistoriske Fortællinger; selv i Melancholiens mørke men rolige Aand er denne digteriske Anordning uundværlig for Maleren, naar han skal frembringe et Kunst-Værk, og denne Kunstner-Poesie udgjør Kunstens høiere Værd. Et Malerie, som mangler aldeles det Poetiske, er intet Kunstværk; men det Poetiske i Maleriet maa Maleren ofte udtrykke, enten ved Allegorier eller passende Episoder, naar Gjenstanden ikke selv giver ham andet Stof dertil. Først da, naar

Kunsten betragtes fra dette Synspunkt, ere vi berettigede til at anviise den en høi Rang i den menneskelige Culturs Rige; den bliver da ikke længer et blot Legetøi eller Fornøielses Værk for den Rige; men dens æsthetiske Værd vil erkjendes i hele det dannede Menneske-Samfund, og forstaae en velgjørende Nydelse i alle Classer, hvor reen Menneske Aand findes.

Naar vi see, at Kunstværkerne i Almindelighed ere et troe Billede paa Tidsaanden, i hvilken de bleve frembragte, saa finde vi dog ogsaa heri Undtagelser; thi enkelte Kunstnere have havet sig langt over den Tidsalder i hvilken de levede; saaledes vil det ogsaa findes med Digterne og Philosopherne; ja selv rene dramatiske Prosaister fremstille deres historiske Fortællinger, overensstemmende med deres Tidsalders Grundsætninger, eller lempe dem i det mindste efter disse.

H. Hansen.

Om Kydsheden hos Grækerne.

(Fragment af Dr. G. L. Wadens Afhandling om Diogenes fra Sinope efter Bayle og Diogenes Laertius, i det nyeste 33te Hæfte af Dets Archiv for Historie og Literatur).

, Diogenes var intet mindre end ukysk, som man seer baade af hans hos Athenæus opbevarede Samtale med Kristippus, hvem vor Syniker bebreider sin uanstændige Omgang med en Hetaere, og af de mange Spidser han gav de unge Athenienser for deres Hetaerer og andre Udsvævelser i Elfskov, som han kaldte en ørkesløs Beskæftigelse. Men Forholdene mellem Kjønne vare over hele Grækenland ganske forskellige fra hvad

de ere i Nutids Europa. I Lacedæmon dansede unge Drenge og Piger ganske nøgne om hinanden, hvilket efter vort Europas Sæder er den største Uanstændighed. I Athenen ægtede en Broder sin Søster, som i vort nuværende Europa er en halsløs Gjerning, ja af vore christne Philosopher ansees for en himmelraabende Synd. Men i at bedømme Grækerne baade naturlige og unaturlige Udsaveller i Elfskov, maa især tages Hensyn til de græske Fruentimmers Kultur eller rettere til deres Ukultur og Mangel paa Landsdannelse, der maatte nedsætte deres Agtelse hos det i høi Grad dannede Mandfolk. Selve derfor de fornemste Mænd, selve mange Philosopher, havde i Athenen foruden deres lovlige Hustruer ogsaa Møbustruer i de saa bekjendte Hetærer, som de græske Lysspiger kaldtes. Hvo kjender saaledes ikke den store Perikles's socratiske Aspasia? Selv Plato havde sin Hetære, til hvem han skal have gjort heel fortabtse Vers, og under hvis Favnetag han meget muligt kan have faaet nogle af sine høie Visioner; thi man minde sig hvad Voltaire siger om saadanne Favnetag, det forstaaer sig forat gjøre Nar af de mystiske Hyklere. En meget oplyst Athenienser, tager jeg ikke feil, Demosthenes, sagde: Vi have Hustruer for at avle Børn med, og til at forestaae vort Huus, men Hetærer til behagelig Omgang. Dog man ligne ikke disse Grækenlands Lysspiger med de yngre kultiverede Europas Damer af dette Slags, selv i de mest oplyste Hovedstæder Paris og London *).

*) Under Ludvig XIV skal dog til en Tid have været i Paris mellem disse Damer nogle af megen Dannelse og Landskultur. En tysk Prinds lod sig saaledes indtage af en saadan, som han traf i et offentligt Huus, at han tog hende til sig og fik hende hjem til sin Stat, hvor han levede med hende til sin Død. Naar Ludvig XV. sidste Beninde ikke havde været saa yderst udsævende uden paa sine Udsaveller at lægge noget Skjul, kunde hun og været regnet til en græsk Hetære; thi Landsdannelse manglede hende ikke.

Grækernes Hetaerer kom fra Jonien, hvis Fruentimmer fik en ganske anden Aandsbannelse end Athenernes, hvor Fruentimmerne levede for Stads og Hjas og tilbragte hele Formiddagen ved Toilettet. De joniske Fruentimre, som med en skøn Aand forbandt en skøn Krop, hvis stundom Mangler deres Aandsdannelse forstod, som da altid det dannede Fruentimmer forstaaer, at skjule eller dog formindske, indtog derfor selv en Sokrates, som i Aspasia's Umgang fandt den behagelige Udspredelse, han ikke kunde finde hos sin Kantippe. Men Aspasia har og Sokrates's Opmærksomhed og Perikles's uudslukkelige Elskov at tilskrive sin Udmærkelse blandt de græske Hetaerer, hvorimellem vist var flere, der i Sjæls og Legems Dannelse ikke gave hende Noget efter, saa Noget af dem endog søgte Philosophernes Skoler, og ikke manglede vittige og bittere Svar, naar en eller anden Philosoph vilde gjøre dem Bebreidelse over en Levemaade, der ikke svarede til deres Aandsbannelse. Imidlertid havde dette Forhold mellem Kjonnene den skadeligste Indflydelse paa Ægteskaberne, som ringeagtedes selv af mange Philosopher, hvorimellem og Diogenes er, hvillike ikke heri fulgte en af Grækenlands ældste og berømteste Philosopher, Pythagoras, der med Rette ansaae de ægteskabelige Selskaber for Staternes Grundpiller.

B e k j e n d t g j ø r e l s e.

De, der maatte ønske at holde „Conversationsbladet“, der to Gange om Ugen, Onsdag og Lørdag, hver Gang $\frac{1}{2}$ Ark, tilbringes Subskribenterne for 9 Mk. G. og L. quartaliter, behøve at tegne sig hos Forlæggeren, J. E. Elmquist i Studiestrædet Nr. 66 1ste Sal hvor tillige med Fornøjelse modtages Bidrag, overensstemmende med Bladets Plan, der bedes ham tilsendte under Udskrift: „Til Redaktøren af Conversationsbladet.“ De hidtil udfomne Nummere af anden Hærgang kunne alle erholdes, Bladets første Hærgang er udsolgt.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. E. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiestrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tierde Quartal.

Lønerdagen den 24de Juni 1826.

Nr. 5.

Hirschholm og Omegn.

Vil man gjøre sig en Tour til Hirschholm, da har man efterat være kommen gjennem Lynghye en banket Skovvei næsten lige til Byen; først igjennem Gjeelsskov og siden igjennem Ruderflov, der strækker sig fra Ruderødahl til Høsterkjøbskov; naar man er passeret denne sidste lille Skov, kommer man snart op paa Banken ved Braadebæksgaarden og da er man Hirschholm nær. Fra denne Banke seer man den forhenværende Slotshauge der nu som vild Skov og Plantage beplantes og indhegnes; denne skjuler Byen for den Reisendes Blik, men snart naaer man den, og ruller langs med dens Hegn ned af en Banke og ind igjennem Bommen ved Hirschholm. „I denne Bye var det altsaa, at det pragtfulde Slot laae, hvis Ege Danmark aldrig ejebe, hvis Rye gik til fjerne Lande, og hvis Pomp og Pragt vore Skjalde besang, og Historikerne tegnede i Karbundredets Bøger;“ saaledes vil man ubilkaarligen si til sig selv, i det man ruller ind i denne, nu flæk ikke anseelige

lille Bye. — Hirschholm ligger $3\frac{1}{2}$ Mill fra Hovedstaden ved Kongeveien til Helsingør og Fredensborg; den er den 2den Poststation paa Routen til Helsingør, og den er Cantonnement for 3die Esquadron af Husarregimentet. Byen har omtrent 300 Beboere med enkelte Kjøbstadsrettigheder; den har et Birketing og en Amtstue. I forrige Tider udgjorde det Hirschholmffe Distrikt et Amt for sig selv, men har nu i mange Aar sorteret under Frederiksborg Amt. Man seer kun smaa uanseelige Huse i Byen, der uden nogen fast Regel ligge adspredte imellem hverandre, og man kan kun finde en ordentlig Gade i Byen, som dannes af Landeveien, der gjennemskærer den; paa de fleste Huse seer man kun en liden Kvistetage. Byen ligger næsten i en Dal, Omegnen er fløjn og afventende; man seer bestandigt Reisende imellem Helsingør og Kjøbenhavn komme der igjennem, og man finder let Befordring til een af Stæderne derfra med Retourvogne, som næsten hver Dag komme der igjennem. Borgerne i Hirschholm drive Landbrug og Smaahandel; og næsten hver anden Borger er Handlende; men siden Bærernes Indskrænkning i Usserød have kun enkelte af disse Handlende god drivende Handel, og man finder kun faa Rigsmænd i Byen; men her som overalt i Landet mange fattige. Paa Postgaarden finder man et ret godt Gjæstgiverie og temmelig god Beværtning, dog undertiden ikke den billigste; en god Reifestald findes ved Postgaarden. Af Selskabelige Foreninger har Byen en Klub, bestaaende af Embedsmændene, Husarofficererne og Omegnens fornemste Beboere; de uformuende Borgere have sædvanlig et Værtshuus hvor de om Aftenen forsamles; i gamle Dage havde man et Skydeselskab i Byen, men som forlængst er ophævet; en Gaard udenfor Byen, ned imod Usserød, hedder dog endnu fra den Tid Skydehøisgaarden. Den selskabelige Tone er ellers ikke den bedste i Hirschholm; Brøden er hård og dum Arrogants fjerner saamangen lille Stads Be-

boere fra hverandre, saaledes ogsaa her. Skovene omkring Hirschholm var i gamle Dage opfyldt med Viidt, og derfra kan man ulede dets Navn. Anno 1739 blev Hirschholms Slot færdigt, og var da hver Sommer Hoffets Unglingssted, hvor det flyttede ud saasnart Sommeren tillod det; man saae da i denne lille Bye hele den glimrende Hofverden, og Alt, hvad der stod i Berørelse med Hoffet, skulde derud. Landets høieste Adelsfamilier vare sammenpakkede her; man foretrak alle Ubegvemmeligheder for at vare i Nærheden af Hoffet; thi ligesom Bien ikke kan undvære den Blomst, hvoraf den suger den bedste Saft, saaledes ogsaa her med Hoffet og Adelen. Kom en hoi Fremmed hertil Landet, da maatte han ile ud til Hirschholm, for at betragte denne yndige Borg, hvis Rygte fløi ham imøde paa Landets Grændser, og han fandt da ved at gjennevbandre dens prunkende Sale, at der ikke var bleven ham sagt nok om det, han maatte uvilkaarlig komme til at troe, at han befandt sig i et Land, der havde Magt til at byde over Indiens Gulbminer. — Det var en gylden Tid for Hirschholm; hvilket Liv og hvilken Fryd herskede ikke der, den ene Festivitæt afløste den anden; Hirschholm var Brændpunktet hvor alle Straaler stødte sammen. — Du vil vist aldrig opleve saadanne Dage igjen, Du lille Flække; thi Din Fryd svandt, Dit Slot sank i Gruus, og med det Dit lystige Liv; men man vil aldrig forglemme, at her var Stedet hvor det rørte sig!! — Paa Hirschholms Slot døde Christian den 6te Anno 1746.

Vi ville nu noiere betragte Byens Udseende ved at streife et Par Timers Tid omkring i samme og Omegnen. Tager man ind paa Postgaarden da har man allerede gjennevfjort et stort Stykke af Byen, da samme omtrent ligger i Midten, og herfra overseer man snart det meste af den øvrige Deel. Midt for Postgaarden seer man en stor grøn Glette, omgivet med høie gamle Castanie-Allerz; denne Plads er Husa-

rernes Ridebane; i forbums Dage var det en med skønne
 Fontainer og kunstige Vandspring prydet Lyshauge. Lige over
 for Ridebanen ligger Husarbaraquerne, og ved Siden af
 disse lige over for Slotsgravene paa en Bænk Husarstatu-
 bener; for Enden af disse igjen det store Høe- og Korn-Ma-
 gasin; ved den ene Ende af Ridebanen ud imod Roehau-
 gen ligger Dronningebommen, Byens Vandbeholdning;
 ud over denne nyder Diet en herlig Udsigt til skønne vel dyrkede
 Agre, samt til en Bondegård, som ligger ved Kongsted Skov.
 Har man nu seet dette, da spørger man billigen: „Hvor laae
 da Slottet?“ — Thi endskjøndt man veed, at det ikke mere
 er til, ønsker man dog vist gjerne at see Tomten, hvorpaa det
 stod; man gaaer derfor fra Ridebanen ind i en lille Allé,
 som med en Broe over de gamle Slotsgrave fører ind paa Slots-
 pladsen. For Enden af denne Allé var det skønne Port-
 taarn, hvis høie Spiit var prydet med en stor gylden Krone,
 som majestætisk kneiste over de gamle Bøges Toppe; nu seer
 man omtrent paa det Sted, den nye Kirke som blev bygget
 og indviet for nogle Aar siden, en ret net Bygning i en ædel
 Stil, omtrent i samme Smag som vor Frue Kirke i Kjøben-
 havn. — Man seer ingen iøinefaldende Levnninger af Slottet;
 Pladsen er jævnet og sløifet, Brændenelder og Tidsler groe, hvor
 forud Marmorgulvene laae, og vidste man ikke, at et Slot som
 Hirschholms havde staaet her, vilde man ikke mere kunne
 ahne det. Slotsgravene seer man dog endnu; men maaskee
 vil ogsaa de om nogle Aar være udtørrede, og da svinder det
 sidste Spor af det glimrende Hirschholm. Dnb Stilhed
 ruger over Pladsen, hvor forud Tummel og Stoi, Lystighed
 og Glæde tonebe, og der, hvorfra Jagthornene og Trompeterne
 klingende løb igjennem Skoven, der lyder nu Orgelets hellige
 Toner og Kirkekloffen, som kalder til Andagt og Bøn. Besyn-
 derlige Følelser gjennemløbe os, naar vi tænke os det Liv, som

i gamle Dage rørte sig her: det er nu soundet, og Gravens Døsteb hviler over Punttet, hvor det tumlede sig.

Christian den 4de omtaler, i sine Dagbøger et Hørsholms Slot; dette skal have været et gammelt Jagtslot, som tilhørte den berømte Corfig Ulfeldt, og netop laae paa samme Sted, hvor senere det pragtfulde Hørsholm havde sig Anno 1739 ved Dronning Sophia Magdalenas Glimmersyge. Anledningen til at Slottet blev bygget fortæller man saaledes: Dronningen skulde en Dag fra et Vindue paa det gamle Hørsholm have skudt en stor gammel Kronhjort, der græsede omkring i Sumpene ved Slottet, og i mange Aar havde opholdt sig deromkring. Af Glæde herover vandt hun Indest for Stedet, og nu blev paa disse Sumpe opført en Bygning, der, efter sin colossalske Størrelse at domme, syntes at kunne byde Aarhundreder Trods, men som dog ikke oplevede flere end 69 Aar. Vi forlade nu Slotspladsen og gaae over den anden Bro, som er over Slotsgravene ved Hæ-Magasinet, og komme da hen hvor Amtstuen ligger; her danne Bygningerne en liden Gade, som begynder ved Magasinet og ender ved Alléen til Kongested; i denne lille Gade ligger Amtstuen, Præsteboligen, nogle Vognremisser, et Par private Bygninger. I Midten staaer en liden Frihedsstøtte af graa Sandsteen med udhugne Agerdyknings Symboler, denne Støtte er bleven reist, da Bønderne bleve frigivne paa det Kongelige Gods.

Ved Enden af denne Gade begynder den store Kongsted Allé, der fører lige til Kongstedskov; denne Vej er en flon Spadserevej, da den ligger høit, er banket og skærper flere smukke Udsigter: man seer ud over kornrige Ager og smaae Buskaber, og sener i det Fjerne de store Skove ved Frederiksborg og Fredensborg, og ned over Aeserød Fabrikker, som med sine mange røde Tage tage sig vakkert ud i Dalen. Vender man nu tilbage og gaaer igjennem denne lille Gade igjen, saa dreier

man om til venstre og gaar langs med Staldene og Domestique Husene som ligge i en Allé, der fører ind til Slotsaugen, som begynder her ved Enden af Domestiquehuset; men lyfter man først at see Byens Kirkegaard, saa dreier man om ved Enden af Domestique Huset og en Vej langs med Slotsaugen, forbi Byens Skole, fører os ud til samme. Man kommer op over en Banke og er da lige ved Kirkegaarden, som ligger i Deputatvængen. Denne Væng er en Mark, hvor Byens Areal-ture blive græssede, og hvor Husarerne holde Baabevæddelser.

Hirschholms Kirkegaard er kun liden, og indhegnet med Steengjærde, og dens Udseende kun yderst simpelt. Der findes ingen prunkende Monumenter, kun enkelte ret nette Liigstene; den første, der blev begravet derpaa var en Mater Camis, som man erfarer af Liigstenen over ham. — Men toende Mand hvile her, som hver især vare mærkbare, nemlig: Oberst Arnold von Falkenskjold, der i flere Aar var Gier af Sophienberg Slot, og en stor Landmand, i hvilket Fag han ogsaa har skrevet adskillige gode Bøger, forresten en Mand som Verden ofte miskjendte og sjelden bedømte ret; han var en Broder til den for nogle Aar siden i Lausanne afdøde Generalmajor Falkenskjold, og Digteren Thomas Thaarup, der i mange Aar boede i Smidsstrup, og han var Samtidig med Falkenskjold. Thaarups „Peters Brud" og „Døstgildet," samt hans mange skønne Hymner har gjort hans Navn udbelagt i den danske Digtkunsts Historie; et Kors hviler paa hans Liigsten, hvorunder staaer et af ham selv skrevet Liigvers, der fandtes iblandt hans Papirer; men da dette Vers engang forhen (jeg troer i 1ste Aargang af Conversationsbladet) er meddeelt, saa udelades det her.

Udsigten fra Kirkegaarden er ret røn; man seer noget af Ridderskov, de høje Banke ved Sandberg og Ubbesødgård, som ligger paa en meget høj Banke paa den anden Si-

de af Brandebeksfloen, et lidet Støkke af Kongeveien, samt Markene ved Høsterkjøb. Ved Siden af Deputatvængen ligger Gjøgevangen, som ogsaa forhen var til Græsning for Bøens Creature, men som nu beplantes til Skov; herigjennem løb i forrige Tider Mathildeveien, som gik gjennem Fuglehave-
 skov over store Maglemose, forbi Frydenslundsskov igjennem Trøerød og ind i Dyrehaugen ved Krøromshuset; denne Vej var egentlig en gammel Jagtvej, men var i sin Tid høifalig Dronning Caroline Mathildes Yndlingsvej, og erholdt saaledes Navnet Mathildeveien, som den bærer den Dag i Dag, endskjøndt den nu er aflagt. Den er den nærmeste Vej til Tøgersborg Dyrehauge fra Hirschholm. Langs med Gjøgevangsgærdet løber en Kjørevei ned til Fuglehaugegaard og Skov, og igjennem samme til Smidstrup og Vedbek. Inde i Fuglehaugesskov ligger en stor ypperlig Baumskole anlagt under Overforstmeister Kammerherre Einstows Bestyrelse. Da han ved Døden afgik havde han forlangt at begraves der, og hviler nu i Midten af samme, hvor et Monument er opreist over ham. — Fuglehaugegaard liggende paa Skranten af en Banke lige for Væien ind til Skoven, er en lille Lystgaard med mange herlige vel dyrkede Torde, en smuk Hauge findes ved Gaarden samt en liden Lystskov; denne Gaard har i mange Aar været bekjendt i Omegnen for sine ypperlige Kartofler; for mange Aar siden var den eiet af Admiral Schinckel, en i sin Tid udmærket Sømand, senere tilhørte den i en Deel Aar den Fonquieriske Familie, hvis Minde Hjerligen erindres og lever iblandt Omegnens fattige. — Gaardens Beliggenhed er meget skøn; i Skoven er flere ypperlige Udsigter ud over Sundet.

Vi vende nu tilbage til Hirschholm igjen, og foretage os en Spadseretour ind i Slotshaugen, for at besee Levningerne af dens fordums Pragt. — Haugen var paa flere Steder gjennemskaaen af Canaler, som stod i Forbindelse med Slotsgravene,

Skjønne Broer fandtes over disse; men Gravene udtørres nu,
 Broerne forfalde eller optages, Mindet om Hauge synes at ud-
 flettes og i det Hele at ombannes til Plantage; mange skjønne
 Alleer findes her, mørke Gran- og vilde Bøgeskovspartier af-
 hverle paa flere Steder med hinanden. Haugen er paa sine Steder
 meget banket og maa i fordums Dage have været overordentlig
 skjøn, dog Alt i den franske Smag. Ved den ene Ende af
 Haugen, omtrent midt for den store Riddersalsfløi, seer man end-
 nu Levninger eller Ruder af det store Haugehus, der for
 sig selv næsten udgjorde et lidet Slot, prydet med et høit Spiir
 som var synligt langt borte; her holdes Baller og Concerter,
 samt Sommerfuespil under Christian den Syendes Regjering.
 I Nærheden af Haugehuset var Salsanhuset, som man ogsaa
 finder Spor af endnu; paa Plainen foran Haugehuset vare man-
 ge kunstige Skjønne Bøndspring, som man opbager enkelte Lev-
 ninger af endnu; Hækkerne seer man ogsaa noget til. Den be-
 kjendte Beengrotte, som var omgivet med Muslinge- og
 Perlemorsskaller og hvori Sophia Magdalena begravede sine
 Hunde, seer man endnu i den høie Banke; men Skallerne ere
 borte for mange Aar siden, og snart styrter den vel sammen.
 I Hagen findes mange herlige Frugttræer, især af Kirsebær-
 træer. Disse Frugttræer ere aflukkede for sig selv, forat Folk
 ikke skal rane af Træerne. — Har man nu gennemkrydset Hau-
 gen og forlystet Diet ved Besøelsen af disse Haugelevninger,
 da vende man tilbage til Postgaarden, og man kan ved at følge
 een af Canalerne i en Allee komme ud af en Baage, som er
 lige bag ved Postgaarden. Et Skovløberhus er for nogle Aar
 siden opført inde i Hagen hvor en Skovløber boer, som har
 Opsigt med Plantagen.

(Eftertællingen følger).

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. B. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
 Studiestrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tierde Quartal.

Onsdagen den 28de Juni 1826.

Nr. 6.

M o s a i k.

Paa Grund af Garnisons Kirkens ringe Formue, der formes
delst en Gjæld til Brandassurancen er bleven end mere formindsket,
idet dens Børger Dhrr. Capitain-Bagtmester v. Clementin
og Hofagent Waage Petersen, med Kirkens Patrons Hans
Excellence Grev v. Schulenburgs Tilladelse, have maattet
opstige en betydelig Capital af Kirkens Midler, for at betale
samme, har det Kgl. Danske Cancellie efter indgiven underdanig
Ansøgning tilladt, at Børgerne aarligen maae foranstalte en of-
fentlig Concert i Kirken, til Indtægt for samme, hvori saavel
aldre som nye Kirkemusikere for Orgel og stort Orkester i en
Stil, som Hovedstadens Musikyndere endnu ikke have haft Lei-
lighed til at lære at kjende, efter Forlydende ville blive opførte.
Der er allerede til dette Hiemed bleven begyndt paa at bygge et
portativt Orkester med Ballustrade af Træ, hvilket kan opsæt-
tes i parallel Linie med Orgelet og atter nedtages. Kirkens for-
bedrede Orgel, dens buelige Organist Hr. Hartmann og for

nemmelig den Smag og sjældne Kunstfands, hvormed man kan vente disse Concerter levede af en af Hovedstadens mest aandrige og nidkjære Musikvenner, vor høitagtede Waage Petersen, saavelsom overhovedet den billige Tillid til Kjøbenhavns mange fortrinlige Dilettanters Velvillie og Interesse for Sagen lader haabe de bedste Frugter af dette Foretagende, der geraader Stifterne til Vre og vift i Tiden vil blive til betydelig Fordeel for Kirken.

Om det Poetiske i de bildende Kunster.

(Fortsættelse. See Nr. 4.)

Men hvorledes udtrykke ved Hjælp af Sproget denne Kunstner-Poesie? Er det mueligt ved Ord at udvikle den saaledes, at den bliver tydeliggjort for Forstanden? eller lader den sig fortolke ved en Definition? Jeg tvivler meget paa, at Sproget enten har eller nogensinde vil opnaae saadan Grad af Fuldkommenhed! Jean Paul siger i sin Vorschule der Aesthetik Ister Theil, über die Poesie überhaupt S. 1. Von Definitionen „Man kann eigentlich nichts real definieren, als eine Definition selber, und eine solche würde in diesem Falle so viel vom „Gegenstande als eine wahre lehren; das Wesen der dichterischen „Darstellung ist wie alles Leben nur durch eine zweite darzustellen; mit Farben kann man nicht das Licht abmahlen, das sie „selber entstehen lässt. Sogar Gleichnisse können oft mehr als „Wörterklärungen aussagen; z. B. Die Poesie ist die einzige „zweite Welt in der hiesigen . . . daher werden die Definitionen eben so viele seyn als ihrer Leser und Zuhörer.“ — Heri har Forfatteren, efter min Formening, fuldkommen Ret; Vi kunne f. Ex. ikke ved Ord meddele en Beskrivelse over et be-

fremt Menneſke, ſom vi derefter ville lære en Anden at kjende, ſaaledes, at han af den blotte Beſkrivelse kan finde ham blandt andre, naar ikke enten Begemets Ufuldkommenheder, eller andre ſærdeles udmærkede Afvigelfer fra Naturens almindelige Former ere os behjelpelige i at meddele Foreſtillingen derom ved Ord.

— Kan Maleren eller Billedhuggeren efter Beſkrivelsen frembringe et Portrait af en Perſon uden at have kjendt eller ſeet ham? *) Enhver vil viſtnok beſvare dette Spørgsmaal med Nej! Digteriff kan Kunſtneren efter Beſkrivelsen fremſtille ham; men et troe Billede af de ydre Former, og det Charakteriſtiſke i deres mangfoldige Afſverlinger, formaaer ingen Beſkrivelse med alle anvendte Kunſtige Forklaringer, at udvikle ſaaledes, at det virkelige Portrait derefter kan fremſtaa i Kunſtnerens Phantafie; dertil udfordres nødvendigt at ſee Gjenſtanden ſelv. — Men naar Kunſtneren eengang har nydt denne Beſtuelſe, ſaa kan den maagſke ſaaledes indprente ſig i hans Hukommelse, at han derefter uden Gjenſtandens videre Nærværelſe kan give et nogenlunde troe Billede af det Charakteriſtiſke i Formerne, og tillige give dem en maleriſk Skikkelse.

Denne Opfatten af Former og Charakterer er i Særdeleshed for Hiftoriemaleren af yderſte Vigtighed, og kan lede ham til det Poetiſke i hans Kunſt; derfor troer jeg at kunne kalde

*) Man fortæller, at en vis Borgemeſter i Hamborg engang fik Lyſt til at have ſin hele Familie afmalet, og i den Anledning ſendte Bud til en Maler; da denne kom, ſpurgte Hr. Borgemeſteren ham, om han kunde male hans hele Familie med ſamt hans Søn Jacob, der var i London, hvortil Maleren ſvarede, at naar han enten kunde ſaae denne Søn at ſee, eller et ligt Portrait af ham, ſaa kunde han nok anbringe ham blandt Familien; men at det uden dette Middel vilde være ham umuligt; derpaa gjentog Borgemeſteren ſaaledes: „Wenn Sie meinen Sohn Jacob nicht mahlen können, ſo nißt mir der ganze Kram nichts! relata refero.“

denne Gøne: malerist Talent, Indbildningskraft eller Phantasie. Men naar Sproget ikke engang formaaer at tydeliggjøre Forestillingen af de blotte ydre Former i en os bekjendt levende Skabning, som vi derved ville overdrage i en andens Phantasie, hvormeget mindre vil det da være stikket til at udvikle Begrebet om det Poetiske i de skønne Kunster, da dette er Sjælens indre og utolkelige Virkninger, som hos ethvert Individ af eiendommelig Aand, ogsaa fremtræder i ganske forskjellige Skikkelser, og som endstjøndt ingen Tunge kan udtale det, dog føles og nydes med Velbehag af Enhver, der har Sands for det Skønne. — Før skulde Milton have givet en saa fuldstændig og tydelig Beskrivelse om Lyset, at den Blinde ved at høre den deraf kunde fatte og begribe dets Egenskaber, førend nogen skal fremkomme og forklare hvad det Poetiske i et Kunstværk egentlig er. — Man kan vel sige hvad dertil kan bidrage, men ikke hvad der frembringer det; thi dette er Kunstnerens Eiendom, som han hverken kan modtage af Andre eller lære Andre. — Hvor det findes i et Kunstværk, vil det henrive Tilhøveren, og hvor det mangler, vil han forlade det uden Interesse.

Imidlertid beder jeg mine ærede Læsere at gjøre dem fuldkommen forvisede om, at jeg ved ovenstaaende Tanker aldeles ikke har villet fremstille den Parador, at ingen kunde bedømme et Kunstværk uden at have dyrket Kunsten som et særdeles Studium, eller at man behøvede at hente sine Følelser for sand Kunst fra Bibliothekerne; tvertimod er jeg af den Formeening at et virkeligt Kunstværk bør være fatteligt og forstaaeligt for ethvert dannet Menneske. Vor berømte Bygmester Parsbørff erklærede engang ved en vis Leilighed, at naar Kunsten ikke kundefattes og bedømmes af ethvert Menneske af sund Forstand og god Dannelse, saa havde den intet Værd i det borgerlige Samfund, og heri er jeg fuldkommen enig med denne vor udmærkede Kunstner.

Hvorfor høre vi saa ofte af dem, som betragte Malerier, det
 Udraab: Jeg forstaaer ikke at bedømme det! Formodentlig af
 den Aarsag, at de mange lærde Afhandlinger, der ere skrevne
 over Kunsten og Kunstværker, som de enten have læst eller idet-
 mindste hørt tale om, have gjort dem tvivlsraadige og forledet
 dem til at fornagte deres egen individuelle Følelse, formenende
 at enhver Anmærkning over Kunsten burde have et vist lærdt
 Anstrøg. — De, som egentlig gjøre Profession af at bedømme
 Kunsten, og arbejde paa at bringe den i et ordentligt System
 og derved faae den fremført under bestemte Regler, lase netop
 for meget derom, saa at, førend de have hentet al den Lærdom,
 som de ansee for nødvendig til at gjøre ret fuldkomne Anmærk-
 ninger, have de, saa at sige, tabt deres egen Følelse for Kunsten,
 og blive blot Organet af de Værker, de have læst. Heraf kan
 man udlede den skjæve Retning, som Kritikerne over Kunststud-
 ieringer ofte tage. Dersom Kunsten lod sig bringe under be-
 stemte Regler, da maatte vi som dermed ere saa vel forsynede,
 forlangt have overtruffet hine Grækeres Mesterværker, for
 hvilke vi endnu med Haagtelse maae bære os.

(Fortsattes).

Hirschholm og Omegn.

(Slutning).

For nu at nyde nogle skjønne Udsigter paa Bankerne omkring
 Hirschholm, spadserer man en liden Halvfjerdingvei igjennem
 Roehauge-Alleen (et lidet Buskads, gjenneffaaet af en
 Cassianer-Allee, som begynder ved Ridebanen og ender ved Ind-
 færselen til Kongstedstov) ud til den høie Valerødbanke
 og herfra tager man nu flere skjønne Prospector i Nieshu. Det

første, der møder Diet, er da Drefundet med Tycho's De
Hveen i Midten, der som en høi Steenklippe hæver sig over
Bandsladden. Hele den skaanste Kyst ligger synlig for os; især
med Rikke't seer man Landskrona tydeligt, samt det høie
Fingetaarn Kærnan ved Helsingborg, som ogsaa er synlig;
Fæstningen Kronborg rager som en Ræmpe frem af Bandet,
de omkring Helsingør stationerede Skibe sees ogsaa samt hele
Kysten lige derved; nærmere os ligger Gaarden Røkke Dahl
som er bleven bygget af en Geheimeraad Berkentin, og er en
udmærket smuk Landeiendom med mange flette Torbe, en skøn
Hauge og en nydelig lille Lystskov, med nogle herlige Udsigter
ud over Sundet. Denne Eiendom tilhørte i flere Aar General-
krigscommissair Astrup, men eies nu af Grosserer Wen-
ners. Dernæst seer man Sophienberg, som omhegnet med
Skov og Hauge kun er lidet synlig, lige frem med de røde
Dage imellem Træerne. Denne Eiendom var i fordums Dage
et Kongeligt Slot, som Sophie Magdalena lod opføre
omtrent paa samme Tid som Hirschholm, men siden 1799
privat Eiendom; Oberst Falkenskjold tilhørte det i mange
Aar. — Sophienberg Kirke er meget bekendt i Omegnen
for sit herlige Vand; den ligger foran i Skoven, er forfalden
men rinder dog endnu; i Sophie Magdalenas Tid maatte
der hver Dag hentes Vand til hende fra denne Kirke op til
Slottet i Hirschholm. Ved St. Hansdag er der sædvanlig
Dands og Musik ved Kirken i Sophienberg Skov. Man seer
ogsaa lidet til Kongsted herfra, hvis „Ensaligheder“
vor udsødelige Johannes Ewald saa skønt besang. Kroen
Amsterdam, paa Kongeveien imellem Hirschholm og Usserød
er ogsaa synlig, samt Landsbyen Usserød med Fabrikkerne som
ligge derved, over hvilke jeg maatte engang skal udkafe Ex-
seren et Malerie. Paa Valerød Marker seer man adskillige
gamle Ræmpehøie, men som nu Aar for Aar vorde ned-

pløiede. Valerødby er en snarset liden Landsby; den har god Tørvestjær i og omkring Byen. Fra Valerødbanke gaaer man nu nærmest ad Veien, som gaaer uden om Roehaugen og kommer da ind i Hirschholm ved den Ende, som vender ned imod Usserød; og veed man nu lidet Besked i Hirschholm, saa kan man gjøre sig en behagelig lille Tour om Byens Hauger og kommer da frem igjen ved Postgaardens Reifestald; bag om disse Hauger løber en Wei ned til en Bondegård der ligger strax ved Byen; i gamle Dage gik Kongeveien her, og den kaldes endnu „gamle Kongevei;“ her bag ved ligger Pidskebækken eller Galgebækken, hvor Misbødere offentlig blive afstraffede. Har man endnu een lille Times Tid tilovers, og er man ikke af de Menneſker, som naar de see Bordet dækket, og lugte en stegt Kylling, ikke ere til at bringe ud af Stuen, før Madlyſten er tilfredsſtillet og Middagsøvnen nydt, da gjøre man sig en Tour ud af Birkerødveien, og man vil paa denne Kant af Byen finde smukke Situationer. Kommer man ned imod den lille Bye Iſterød, da ſeer man Selsøe ſom ligger meget dybt, er temmelig ſtor og tildeels omhegnet af Skov og høie Banker. Fra denne Sø gaaer en Aae, der forſyner Fabrikkerne paa Usserød med Vand; i Søen ere herlige Gjedder og Aal; paa den anden Side af Aaen, lige ved Skoven Nebbehegn, ligger Nebbegaard, en ſmuk Landeiendom med gode Torder til og en ſjøn Hauge, ſom gaaer lige ned til Søen. Der gives intet Sted i Egnen der ligger ſaa romantiſk ſjönt ſom Nebbegaard; den tilhører nu Kammerherre Lillienſkjold. Paa en Banke imellem Iſterød og Ravnſnæſſe har man nogle herlige Udsigter. Vender man ſig imod Hirschholms Kanten, da ſeer man ud over Bugten ved Nivaae og øiner Sundet med de deri opſeilende Skibe, og Skoven ved Røgestrup; Frederiksborg Dyrehauge er ogſaa ſynlig herfra, ſamt Møllerne ved Usserød og Karleboe, med flere forſkjællige Landsbyer og

enkelte Gaarde; og vender man sig imod Birkerøds Kanten, da har man og fra denne Side skjønn Udsigter: Al etaaen i Birkerød samt enkelte Gaarde der; dog skjule Bankerne deromkring det meste af Byen, Eskemosegaard, som ligger paa Birkerøds Marker, samt Skoven som hører dertil, og som er bekjendt for de Jagter, der om Sommeren anstilles der efter de mange Heirer, som hjemløge denne Skov; saa seer man end videre: Høsterkjøb, en lille Landsby som ligger saa skjønt tæt under en Skov af samme Navn. Ravnshætte By ligger næsten lige under Banken, hvorfra man nyder disse Udsigter.

Har man nu overseet Alt dette, kan man rolig vende tilbage til Hirschholm igjen; da har man seet det skønneste og seerdydigste i Omegnen; man kan da der, hvis man føler Lyst dertil, styrke og vederkvæge sig til henimod Aftenen, og da sætte sig paa sin Vogn og vende tilbage til Hovedstaden, og har man nu ikke Lyst til at høre Kongeveien tilbage, da har man den smukke Strandvej, som atter vil skænke os mange skønne Prospekter og landlige Scener. Hvo, der har gjort en saadan Tour, vil vist ikke fortryde den, isald det er et Menneske, der har Følelse for det Landlige; han vil vist sige til sig selv ved Dagens Ende, „een saadan tilbragt Dag er skjønnere end ti inden for Hovedstadens qvalme Porte.

H. E. Martensen.

Trykfeil i No. 5.

Stykket „Hirschholm og Omegn“ bedes følgende Trykfeil rettede saaledes:

Paa 1ste Side, Linie 3 nedenfra staaer: ei læs i.

S. 35 L. 2 ovenfra staaer: Bildt læs Bildt.

S. 36 L. 7 ovenfra staaer: Dronningdommen læs Dronningens dammen.

S. 38 L. 6 ovenfra staaer: Byens læs Byens.

S. 40 L. 7 ovenfra staaer: Krøromsbuset læs Røromsbuset.

S. 40 L. 11 ovenfra staaer: holdes læs holdtes.

f. S. L. 13 nedenfra staaer: Veengrotte læs Steengrotte.

— — — nedenfra staaer: omgivet læs udsiret.

Kjøbenhavn.

Medigeret af H. E. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,

Studiistrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Gjerde Quartal.

Pøverbagen den 1ste Juli 1826.

Nr. 7.

D y r e h a u g e n

med alle sine Seeværdigheder afgiver i den saakaldte Rildetid, der er at betragte som en dansk Folkfest, altfor meget Stof til Conversation, til at vi i dette Blad aldeles kunne forbigaae den med Taushed. Saavel den skønne store Dyrehauge selv som Omegnen med de mange yndigt beliggende Bystæder og Aaberg: Bellevue, der fuldkomment svarer til sit Navn, Klampenborg, fra hvis Hauge man nyder den skønneste Udsigt over Bælsundet til de svenske Kyster, Fortunen, hvorfra man overseer hele den smilende Omegn, Grmelund med Usserparken i Nærheden, Søgersborg, og endelig, foruden de smaa Fiskerleier Skovshoved og Torbek og de lidet længer fraliggende skønne Byer Lyngbye med det dejlige Bystædt Sorgenfrie, Gjentofte og Drdrup, den herlige Skov Charlottenlund med sine vakre Promenader og store Telte, udgjøre vistnok en Omegn, som kun faa store Stæder kunne fremvise i den Grad som Kjøbenhavn. Velene til alle disse forskjellige Stæder vrime ogsaa, især i Rildetiden, saavel af

Gaaende som af Ridenbe og Kjørende, deels i elegante Equipager: Offenbachere, Berlinere, Wienervogne, Diabler, Karetter, store og smaae Holsteenſke Vogne, Kabricletter, Gigge, deels i Kildevogne og Kaffe-møller; (ſaaledes kaldes Bøndernes Beforsbringstøi) den ſtore Landauer ikke at forglemme, der nu hver Eſtermiddag gaaer fra Hovedſtaden til Dyrehaugen og hver Aften tilbage igjen. Ogſaa vore tre Dampſkibe Caledonia, Vilhelmine og Sylland foretage i denne Dyrehaugstid nogle Gange hver Uge Eykſtoure til Bellevue. Diſſe Eykſtoure til Søes vilbe uden tvivl vinde i Yndest og Credit hos Publikum, da man ved denne Reife-maade er befriet fra den, ifær i en ſaa tør Sommer ſom den nærværende, ſaa høit ubehagelige Støv, derſom der var ſørgt lidt mere for Paſſagerernes Bequemmelighed og hurtige Befordring; men ſaaledes ſom Indretningen nu for Tiden er, ligne de, ifær om Søndagene, mere Transporter af Slaver eller Dvæg end Eykſtoure. Efterat være ankommen paa Toldboden maa man ofte vente henimod en Time, inden alle Paſſagererne ere blevene ſatte ombord. Reiſen gaaer derpaa for ſig, og med et Antal, der ſtundom ſkal overſtige 400 Menneſker, er det ikke at undre over, at Skibet, ifær naar Vinden tillige ei er den gunſtigſte, gaaer Sneglegang; ikke at tale om, at Enhver, der ikke vil trænge ſig igjennem den ſammenſtubede Maſſe, maa ſtaaæ ligesom ſtagroet til den Plet, hvorpaa han, ſaa at ſige, er naglet. Er man nu endelig ankommen til Nyſten udenfor Bellevue, da medgaaer atter en halv Time inden alle Paſſagererne blive ſatte i Land — kort den hele Tour, inden man er kommen til ſin Beſtemmelse, der i Almindelighed antages at være Dyrehaugen, udfordrer ikke ſjældn tre Timer, hvilket, ifær naar man om Søndag Eſtermiddag forſt tiltræder Reiſen Kl. 5½, viſtnok ſynes at være vel længe, og det var derfor høiligen at ønske, deels at Billetternes Antal til diſſe Tour blev noget formindſket, deels at Landsætningen fra Skibet og

Befordringen til Gamme blev foretaget med større Hurtighed, hvilket ikke synes at være udførligt, naar begge Siderne af Elibet vare tilgængelige, istedetfor at nu kun den ene bruges. Blandt Seeværdighederne i Dyrehaugen fortjener Brødrene Foureaur's Liniebåndser- og Kunstriderselskab især at bemærkes. Dette Selskab, der, blandt andre, bestaaer af trende Brødre Foureaur, Madame Foureaur sen., Md. Baptiste Foureaur, Demoiselle Josephine Foureaur, og Dhrr. Jean, Lamand, samt Bajazzo Mancini, fører henimod 40 Heste med sig, og udmærker sig ligesaa meget ved den overordentlige Færdighed, Gratie og Retshed, hvormed de udfører deres Kunststykker, som ved et særdeles smagfuldt og decent Costume. Foruden dette Selskab, hvis Forestillinger, der gives til billige Priser i Forhold til Selskabets Størrelse, steds ere meget besøgte, ere endvidere iaar følgende Seeværdigheder: 2) Det saakaldte Underbarn i Europa, der er en Datter af Adam Schreier i Manheim og i en Alder af 16 Aar kun har opnaaet en Høide af 20 Tommer, og veier ikke mere end 8 Pund. Hun taler Tydsk og libet Fransk. Hendes Aandsdannelse udvikler sig langsomt, og er noget under et sædvanligt Barns; hun er i denne Henseende at sammenligne med et Barn paa et Aar, dog modtager hendes Døbeseddel dette. Hun har castaniebrunt Haar, og mærkværdigt derved er, at det efter en sædvanlig Børnesygdom faldt af, men er nu voret meget langt i Forhold til hendes Størrelse. Barnet udfører forskjellige Arbejder med Smidighed. Til Forundring er det, at hun hæver Gjenstande af 50 Pund, og altsaa sexdobbel mere end hendes egen Tyngde. I Paris har hun, ved Anviisning af Frangoni, paa en meget liden Hest udført Ridekunster og Pantomimer. Hendes Forældre have den sædvanlige Høide af 5 til 5½ Fod, og det er at bemærke, at hendes Moder afværende Lyngang har født et Barn af sæd-

vanlig Størrelse, og dernæst et af mindre; de andre ere døde. Den i Live blevene og her til Skue fremstillede Pige var ved sin Fødsel kun sex Tommer stor, og vejede kun et og et halvt Pund. Man viser endnu hendes første Klæder, og de, som hun nu bærer, ere mindre end de til et ellers nyfødt Barn.

Dette Barn, der er taget i Dieslyn af Europas berømteste Læger er vistnok en høist sjelden Naturmærkværdighed, hvortil vel neppe nogenfinde er leet Mage. For nogle Aar siden var der en skion qvindelig Dværg i Dyrehaugen. 3) Mechanikus Heil fra Wien, der viser pphviske, optiske og mekaniske Kunststykker. Blandt Andet foregiver han at skjære Hovedet af et levende Menneske og påsætte det igjen. Lillige foreviser han Phantasmagorier og Skjaggespil. 4) Jantje, kaldet le Jongleur fra Amsterdam, foreviser ligeledes deslige Kunster, dog mest Behændigheds Kunststykker. Han har forhen besøgt Dyrehaugen. 5) Jean Henry Rock, Tambourmajor, bekjendt fra sit Ophold her for to Aar siden. 6) Fischer, fra Breslau, foreviser en stor Samling af Panoramer og Dioramer. For Liebhabere forevises ogsaa colossale Stude og Scen. Til de bekjendte Dyrehaugsskiet henhøre foruden Mester Sakel og den gamle Sanger med sit: „Es ist der Doctor da!“ ogsaa en Søde, der temmelig skuffende og paa en ret underholdende Maade forstaaer at efterligne alle Slags Fuglestemmer.

Fra igaar af har Publikum erholdt en behagelig og billig Befordring til Dyrehaugen, da den (forhen i No. 4 af dette Blad omtalte) magelige og bekvemme Candaueer for Fremtiden, saalange Rildetiden varer, afgaaer hver Søndedags Eftermiddag Kl. 3. herfra Staden til Charlottenlund, Bellevue og Skovløberhuset i Dyrehaugen og om Aftenen Kl. 10 samme Vei tilbage, imod 3 Mk. og 8 Sk. inden i og 2 Mk. 8 Sk. for Pladsen uden paa Bognen. Hver Sandag afgaaer den om Morgenens Kl. 8 til Charlottenlund og efter et kort Ophold tilbage og om

Eftermiddagen Kl. 3 igjen til Dyrehaugen; samt om Aftenen Kl. 10 tilbage ad samme Vej, imod 4 Mk. for hver Plads i Vognen, og 3 Mk. udenpaa samme. 3 August Maaned vil den derimod igjen foretage sin forrige Route til Lyngby.

I n d i a n e r e n

Mooty Madua Samme fra Madras.

Hr. H. Ruhn, Bestyreren af Moerskabs-Theatret paa Vesterbro, der anvender Alt for at gjøre sine Forestillinger saa interessante som muligt, og som derfor ogsaa i en lang Række af Aar har vidst at erhverve og vedligeholde det Kjøbenhavnske Publikums Tilfredshed og Bisald, har forenet sig med den over hele Europa berømte indianiske Kunstner Mooty Samme, der i de betydeligste Hovedstæder har vundet et udeelt Bisald, til nogle Forestillinger, af hvilke den første fandt Sted i Torsdags den 29de Juni. Denne Kunstner fortjener ubestrikt mere end nogen Anden at kaldes eneste i sit Slags og har endnu bragt det til større Fuldkommenhed end hans, i Italien levende ældre Brøder, der ogsaa for 8 Aar siden viiste sig her i Staden. Hans Kunststykker udvise, hvorvidt et Menneske ved utrættelig Flid, Taalmodighed og Øvelse kan bringe det i Behændighed, Styrke og Smidighed, og de maa næsten synes utrolige for dem, der ikke selv have seet samme. Endeel af hans Kunststykker ere Ballanceer-Kunster, i hvilke hans overordentlige Færdighed virkelig er forbausende. Saaledes sætter han f. Ex. et Blomstertæge, paa hvis Øvrste 10 à 12 Kanarifugle ere anbragte, paa sin Pande og med et Pustet, dog forskjelligt fra vore, som

han har i Munden, nedstøder han efterhaanden alle Fuglene. Til hans beundringsværdigste Behændigheds Kunster hører den saakaldte Kniv-Ildregn; han ved nemlig at kaste et Antal af store, brede og meget blanke Knive saaledes i Luften efter hverandre, at de glimte næsten som en Ildregn, og stedse griber han dem dog med Hænderne, saa at ikke en falder til Jorden. Som et imponant Exempel paa en maafee mageløs Kraft og Ubhol- denhed kan anføres den Maade, hvorpaa han balancerer en stor Kanonfugle paa Skuldbrene, Armene, Albuerne, Ryggen og end- ligst den fra det ene Sted til det andet, uden at berøre den med Hænderne. Han kaster den nemlig først med Fodderne høit i Veiret og fanger den derpaa paa sin høire Arm, hvorfra han ved et Stød med Armen kaster den om paa Ryggen og derfra igjen paa samme Maade paa Albuen og saaledes fremde- les. Ved at svinge med tvende store og tykke Snore, som han tilfældigt holder i Munden, efterligner han paa en fluffende og frappant Maade en Veirmøllers Fingers Gang og Bevægelser. Under hans Ophold i Dresden meddelte den udmærkede Kunstfjen- der Hofraad Böttiger en udførlig Artikel om ham i Abendzei- tung, hvorefter vi maafe i et følgende Nr., efter at have bibaaet nogle flere Forestillinger, skulle levere en Oversættelse med egne Anmærkninger, da det ingen Tvivl er underkastet, at denne In- dianer i høi Grad vil tilbringe sig Publikums Opmærksomhed. Hos Hr. Kunsthandler Graneli paa Østergade kan hans og Broderens Portraiter i Steentryk erholdes tilkjøbs.

K u n s t.

I.

Den unge Kunstner, Hr. Bendixen, Elev af det Konge- lige Kunstakademie, har i denne Tid lithographeret en Kristus —

Figur, tegnet af Hr. Professor S. E. Rumb. Paa et Pergament, som den har i Haanden, læses den Indskrift: Ego sum via, veritas, vita. Dette Kunstprodukt kan have dobbelt Interesse for dem, der kjende den Udbildning af Thorwaldsens Christus, som for nogle Aar siden fulgte ved Tübinger-Kunstblatt, skulde det førstnævnte end ikke vinde ved denne Sammenligning. Det faaes i Stadens Kunsthandler for 1 Rddlr. samt hos Udgiveren ved Holmens Canal 263.

II.

Gaaet i Paris som i Berlin har man allerede i enbeet Aar haft Udbildninger af de der brugelige Theater-Costumer. Aar har Hr. Skuespiller C. Bruun begyndt at udgive en lignende Samling af danske Theater-Costumer. Hans Plan er at levere et Antal af de kunstrigtigste og smukkeste af de Costumer, der ere anskaffede til vore originale danske Stykker, der opføres paa det Kongelige Theater, og dog uden at forbinde sig dertil, søge tillige at give Figurerne nogen Lighed med de fremstillede Personer. De udkomne fire Blade forestille 1) Hr. Nielsen som Kong Svend Estrithsøn i Sörgespillet Jura; 2) Md. Werfshall som Floribella, i Syngeespillet af samme Navn; 3) Hr. Instructeur Frydendahl som Holbergs Jacob von Thynboe; 4) Hr. Enholm som den pavelige Nuntius Leo i Sörgespillet Hildegard von Hohenheim eller Kirkenes Band. Det femte, der vil udkomme i denne Maaned, skal forestille vor agtede Kunstnerinde Md. Andersen som Jura og det sjette afbøde Skuespilleren P. Foersom i Grev Geerts Costume i Sörgespillet Niels Ebberesen. Det tredie Blad, der forestiller vor store Skuespiller Frydendahl i en af hans Mesterroller, er fortrinligt lykket den unge Kunstner; især er Stillingen ligesaa karakteristisk som rigtig. Det er hans Hensigt med dette Arbejde, der ikke er at betragte som noget Kunstværk, at minde den dramatiske Kunst

Yndere om en eller anden behagelig Kunstnydelse, og den Flid og Nøiagtighed, hvormed det udføres, fortjener al Anbefaling. I Henseende til Valget, vilde det maaskee være at ønske, at Hr. Bruun til de følgende Blade tog Costumer af vor Dehleschlagers ægte nationale Nøsterværker, da disse tillige kunne have Interesse for Udlandet, hvilket ikke er Tilfældet med de hidindtil valgte Stykker, ligesom det ogsaa vilde være behageligt saavel for Publikum som for de fremstillede Skuespillere, om der i Valget tillige blev taget noget Hensyn til de Roller, der kunde ansees at høre til Enhvers fortrinligste. Man tegner sig for denne Samling hos Hr. Bruun selv paa St. Anneplads No. 63 3die Sal og hos Stadens Kunsthandlere.

L i t e r a t u r.

Alf det interessante Tidskrift: Nyt Bibliotek for Møderflabelæsning, udgivet af Hr. J. Riise er nu Andet Bind fluttet med det i disse Dage udkomne 6te Hæfte, der indeholder en underholdende Schweizerfortælling i 40 Afsnit af Ischocke, kaldet, Flygtningen i Jura. For dette Tidskrift tegner man sig hos Udgiveren i Pederhøjtsfeldtstrædet No. 99 og 100 og paa Byens Boglader.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiefrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Sjette Quartal.

Onsdagen den 5te Juli 1826.

Nr. 8.

M o s a i k.

I denne Tid opholde to Tyrolere og to Tyrolerinder, der gaae klædte i deres høist eiendommelige Nationaldragt, sig her i Staden. De have ikke allene, efter Indbydelse, sunget deres kjønne Nationalmelodier i de fleste af Hovedstadens Klubber og i endeel, i den Anledning foranstaltede, private Selskaber, men have ogsaa i forrige Maaned nydt den sjældne Gæst at lade sig høre for hendes Majestæt Dronningen og de Kongelige Prindsesser, hvis høie Bifald og Tilfredshed de, efter Forlydende, skulle have været saa lykkelige at forskaffe sig. De agte, som man hører, endnu kun at opholde sig her en kort Tid og derpaa at fortsætte deres Reise. I Hamburg er der udkommet et Steentryk, der forestiller dem alle fire i en passende Gruppe.

Om det Poetiske i de bildende Kunster.

(Fortsættelse).

Efter foregaaende Betragtninger over det Poetiske i de skjønnede Kunster, i Følge hvilke jeg anseer det for umuligt gennem Sproget at give nogen bestemt Definition af hvad denne Slags Poesie egentlig er, vil jeg nu her opstille nogle Exempler saavel af Digte som Malerkunsten, for om muligt derved at oversføre mine Læsere til min Anskuelse, og derefter overlade til Enhver at undersøge, hvorvidt man vil finde den rigtig eller ikke, og det vil særdeles glæde mig, om disse mine kun løst henkastede Tanker kunde finde nogen Interesse hos det kunstelskende Publikum, og være nyttige til nærmere Overveielse for de unge Kunstnere.

Menneskets Evne ved en paa bestemte Regler grundet artikulæret Lyd, at kunne gjøre Sjælens indre Følelser fattelige for sine Medmennesker, og meddele dem disse ved Talen, er i og for sig selv en Art Poesie, som udvikles gradviis, og holder bestandigt Skridt med Culturen. Hos det udannede, raar og vilde Menneske ere Sjælens Følelser meget indskrænkede, og paa samme lave Trin staaer ogsaa hans Sprog; han har selv faa Ideer, og udtolker eller udtaler dem endnu flettere; ved Culturens velgjørende Indflydelse forandrer det hele Væsende i Mennesket sig efterhaanden og fremstaaer omsider i dets forskjønnede Skikkelse; Ideerne mangfoldiggjøres, Udtrykkene for Sjælens Functioner formeres, og Sproget fremstaaer nu som Organet for Phantasieens utallige nye udfolbede Ideer; — da fremstaaer Taleren, og henrykker os ved den skjønnede Harmonie, hvormed han forstaaer at udtrykke sit indre Seg; da fremstaaer Digteren og hæver sig paa Phantasieens Vinger høit op i Værdernes Regioner; da fremstaaer endelig Kunstneren, veiledet af en digterisk Vånd, og skjenker det dannede Menneske en skøn Nydelse!

Ved at fremstille Exempler, saavel af Oldtidens som Nutidens Digtere og Kunstnere, ville i det mindste mange digteriske Scener vise sig tydeligt; thi medens Philosopherne kun opvarte deres Læsere med tør og ofte ufordøielig Spise, frembyde Digterne dem den behageligste Himmel-Føde, som giver Sjelen nyt Liv og Munterhed; medens hine føre os i mørke og skumle Af- troge, hvor man af lutter philosophiske Lys hverken kan see Sol eller Maane, ledsage disse os til de yndigste og behageligste Egne, hvor en let viftende Zephyr ligesom fører os bort fra alle Hverdagslivets tunge Byrder og Besværligheder, og midt ind i Phantasieens skønne Elysium.

Homerus, denne Oldtidens store Digter, hvor levende afmaler han os Livets daglige Gysler hos det Folk han beskriver! hvilken uudtømmelig Kilde for maleriske Fremstillinger, fra Hyrden til Helten Ulysses! Hvor mangfoldige ere ikke de skønne Scener i Italien, hvor Gudernes Indvirkning i Menneskelivet ved hans digteriske Vendinger faae saa megen Indflydelse paa hans Heltes store Bedrifter.

Saaledes ere Dvidii Forvandlinger ogsaa fulde af skønne digteriske Fremstillinger, hvoraf jeg kun vil berøre een, nemlig Phaetons Fald; med hvilken dyb digterisk Aand er Phæbi Søns Skjebne ikke afmalet; men hvorledes vil Maleren give os et Billede af den nydelige digteriske Vending, hvor Solens vældige Heste, følende deres Vedsagers Afmagt, tumle sig vildt omkring og forlade Lysets bestemte Bane, nærme sig voldsomt den arme Jord, og forbrænde de stakkels Ethioper saaledes, at de endnu den Dag i Dag bære Kullets Farve paa deres Hud; hvorledes endelig Jupiter (eller Naturens høiere Kræfter) fra Olympen stuer denne rædsomme Tildragelse, og iilsom ved sine Jordens- filer gjør Ende paa denne sørgelige Catastrophe. — Er Forbilledet af denne hyperlige Scene givet Dvidius i den græske og romerske Mytthe, eller har hans digteriske Aand uddraget det af

en simpel profaisk Tradition om Phaetons uheldige Skjæbne? Selv vor nordiske Mythe har i Eddaerne bevaret os mange skønne poetiske Billeder af Naturens modstridende Kræfter, og Hr. Professor Finn Magnussen har virkelig gjort sig fortjent ved at samle og ordne dem i sin danske Oversættelse.

(Fortsættes).

L i t e r a t u r.

For omtrent 14 Dage siden meddeltes i Bladet „Dagen“ en Fortegnelse over de af Walter Scotts Værker, der haves oversatte paa Dansk. Da Fortegnelsen ikke var aldeles fuldstændig, tillader man sig her at udfylde det Manglende.

1) Røde Robin. Oversat af C. J. Boye, 2 Dele, 1821. Paa den Gyldenbalske Boghandels Forlag.

2) Midlothians Hjerte, eller Fængslet i Edinburgh. Oversat af C. J. Boye, 4 Dele, 1822. Paa samme Forlag.

3) Svanhoe. Oversat fra Engelsk ved C. J. Boye, 3 Dele, 1822. Paa samme Forlag.

4) Bruden fra Lammermoor. Oversat fra Engelsk ved C. J. Boye, 2 Dele. 1823. Paa samme Forlag.

5) Kenilworth. Oversat af J. C. Lange. I. 1822. II. 1824. III. 1825. IV. Oversat ved H. F. Helleesen. 1825. Med Forerindring af J. C. Lange. Paa C. Steens Forlag.

- 6) *Sun Mannering eller Stjernethveren*. Oversat fra Engelsk ved C. W. Hviding. 3 Dele 1823. Paa den Gyldenbalske Bogh. Forlag.
- 7) *Lord Rigels Hændelser*. Oversat af Fr. Schneider. 3 Dele. 1823. Paa den beekenske Boghandels Forlag.
- 8) *Redgauntlet, eller den blodige Håndsk.* En Fortælling fra det attenende Aarhundrede. Oversat frit og med Forfortninger, af Fr. Schneider. I. 1824. 2den og 3die Deel. 1824. Paa samme Forlag.
- 9) *Oldgrandfæren*. Oversat fra Engelsk ved C. W. Hviding. 3 Dele. 1824. Paa den Gyldenbalske Bogh. Forlag.
- 10) *Marmion, eller Slaget paa Flodden Fjeld*. En Ridderhistorie. Frit oversat af Luise Augusta Welfel. 2 Dele. 1824. Trykt hos og forlagt af J. H. Schulz.
- 11) *Harald, den Uforfærdede*. En Digtning. Frit oversat af Fr. Schaldemose. 1825. Forlagt af P. C. Steen. 68 S.
- 12) *Den sorte Dværg, et flotst Folkesagn*. Oversat af Fr. Schaldemose. 1825. 212 S. Paa den Gyldenbalske Bogh. Forlag.
- 13) *Den gamle Gravmand*. Oversat fra Engelsk ved C. J. Boye. I. 1824. II. 1825. Paa samme Forlag.
- 14) *En Fortælling om Montrose*. Oversat fra Engelsk ved C. J. Boye. 2 Dele. 1825. Paa samme Forlag.
- 15) *Harpespillerinden Annot Lyle*. En Fortælling efter Walter Scott. Oversat efter en Forfortning af a Legend of Montrose ved P. Thortsen. Paa Boghandler P. L. Schovelins Forlag. 1825.
- 16) *Ridder Peveril paa Høien*. 4 Dele. 1825.

De to første Dele ere oversatte ved E. Flamanb. De to sidste ved P. S. Petersen. Paa den beekenske Bogh. Forlag.

17) Abbeden; oversat af A. Rasmussen; paa Beekens Forlag, 3 Dele. 1822.

18) Klosteret; oversat af A. Rasmussen; paa samme Forlag. 3 Dele. 1823.

19) Quintin Durward; oversat af A. Rasmussen. 3 Dele 1824 og 25 paa samme Forlag.

20) Fortællinger om Korsridderne, 1ste Deel: de Forlovede; oversat paa samme Forlag af A. Rasmussen. Anden og Tredie Deel, der ere under Pressen, ventes at udkomme i næste Maaned.

21) St. Ronans Brønd, 3 Dele paa samme Forlag 1826.

22) Halidon Hill, dramatisk Digtning, oversat af Professor Rahbek; paa samme Forlag.

23) Bawerlen; oversat af A. P. Liunge; 3 Dele paa den Gyldeendalske Boghandels Forlag.

24) Napoleon Buonapartes Biographie 5 Dele. Af dette Værk er bebudet tvende Oversættelser, af Capitain Nyegaard og Copiist A. P. Liunge. Den første paa Boghandler Steens Forlag.

25) Woodstock. En Oversættelse af denne Walter Scotts nyeste Roman agter Hr. A. Rasmussen paa eget Forlag at udgive.

26) Søerøveren. Af denne Roman have kun nogle af vore offentlige Blade leveret Brudstykker.

Af de under Walter Scotts Navn udkomne, men siden for uægte erkjendte, Romaner har Capitain Schneider paa Bee-

kens Forlag leveret en Oversættelse af Slottet Pontefract i 3 Dele, og af Walladmor er et Brudstykke meddeelt i Bladet Desian.

Snurrig Gravskrift.

I Mariakirken i Lübeck sees en Liigsteen over den salige Borge-
mester Hans Kerfering, der havde meget skjæve Been. Ved Fo-
den af Krucifixet seer han tilligemed nogle Lam op til Frelse-
seren, og derunder staaer følgende Epitaphium:

„Hier unten liegt Hans Kerfering,
Der schew up sienen Goeten gieng.
O Herr, mach em de Schindken liek
Und help em in Dien Himmelriek!
Du nimmst Dir ja de Lämmer an,
So lat den Bock doch och mit gan!

Charakteristisk Liigbegængelse.

I sit nyeste Skrift „Gelasius“ lader v. Maltiz Aaret 1825 bæres
til Graven paa følgende Maade: „Syv døtte og syv omvendte
Tøder bære Kisten, hvorpaa en ny udstoppet Pavehue, en Rave-
hale og en blank Barnepidst ere henlagte. I Liigfølget sees,
blandt andre, Tidsaanden som fastreter Mops med tilstudsede
Øren og indtrykket Snude. Den lider af Obstructioner og af
den engelske Syge. Den almindelige Velstand hopper efter i
laante Silkeklæder uden Skjorte, og Glæden er en sulten Linie-

dandsferinde, der flaaer Ballene, fordi hendes Ryg eller opvortes med Knut.

T a n k e s p a a n.

Boileau kalder den franske Linie:

„Le crime fait la honte et non pas l'échafaud.”

une espece de Galimathias: Formodentlig har Tertulians Tanke: Martyrem facit causa, non poena foreskrevet Digteren.

A n m æ r k n i n g.

Med dette Nr. følge Abtetteringerne til de ærede Abbonnenter for indeværende Quartal.

B e k j e n d t g i ø r e l s e.

De, der maatte ønske at holde „Conversationsbladet”, der to Gange om Ugen, Onsdag og Lørdag, hver Gang $\frac{1}{2}$ Ark, tilbringes Subskribenterne for 9 Ark. S. og L. quartaliter, behøve at tegne sig hos Forlæggeren, J. E. Elmquist i Studsiirædet Nr. 66 1ste Sal hvor tillige med Fornøielse modtages Bidrag, overensstemmende med Bladets Plan, der bedes ham tilsendte under Udskrift: „Til Redaktøren af Conversationsbladet.” De hidtil udkomne Nummere af anden Hargang kunne alle erholdes; Bladets første Hargang er udsolgt.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,

Studiisrædet No. 66.]

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Fjerde Quartal.

København den 8de Juli 1826.

Nr. 9.

Carl Maria von Weber,

Kongelig sachsisk Capelmester og Musikdirecteur for den tydske Opera i Dresden, er født den 18de Decbr. 1786 i Eutin, i det Holsteenske, og nød den omhyggeligste Opdragelse med særdeles Forskærlighed for de skønne Kunster, især fordi hans Fader spillede udmærket paa Violin. Den stille, indskrænkede Levemaade, hvori hans Familie levede, den bestandige Omgang med vorne, dannede Mennesker og hans Forældres næsten angstelige Forsigtighed i at beskytte ham imod forvildende Ungdomsselskab, lærte ham tidligt at leve mere i sig selv, og i Phantasiernes Verden at søge Sysselsættelse og Lykke. Han deelte sin Ungdoms Fritid mellem Musik og Malerie. I forskjellige Grene af den sidste forsøgte han sig helbigt, malede i Olie, Miniatur, Pastel og førte tillige Radeernaalen. Dog indslumrede snart Lysten til denne Syssel, og Tonekunsten fortrængte, ham selv ubevidst, snart aldeles sin Søster. Eiendommelig Tilbøielighed bestemte hans Fader til, undertiden at afværte med sit Opholdssted; hermed var den Altleilighed forbunden ogsaa at vælge Lærere. Dog erstattedes dette desto virksommere hos denne ener-

giste Mand ved Vækkelsen af egen Kraft og den Nødvendighed at se af egen Eftertanke og Flid. Han lagde den bedste Grund til en kraftig, tydelig og karakterfuld Spillemaade paa Claveer og lige Uddannelse af begge Hænder, hos den retskafne, strænge og ivrige Heuschkel i Pildburghausen (1796). To mere Webers Fader iagttog Udviklingen af et stort Talent hos sin Søn, desto hjærligere sørgede han for hans videre Udvikling og Opdragelse. Derfor bragte han ham og for nogen Tid til Michael Haydn i Salzburg. Dog stod denne alvorlige Mand alt for langt borte fra Barnet, som kun lærte lidet og med stor Anstrængelse af ham. I Aaret 1798 lod Webers Fader til hans Opmuntring trykke nogle Musikalier af ham, hans første trykte Værk, som blev venstabeligen anmeldt af den musikalske Tidende. Ved Slutningen af Aaret 1798 kom Weber til München og erholdt Underviisning i Sang af Singsmester Baleff og i Composition af den nuværende Hoforganist Kalcher. Den sidste klare, gradviis fremskridende, omhyggelige Underviisning, skulder han for Størstedelen den færdige Brug af og Herredømmet over Kunstmidlerne, fornemmeligt med Hensyn paa den rene flirstemmige Sats, der maa blive Tonebigteren ligesaa naturlig til Udtrykket af hans Ideer, som Stavelsemaal og Grammatik er Digteren. Weber udarbejdede sine Studier med utrættet Flid. Dengang begyndte og hans Forkjærlighed for det Dramatiske bestemt at yttre sig; han skrev under sin Lærers Hinde en Opera: *Die Macht der Liebe und des Weins* (Kjærlighedens og Vinens Magt); derhos ogsaa en Messe og adskillige andre Musikstykker, som siden alle bleve et Rov for Luerne. Kort derpaa faldt den levende, ungdommelige Mand paa den Idee at ville overgaae det af Geneselder i München opfundne Steentryk; og han troede endeligt, at have gjort samme Opfindelse, forsynet med et endnu henfigtsmæssigere Instrument. Beslutningen, at drive denne Sag i det Store, bevægede ham saavel som hans Fader til at begive sig til Freiberg i Sachsen, hvor alt Material syntes dem beqvemest for Haanden. Men det Bidtøstige, Mechaniske og Landsbrægende i denne Forretning bragte ham snart til igjen at opgive

den og med fordoblet Lyft tage fat paa Compositionen. Han componerede som 14aarig Dreng den af Ridder v. Steinsberg digtede Opera: Das Waldmädchen (Skovpigen), som ogsaa blev givet i Nov. 1800 og udbredede sig med stort Bifald til Wien, Prag, Petersburg og overhovedet videre end Kunstneren siden ønskede, da han ansaae den som et høist umodent, kun maaſte ei ganske opfindelsesløst, Produkt, og havde ſkrevet den anden Act i 10 Dage. Det ſidſte var een af de uhykkelige Følger af hine, paa et ungt Gemyt ſaa levende virkende, vidunderlige Anekdoter af meget høitagtede Meſteres Lernet, hvilte Talentet ſaa ibrigt ſtræber efter. Paa ſamme Maade vakte en Artikel i den muſikaliſke Tidende den Idee hos den unge Componiſt at ſkrive paa en ganske nye Maade og igjen bringe de ældre forglemte Inſtrumenter i Anvendelſe. Overeensſtemmende med denne nye Plan ſkrev han, da han dengang var reist i Familieanliggender til Salzburg, Operaen: Peter Schmoil und ſeine Nachbarn (Peter S. og hans Naboer) 1801, ſom bevægede hans gamle, ved meget Nytt i denne Composition høiſt fornøiede Lærer, Michael Haydn, til det ſkjønne Vidneſkæb, ſom findes aſtrykt i Artiklen om denne Tonekunſtner i Werbers Tonekunſtnerlexicon. Denne Opera blev, ſom naturligt, opført i Augsburg, uden ſyn-derligt Bifald. Duverturen dertil har Componiſten ſiden laſet ſtaaе uomarbejdet. I Aaret 1802 gjorde han tilligemed ſin Fader en muſikaliſk Reife til Leipzig, Hamburg og Holſteen, hvor han med den ſtørſte Iver ſamlede og ſtuderede theoretiſke Bøger over Muſiken; men, bevæget ved mangfoldig Triol til at udforſke Harmonien i dens Grund, dannede han ſig et eget muſikaliſt System, hvori han optog og benyttede de gamle Meſteres herlige Regler, bekræftede ved egen Eſtertante. — Kort derpaa blev han ført ind i Wiens Muſikverden og traadte førſtegang alene i denne Verden. Her lærte han blandt andre ſtore Mænd ſ. Ex. den uforglemmelige Fader Haydn, ogſaa at kjende den originale Abbed Vogler, ſom med den Kjærlighed, der er hver virkelig ſtor Mand egen, ſom Unglingens alvorligmeente Stræben glæde imøde og aabnede ham ſin Kundſkabs Skat med den reneſte

Hengivenhed. Paa denne, lig mange andre mærkbarede Mennesker, ofte miskjendte Mesters Raad, opgav Weber, dengang ei uden tung Overvindelse, Udarbejdelsen af større Musikstykker, og opoffrede næsten to Aar paa det flittigste og meest utrættede Studium af store Mesters mest forskjelligartede Værker, hvilke han, i Fælledsskab med sin Lærer, nøie undersøgte med Hensyn til deres Bygning, Ideeudførelsen og Benyttelsen af de givne Kunstmidler, og søgte ved egne Studier at oplyse og tilegne sig dem. Offentligt udkom i denne Tid kun et Par Smaaværker, Variationer og et Claveerudtog af den vogleriske Opera Somari. Et Kald som Musikkdirecteur til Breslau aabnede ham en nye Mark til Kundskab om Effecterne; han dannede her et nyt Chor og Orkester, omarbejdede mange tidligere Producter og componerede for Storstedelen den af Professor Rhode digtede Opera Rübezahl. Dog hindrede mange Tjenesteforretninger ham meget i egne Arbejder. Destobedre kunde de med ibrig Begjerlighed indsfuede forskjelligartede Kunstprinciper udgjøre, og det ham Gienkommelige selvvirksomt uddannes. I Aaret 1806 drog den kunstelskende Hertug Eugen af Würtemberg ham til Karlsruhe i Schlesien. Her skrev han to Symphonier, adskillige Concerter og Harmonisthykker. Men, da Krigen forstyrrede det nydelige Theater og det fortrinlige Capel, tiltraadte han, under den Tids meget ugunstige Omstændigheder, en Kunstreise, hvorfra han dog snart begav sig til Hertug Eugen i Stuttgart, uden umiddelbar Kunsttjeneste. Her skrev han, opmuntret ved den fortreffelige Danzigs venstabelige Deeltagelse, sin bekjendte Opera *Silvana*, ny bearbejdet efter Sujettet af von Thiemers ældre *Waldbmädchen* (siden udgivet i Claveerudtog hos Schlesinger i Berlin), omarbejdede sin Cantate: der erste Ton (den første Tone) tilligemed nogle Ouverturer og Symphonier og skrev mange Claveersager. I Aaret 1810 opoffrede han sig paa nye til Kunsten aldeles og tiltraadte igjen en Kunstreise. Han gjennemreiste Tydskland i forskjellige Retninger, og den Kjærlighed, hvormed han i det Hele saae sine Frembringelser som udøvende og digtende Kunstner optagne, bevagede ham til at optønde al sin

Kraft og al den Williens Reenhed, som gjør Mennesket til sin Kunsts sande Præst. Hans Operaer bleve givne og hans Concerter besøgte i Frankfurt, München, Berlin &c. Han saae nu igjen Abbed Vogler, kort før hans Død, hysselsat med de ved herlige Håndgaver udmærkede Ynglinge Mayerbeers og Gänzbachers Dannelses. I Forening med disse nød Weber, selv mere moden og bedre istand til at prøve, endnu eengang Voglers dybe Erfaringer, skrev sin Opera *Abu Hassan* (Darmstadt 1810), og saae ham siden igjen i Wien, fuld af den venstabeligste Deeltagelse for sin Stræben. Fra 1813 til 1816 forestod han Operaens Direction i Prag, som han organiserede ganske nye; her componerede han ogsaa den store Cantate: *Kampf und Sieg* (Kamp og Seier), som siden blev givet med Virkning paa adskillige Steder. (I Claveerudtog hos Schlesinger i Berlin). Levende blot for sin Kunst og i den Overbeviisning, kun at være skabt for dens Befordring og Pleie, nedlagde han igjen denne Direction, da hans Viemeed der var opnaaet og alt hvad der kunde skee ved en Privatdirections indskrænkede Forhold var udrettet og kun behøvede en ærlig Bestyrer for at vedblive. Derpaa drog han igjen frit ud i Verden, roligt oppebiende den Virkekreds, som Skjebnen vilde tilføre ham. Mange og skjønne Tilbud kom ham snart imøde fra alle Sider. Indbydelsen til en tydsk Operaes Dannelses i Dresden kunde alene holde ham fast, og denne Forretning har han siden opoffret sin hele Virksomhed med fortjent Bifald. — Weber forenede store og glimrende Egenskaber i een Person; han er original og grundig Componist, stor udøvende Kunstner, klog og indsigtfuld Musikdirecteur og udmærket Theoretiker, som overalt er hjemme i den æsthetiske og grammatiske Deel af sin Kunst. Han besad en poetisk dannet Aand, der ei eensidigt dyrkede sin Kunst, men selvtænkende indsaae dens dybe Sammenhang med andre Kunster, fornemmeligt med Digtekunsten og med Menneskets høieste Fornødenheder og forstod at give sine Tanker Ord. Hermed forbandt Kunstneren i sit Udortes den selskabelige Dannelses største Tiinhed og Sikkerhed. Hans Compositioner, hvoraf der gives et stort Antal, tildeels udkomne i Skrift, bestaae af en

Mængde Instrumentalstykker, især beregnede for concerterende Instrumenter og meget øvede Spillere (Concerter, Harmoniststykker for Pianoforte, Clarinet, Fagot, Horn, Violoncel, Sonater, Variationer, Polonoiser og Dands etc.), adskillige ovenfor nævnte Operaer, f. Ex. *Silvana* og *Abu-Hassan*; videre Musikken til det fra det Franske bearbejdede Drama: *Makkabæerne* og til Wolfs *Preciosa*; ligeledes de forhen nævnte Cantater, af hvilke Cantaten: *Kamp* og *Seier* imponerer ved Størhed, Fylde, nye Ideer, saavelsom ved glimrende Bearbejdelse, og en til den kongel. sachsiske Prindsesses Formælingshøitid forfærdiget italiensk Cantate, adskillige skønne Concertarier, førstestemmige Sangstykker, Sange til Claveer (især den med saa stort Bifald udtagne Sangsamling: *Feier und Schwerdt* — *Ehra og Sværd* — hvori man overalt erkjender den poetiske Componist), en Messe til Kongen af Sachsens Navnedag, et stort Værk for Kirken, og den berømte Jubelouverture.

(Uddrag af Real-Encyclopædien.)

I Aaret 1822 foretog Weber en Reise til Kjøbenhavn hvor han i sin Concert paa det Kongelige Theater første Gang gav Overturen til sin Opera *Jægerbruden*, der i det følgende Aar gjorde en saa almindelig Opsigt, i næsten hele Europa, at den kan siges at have gjort Epoke i Musikken. I Aaret 1824 fuldbendte han en nye stor Opera *Euryanthe*, der ligeledes roses som et klassisk Værk, uden dog at have i det Hele gjort den Lykke som *Jægerbruden*. Hans nyeste Opera var *Oberon*, som han har componeret for det store Coventgarden Theater i London, og som førstegang opførtes i Mai d. A. med et overordentligt Bifald, under Componistens egen Direction. Det uvante Foraars Klima i London havde en farlig Indvirkning paa hans svage Constitution, og saa Dage efterat have nydt Triumphen for sin *Oberon*, der ansees for hans mest fuldbendte Værk, endte han sit hæderlige Liv ved en pludselig Døden 5te Juni, altsaa kun 39 Aar gammel. Han efterlader sig en ung Kone, en sødt Brandt og to smaa Børn. I London er allerede givet en Forestilling af *Jægerbruden* til deres Æbte, og det er ingen Tvivl underkastet at flere ville følge,

især i Tydskland. Den 25de blev hans Liig bisat i den catholske Kirke i Moorfields, ved hvilken Heilighed Mozarts Requiem blev opført. I Liigsfølget saaes de berømte Kunstnere Clementi, Cramer, Moscheles, Fürstenau, Bishop, Braham, Kemble samt et stort Antal af engelske Stormænd og af den store Alfødtes Landsmænd.

Om det Poetiske i de bildende Kunster.

(Fortsættelse).

Hos alle Aldtidens Folkeslag, som have efterladt os et historisk Minde om deres borgerlige Samfund, finde vi Myther, der, saa at sige, alle dreie sig om et og samme Centrum, og ere i det Hele Eendbilleder paa Naturkræfternes forskjellige Virkninger saavel i physiske som philosophiske Henseende. Jeg har ofte beklaget, at jeg ikke kan læse de indiske, persiske, ægyptiske, græske og romerske Mythers digteriske Billeder i Grundsprogene; men jeg maa tilstaae, at, saavidt jeg kjender til alle disse Gudelærer, findes deriblandt ingen, som have givet et saa skjønt Billede paa den evige, store Gud, som vore nordiske Forfædre ved deres Alfader; thi netop i dette Navn udtaler sig saa aldeles Begrebet om den eneste sande Gud. *) Disse gudelige Digtninger, om jeg saaledes tør kalde dem, var bestandig Gjenstanden for den æsthetiske Kunst; og kunde den menneskelige Phantasie vel have et skønnere Formaal, end det, at personificere Naturkræfterne ved hellige Symboler, og, saa at sige, levedegjøre dem i deres forskjellige Egenfæbers Billede! Davids Psalmer, som Digtninger, ere rene Skildringer af Naturen, indklædte i digterisk Dragt, og udpyntede med den skønne Phantasies pragtfulde Bårter. Vor herlige Digter Tullin siger

*) „Men ham dyrkede de nordiske Folk ikke“ — siger Hr. Biskop Tens i sin Afhandling om Christendommens Indførelse i Norden ved Ansharius; efter Hans Høiærbærdigheds Formening dannede vore Forfædre derved Daarskab paa Daarskab, idet de hodede deres falske Guder den Dyrkelse, som de nægtede den sande Gud; men efter min Formening er dette derimod netop det meest Philosophiske i vor nordiske Gudelære, at de ikke dyrkede denne Alfader eller Surtur, thi hverledes skulde de dyrke ham paa en værdig Maade? Desuden handle vi, som be-
raabe os saameget paa vor Dybsning og Landsdannelse, i denne Henseende ganske som vore daarlige Forfædre. Hvor findes i den catholske Kirke: Kristus een eneste Fæst, som er helliget Alfader eller den sande Gud alene? Spørge vi en Catholik, hvorfor han gaaer i Kirke, da vil han sikkert ikke svare, at det skeer forat tilbede den sande Gud, men at hans Hensigter dermed ere at skrifte, høre Messen (hvoraf han NB. intet forstaaer) eller tilbede en af sine Helgene. I Henseende til os Protestanter tør jeg aldeles ikke udtale mig over denne Gjenstand; thi nogle af vore nuværende Præster vilde da sikkert udraabe mig for at have indaandet falske Lærdomme, og at være afvejet fra de symbolske Drees Artikler.

i sit Priisfrisk om Skabningens Ypperlighed, hvor han taler om Solen og dens Opgang:

„Kærlig Høflighed nu for Lysets Dronning ned!

Ja kan et Creatur fortjene Gudens Vre,

Skal Ydmyghed en Pligt mod Pragt og Høihed være,

Saa Kærlig for denne Glands; jeg undres ei derved!”

Og denne store Digter var dog vist ingen Afguds-Dyrker, men en god, sand Christen. — Det vilde lede mig forvidt fra min Bestemmelse her at gennemgaae og fremstille flere Exempler af de Oldtids Digtere, jeg kjender, for deraf at vise det Poetiske i deres Poesie, om jeg saa maa udtrykke mig. Jeg vil derfor indskrænke mig til kortelig at berøre nogle af vore danske berømte Digtere, førend jeg gaaer over til de egentlige Billedkünstler.

Ewald besad vist en høi poetisk Aand, men han har skrevet saa lidet, og selv dette Lidet synes mig ikke at frembyde synderlig Rigdom for maleriske Fremstillinger; Udbildgaard forsøgte at componere nogle Scener af Digter Abels Død, men disse vare neppe af denne Digters heldigste Arbejder. Hos Wessel vil man finde en ganske anden Aand end hos Ewald; hans Arbejder ere mere Vittigheds-Producter end sande poetiske Skildringer; desuagtet troer jeg, at Wessels Digte indeholde mere Stof for Maleren end Ewalds.

Hos vor saa udmærkede Digter Baggesen, denne al Vittigheds udtømmelige Kilde, finder jeg begge Dele, saavel det Poetiske som Vittige i høi Grad forenede; hvor nydeligt et ikke det Poetiske udtalt i de fleste af hans smaae Sange! hvor megen sand poetisk Aand finder man ikke i Fortællingen om Thora paa Havsgaard, som tillige er saa riig paa maleriske Billeder; i det Hele troer jeg, at det vilde være Baggesen umuligt at skrive noget aldeles Uinteressant.

Dehleschlager besidder ligeledes en udmærket poetisk Aand, og kjøndt han synes at have en særdeles Forkjærlighed for det Tragiske, har han tillige leveret mange kjønne comiske Scener, ligesom ogsaa hans Digtninge i det Hele indeholde fortræffelige maleriske Billeder.

Jungemann har i sit Digt „Waldemar og hans Mænd“ sikkerligen givet sig et udbødeligt Navn blandt de danske Digtere, og dette Værk er vist af betydelig Interesse at studere for enhver Künstler, ligesom ogsaa de Religions-Sange, som han har udgivet til vore Festsdage, neppe vil læses af Noget uden at opvække den reneeste Andagt. — Man undskyld, at jeg her har nævnet nogle af vore nu levende Digtere, og frimodig nyttret mine Tanker om nogle af deres Arbejder; det er fæst for om muligt derved at opvække Kjølelsen for det Poetiske hos vore unge Kunstnere, og derved give dem mere Interesse for den digteriske Phantasie, som hos ovennævnte vore udmærkede Digtere saa rigeligen findes, men af vore Kunstnere desværre kun saa lidet benyttes!

(Fortsættes.)

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. B. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiefrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Gjerde Quartal.

Onsdagen den 12te Juli 1826.

Nr. 10.

M o s a i k.

Torsdags den 6te dennes besøgte Hans Majestæt Kongen samt de Kongelige Prindsesser og Prindser Dyrehaugen. Efterat have været hos Tambourmajoren tog Allers høifstamme ogsaa Mechanikus Heils Kunstler i naadigst Dieslyn. Denne Kunstner fortjener med Grund at udmærkes som en af de første i sit Slags og han overgaaer alle dem, der i de senere Aar have viist deres Experimenter og Kunststykker her, v. Einsfi iberegnet. Saaledes affjærer han f. Ex. Hovedet af et levende Menneske, viser det om paa et Tab og sætter det atter paa igjen. Han laber en af Tilskuerne, efter eget Behag, fjære Hovedet eller et af Benene af en Due og paasætter strax begge Dele igjen. Han foreviser ogsaa en stor Blomsterpotte, hvis Blomster forvandles til forskjellige Personer f. Ex. en gammel Schweizer, en Chineiser, en Tyrk, en Tyrolerinde o. a. fl. Ved den sidste Forestilling hver Aften foreviser han sit Phantasmagorie af gammel romerske Anders Tilshnelabelse, og den saakaldte store Pariser Skygge Pantomine med levende Mennesker, hvilket udføres paa en beundringsværdig Maade ved et meget kunstigt og fortræffeligen sammensat Maskinerie.

Fabrikkerne ved Usserød.

Disse Fabrikker ligge $3\frac{1}{2}$ Mil fra Kjøbenhavn i en Dal ved Landsbyen Usserød, tæt ved Helsingørs Kongevei. Det er et smukt Syn naar man kommer Amsterdam forbi, og man ruller ned af den saakaldte „Møllebakke“ og da seer disse Fabrikker i Dalen paa begge Sider af Veien. De høie, svære Bygninger, med deres røde, teglhængte Tage vidne om, at Fabrikket engang maa have været stort og betydeligt. (At det ikke er det nu, er bekjendt). Beliggenheden er skjøn og Omegnen vakker. Fra Usserød har man $\frac{1}{2}$ Mil til Hirschholm, den nærmeste Kjøbstad. — Fabrikkerne bestaae af 3 særskilte Værker, nemlig: Usserøds gamle og Usserøds nye Værk, samt Brønsholmsdahl, som benævnes under det fælles Navn: „de Kongelige militaire Uld-Manufacturér paa Usserød.“ Vi ville nu nærmere overskue hvert Fabrik særskilt, og begynde da med det ældste, som er:

„Usserøds gamle Værk.“

Dette ligger paa høire Side af Kongeveien, naar man kommer fra Kjøbenhavn, og bestaaer af følgende Bygninger: 1) det gamle Spindehuus, som ligger lige for Dammen og som man fra Kongeveien seer Fronten af; i denne Bygning er i den ene Ende Valkemøllen, endvidere Uld- og Garn-Magasinerne, Uld-Sorteringsstuerne og Kjædestjæreriet samt Klæde-Magasiner. 2) Den store Spindebygning, som noget senere blev opbygget; denne staaer ved en Broe i Forbindelse med den forrige, hvori findes Maskineriet bestaaende af: Karterie og Skrupperie, samt Skrup og Lokat Maskinerne; endvidere findes der: de forskjellige Spinde- og Haspestuer, Valbineriet og øverst oppe Bæverbinklerne. Nede i Vandstuen er et Glaserie til de store Dverfjærersaxe. 3) Farveriet ligger tæt ved de foregaaende, ligesom paa en liden Banke, og vender med Gavlen ligeud til Dammen, heri findes et herligt Blaaerie

bestaaende af 2de store Kopper, samt et stort Farveri med 4
 svære Rjebler i, hvoraf een af Tin til Ponceau-Couleurerne;
 i samme Bygning er Farverens Bopæl og Værkernes Comptoir.
 Fra dette Farverie har man seet overordentlige skønne Couleu-
 rer, især medens gamle Holmblad levede; han var en Far-
 ver der søgte sin Ege, og man saae hvor uheldige Værkerne vare
 med Farvemestere efter hans Tid. Bag ved Farveriet ere Al-
 derammerne. 4) Overfjæreriet, deri: Overfjærvinflen,
 Presseriet bestaaende af 3 svære Presser, samt øverst Tørre-
 stuen; i samme Bygning er Mesterens Bopæl. 5) Det nye
 Ruehus ligger tæt ved Overfjæreriet. Disse ere Fabrikbyg-
 ningerne. Tæt ved Indkjørselen fra Kongeveien ligger Vols-
 gaarden, hvori Inspecteurboligen og til denne en
 smuk lille Hauge, som vender ud til Kongeveien; endvidere lig-
 ger nedenfor Volsgaarden den lange Længde, hvori de
 givte Arbeidsfolk boe, og ved Siden af denne igjen Fabrik-
 kroen; bag ved denne er et skønt lille Buskads kaldet „In-
 deluftet,“ i samme er anlagt en Reglehane til Officianters-
 nes Moroe. Ved Volsgaarden ligger Værkernes Sprøite-
 hus. Til Udsæd gamle Værk høre nogle ypperlige Torder,
 som tilligemed Torderne fra de andre Værker under Et borte-
 forpagtes paa visse Aar, og følger med denne Forpagtning en
 Besætning samt Kroehandelen. Forpagteren maa til en fastsat
 Priis besørge Fabrikernes Rørsel; i Kroen maa han falholde
 gode, ufordærvede Vare til muligt billige Priser, samt lade Ar-
 beidsfolkene kunne erholde god Middagspise fra sit Kjøkken. —
 Til dette Værk hører en god Tørmose, som ligger bag ved
 Indeluftet, hvori den meste Tørv som forbruges ved Værkerne
 bliver skåret. Vi nævne endvidere her ved Udsæd gamle
 Værk det forrige Pleiehus, en næsten nye Bygning, 2
 Etager høj, som ligger tæt ved ovennævnte Tørmose, imellem
 Brønsholmsdahl og gamle Værk. I Fabrikernes Velmagts-
 dage nøde 80 fattige Børn Forpleining her, tildeels Opfostrings-
 børn fra Kjøbenhavn, baade Dreng og Piger, som bleve brugte
 ved Fabrikernes forskjellige Arbeider; det var en herlig Indret-

ning og Hensigten dermed var god og udsprungen fra en ædel Mand, der tænkte over Menneskehedens Vel; men Indretningen flugede mange Penge og følgelig maatte den ophæves ved den totale Indskrænkning, som fandt Sted i Aaret 1818. — Nu bruges den som et Pafmagasin.

Den glimrende Periode i Dannermarks Aarbøger, da dets Handel og Vandel florerede, da Pafhuuskarle bleve Kjøbmænd, og Smaakræmmerne Grosserere, da al Verden gjorde Projecter og Alle vilde være Fabrik-Entrepeneurer; denne Periode skabte ogsaa Ulsrød Fabrik; den var under den Nordamerikanske Friheds Krig og de Aar som fulgte efter den. Begyndelsen til Værket var det gamle Spindehuus; dette byggedes ved et her i Kjøbenhavn dannet Fabrik-Interessentskab, hvoriblandt den bekjendte Fabrikør Branner, under særdeles Benaaendringer og Kongelig Protection; men snart overtog Kongen det for egen Regning under Manufactur Handelens Bestyrelse, og det blev da stedse mere og mere udvidet indtil det Omfang det endnu har. — Vi ville nu betragte

„Ulsrød nye Værk.“

Dette ligger paa venstre Side af Kongeveien, naar man kommer fra Kjøbenhavn lige tæt ved Veien, og bestaaer af følgende Bygninger: 1) det høie Spindehuus, hvori alt Maskinværket, samt nu den fine Bærvinkel, og endvidere Maskinoverfjæreriet, Uld- og Garn-Magasinerne ere; denne Bygning var forud et Bomuldsfabrik. 2) Den lange Bærvinkel, her var forud det grove Bæverie, men siden 1818 staaer den øde og bruges kun til Klæde-Magasin. 3) Søndagsskolen er en liden Bygning ved Enden af Vinklen; her holdes Skole om Søndagen for Fabrikkens Børn. 4) den saakaldte „Korske Længde“ hvori dette Værks giorte Arbeidere have Boepæl; ved denne Længde ligger en smuk Hauge, som tilhører Inspectøren over Værkerne. 5) Fabrikør Boligen, hvorved er en net lille Hauge, men da der nu kun findes i Fabrikør over alle Værkerne istedetfor at der før 1818 var 3.

saa benyttes denne Bygning ikke til sin Bestemmelse meer.

6) Vallemøllen; denne ligger i Usserød og var i gamle Dage en Vandmølle med Kroeprivilegium; den modtager det første Vand fra Selsøe og kan derfor sjelden komme i Vandmangel naar Mølle dammen bliver ordentlig passet; herved var før 1818 den store Sovestue for de ugipte Arbeidere. 7) Bærkerens Sogestue ligger inde i Usserød og er en Pjøn Indretning for Arbeiderne paa Bærkerne. 8) Doctorholigen ligger ved Kongeveien imellem gamle og nye Bærk. 9) Wattes-Gaard; saa kaldes den Gaard som i Directionens Tid blev brugt til dens Afbenyttelse; den ligger skraas over for Usserød Beirmølle; til samme hører en stor Hauge som gaaer ned til Kongeveien. Til Usserød nye Bærk hører ogsaa adskillige Torde og deriblandt et Par gode Enge. Tæt ved dette Bærk er Bondebyen Usserød en liden daarlig Landsby med en Beirmølle; ved Usserød ligger den lille Skov Brehelte.

Usserød nye Bærk var en Tid privat Eiendom, som et Bomuldsfabrik og Pinnedvæveri; det anlagdes allerførst af en Holstener ved Navn Muusmann. I det lille Bustads ved Kongeveien findes en liden opkastet Høi, hvor han havde ønsket at begraves ved sin Død; men dette Ønske blev ikke opfyldt skjøndt Menigmand troer det. Dette Bærk eiedes ogsaa en Gang af en engelsk Kjøbmand Watt. Efter at Kongen havde tilkjøbt det, udvidedes det mere og mere, alt eftersom Fabrikationen gjorde det nødvendigt; men Aaret 1818, som var saa uheldigt for Usserød Fabrikker, da deres Drivt saa overordentlig blev indskrænket, havde ogsaa betydelig Indflydelse paa Usserød nye Bærk, men dog ikke saa meget som paa det 3die Bærk.

„Brønsholmsdahl.“

Dette Bærk ligger en liden Halvfjerdingvej fra Kongeveien bag Usserød gamle Bærk, og bestaaer af følgende Bygninger: 1) Væveriet, en herlig grundmuret Bygning, den første Begyndelse til Fabrikket, her var det fine Væveri med de derun-

der hørende Dele, Uld-Dyplaget samt Garn-Magastnerne og Værkets Comptoir. Nu staaer den tilbeels ledig, da dette Værk ganske er nedlagt siden 1818. 2) Det høie Spindehuus, her var det fine Spinderie med alle derunder hørende Dele; medens Kirken i Hirschholm var i Opbyggelse, blev her holdt Substjeneste for Hirschholms Sogn, nu bliver det brugt til Klæde Magasin saavidt vides. Imellem disse tvende Bygninger var: 3) Fabrikeurboligen med en dertil hørende net lille Hauge, denne Bygning ubleies nu til Beboelse. 4) Uldsgaarden samt Kroen ligger bag ved Væveriet, men Kroen er nedlagt siden Værkets Ophævelse, Bygningerne afbenyttet af Forpagteren som har Værkets Torde. 5) Farveriet er kun lidet og blev i de senere Aar ikke afbenyttet, undtagen naar uld skulde beitses, det ligger tæt ved Fabrikdammen. 6) De 3de Baaningslængder, hvor Værkets gamle Arbeidere boede, i disse Længder boe endnu nogle af Værkernes Arbeidere, men fattige Familier i Omegnen kunne ogsaa erholde Værelser til en ringe Leie. 7) Valkemøllen, som ligger et lidet Stykke Wei fra Værket oppe paa Marken ved Fabrik-Aaen, denne staaer nu stille og er nedlagt siden 1818; fra nogle Banker her omkring gives der skønne Udsigter ned til Sundet. 8) Scheidtemannsgaard, er en smuk Lystgaard, som Kongen havde ladet bygge til Commerceraad Scheidtemann, da Fabrikkerne bleve overdragne til Kongen; her boede han i Ro og Mag til sin Dødsstund; til Stedet er en skøn Hauge og bag ved Haugen 3de smaae Buskaber hvori der er mangfoldige Røddetræer, i disse Buskaber findes mange Rattergale og Kramsfugle, til Stedet høre $\frac{1}{2}$ Gaards Torde som ere veldyrkede. Da Frue Scheidtemann nu ogsaa er bortdød, saa tilfalder Stedet Værkerne igjen, ifølge de deromhandlende Papirer? — Bag ved denne Gaards Torde ligger den lille Landsbye Allerød i en dyb Dal, samt paa den anden Side af Aaen Tellerødsgaard en stor Bondeggaard, som ligger midt inde i en Skov af samme Navn.

Brønsholmsbæls-Værk er anlagt af afdøde Commerceraad Scheidtemann, og Værket hedder endnu i Omegnen „Scheidtemanns Værk“ men da Scheidtemann ikke kunde bestaae længere, maatte Kongen overtage Værket og udvide det betydeligt; indtil 1818 var det i fuld Drift, dog blev her paa dette Værk kun fabrikeret fint Klæde. Vandløbet til Værket som kommer fra Dongemølle var ikke det rigeste, og derfor maatte Maskinerne ofte af den Aarsag drives med Hænder af dertil leiede Arbeidere i Omegnen, hvilket kostede Værket mange Penge naar det indtraf. Mange gode Torbe hører til dette Værk, især nogle prægtige Enge ned imod Jællersø til. Bag Brønsholmsbælle have Værkerne en herlig Torvemose. Siden det for Værkerne saa mærkbare Aar 1818 er dette Fabrik nedlagt og al Fabrikation ophørt her.

Usserød Fabrikker bestjæftigede engang henimod 500 Arbeidere især under Krigen som var den meest glimrende Periode for de Danske Klædefabrikker; efter Krigen røg strax de mange smaae private Fabrikker af Pinden, og de store Kongelige skulde nedlægges; der beraadsløges om Guldhuset eller Usserød Fabrikker skulde nedlægges, og Resultatet blev Guldhuset; af Klæde herover fejredes til Vre for Directionens Bestræbelser, en fien Erkjendtligheds Fest i Indelukket paa Usserød gamle Værk, — dette var i 1815. Aar for Aar efter den Tid tog Tilvirkningen af; Fabrikkerne havde et Dplag af raat Klæde, som kunde være tilstrækkelig for Armeen maaske for flere Aar; men alligevel kostede Værkerne mange Penge, den svære Mængde Arbeidere skulde lønnes, Bygningernes aarlige Reparationer kostede betydeligt, Skøndt Værkerne havde baade Tømmer- og Muurmester selv. — Allden var indkjøbt i den dyre Tid, som Følge deraf kunde Fabrikkerne ikke alletider holde Priser med de private Fabrikker, og folgelig ikke afsatte saameget Klæde som kunde dække Udgioterne — Alt tydede hen paa en forestaaende Crisis — som

maatte vække Straf og Rædsel paa Fabrikkerne i Usserød. I Begyndelsen af Aaret 1818 fæste der en total Omvæltning i Tingene paa Usserød: Bestyrelsen af Værkerne, som var i en af Commerce-Collegiet udnævnt Directions Hænder, blev lagt under Generalitetet og overgivet i en af dette Collegium udnævnt Commissions Hænder, som maatte indskrænke Usserød Fabrikker saaledes at det var tænkeligt, at de kunde bestaae. Inspectionen over Værkerne var i Commerceraad Suhres Hænder — han gik af med Pension, hele Fabrik-Comptoiret gik ind, og Inspectionen kom i Fabrikør Weilbach seniors Hænder, hvor den, underligt nok, havde været engang før i Administrationens Tid.

Brønsholmsdahls Værk nedlagdes reent, Arbeiderne affledigedes tildeels, dog nogle fulgte med det fine Væverie, som flyttedes til Usserød nye Værk, her blev hele den grove Fabrikation standset, Fabrikør og Mestere samt alle Arbeiderne affledigede. Pleiehuset med samt dets Inspecteurpost gik ind, Børnene bleve sendte til fattighusene i Kjøbenhavn, dog bleve nogle i Værkernes Arbeide, fortsagt, Alt blev indskrænket til det Yderste, for at Værkerne dog nogenledes kunde holde sig, den gamle Guurdei blev bortkastet, og et ganske andet Liv aabnede sig for Utpaagiverens Dine paa Usserød Fabrikker. Den gamle Weilbach døde pludselig bort midt under den nye Organisering, og hans Søn den unge Weilbach overtog nu den hele Inspection, under hans Tilsyn drives nu den Deel af Fabrikkerne, som endnu er i Virksomhed.

Dette er hvad der her i Korthed kan siges om Fabrikkerne ved Usserød.

H. F. Martensen.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,

Studiefrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Sierde Quartal.

Løverbagen den 15de Juli 1826.

Nr. 11.

Phantasiens Allehaande.

af

Portraitmaler H. Hansen, Medlem af det Kongelige
Kunstakademie.

(Fortsættelse fra Nr. 9.)

Efterat have i de foregaaende Blade meddeelt nogle korte Reflexioner over det Poetiske i de skønne Kunster, (et Omne som jeg frygter for har kjedet de fleste Læsere meget, deels fordi disse Betragtninger vistnok ere altfor ufuldkomne til at kunne vække Interesse hos Læserne, deels fordi Pluraliteten bekymrer sig saare lidet om hvor stor eller liden Portion Poesie, der findes i Malerier, eller hvorledes Man deri skal søge denne) vil jeg, førend jeg begynder at fremstille Exempler paa denne Maler-Poesie af Malerkunstens Producter, meddele de ærede Læsere en kort Efterretning om mit Ungdomsliv, samt hvad der foranledigede at jeg blev Maler, paadet at de deraf kunne i det mindste

blive lidt bekendte med den Person som nu paa sine gamle Dage taler om Poesie i Maler-Kunsten, hvoraf hans egne Arbejder vist indeholde saare lidt; dog herom mere siden. Det være langt fra, at jeg her vil fremkomme med min egen Biographie, enten i Form af Rousseaus Betiendelser, eller Prof. Rahbeks Erindringer af mit Liv; nei langt fra; tværtimod agter jeg at føre mine Læsere lidt udenlands med mig, og blot i Forveien fortælle saa meget om mig selv, som den ene Reisecompagnon i Almindelighed ønsker at vide om den Anden. *)

Jeg er født d. 22 Febr. 1769 her i Sieland i en Bonde-Bye, ved Navn Skjelbye, som ligger tæt ved Gundersløvholm. Min sal. Fader havde mange Kundskaber, i særdeleshed historiske, og hans Fortællinger om Grækerne, Rømerne, Babylonierne, o. s. v. gjorde et levende Indtryk paa mig allerede i en meget ung Alder, ligesom jeg ogsaa tidligt havde en særdeles Interesse for de græske Helte, saavelsom Philosopher, hvorom min Fader ofte fortalte mig mange Anecdoter. Men frem for alt havde jeg en udmærket Forkjærlighed for Poesier, som jeg

*) Mæret efter at jeg var kommen hjem fra mine Reiser, var Hr. Etatsraad Weinich beskæftiget med at samle Bidrag til den af ham udgivne Kunstner-Historie, i hvilken Anledning Hr. Etatsraaden anmodede mig om at meddele sig en kort Beretning om mit Fødested m. m. da han agtede at indlemme mig i sit udvalgte Kunstner Samfund. Denne meddelte jeg ogsaa; men da Bæret udkom, fandt jeg at Hr. Etatsraad Weinich ikke havde behaget at værdige mig en Plads blandt de danske Kunstneres Tal. — Dette var mig aldeles ligegyldigt; men da jeg formoder, at denne Udeladelse er skeet efter grundigt Overlæg, saa er det mueligt, at Hr. Forfatteren ved at læse disse Linier maatte finde sig foranlediget til offentlig at bekendtgjøre sine Grunde. Mine meddelte Optegnelser har jeg forgiæves ønsket tilbage, og naar Hr. Etatsraaden ikke vilde have benyttet disse, som neppe udgjorde 12 Linier, kunde han jo blot have beæret mig med den Anmærkning, han gav sal. Dajon, nemlig „han lever og arbejder“ thi deri havde han intet usandt sagt, og hans Lovtaler forlangte jeg ikke.

ofte beholdt i Sukommelsen, ved at læse dem engang, hvoraf endnu endeel ere blevene uudslættelige indtil denne Dag.

Dvide Metamorphoser, hvoraf min Fader havde en lille fransk Udgave, som indeholdt de fleste Forvandlinger i Kobberstik, var mit høieste Ideal i Kunsten, og disse efterlignede jeg med megen Umage med og Blæk, som de eneste Redskaber jeg havde, og leverede derved maaske alt, hvad der kunde ventes af en Dreng paa 12 à 14 Aar uden den ringeste Anviisning; thi nagtet min Fader, som sagt, havde adskillige Kundskaber, og havde seet meget i Verden, havde han dog aldeles ingen Sands for Kunst eller Malerie. — Paa Sunderløvholm boede dengang en General v. Plessen, som døde 1785, hvorved dette saavel som flere Godser tilfaldt hans Neveu, Kammerherre Carl Adolph v. Plessen, som da boede paa Wahlørdorph i Holsteen; dette Dødsfald foranledigede, at sidstnævnte opholdt sig paa Sunderløvholm nogle Commere, og da han havde været dansk Minister i Neapel, havde han derfra bragt Smag for Maler-Kunsten med sig tilbage.

Min Fader gjorde da hans Bekjendtskab, og kom ofte til ham for at være ham til Selvskab. Da Kammerherren engang besøgte min Fader, fik han ved en Hændelse ovennævnte mine Forsøg i Tegne-Kunsten at see, og disse fandt hans Bifald saa høi Grad, at han absolut vilde, at jeg skulde blive Maler, og da mine Forældre ingen Formue havde til at holde mig her i Staden ved Kunstakademiet, tilbød bemeldte v. Plessen sig ædelmodigen at understøtte mig i nogle Aar, og anbefalede mig til den Ende til sal. Suel, og afsøgte Høyer, som i den Tid vare berømte. — Med inderlig Glæde og Hengivenhed for Kunsten modtog jeg dette min ædle Belgjørerers Tilbud, og kom den 7de Novbr. 1786 her til Staden, og nød den belovede Understøttelse i nogle Aar. Mit egentlige Kunstnerliv er nu blevet 40 Aar gammelt; men den levende Phantaste, hvormed jeg dengang søgte for Kunsten, og det Indtryk Akademiets Figur-Sal gjorde paa mig, da jeg første Gang der saae Levningerne af den gamle græske Kunst, er senere ved mange Omstændigheder blevet

svækket, hvilket muligen i det Følgende nærmere vil blive omtalt. Hvad mit Ophold her i Byen angaaer i den Tid jeg gjennemvandrede Akademiets Skoler, da er det visseelig ikke værdt at omtale. Jeg er mig ikke bevidst i den Tid at have begaaet nogen Drenge Streger, hvorover jeg behøver at flamme mig; heller ikke har jeg udført nogen store Bedrifter, hvoraf jeg kan rose mig. — For altsaa uden videre at føre mine Læsere med mig paa Reisen, maa jeg først bringe dem til Aalborg, hvorfra min egentlige Udvandring fra Fædrelandet har sit Udspring. — Hersra vil man nu finde min Reise til Hamborg; men det gaaer mig dermed ligesom med alle Foretagender i Livet, jeg kommer bagefter; thi Kjøbenh. nyeste Skilderie har for et Aar Tid siden leveret een, efter Forfatterens egen Erklæring, Gert Westphalsk Reise til denne Stad, hvori fortælles, hvorledes man paa sig en Reise kan lære at indlede Samtale saavel med Bønderfolk som med Domestiker, samt at Tjenerne i de hamborgske Vertshuse forvandles, og see ganske anderledes ud om Aftenen end om Morgenningen m. m. Hvad jeg om denne og mine andre Reiser har optegnet, er desuden blot Dieblikkets Indtryk, som hverken er skrevet i statistisk, philosophisk eller videnskabelig Hensigt.

Reisen fra Aalborg til Kiel.

Efterat jeg havde opholdt mig omtrent halvandet Aar i Byen, og der malet endeel Partraiter efter Naturen heelt maa- deligt, hvorved jeg imidlertid fik nogen practisk Færdighed, og tilbragt ovennævnte Tid paa en saare behagelig og for mig uforglemmelig Maade, blandt de saa inderlig godmodige, ven- skabelige og gjæstfrie Byenboere, forlangte ovennævnte min Belgjører, Kammerherre Plessen, at jeg skulde komme til ham paa Wahlsdorph, for derfra at gjøre en Reise i Udlandet, hvore- til han havde lovet at understøtte mig med 100 hollandske Du- fater om Aaret i 4 Aar, for ved saadan Reise at gaae frem paa

den af denne min ædle Belgjører for mig bestemte Kunstner-Bane. *)

Den 28de Julii 1797 om Morgenens Kl. 4 $\frac{1}{2}$ forlod jeg Faaborg, i Følge med en Kammerherre Buchwald med Frue, Datter, Kammerjomfrue og en Tjener, som havde leiet en Jagt berafra til Kiel. Jeg gjorde snart Bekjendtskab med Selskabet, som det gjerne gaaer ved flige Leiligheder, naar man ved Vandet bliver ligesom adskilt fra hele den øvrige Verden. Jeg tog Plads ved Siden af Kammerherinden, som strax indlod sig i Samtale med mig om Maler-Kunsten; hun lod til at interessere sig meget for Tuels Arbejder, som hun tillagde særdeles Noes, hvori jeg understøttede hende af alle Kræfter; thi det var min velvillige gode Lærer, og en Kunstner af udmærket Talent. — Under denne Samtale fiernede vi os fra Faaborg og i en halv Mils Afstand gav det fiere Fyen mig et deiligt malerisk Billede paa Horizonten; underveis gjorde jeg Bekjendtskab med de omliggende Her, saasom Wroe, Als, og endeel mindre. Blandt disse syntes mig Als at være den smukkeste; Thaainge havde vi i Baggrunden. — Een efter Anden forsvandt og mit Fædreland med dem — mellem Himmel og Hav vaagnebe først Tanken om dette — med Lynets Hurtighed fløi mine Tanker til Sjælland, og min Aand hvilede over min Fødebye Skjelbye, hvorhen jeg sendte mit Hjertets inderligste Lykønskninger til mine Forældre og Venner.

Faa Timer forløbe og de holsteenffe Rytter fremstode af Havet; Skyerne forsamledes, Blæsten forstærkedes, og Søeflygens Fortropper nærmede sig. — Fruen, som hidtil havde opholdt sig paa Dækket, søgte nu Skjul i Reise-Vognen, thi Blæsten blev Føld; Kammerjomfruen, som var mest syg, fulgte hende i Hælene, men Frøkenen beholdt sin forrige Plads paa een af Ruffer.

*) Omstændighederne gjorde imidlertid en stor Indskrænkelse i Bestemmelsen af disse Reise Penge; thi jeg erholdt i det Hele kun omtrent 150 Dufater, naaget jeg var udenlands omtrent i 8 Aar, og kom ved den første Standsning i temmelig stor Forlegenhed.

terne; Kammerherren var og forblev i Kabyten, rygende sin Pipe Tobak. — Hver af os sad saaledes for sig allene; Alt var tyst og stille; intet mødte os som kunde beskæftige Tankerne, der syntes ligesom at hvile over de brusende og med Fart forbi-
løbende Bølger. Men Vinden søiede os, vi ankom til Kiels Fjord Kl. lidet over 2 Eftermiddag og de deiligste Egne viste sig for mig paa begge Sider. Solen trængte nu atter frem og udbredte den yndigste Afverling af Lys og Skygge paa de skovrige Partier, og kornrige Marker, hvor den virksomme Landmand forskjønne de disse Natur-Scener, i det han nu indsamlede Frugterne af sine majsommelige Arbeider. Selskabet blev nu atter forsamlet paa Dækket; den første Anskuelse af Kiel rørte mig paa en meget behagelig Maade, og gav mig store Tanker om denne By; en stor majestatisk Bygning kom frem fra en Skov da vi vare ganske nær derved, og denne bedækkede den hele By; det var Slottet, hvorfra der gaaer en deilig Allee og Promenade langs med Vandet; vi seilede tæt forbi samme, og kom saaledes til Broen. Fordybet i Betragtninger af denne for mig nye Natur mærkede jeg omsider, at jeg befandt mig allene tilbage paa Skibet; jeg søgte da Landjorden efter de andre, og naaede Kammerherren i Porten; men Damerne vare forsvundne.

(Fortsættes).

I de foregaaende Stykker af denne Artikel have indsneget sig følgende

Trykfeil:

I No. 3. Pag. 21. 4de Linie fra neden: min unge Phantafie læs: min ringe Phantafie.

— 8. — 59. 16de — — — : Italien; læs: Athen.

— 9. — 72. 17de — — — : Abels Død: læs: Adam og Eva.

— 10. — 18de — — — : denne Digter; læs: denne Sunfiners.

Dlle Josephine Fröhlichs Concert i Wien

den 17de fr. M. omtales paa følgende smigrende Maade i det nyeste hertil ankomne Hæfte af „Wiener Zeitschrift für Kunst, Literatur, Luxus und Mode“ Side 191 og 92:

„Allerede før sin Afreise til Kjøbenhavn røbede Dlle Josephine Fröhlich udmærkede Anlæg for Sangen. En kraftig, tonende Stemme, et stort Omfang og Varme i Udtrykket ventede kun paa den sidste Uddannelse, der skulde give hin den fornødne Sikkerhed, Runding og Bøielighed, denne derimod Sundhed og Smag. Den os som Cicinius, som Cortes, Jason o. s. v. uforglemmelige dramatiske Sangers, Sibonis grundige musikalske Kundskaber og bekjendte gode Lære-Methode, berettigede hos en Eleve, for hvem Naturen og hendes første Underviisning allerede havde gjort saa meget, til usædvanlige Forventninger, og de bleve ved denne Concert paa en glimrende Maade opfyldte. — Stemmen har vundet i Belyd og Gedigenhed, hvad den ved sammes Dannelsen og Afslibning har tabt i raar Styrke, og dog tillige beholdt Kraft nok til at kunne udfylde selv det største Theater. Hendes Omfang strækker sig fra det dybe G til det høie H. Med ualmindelig Lethed og Tydelighed udfører hun de vanskeligste Toneløb op og nedad, og hendes Trille er meget fløjn. Men hvad vi endnu sætte høiere Priis paa, er et dybt følt Udtryk af det Pathetiske, saavel som den Forstand og Følelse, hvormed hun foretog Recitativerne. Det Bifald, som Concertgiverinden vandt, var derfor ligesaa velfortjent, som almindeligt og stort. Dlle Fröhlich har ved sine Præstationer denne Aften ikke allene erhvervet sig en Plads iblandt de udmærkede tydske Sangerinder, men ogsaa givet os den Overbeviisning, at hun ved ethvert italiensk Operatheater er i Stand til at indtage en ærefuld Plads.“

P u b l i c S k i t.

Markgrevinde af Anspach fortæller i sine „Memoirer“ at i nogle Districter i Polen pleie de ugiorte Piger at bære Klokker foran og bag paa deres Skjorter, forat man stedse kan høre, hvor de opholde sig.

Overspændt Fordring.

En amerikansk Skribent foreslaaer meget alvorligen: at man ikke burde tillade en ung Pige fra sit tode til det 20de Aar at bære andre Klædningsstykker end dem, der vare forfærdigede af hendes egen Haand, og heller ikke at nyde nogen Spise, som hun ikke selv forstod at koge. — Dersom dette Forslag blev antaget i Kjøbenhavn, da vilde Figenbladet blive en søgt Artikel.

Hvad er det Sammerligste i Verden.

Et Talent, der kryber for Jordens Guder.

En Stor, der handler smaaligt.

En Rig, der tragter efter Armods Skilling.

En Geistlig, der saaer Ufred.

En Gudsfor nægter, der hykler Fromhed.

En Ven, der forraader Venner.

En Utafnemmelig, der bagtaler sin Belgjører.

En ondskabssuld Løgner, som Hukommelsen forlader.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studierædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Fjerde Quartal.

Onsdagen den 19de Juli 1826.

Nr. 12.

Hvad der især behager mig.

En venlig Hilsen af en smuk Kone, Undseelse hos en ung Pige, Nedladenhed hos en fornem Dame, Frygtssomhed hos en Sympige; en snaksom Lærd, en beskedn Digter, en artig Censor, en uegennyttig Kjøbmand, en Lykkeridder uden Overmod, en Rig uden Anmasselse og en Hofmand uden Indbildninger; en retfæffen Mand uden Philistervæsen, en ordentlig Mand uden Pedanterie, en smuk Dame uden Coquetterie, en Skuespiller uden dum Egoisme, en Sangerinde uden Hæshed, Bittigheder uden Ondskab og en satirisk Afhandling uden Censurhuller.

Phantasiens Allehaande.

af

Portraitmaler H. Hansen, Medlem af det Kongelige
Kunstakademie.

(Fortsættelse fra fr. Nr.) *)

Ophold i Kiel.

Imidlertid var Kl. bleven 3, og Hungeren indfandt sig ieg bad min Skipper forskaffe mig et godt Vertshuus, men han avisste mig det flætteste jeg hidtil havde haft. Vertinden kaldte sig Madam Hansen og var en uhyre stor og tyk Maskine; jeg tænkte paa det store Slot, og troede derfor, at Menneffene her til Lands vare forholdsmaessige dertil. — Jeg forlangte varm Mad, men fik i et for mine Dren underligt plat Sprog til Svar, at Madtiden var forbi, og uagtet min gjentagne Bøn bragte jeg det dog ei videre end dertil, at man lovede mig en Kop Kaffee, naar den blev færdig. Fortrædelig over denne min første Modtagelse udenfor Danmark, bestilte jeg strax en Vogn til Wahlsdorph; hvor jeg var vis paa at blive godt modtaget og beværtet paa god dansk Maneer, og medens Kaffeen blev kogt foretog jeg en Vandring for at besee Byen, og tillige at besøge en Professor Mehlmann, men han var paa Landet. Jeg gik derpaa hen i Slotshaugen gjennem Alleen ved Tjorden, som ligger nydeligt, men den var ganske blottet for Menneffer. Haugen er anlagt i den gamle franske Maneer med beklippede, beskaarne

*) I forrige Nr. II Pag. 82 den 11te Linie har Sætteren ved at angive 1766 til mit Fødselsaar gjort mig 3 Aar for gammel; thi jeg er født 1769 og dette Aarstal stod ogsaa i mit Manuskript; jeg gjør imidlertid ikke denne Anmærkning af Ungdoms Forsængelighed; thi naar man har naaet saa høit op i Aarenes Række som jeg, saa kommer det forresten ikke an paa nogle Aar meer eller mindre.

og forknyttede Træer. Jeg gjennemvandrede derpaa endeel Ga-
der og søgte overalt efter at finde en Kieler Student, men jeg
fandt ikke een eneste Slabning, som jeg torde sammenligne med
disse efter alle Beskrivelser. Overalt er i Gaderne meget mere
Stilhed end jeg havde ventet mig; Husene vare ikke saa smukke
som jeg havde formodet, og jeg mødte i det Hele over 3 Gange
saa mange Hunde som Mennesker.

Jeg ventte tilbage til mit Logis, og den første, som modtog
mig der, var en Collega ved Ravn Lauer, som har opholdt sig i
Odense i Vinter, hvor han efter eget Sigende malede 3 Por-
traiter om Dagen paa sin Tydsk, og nu agtede han at over-
sætte Holsteenernes Ansigt paa dansk. Kaffeen stod paa Bordet,
og Selskabet steg til 4 Personer foruden Vertinden; imidlertid
mattede Selskabet mere end Kaffeen; Vognen var endnu ikke
kommen, derfor foretog jeg mig nok en Udvandring til den an-
den Side af Byen, men den staaer ligesaa lidt i Forhold til
Slottet, som de øvrige Mennesker til min Vertinde, og jeg
troede nu efter Ordsproget, at Verden var sig overalt lig. Tjene-
stepigerne gik her med en Hætte paa Hovedet og over denne en
Hat af Form og Slags som Mandfolkene bære hos os, og de
saa i mine Dine og mod min Forventning meget skidne ud;
derimod havde de en deilig Bært, vare ranke og smukke og
havde tillige i deres Gang og Bevægelse langt mere Ynde end
vore sjællandske Piger. De borgerlige Damer, som jeg fik Die
paa, vare barhovedede og endeel stode i Gadedøren og strikkede,
med en Syepose paa Armen. — Endelig kom Vognen, en Ma-
skine af Størrelse som et maadeligt Bondehuus i Sjælland, og
hvortil der var en Trappe-Stige som til et Bonde-Løft; hvert
Sæde syntes at være indrettet til en liden Familie.

Jeg gjorde Afregning med Vertinden og fik for en 10 Rbd.
Seddel saamange Slags Penge igjen, at jeg kunde behøvet en
heel Time for at faae dem oversatte paa dansk, saaledes at det
var bleven mig tydeligt, hvad denne Beværtning havde kostet; jeg
puttede dem taus iommen, og søgte mit nye Befordringstøj.

Reisen fra Kiel til Hamborg.

Ved Hjælp af Trappestigen kom jeg da til Vognen, og da Kudffen ved sine Hestes Kraft havde sat den i Bevægelse, begyndte jeg at orientere mig i dette mit nye Opholdssted; jeg troede, at Kudffen havde forglemt at faae min Kuffert og andet Toi med, da det forekom mig som Vognen var ganske tom; men endelig fandt jeg det bag i Vognen i en Krog, hvor det ei syntes at udfylde noget Rum, uagtet disse Ting paa en sjællandsk Bondevogn udgjorde en heel Ladning. — Eggen omkring Kiel er meget smuk, og Naturen blomstrede før mig til hvilken Side jeg vendte mine Bine; men Alting forekom mig saa colossalsk mod det kjære Sjælland. Under disse Betragtninger kom jeg til Preetz, der seer ud som den gamle Urlighed; Husene ere for det meste røde fra øverst til nederst. Al. var 7 og gjennem Vinduerne saae jeg næsten i alle Huse Folk beskæftigede med at spise Aftensmad, som forøgede min Appetit. Paa Weien havde vi stødt an paa et Par Bertshuse, hvor min Kudff gjorde Holt, hvis saavel udbortes som indvortes Egenskaber lode mig formode, at min kiælske Bertinde var en meget galant Kone; thi hun satte mig dog tilbords med Menneſker; men her fandt jeg Stuen fuld af Heste, Køer, Gviin, Høns og andre Dyr, som levede i ganske venſkabelig Omgang med hverandre, saaledes som det formodentlig gik til for længe siden i Noahs Ark; jeg blev derfor paa Vognen. Endelig naaede jeg det kjære Wahlsted; ved min Ankomst hertil erfarede jeg, at Plessen var syg, men Kammerherinden tog meget venſkabeligt imod mig; efter en kort Samtale lod hun mig anvise et Værelse, hvor man snart bragte mig noget at spise. I min stille Tensomhed havde jeg nu Leilighed til at anstille saavel philosophiske som sværmeriske Betragtninger over min tilkommende Skjebne; dog disse vare saa forviklede og løbe saaledes blandt hverandre, at jeg umuligt kan ordne dem her; thi snart dannede min Phantasie mig den lykkeligste Fremtid, snart sværmede jeg om i Kunstens og Naturrens harmoniske Egne, og snart syntes jeg forladt af hele Verden, og overladt til en vilkaarlig og mislig Kunstner-Bane,

hvor de helbigste Omstændigheder maatte sammentræffe for at realisere de foregaaende Ideer.

D. 29de Juli. Allerede havde Lysets Glands omfavnet den østlige Himmel, og Aurora isfort sig det purpurfarvede Klæddemon, da jeg første Gang vaagnede uden for Danmark. Afverlende Forestillinger om min tilkommende Skjæbne havde omhvævet mig og sværmeriske Drømme forhindret mig fra at nyde Søvnens velgjørende Hvile. Jeg stod da op for i Vinduet at nyde den kjølige Morgenluft; herfra saae jeg Skove, Marker, Enge, Vand, Dyr og Menneffer, og dette var jo hele Verdens Billeder paa engang. Jeg tænkte mig hvorledes enhver af disse Gjenstande i Malerie kunde udtrykkes, saavel i Henseende til hver enkelt Deels forskjellige Karakter, som i Henseende til det Heles Harmonie, deels i Henseende til Farve, deels i Henseende til Belysning.

En af Kammerherrens Tjenere blev anvist mig til Cicerone, og maatte ledsage mig omkring i Egnen, som er deilig. — Wahlssdorph ligger midt imellem Skov og Vand; Skoven gjennevandrede jeg, og glædede mig over de deilige ranke og høie Træer, hvoraf den for det meste bestaaer, og som jeg synes ikke at have fundet saa smukke i Danmark; Fruentimmerne ere her ligesaa ranke som Træerne, og forekomme mig reentligere end de enkelte jeg saae i Kiel; men Sproget flurrer forfærdeligt i mine Øren. Mælk og Smør er her fortræffeligt; men det er intet Under, da her til Gaarden er 300 Røer, og der bliver fjernet to gange hver Dag; Meieriet bliver drevet af Kammerherrens egne Folk; Agrene synes vel bedre dyrkede end de danske, dog forekommer det mig ikke, at Kornet staaer bedre her end jeg har seet det i War i Tysen. — Den zote seilede jeg med min troe Ledfager Johan (saaledes hed den mig overdragne Tjener) til Preetz for at see Klosteret der; Kirken stod just aaben og der blev katechiseret; jeg tog Plads paa Orgelværket, hvorfra jeg havde Prospecten af hele Kirken; der vare kun saa Menneffer; de Børn som bleve examinerede opramsede lange, udenad lærte, Lexier, og omendstjøndt denne Læremaade ikke er efter mit

Hoved, saa kan den dog vel ikke være anderledes. (I de nyere Tider har Erfaring lært, at den dog for endel kan være anderledes). Da jeg gik fra Kirken, passerede jeg forbi Klosters-Bygningen, hvor jeg i et af Vinduerne saa 2 deilige Piger af Klostersfrøkenerne, og da dette maatte være det interessanteste Syn i denne Bys, saa ilede jeg dervfra, for at ikke et ringere Skulde forjage disse Kjønnede Gjenstande af min Phantasie.

N. 6 kom jeg tilbage til Wahlisdorph, og da jeg i Morgen reiser til Pløen for dervfra at gaae med den agende Post til Hamborg, tog jeg Afsked med Kammerherren og Kammerherinden, takkede dem for de behagelige Dage, jeg havde tilbragt paa Wahlisdorph, hvorpaa jeg forsøiede mig paa mit Kammer; det blev imidlertid Aften; Lynilden opklarede Vesten, snart lod Tordenen sig høre langt borte, og den forekom mig kampeagtig og majestætisk, som den øvrige Natur her.

(Fortsættes).

Fragment af Dresdener Merkurs Ordbog.

Kjæde. — Kjæderne ere af Blomster, naar Amor binder dem; dog trykke de ofte haardere end Tern-Lanker, naar Hy-men slætter dem. Terpsichores Kjæder, eller den hele og halve Chaine, som Dandsmestrene kalde dem, ere allerede for længe siden ude af Brug; desto større Spil driver Moden med Damernes Halskjæder og Herrernes Uhrkjæder. De Store ynede at trække Kjæder udenfor deres Paladser, der ikke sjældent ere et træffende Symbol paa de Lanker, hvori de saa gjerne ville smedde alle dem, der ikke høre til de Udvalgte. De Kjæder, som Frimurerne danne ved i hinanden slyngebe Hænder, blive Dag for Dag løsere; desto uforgængeligere staae derimod Bjergkjæderne, saaledes som den Evi-ges Haand frembragte dem i Alperne, Pyrenæerne, Carpatherne.

Men de frygteligste Lænker ere de, der af Fanatisme og Tyrannie i fortroligt Forbund hist og her despotisk smeddes for de Viseste og Bedste blandt Folket.

Kort Leveviisdom.

Osterlænderne have to Ord, der, saa at sige, udgjøre Kjæren af deres Religions- og Leve-Viisdom, nemlig: Jeschallah o: Naar Gud vil, og Maschallah o: Hvad Gud vil.

Ankomne Reisende til Ravnefrog med Dampskibet Drednest.

Første Kahyt:

(formedelt Skidenhed, i Almindelighed slet besat).

Kasserer Prellermann med Frue Kasserinde og Troken Datter; Studiosus Gauskeufel; Pastor Bielfrag; Commissionair Gauskeufel; Frue v. Plauderfort med Hr. Søn og Mops; Solbandser Klopeter; Destillateur Fuselstand; Tobakshandler Galgentnaster og Brygger Dünnbier med en stor Kæter.

Anden Kahyt:

Vennesfabrikør Leerbeutel; Barbeer Schwazenthal; Handlende David Smuel, Pinkus Schofel, Jacob Stinkthier og Abraham Tröblerknecht med samt Rebekka Allerhand; Finkelfreund Matros og Sauspeter Solbat. Jordemoder Streckdich med Jomfrue Datter og Hr. Sønneke (15 Aar gl.); Høker Kleingut. Kammerjomfruerne Sturm og Gausewind samt Domestikkerne Glunderlein og Naseweis.

Paa Dækket:

(formodetli den friske Lust søgt af Honoratiores).

Grev v. Blasenheim med Feue Grevinde og 9 Comtesser;
Ritmester Luzzu; Capitain Horntråger; Skuespillerne Stier-
franz og Dicklak; Feue v. Rimmerlatt og Froken v. Liebe-
franz; Holzbruder, første Tenorist i Nirgendsheim; Salzfeder,
Journalist, med samt en stor Bulbiber; Durchläufer Tone-
kunstner; Major v. Schwerenoth; Lieutenanterne Gelb-
schnabel og Hasensuß; Baronesse v. Bisterglanz og Mam-
sel Durstighlut; Statsraadinde Hofentråger med Hr. Gemal.
Secretair Nichtsnuz og Professorerne Aufschneider og Stummfisch.

Berigtigelse.

I Stykket: „Fabrikkerne ved Usserød,” i dette Blads No. 10,
er anført paa Usserøds nye Værk, at være en Bygning kaldet:
den lange Bævervinkel,” men herved berigtiges dette til: den
lange Bævervinkel er nu nedreven. Ligeledes berigtiges: at
Fabrikørboligen paa samme Værk er indrettet til et Sognes-
hospital, og henhører saaledes ikke mere under Værkerne.

H. T. M.

Bekjendtgjørelse.

De, der maatte ønske at holde „Conversationsbladet”, der
to Gange om Ugen, Onsdag og Lørdag, hver Gang $\frac{1}{2}$ Mk. tilbringes
Subskribenterne for 9 Mk. S. og L. kvartaliter, behøve at tegne sig
hos Forlæggeren, J. E. Elmquist i Studsiirædet Nr. 66 1ste Sal
hvor tillige med Fornøielse modtages Bidrag, overensstemmende med
Bladets Plan, der bedes ham tilsendte under udskrift: „Til Redac-
teuren af Conversationsbladet.” De hidtil udfomne Num-
mere af anden Aargang kunne alle erholdes; Bladets første Aar-
gang er udsolgt.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiirædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Sierde Quartal.

Løverdagen den 22de Juli 1826.

Nr. 13.

M o s a i k.

Hans Høiærværdighed Hr. Biskop Fr. Mûnter, der allerede for to Aar siden fra Høifølig Keiser Alexander modtog en sjelden Samling af Russiske Bronze-Medailler for sit, ogsaa i det franske Sprog, oversatte Værk: Om de danske Ridder-Ordners Oprindelse, har i Aar erholdt en kostbar Diamantring fra den siden afdøde Konge af Portugal.

L i t e r a t u r.

I.

Under Titel af: Eys og Skygge i Mennekelivets Historie, en Skizze af en Ubekjendt, er hos Hr. Bogtrykker P. L. Brûnnich udkommen en Samling af episke Digtninge over Skabelsen, Syndefaldet m. m., hvis Behandling og Fremstilling

vidner om et umiskjendeligt poetisk Talent, der med Aand og Varme har vidst at sætte sig ind i de ophøiede Gjenstande, det har forsøgt, skjøndt vistnok ei steds med lige Held og Klarhed, at skildre. — Skriftet, der er meget smukt trykt, sælges i smagfuldt Omflag for 4 Mk. paa Byens Boglader og hos Hr. Bogtrykker Brünnich i Løvstrædet 128.

II.

Dr. P. Hjorts interessante Skrift: Johan Scotus Erigena, eller om en Christelig Philosophies Oprindelse og hellige Kald, hvilket ogsaa er oversat af Forf. paa Tydsk, og der, som bekjendt, allerede kort efter det var udkommet, efter Fortjeneste blev værdiget Opmærksomhed af vor udmærkede Lærde Professor L. Baden, har nu ogsaa i Udlandet fundet hæderlig Erkjendelse. I Aprilhæftet af Allgemeine Literaturzeitung No. 40—42 er meddeelt en udførlig og med megen Aand affattet Bedømmelse over Lector Hjorts ovennævnte Skrift, hvilken slutter med følgende Ord:

Rec. tager Afsted med dette interessante Skrift med den Tilstaaelse, at han med stor Deeltagelse har fulgt den tankerige og umiskjendeligen efter ægte Videnskabelighed stræbende Forfatter i hans Underfølgelser, der ved hans Aands Livfuldhed hyppigen blive afbrudte ved Spring og Udskjællser til ganske uventede Gjenstande, og at han derfor ved Nødsagtigheden og Udførligheden af sine Bemærkninger ikke har villet nedsætte Skriftet, men meget mere bevise, at han har anseet det for at fortjene en omhyggelig Prøvelse."

Salpladsen ved Marengo.

Asti den 17de Septbr. Vi have kun een Tanke nu — Slaget ved Marengo! og vi forglemme derover den ubehage-

lige og fløvede Virkelighed af en Reise igjennem Piemont. Her fandt vi allerede Leilighed til at indhente Efterretning om denne, for Europas Skjæbne saa afgjørende Dag, hos en Deeltager i Slaget, som, for sin i samme udviste Tapperhed, var fæstet fra Gemeen til Sergeant og hædret med Kresmedaillen. Han var af Divisionen Monnier, og nu (1807) ansat som Officier i Stadens Garnison. Men vi opdagede snart, at de Subalterne ikke havde begrebet mere af Slaget end — at Tilfældet lever de det; thi ligesom de ankom, udmattede af Marschen og uden Artillerie, maatte de fægte fra Kl. 4 om Morgenen til Kl. 4 om Eftermiddagen. De Franske lede, efter eenstemmige Udsagn, et skrækkeligt Tab, og der var kun en Haandsfuld Krigere tilbage, og disse bleve meget forundrede ved næste Morgen, efter sluttet Vaabensstilstand, at spise Frokost i Alessandria med en fløn Østerrigsk Armee, paa i det mindste 24000 Mand.

Den 18de Septbr. Tidag til Middag i Alessandria. Vi spiste hurtigt; thi vi længtes efter Valpladsen; fra den franske General Merle fik Bonstetten en Ordonnanz, som havde været med i Slaget ved Marengo; med denne reed han iforveien til Valpladsen. Vi fulgte hurtigt efter og samlede paa Desaix's Dødsplads ved hans Mindestøtte. Den unge Helt døde med disse Ord: „je suis bien fâché de mourir avant que d'avoir fait quelque chose!“ — Vi havde passeret den dybe Strøm Bormida, ved hvis Bredder de Franske først og uventet stødte paa Østerrigerne; disse kom fra Alessandria; Buonaparte fra Tortona. Ved Bormida begyndte Valpladsen og Slaget, og 2 Mile derfra, ved Veien til Tortona, ophørte den. Det er en fløn, jevn Slette, bedækket med Morbærtræer og gyngende Kornagre; det fede Land er gennemskåret af mange smaae Grave. Her hvor denne Støtte staaer, udbandede Desaix sit Liv. Ordonnanzen viste os Stedet, hvor han blev dødeligt saaret og hvor han laa svømmende i sit Blod, ved den eneste grønne Busk, der vidt og bredt var at see.

Jeg gik længe omkring i den eensomme, øde Marengo, en udsat lille Landsby, der aldrig vilde have fortjent dette store Navn selv; thi før Slaget talte den kun 64 Beboere, hvis Rest af 28, nu usle Betlere, neppe formaaede at oplive Ruinerne af Byen. Saaledes knuser Skjæbnens Hjul Stort og Smaat — og det vidtlydende Navn Marengo vil nu snart kun være en stor Tanke om det sidste Slag, i hvilket der, i Ordets sande Forstand, blev kæmpet; siden har man kun flygtet, har overgivet sig af Feighed, Forrædderie, eller endnu det bedste, af — Dumhed.

Men her har Østerrigerne og Ungarerne endnu en gang kæmpet med oldtydsk Mod, og kun maattet bukke under for Geniet, hvis frie Gaver er Guds, og ikke hver Mand tildeelt. — Jeg staaer her paa en lille fugtig trekantet Plads, omgivet af nogle sumpige Grave, Byens Vand-Kilder, og en liden Bæk, kaldet la Rozette. Rummet er knap saa stort som en Huusmands Hauge. — „Dette er 15000 Krigeres Grav!“ sagde vor Ordonnanz os.

Den hele 2 Mile lange Balplads er huul af Knofter, overalt ligger Hjernefællerne frem. Enhver By blev en Fæstning, hver Landevejs Grøft en Fortification, hvert Huus en Skanse, og enhver Lommebrede Jord blev vaded og kjøbt med Blod. De huggede dem igjennem Sæden og imellem Morbærtræerne, som endnu vise Saar af Musketkuglerne.

Det er sandfærdigt og af Mange bevidnet, at Tilfældet gav paa dette Sted, og til den Time Slaget. Men Buonapartes Genie havde ahenet og forberedt Alt saaledes, at han greb Leiligheden ved Pandehaaret og gjorde Tilfældet til sin Tjener. — Ordonnanzen gjentog de samme Ord som Sergeanten i Asti: „Vi vare uforberedte, og udmattede af de natlige Marscher og maatte sætte fra Kl. 4 om Morgenen til Kl. 4 om Eftermiddagen ligesom vi ankom i Divisionsbilis, og uden Artillerie; vi faldt som Hø! — Ja, vi vare totalt slagne og allerede i fuld Retirade tilbage til Tortona, da netop Desaix an-

kom med 3000 nye Mand og 14 Kanoner; han oplivede Slaget igjen og bragte Seir! Man sægte med saadan Forbittrelse og personlig Tapperhed, at Ungarerne og Franskmændene fik hverandre ved Haarene. Men Østerrigerne hvilede her, som stedse, for tidligt; og da Desaix ankom med Haab og Liv, gjorde Buonaparte en fin Maneuvre, hvorved han indgjød sine egne Tropper nyt Mod. Han stillede den lille Rest af sin Hær i tynde Rækker, trak saaledes Fronten uhyre langt ud, og skjulede det ringe Antal saavel for Tropperne selv, som for Fjenden. — Da nu den blodige Seir var tilkæmpet, og Seirherren hvilede, lænende sig til en Artillerievogn paa Balpladsen, og da oversaae den tilbageblevne lille Høb (8 à 9000 Mand) af hans seirrige Krigere, disse modige udvalgte Deeltagere i hans hæderverdige Toge — da græd han. — Dette er hvad jeg af flere Dienvidners og Medkæmperes Mund har hørt om det store Slag ved Marengo.

Denne store Slette er af Naturen majestætisk omgivet; thi her viner man først Søalperne over Nizza og Monaco, hvilke med hvert Dieblis rykke os nærmere og nærmere; og Apennin-Stoddet, der begynder foran os ved Bochetta, og da stort og magtigt udfolder og hæver sig indtil Toppen af Massa Carera, der var omtaaget af de italienske rødlige Dunster, medens hine lig dunkelblaa Masser ned sank i det vestlige Fjerne.

Brudstykke af Conferentsraadinde Bruns Reise i
Italien; meddeelt af

H. F. Martensen.

Phantasiens Allehaande.

af

Portraitmaler P. Hansen, Medlem af det Kongelige
Kunstakademie.

(Fortsættelse fra fr. Nr.)

Reisen fra Kiel til Hamborg.

Med et hjerteligt Leve! til Wahlsdorfs ædelmodige Giere besteg jeg Bognen. *) En gammel ærverdigg Karl blev min Rudst, som taledes Høithedst, og dette var een af hans gode Egenskaber; desuagtet havde jeg ondt ved at forstaa ham; thi en sjellandst Bondevogn kunde mageligt faae Plads mellem hans og mit Sæde. Overalt gjennemvandrede vi deilige Egne, og da det Terrain, vi passerede, laae temmelig høit, havde vi derved en vidtomsfattende Udsigt. Herved forekom det mig som Tankerne bleve adspredte og ligesom strøete rundt omkring blandt fjerne og nære Gjenstande, og fandt næsten intet blivende Sted; hvorved Nybelsen af de overflødigt afvejlende Naturffjønheder for første Delen forstyrredes. Jeg uddrog heraf den Conclusion, at man af denne physiske Grund stedse valgte smaae Bærelser til at studere i, paa det at Tankerne ikke skulle løbe for langt omkring, og saaledes fjerne sig fra den

*) Naar jeg tilforn bemærkede, at Kammerherre Plessens Løfte i Henseende til Reise-Stipendiet ikke tilfulde blev opfyldt, saa finder jeg mig forantediget til at bemærke, at det aldeles ikke var af Mangel paa Beløbbe mod mig, og da jeg har ham allene at takke for alt det, jeg har faaet at see udenfor mit Fædreland, og den Retning min Aands Uddannelse paa denne Reise har taget, saa har jeg ogsaa til enhver Tid erkjendt Værdien af den Gave, jeg fra hans Haand har modtaget; og endsskjøndt min Pen ikke formaaer at reise ham det vel fortjente Hædersminde, saa skal dog hans Støv, saalænge jeg aander, erindres af mig med den renæssé Erkjendtligheds hellige Følelser.

Studerende, ligesom jeg ogsaa erindrede at have læst hos en Forfatter, som troede at have gjort den Opdagelse: at de største Mænd ofte vare fødte i de mindste Huse; og mit Sværmerie i denne Henseende forledte mig til at fatte den fixe Idee, at Homerus og alle store Digtere nødvendigens maatte have valgt enten smaae Grotter eller dybe Huulveie og Bjergkloster, hvor ingen Udspredelser kunde forstyrre dem, til Udførelsen af deres Digte. Under disse Betragtninger naaede vi Ploen, som er en liden Flekke; Slottet stod i det Høie og syntes at see majestætisk hen over Byen, som laae paa Skraanten ned af den Vakte hvorpaa Slottet var byggt. Det ligger paa en meget høi og steil Vakte; paa Slotspladsen er en stor Vand-Kumme, hvori Vandet bliver pumpet ned fra Søen, som ligger omtrent 400 Skridt derafra og vist næsten ligesaa dybt under Slotsgaardens Overflade. Udsigten fra den sydvestlige Side er overmaade deilig; hen over Søen seer man de skønneste Landsbye-Egne med Skov og Frugtbarhed overalt; fra den nordlige Side seer man Withmolt (som ogsaa tilhørte Ranth. Plessen) med andre Steder; kort, hvor Diet vendte sig, fandt det Skjønheder og male-riste Prospector; man kan ogsaa fra Ploen see endeel af det Gutinske, som i den store Afstand synes at være en temmelig udstrakt og næsten jevn Flade, men som desuagtet er rig paa mange landlige Afveiringer, og synes i Gærdeseshed at have Overflodighed af Søer. Jeg havde nu faaet en nye Ledfager, som skal være min Fuhrmand, eller som det her kaldes Schwager, herra til Segeberg; han viste mig velvillig rundt omkring. Slotsbygningen er udvendig meget simpel og fortjener ikke stor Opmærksomhed. Derafra kom jeg til den saakaldte Vandkunst, hvorfra Vandet pumpes op til Slottet, og denne Indretning var ret smuk; der vare 4 Pumper, som bleve drevne ved eet Hjul, hvoraf 2 gik op naar de andre 2 gik ned, og intet Menneske behøvedes nærværende for at styre deres Gang; udvendig fra var en Indretning anbragt, hvorved den samme Axel, som drev Pompeværket, tillige borede Vandrenderne, som dertil brugtes; hver 8de Dag bliver Vand-Kummen rensed, og det traf saa heldigt, at den just var gjort reen i Gaar, saa at jeg saa Pumpernes Gang. Min Ledfager førte mig derefter hjem gennem en deilig ung Skov. Posten var imidlertid kommen, og havde medbragt 3 Passagerer, hvoriblandt den unge Hr. Manthey (nuværende Hr. Statsraad og Ridder Manthey) fra Kbhv., der reiser til Paris som Legations-Secretair; til ham henvendte jeg mig som Landsmand, og de Kundskaber jeg allerede havde indsamlet om de ploenske Seeværdigheder, bleve nu anvendte til at ledsage ham omkring, og fortælle ham hvad jeg vidste. Paa Veien til Segeberg kom vi forbi Ascheberg, som tilhører Grev Ranzau. Man siger, at i denne Bye findes de smukkeste Piger i Holsteen; nogle saae vi, som jeg dog ikke kan rose fra Skjønhedens Side, undtagen for deres nydelige ranke Væxt, og lette Gang; men dette har jeg fundet overalt i Holsteen. Fra Ploen til Segeberg er 4 Mile, de 2 første passerede vi mellem lutter edenske Egne; men de skønneste Marker forsvandt paa een gang og vi fandt os pludselig omringet af Lyng og Heeder, som redvarede de øvrige 2 Mile; mit Humeur stemtes derved i

mindre behagelige Følelser, som end mere forøgedes ved de uendelig mange Kroer, man finder paa disse Veje, og hvor Rudsflene stedse holde skjændt ikke længe; naar dertil nu kommer, at jeg i ingen af disse Kroer kunde faae et Glas Vand, som jeg vovede at smage, meget mindre at drikke, saa kunde sligt vel forstemme en ung uerfaren Sjellandsfaer, der var omringet af brændende Solstraaler og rygende Sand. Det Segebergske Kalkbjerg kom os nu i Møde, og snart vare vi i Byen; Posthuset var lige derfor; Passagererne gik alle derop og jeg fulgte med *Manthey*, som paa den flette Bei havde underholdt mig paa det interessanteste. Vi besteg Bjerget, fra hvis Top jeg blev overrasket ved den mest romantiske Udsigt, jeg endnu havde seet; kun havde jeg her ønsket mig de pløenske Egne for ret at møtte mig i deres Beskuelse. Utydelige Spor fandtes endnu af et Slot, som skal have staaet paa Bjergets Top, og Rudera af en Brønd, som har været hugget hele Klippen igjennem i perpendicular Retning ned til Søens Vandflade, som forekom mig meget mærkværdig; den var ganske rund og havde omtrent 4 Alen i Diameter. — Derfra reiste vi til Oldesloh og derfra til Ahrensborg, som tilhører Grev *Schim m e l m a n n*.

Vi nærmede os nu til *Wandsbeck* og *Sandbegnene* viste sig atter. Fortropperne til den hamborgske Pragt begyndte at vise sig; her fandtes paa nye *Schim m e l m a n n*ske Eiendomme, som vare prægtige. Et Begravelses Kapel, der var opført ved Siden af Kirken, skal have kostet 30000 Rd.; det var udbændigt meget smagfuldt.

De hamborgske Taarne havde alt længe vist sig for os; jeg kom nu til den første Port, hvor en ærverdigg gammel Soldat modtog mig med en stor Protocol under Armen, og spurgte om mit Navn, samt hvor jeg vilde logere; jeg underrettede ham om begge Deele, og syntes ordentligt at føle en vis Stolthed i den Hre saa hastigt at blive indtegnet i denne Livets Bog for Reisende.

Efterat være kommen ind i den store Handelsstad, førte min Svoger mig til det danske Posthuus, hvorfra jeg strax fik en Lastdrager, som bragte mig til *Schwarzen-Adler*, hvor Kammerherre *Plessen* havde anvist mig Logis. Her blev jeg modtaget af *Bertinden*, som spurgte mig, om jeg var kommen med Posten, og, sagde hun siden, formodentlig fra *Kjøbenhavn*; thi mit Maal røbede mig; over denne Anmærkning blev jeg heel skamfuld; thi i min Indbildning var jeg paa denne Reise allerede blevet en god Høitidsfæst. Jeg blev anvist et Værelse, hvor jeg strax blev omringet af Haarskjerere, Barberere, Kræmmere, Signetstikkere, Liigtørnskjerere &c., hvorsor jeg søgte at faae mit Værelse ryddeligt og min Dør aflukket, for ikke at overvældes mere af disse tjensfrivillige Hænder.

(Fortsættes).

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af *Jacob Claudius Elmquist*,
Studiestrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Sierde Quartal.

Onsdagen den 26de Juli 1826.

Nr. 14.

Markgrevinden af Anspach.

Under Titel af: *Memoirs of the Margravine of Anspach*, written by herself. Lond. Colbrn 2 vols. s. 1826. (Med et flønt Portrait af Markgrevinden.) er i London udkommet et interessant Skrift. Den Tid, da Markgrevinden af Anspach hørte til de saakaldte public charaders (offentlige Charakterer) er vistnok allerede for nogle Aartier siden forbi; men Skønhed er for alle Tider; og dersom Portraitet (efter et Maleri af Josua Reynolds) foran den første Deel af disse i London for nogle Maaneder siden udkomne Memoirer, ikke er smigret, og hun i sine Memoirer ikke smigrer sig selv, saa maa hun i Sandhed engang have været den flønneste Dame. Selv i Billedet udøve hendes Indigheder en uimodstaaelig Magt. Desuden er en Dames Biographie iblandt alle andre Skrifter maa-
ske især det, om hvilket man kan antage, at det stedse er et meget stort Antal af Læsere velkomment. Mænd blive tiltrukne ved den Interesse, som enhver ægte Beretning fra hin ubegribelige Kongs Hovedquarteer, nemlig det qvindelige Hjertes, naturlig-

viis maa vække, og Fruentimmer brænde stedse af Begjerlighed efter at erfare, paa hvilken Maade en berømt Person af deres Kjon er kommen til denne Udmarkelse. Vi have derfor ikke villet forsømme at gjøre vore Læsere bekendte med Markgrevin den af Anspachs Memoirer, der, allerede længe førend de udkom, bleve omtalte i de Londonfke Journaler og Blade.

Markgrevin den af Anspach er den yngste Datter af Sir Carl v. Berkeley. I den tidligere Periode af hendes Liv synes hun at have udstaaet meget af de to Personer, der fremfor alle havde været forpligtede til at elske og beskytte hende; vi mene hendes Moder og hendes første Gemal. Dog var det ikke Tilfældet, at begge handlede i Forstaaelse med hinanden imod hende; men enhver af dem gjorde i sin Kreds sit Mueligste for at gjøre hendes Ungdom ulykkelig.

En Prøve af hendes Moders Udsærd er følgende: „I Nat blev jeg tvunget til at sove i samme Seng hos Lady Berkeley og fra denne Tid af stedse i samme Gemak som hun, indtil jeg blev gift. I denne Nat talede min Moder, istedetfor til mig, ofte til sig selv, og gjentog i forskjellige Udtryk: at hun havde mistet sit eneste Barn, sit Yndlingsbarn.“ Her er en lille Anekdote om hendes Søster Lady Georgiana: „Nogen Tid derpaa, da min Moder om Natten var indslumret, kom Lady Georgiana til min Seng, efterat have listet sig sagte op af sin, og hvidskede til mig: „Jeg er forelsket.“ Jeg taug et Dieblif, forfrækket over denne pludselige og besynderlige Maade af en Bekjendelse, og imidlertid vedblev Georgiana at hvidske, at hun elskede Lord Forbes. Hvis min Forundring endnu kunde blive større, da skete det ved dette Navn; — han var meget hæsliq.“ — Ligesaa snurrig er Fortællingen om den første Kjerlighedserklæring, der blev gjort hende selv:

„Lady Berkeley sad ved et Bal en masque i enloge og tillod Lady Georgiana og mig at gaae lidt op og ned i Salene med nogle andre unge Damer. Enhver af os havde en Cavalier, der snart skulde bringe os tilbage; men Lord Forbes vilde gaae imellem os. Da vi gik bort, fulgte en høi smækker Mand

i sort Domino efter os og benyttede sig af Trængselen, der standsede os, kastede sig paa Knæ for mig og sagde: „Lady Elisabeth, jeg døer, hvis De ei vil tilhøre mig!“ Derpaa sagde han, at see og elske mig og være ulykkelig, er et og det samme. Min Overraskelse og min Skræk var ikke at beskrive; men Lord Forbes holdt mig, og han og min Søster loe. Jeg begyndte nu at indbilde mig, at det var en Mafferadevittighed, men min Forvirring tog til, da den unge Mand vedblev i dette Sprog og tog Massen af og jeg saae den elskværdige Hr. — for mig, om hvem man almindeligen antog, at han virkelig var forelsket i mig, og som unægteligt var den skønneste Mand man kunde see.“ Ikke et eneste Ord kom over mine Læber; endelig sagde Lord Forbes: „jeg har længe været hans Fortrolige;“ og rystede mig i Armen, men forgæves; thi Kjærlighedens Sprog var kun Skræk for mig; og da han mærkede, at jeg ikke kunde tale, sagde han: jeg beder tusinde Gange om Forladelse; tillad mig at tale med Lady Berkeley,“ hvorpaa Lord Forbes svarede: O ja! det er en barnagtig lille Ting; men jeg skal nok bearbejde hende;“ og Hr. — forlod os. Jeg ilede til min Moder og beroligede mig, idet jeg sagde til mig selv: den stakkels unge Mand, han er vist lidt forstyrret i Hovedet.“

Markgrevindens første Gemals, Lord Gravens Opførsel var, dersom Sandheden heri ikke er overtraadt — føleløs, uretfærdig, grov og egenfindig i højeste Grad, og der findes i disse Memoirer et Par Scener imellem Lady Craven og Hans Herlighed, hvilke høre til det mest rørende, vi nogensinde have læst.

Efterat hun var bleven skilt fra Lord Craven, foretog hun en Reise til det faste Land, og de Grindringer, som hun derom meddelede, indeholde en Mængde tildeels meget interessante Anekdoter om Datidens fleste Hoffer.

Paa disse Reiser blev hun bekendt med Markgreven og Markgrevinden af Anspach, ved hvis Hof hun, efter sin Moders Raad, i nogen Tid opholdt sig. Dette lille Hofs Intriguer ere skildrede med meget Lune. —

Det er bekendt, at efter Lord Gravens og Markgrevindens af Anspachs Død formalede Lady Craven og Markgreven sig.

Formælingen blev fuldbgyrdet i Lissabon, og deres Egtekab var meget lykkeligt. Begge vare hinanden saare hengivne; han agtede og fatte stor Priis paa hendes mange udmærkede Egenskaber, og hun anvendte med utrættelig Iver alle sine Fuldkommenheder til at forfjønne og forsøde hver Time af hans Tilværelse. Hun læste og sang for ham, opførte Skuespil, hvori hun selv paatog sig Roller, — og var hans gode Genius i Alt.

Det er umuligt i Anmeldelsen af et Værk, der bestaaer af 2 Bind mærkelige Reminiscenzer, at give en fuldstændig Oversigt af samme; vi maae derfor indskrænke os til endnu kun at gjøre vore Læsere opmærksomme paa Fremstillingen af Berlin under Frederik den Store, hvormed anden Deel begynder, og især paa nogle høist interessante Historier om Napoleon og hans første Gemalinde Josephine; og henlægge disse Memoirer derpaa med den Tilstaaelse, at sammes Forfatterinde, al hendes store qvindelige Forsængelighed uagtet, stedse i hele Skriftet er forekommet os høist elskværdig.

Maria de Brabant.

Under denne Titel er i forrige Maaned i Paris udkommet et med megen Elegance trykt Epos i 6 Sange af Ancelot, Medlem af det Kgl. Franske Akademie. Digtets historiske Indhold, der ikke har vundet ved den upoetiske, halvromantiske og affecterte Behandling, er følgende:

Efterat Philip den Driftiges Gemalinde, der efterlod ham en Søn, var afgaaet ved Døden, ægtede han Maria, Prindsesse af Brabant; hin Søn dør pludseligen — intet er naturligere end at Dronningen har forgiftet Thronarvingen, for at fikkre sine egne Børn Thronfølgen. Denne Formodning bliver nemlig bibragt og gjort sandsynlig for Kongen, der, saaledes som Fr. Ancelot har skildret ham, ikke nedlader sig til selv at tæn-

te, ved Premierministeren Hr. de Lureuil, der forhen har fungeret som Barbeer. Imidlertid har denne Exbarbeers Søn hemmeligen forelsket sig i Dronningen, og hans Eidenkab eller Edelmødighed driver ham, for at frelse sin Tilbedede fra Baaleet, til at udgive sig selv for Prinds Ludvigs Morder. Nu ere gode Raad dyre for vor Digter, og han er i ligesaa stem Knibe som engang Kong Saul; ligesom denne tog sin Tilflugt til Hæren fra Endor, tager han sin til en Slags hellig Kvinde Merrilies, der med et Trylleslag sønderhugger det hele Væv af Løgn, bringer Dronningen til Vre og den gamle Lur Lureuil til Galgen, medens den unge kan give sig tilfreds ved at have haft Leilighed til at have været ret theatralisk edelmødig.

C h a t e a u b r i a n d.

Om denne berømte Statsmand yttres Madame de Genlis sig paa følgende Maade i det sidste udkomne Bind af hendes Memoirer: „Jeg erholdt ofte Besøg af Hr. de Chateaubriand, der stedse vare mig meget behagelige. I en lang Underholdning med ham finder man det samme Talent og den samme Originalitet, som man beundrer i hans Værker; men det udmærker ham især fremfor alle berømte Talere: i hans Charakter og i hans hele Person hersker en Rolighed, ligesom Simplicitet og Beskedenhed, der paa en særegen Maade kontrasterer med hans Stils Bevægelighed, Varme, Dristighed og Energie.“

Pitt og Grattan.

(Af Morning Chronicle).

Da den store Taler Grattan, som bekjendt en af den engelske Ministers Pitts farligste Modstandere, efter det irlandske Parlaments Forening med det storbrittanniske, første Gang skulde fremtræde, vare hans Venner saavel som hans Fjender i den største Spænding i Henseende til det Indtryk, denne Tale vilde gjøre; thi omendkjøndt han almindeligen var anseet for en af de første Talere i det irlandske Parlament, var Forskjellen imellem den saakaldte irlandske og engelske Talerkole saa stor, at man almindeligen befrygtede eller ventede, at han i det brittiske Parlament vilde tabe den Ære og den Indflydelse, som han havde erhvervet sig i det irlandske. Begyndelsen af hans Tale synes at ville bekræfte denne Forventning; hans irlandske Accent, hans besynderlige Declamation, hans Hæftighed mishagede Huset; men som han gik dybere ind i Gjenstanden og steds blev mere og mere Herre over den, henvendte han ogsaa alle Tilhørerne med sig. Irlanderne, der i stort Antal havde forsamlet sig paa Gallerierne og rundt om i Huset, udbrød i et høit Fryderaa, saasnart de saa, at deres Landsmand Hæder var sikket. Pitt havde med ængstelig Opmærksomhed hørt paa sin store Modstander; saasnart han mærkede, at Grattan havde vundet sin Sag, sukkede han dybt som om en Steen faldt fra hans Hjerter, og sagde til den ved Siden af ham siddende Minister hjertelig glad: „Gud skee Lov! det gaaer!“ Den Seier, som den rene Glæde over en storartet aandig Stræben her vandt over personlige og politiske Hensyn, har sikkert noget høist Glædende og Behageligt.

Sjelden Kirkefrihed i Italien.

(Af Literarisches Conversationsblatt Juni 1826, No. 132).

Do Reisende i Overitalien havde fanget Cicader og puttet dem i Papiers-Kræmmerhuse i deres Lommer. Saaledes besøgte de en Domkirke, hvori netop blev holdt Gudstjeneste. Medens de nu betragtede Malerierne og Altarbladene, begyndte Cicaderne med deres Sang at accompagnere Præsterne i deres Hymne, og de Reisende fandt det passende at bortfjerne sig. Ellers bliver Andagt i Italien just ikke anseet for nogen alvorlig Sag, og det, der i Norden vilde forstyrre Gudstjenesten, eller dog i det mindste forarge eller støde, hører til Dagens Orden i Italien. Forfatteren af disse Linier har selv i Domkirken i Verona seet Fruentimmer under Gudstjenesten sidde og spinde. Den Fremmede besøger Italiens Kirker, betragter Malerierne i dem, bestiger endog Altret, for bedre at kunne tage Alterbladene i Oiesyn, og lader sig aldeles ikke forstyrre deri ved de i Andagt omkring ham siddende og liggende Skikkelser; i det høieste lader han stundom et Blik falde fra de quindelige Skabninger paa Lærredet ned paa de i Andagten endnu skjønnere levende Væsen — og Intet af alt dette forstyrrer de Andægtige.

Dprindelsen til Ordet *Calembourg*.

Ordet *Calembourg* har sin Dprindelse fra en westphalsk Greve *Calemborg*, der under Ludvig XV kom til Paris, hvor han, man veed ei hvorfor, kaldte sig *Calembourg*. Dengang vare Ordspil meget i Mode; Greven vilde gjerne glimre; men da han ikke forstod fransk nok, fandt han Lighed i Ord, der lignede hverandre i Lyden, men som havde en ganske forskjellig Rettskrivning. De Feil, han begik, moeredes meget, og Marquien af Bièvre bemægtigede sig denne nye Art af Vittighed. Som

bekjendt bestaaer Forskjellen imellem Ordspil (jeu de mot) og Calembourg deri, at det sidste ikke finder Sted uden en grammatisk eller orthographisk Feil. Da Bièvre f. Ex. engang sagde til Dronningen: "L'univers est à vos pieds!" meente han l'uni verd; thi hun bar grønne Skoe. Da Marquiens Stykke: le Seducteur behagede og les brames af Laharpe blev udpebet, sagde han: Quand le Seducteur reussit, les brames tombent o: les bras me tombent. I Paris gives der Folk, der leve af den laveste Haandtering, af at opsøge Pialter o. dl. iblandt Gadeflarnet (de ramasser des loques à terre). Da den forrige Hertug af Orleans af Speculation forvandlede Haugen ved Palais royal til Huse, sagde en Spottesugl: "Le duc d'Orleans ramasse des locataires." Disse ere alle Calembourgs; men da Ludvig XV forlangte et Calembourg af Marquis Bièvre, denne bad Kongen om en Gjenstand, Kongen foreslog sig selv og Marquien svarede: "Sire! le roi n'est pas un sujet" da var dette intet Calembourg, men et Ordspil.

(Af Literariskes Conversationsbl. Juni 1826).

B e k j e n d t g j ø r e l s e.

De, der maatte ønske at holde „Conversationsbladet“, der to Gange om Ugen, Onsdag og Lørdag, hver Gang $\frac{1}{2}$ Ark, tilbringes Subskribenterne for 9 Ark. S. og L. kvartaliter, behage at tegne sig hos Forlæggeren, J. E. Elmquist i Studisrædet Nr. 66 1ste Sal hvor tillige med Fornøielse modtages Bidrag, overensstemmende med Bladets Plan, der vedes ham tilsendte under Udskrift: „Et Redacteur en af Conversationsbladet.“ De hidtil udfomne Nummere af anden Aargang kunne alle erholdes; Bladets første Aargang er udsolgt.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studisrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Sierde Quartal.

København den 29de Juli 1826.

Nr. 15.

L i t e r a t u r.

I denne Uge har vor berømte Læge, Prof. Herholdt, R. af D., udgivet et Udtog af sine Dagbøger over Rachel Herx's Sygdomme i Aarene 1807-1826; med tilføiede Bemærkninger. Da dette mærkelige Skrift, der tillige indeholder egenhændige Breve fra Rachel Herx og Udtog af hendes latinske Dagbøger, i disse Dage udgjør en Hovedgjenstand for den almindelige Underholdning, tillader Anmelderen sig her at meddele et Brudstykke af samme, der vist ei af Noget vil læses uden Interesse:

„R. Herx, Datter af en anstændig jødiske Familie i Kjøbenhavn, er født den 27de Mai 1793. Sin barnlige Alder tilbragte hun hjemme hos sine Forældre; fra sit 11te indtil sit 14de Aar gik hun i et Institut for unge Piger. I dette (Mod. Lindes) Institut skal hun have udmærket sig ved lykkelige Fatter, Søner, en ualmindelig Hukommelse, en levende Phantasi og en fast Karakter. Hun lagde her Grunden til sin Kundskab i det danske, tyske, franske og engelske Sprog, robede tidligt Sands for belles lettres og for det Vidunderlige,

vandt ogsaa nogen Færdighed i Claveerspil og i vor Tids Haandarbejder. Hun var under Løbet af disse sine Børneaar særdeles tjenstvillig, viste dog noget Hang til at brille andre Børn, og til at ophøie, eller udmærke sig selv. Hendes Legeme havde i det Hele en mindre paafaldende og mindre livlig Udvikling. Hun er liden af Væxt, spæd af Lemmer, har et langt Ansigt, en hvalvet Pande, et Par mørke, fremstaaende Øine med et skarpt Blik, og en tyk Næse. Hendes Ansigt har altid haft en sygelig bleg Farve, og er desuden stærkt koparret, især Næsen."

„Rachel Herz's Sygdom har gjort ualmindelig Opsigt. Dens Historie læses nu hartad i alle europæiske Sprog. Den vandt Plads saavel i Journaler for det Vidunderlige, som i strengt-videnskabelige Skrifter, ja endog i alskens Aviser. Man har meddeelt den baade i Kjernerige Udtog, og saa fuldstændigt man kjendte den. Af ikke saa Læsere blev den i lang Tid holdt for en Fabel. Dette skal endog have været Tilfældet med Mænd af Humanitet og Indsigter."

„Da jeg flere Gange selv har følt, hvor vanskeligt det er, naar Patientens Udsagn ikke tør troes, at bestemme: om Naale, som føles indenfor Huden, ere passerede igjennem Legemet, eller staae ind udbendigen fra, og da en saadan Bestemmelse alligevel kan være af Bigtighed, saa tillader jeg mig her at tilføie følgende Historie:

En melancholisk Somfrue, 19 Aar gammel, laae fra Decbr. 1823 til Jan. 1825 paa det kongelige Frederiks-Hospital. Hun beklagede sig en Dag for mig, at hun havde været saa ulykkelig, at synke to Naapenaale. Jeg lod hende behandle efter denne hendes Fortælling, gav Befaling til Opvartningskonen at være opmærksom paa, om Naalene maatte komme frem enten ved Brækning eller per alvum. Der forløb 14 Dage, uden at vi kom paa Spor efter, hvor de staa eller vare blevne af. Patientindens Tilstand blev imidlertid uforandret; der opkom ingen nye Sygdomstilfælde. Endeligen klagede hun over ubetydelig Smerte i Ledet af sin højre Haand. Jeg undersøgte dette Led paa det nøiagtigste, men fandt hverken Svulst,

eller Rødme, Saar, Blegner eller Knoppe i Huden, eller noget som helst pathologisk Mærke i Haandens Omfang. Smerten blev da behandlet som rheumatisk, men vedholdt i flere Dage uforandret. Ved gjentagne Undersøgelser opdagede jeg, at der sad et haardt, smalt, fremmet Legeme indenfor Huden paa Haandlekets yderste Glæde. Her — sagde jeg — have vi maaſtee een af de nedslugte Knappenale. Jeg ſkar ſtrar Huden igjennem, og udtrak til vor Forundring en oxyberet Syenaal. Vi forboblede fra nu af vor Opmærksomhed paa dette uhyggelige Væsen, især da hendes Sind efterhaanden blev uroligt. Efter nogen Tid fandt Baageſonen om Natten ved Patientindens Seng ſex Syenaale, ſammenrullede i et Stykke Plaster. Herved opſtod nu rimelig Miſtanke om, at hun ſelv havde ſtukket den udſkaarne Naal ind i Haanden, og Frygt vakte, at hun maaſtee var til Sinds at gjentage ſamme Operation. Da hun laae ſom Gratiſt paa Hoſpitalet, ſaa havde jeg fuld Frihed til at hendlægge hende, hvor jeg fandt det beſt paſſende. Jeg lod hende da flytte over til Badehuſet paa et eenſomt Kammer. Før hun traadte ind i dette Kammer, blev hun viſiteret ſaa nøie ſom mueligt, og aldeles omklædt, for ikke at blive i Beſiddelse af nogen Naal, eller deſlige. Der blev i enhver Henſeende anvendt al muelig Forſigtighed for at afholde hende fra Samqvem med Andre end med Opvartningsſonen, de tjenſtgjørende Candidater, min Collega Prof. Withuſen og mig. Alligevel ſtuffede hun os endnu en Tidlang. Jeg udſkar nemlig, medens hun var indſluttet paa dette Kammer, efterhaanden over 30 Naale hiſt og her af hendes Legeme, uden nogen Gang at kunne ſee paa Huden, hvor hun havde ſtukket dem ind. Hvor hun havde ſkjult diſſe, om indrullede i Plaster eller paa anden Maade, derom vilde det være uſømmeligt, her at yttre min Formening. Tilſidſt maa hun dog være bleven lens for Naale; thi nu tog hun ſmaa nyeligen afpillede Træſplinter, formodentlig af ſin Seng eller af Gulvet, og bragte dem i Vagina, hvorfra jeg maaſommeligen maatte trække dem

ab. Disse Splinter, som umueligen kunde være nedslugte og gaaet igjennem hendes Indvolde, gave da fuld Overbeviisning om, at hun gjorde Vold paa sit Legeme. Jeg meldte dette for hendes Slægtninge, som d. 21de Jan. 1825 lode hende afhente fra Hospitalet. Hjemme fortsatte hun endnu i nogen Tid sine Konster. Jeg blev nemlig flere Gange hentet, og udskar endnu fire Naale af hendes Laar og af andre Dele af Legemet. Hver Gang hun havde indstøkket en Naal, var hun saa forsigtig, ikke at klage over Smærter paa Stedet, hvor hun ene vidste, at den stak, før et hvert Spor af Saaet, gjennem hvilket hun havde bragt den ind, var aldeles udsløttet. Til sidst truede Moderen hende med at ville anmelde hendes Udaad for Retten, eller sende hende til Bistrup som affindig. Denne Trussel gjorde sin Virkning. Der viste sig fra nu af ingen flere Naale. Hun — som nu syntes roligere i Sindet og af bedre Helbred — gjorde en Dag en Spadseretour, kjøbte undervejs en dygtig Portion Salpetersyre og en dito Svovlsyre, kom hjem, drak en god Slurk af hver Flaske, og døde Dagen efter (den 5te April 1825) under de voldsomste Pinsler og Krampetrækninger, uden at tilstaae sin Brøde."

„Ogsaa denne Patientinde søgde (i et Brev af 15de Januar 1825) at bedaae mig med de helligste Forsikringer om sin Uskyldighed, og ved at bevidne mig sin Taknemmelighed for min Omsorg for hende under hendes Lidelser."

„Heraf sees da tilfulde, hvor let Vægen en lang Tid kan holdes i Vildfarelse, naar en Syg er stemt til at martre sig selv, og listig nok til at skjule sit Forehavende. Hvor Spørgsmaalet angaaer Vre og Liv, der, mener jeg, bør enhver tilbageholde sin Mistanke, indtil han har faaet grundet Tvivl, om ei fuld Overbeviisning. Men — sædvanligst er den mindst sømme og mindst deeltagende meest redebon til at falde en bestemt Dom, hvor han dog selv endnu svæver i Uvisshed.

En gammel, ærlig, uforbeholdt Mand fortalte mig i Maj Maaned d. K., at han allerede for otte Aar siden havde troet,

„at det ikke hang rigtig sammen med *Ifr. Herh* og hendes *Syenaale*.“ Gud forbyde, at vi læger skulde betragte alle vore Patienter, hvis Sygdomme synes lidt problematiske, med saa mistænkelige *Dine*, med saa inhumane *Følelser*, og af disse drage saa frænkende og let fluffende Slutninger! Jeg for min Deel vil heller, at man nægter mig baade Forstand og Indsigter, end deeltagende *Følelse*, selv for den usleste blandt mine Medmennesker.”

En tydsk Udgave med *Kobbere* har Forfatteren foranstaltet trykt paa samme Tid, som denne, og begge kunne erholdes i den *Gyldendalsske Boghandel*.

Selsom Forbrydelse.

(Af Britannia I. B. 3. S. 1826).

Ved et i Taunton i Grebsskabet *Sommerset* afholdt Forhør blev *Marie Hamilton*, ogsaa kaldet *Georg* eller *Charles Hamilton* draget til Ansvar, fordi hun havde udgivet sig for en Mand og ægtet fjorten Fruentimmer efter hinanden, af hvilke den sidste, en vis *Marie Price*, bevidnede for Dommeren, at hun havde været viet til den Anklagede, og tilføiede, at de havde levet sammen over et *Fjerdingaar* som Mand og Kone, og hun havde virkeligen i al denne Tid som Følge af hendes nedrige og bedrageriske Kunstgreb holdt hende for en Mand. Efter nogle Stridigheder om Forbrydelsens Natur, blev den Anklagede erklæret for en sjelden og afgjort Bedragerisse og dømt til offentligen at pidskes i Taunton, *Glastonbury*, *Wells* og *Shepton Mallet*, der vare de Stæder, hvori hun havde øvet sine *Galanterier*; og siden til sex Maaneders Fængselsstraf, hvorefter hun skulde hensættes i et lettere Fængsel, indtil hendes Forhold vidnede om Forbedring.

Anekdote om Sheridan.

(Af samme Tidsskrift).

Lord Belgrave endte en Tale, som han holdt i Underhuset, med en græst Citation, hvis Beviskraft, saaledes som Lorden havde givet den, Sheridan i sit Svar fuldkomment erkjendte; „men, bemærkede han, var den ædle Lord endnu gaaet noget videre og havde anført hele Stedet, da vilde han have seet, at det havde en anden Mening.“ Sheridan fremmumlede derpaa ore rotundo noget, der havde alle de ais, ois, ous, kon og kos, som give Verden Wisheben om en græst Citation, hvorpaa Lorden aabent tilkjendgav ham sin Beundring for hans ypperlige Hukommelse og indrømmede ham, at Stedet virkelig havde den af ham fortolkede Mening, hvilket han et Dieblis havde overseet. Da Forsamlingen adskildtes, opsogte Tor, der gjorde sig meget til af sit Græst, Sheridan, og spurgte ham, hvorledes han saa hurtigt kunde have hint Sted ved Haanden? „Det var meget rigtigt; men jeg erindrede det dog ikke, førend de rykkede frem dermed.“ — Sheridans Fragment var inpromptu, og der var ikke et Ord Græst deri.

Sheridans Begravelse.

(Af Revue britannique).

Følgende ægte engelske Scene tildrog sig ved Bisættelsen af den store Digters og Parlamentstalers Liig: Da de Personer, der ville vise Sheridan den sidste Ere, alle vare samlede, og man gjorde Anstalter til at bære Kisten ned i Liigbognen, traadte en velklædt Mand, der syntes at være meget rørt, ind i Bærelset, hvor Forsamlingen, der bestod af de tre Kongerigers betydeligste Mænd, var ordnet. Han gik hen imod Kisten og bad

om den Gunst endnu engang at maatte hæfte sine Blikke paa sin ulykkelige Vens Træk. Denne Gunst blev ham tilstaaet, da han saa indstændigen bad derom; man skruede Risten op igjen, og Sheridans Ansigt blev blottet. Men hvor stor blev ikke de Omstaaendes Forbauselse, da Manden trak en Arrestbefaling over siget ud af Lommen, hvilken han havde udvirket ved at godtgjøre Sheridans Gjæld til sig. Hr. Canning og Lord Sydney, der hørte til de Personer, som stode nærmest om Risten, bortskjernede sig derpaa med den Fremmede og betalte den Udbødes Gjæld, der beløb sig til 500 Lstr.

Mærkværdig Livsredning.

Paa en Kirkegaard ved Port Royal (paa Jamaica) findes et Gravminde med følgende Indskrift:

„Her hvile de jordiske Levninger af Louis Goldan fra Montpellier i Frankrig, som et Edikt tvang til at forlade sit Fødeland. Han blev opslugt af Jordstødvæts Virkninger 1692; men ved Forsynets Styrelse kastede et andet Jordstød ham i Havet, hvorfra han, efter lange at have svømmet blev optaget af et Fartoi. Han levede endnu 40 Aar efter denne Katastrophe.

(Uf „Der Freimüthige“ No 41).

Passende Svar.

(Uf samme Tidskrift).

En vestphalsk Tidende opkastes følgende Spørgsmaal til de Læres Besvarelse: „Skulde det ikke være muligt, uden Silkesormens Medvirkning, ved Anvendelsen af chemiske og tekniske Processer, at vinde Silke af Moerbærtræets Blade?“ Som Sideskykke hertil giver et andet Blad Chemikerne og Naturfor-

Herne en anden Nød at knække, og spørger: „Skulde det ikke være muligt at gjøre Uld af det Græs og de Urter, Faaret æder?“

Engelsk Frækhed.

London blev i forrige Aar en vis Hr. Hale dømt til en Pengestraf af 20 £strl. fordi han den 20de Marts, i Kirken ved Oplesningen af Kirkebønnen der, hvor det hedder: „for vor guds frygtige og naadige Konge,“ havde raabt ganske høit: „det var en affhyelig Løgn!“ — Han vilde for Retten bevise Sandheden af sin Paastand, men blev afsøist.

(Af Dresdener Merkur 45).

Et vakkert Tegtepar.

(Af engelske Blade).

Set af Londons Adresblade læstes Nebenstaaende:

London den 1ste Juli:

Herved anmodes Alle og Enhver om ikke at betroe min Kone, Betty Williams, Noget paa mit Navn, da Intet af mig bliver betalt.

J. Williams.

Dagen efter læstes i samme Blad Følgende:

London den 2den Juli:

Min Mand, Mester Joseph Williams, kunde have sparet Pengene for sit Uvertisement igaar; thi da han aldrig betaler sin egen Gjæld, kunde det ikke falde nogen Moers Sjæl ind at troe, at han skulde betale min.

Betty Williams.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiefrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Sjunde Quartal

Onsdagen den 2den August 1826.

Nr. 16.

Phantasiens Allehaande

af

Portraitmaler H. Hansen, Medlem af det Kongelige
Kunstakademie.

(Fortsættelse fra Nr. 13.)

Efter at jeg saaledes paa en lempelig Maade har bragt mine
ærede Læsere til Hamborg, maa jeg indstændigt bede undskyldt,
at det ikke er skeet paa en behageligere Maade; men jeg beder
dem alle godmodigen betænke, at den Vej, jeg har ført dem paa,
nu just er 29 Aar gammel, og har i den lange Tid aldrig væ-
ret undersøgt hverken af Vej-Inspecteurer eller andre Sagkyn-
dige; heller ikke har jeg selv haft Lejlighed til at reparere den;
thi tænkt engang, om den korte Vej herfra til Roeskilde i dette
Tidsrum ikke var taget under Reparation, baade fra den viden-
skabelige og praktiske Side, hvorledes vilde den da see ud nu?
Fra denne Side betragtet anseer jeg det endog for et Myster-

stykke, at vi paa begge Sider ere komne nogenlunde heelstindebe-
derfra. — Til den Deel af mine ærede Læsere, som have haft
den Godhed, at ledsage mig paa denne fredsommelige Reise,
overlader jeg nu selv at oplede de hamborgske Forlystelser, som
skalde være dem en Erstatning for den udfandne Møje, hvortil
jeg vil anbefale dem de i saadan Hensigt udkomne Reisebeskriv-
elser, som sikkert bedre ville føre dem til dette Maal end jeg.
Til dem af mine Læsere, som imidlertid ere blivne her i Staa-
den, for at lede om de belovede poetiske Malerier, hvoraf de
sikkert kun have fundet faa, vil jeg nu vende tilbage, for, ef-
ter Løfte, herved at gaar dem tilhaande, saavidt jeg formaaer,
ved nogle

Betragtninger over det Poetiske i Maler- og Bil- dehugger-Kunsten.

Henvende vi os da først til Malerkunsten, og betragte dens
poetiske Omfang, saa finde vi sikkert, at Maleren følger Dig-
teren for at opfatte det Poetiske, ligesom Digteren omvendt føl-
ger Maleren, for at udtrykke det Maleriske; derfor er ogsaa
disse tvende Kunster i egentligste Forstand Brødre, og med in-
derlig Broderkjerlighed, som Castor og Pollux, opoffre de sig
for hinanden.

Da Exempler oftest lede til den bedste og tydeligste Forkla-
ring, vil jeg her fremstille en Sammentigning mellem tvende
af vore udmærkede afdøde Malere, nemlig A. B. L. G. A. R. D. og
E. T. U. B., og dertil vælge deres Receptions-Stykker, som findes
i Kunstakademiet.

Angaaende det første, eller A. B. L. G. A. R. D.'s, da findes deri,
efter min individuelle Formening, blot en reen historisk Frem-
stilling af Danneqvinderne, som overgive deres Smykker, for at
løskjøbe deres Konge, uden nogen poetisk Anordning; men
Gjenstanden egner sig vel heller ikke til nogen poetisk Behand-
ling; thi Opgaven selv henhører under det Slags, som Goethe
i sine Propylæer forlængst kaldte: widerstrebbende Gæ-
genstande, for saavidt at Handlingen aldrig kan udtale sig

af Maleriet. Man seer derpaa endeel Fruentimmer, der lige-
som kappes om at overrække deres Smykker, men i hvad Hen-
sigt, kan Maleriet aldeles ikke forklare, efter den Anordning,
som deri er valgt; thi den ubviste Attraae, at afhænde Smyk-
kerne, kan hentydes paa mange Bevæggrunde, f. Ex. at sælge
dem, eller paa anden Maade i egenlystige Hensigter at stille
sig derved, og naar den ene bestemte Hensigt, som Handlingens
Natur fordrer, skulde lade sig udtolke af Maleriet, saa maatte
den i det mindste ved Allegorier være tadeliggjort. — Derimod
findes megen sand poetisk Aand i mangfoldige af denne udmær-
kede Kunstners andre Arbejder, blandt hvilke jeg blot vil an-
mærke den Skizze, som forestiller Handelens og Søefartens Ud-
videlse, hvor han lader Tiden trække Forhængen tilside, hvorved
Amerika med dens karakteriserede Indbyggere vises i Baggrun-
den; men det vilde fordrer større Vidtløstighed end nærværende
Blad tillader at gennemgaae alle denne virkelig store Kunstners
Arbejder, saaledes som de fortjene det *).

Betragte vi derimod Stubs Receptions-Stykke, som fore-
stiller Hother, der modtager Styrke-Drikken af Valkyrierne, saa
vil man efter min Tælsse deri finde en sand poetisk Aand:
Valkyrierne deri ere rene Digtninger, og Handlingen udtaler
sig ganske i Billedet, naar vi endog ikke bestemmer den for
Hother; det samme er Tilfældet med de fleste af Stubs Arbei-
der. — Hans Ossian, som lytter efter den Lyd, som Malvinas
Aand frembringer af den over ham hængende Harpe, er et sandt
Mesterstykke i den maleriske Digtetekunst!

Jeg vil maasse senere komme til at udvikle dette Omne
vidtløstligere ved en anden Leilighed; her spørges nu blot: hvori

*) Ved en anden Leilighed haaber Redactoren at see sig i Stand til i
dette Blad at meddele sine ærede Læsere nogle Efterretninger om
endeel af vor uforglemmelige Vilddgards mindre betjendte ef-
terladte Værker, hvori den store Kunstner endnu i en lang Række
af Aar vil leve beundret af Efterfølgten.

ligger det Poetiske i Maleriet? og hvorledes kan en Forklaring berovere paa en nogenlunde fattelig Maade udtales i Sproget? *)

I Henseende til Compositionen ligger det i en vis digterisk Anordning, som kun Kunstneren selv kan føle, men som ligesaa lidet lader sig lære som forklare; den, som har Sands for Kunst og dens Poesie, vil let finde og føle det Poetiske i Fremstillingen, og for den, som ingen Sands har derfor, vil al Forklaring være unyttig. — I Henseende til Handlingen ligger det i et fint Valg af Stillingerne, hvorved de fuldkomment svare til Fortællingen. — I Henseende til Udtrykket ligger det i de udbændige Formers heldige Sammensættelse, det er Tegning eller Omrids, som er Kunstens egentlige Aand. i Henseende til Belysningen ligger det i Anvendelsen af de Masser af Lys og Skygge, som skal udgjøre Effecten i Maleriet.

Endelig ligger det i Henseende til Colorit i en harmonisk og tillige karakteristisk Sammensætning af Farverne i alle Dele, saaledes at de, uagtet deres Forskjellighed, synes at udgjøre et sammenhængende Heelt, som giver Billedet en behagelig Nydelse.

Composition, Tegning og Colorit ere tre ganske forskjellige Egenskaber i Malerkunsten, og det vilde være et sandt Natur-Phænomen, at finde dem alle tre forenede hos een Kunstner. Undertiden viser Mesterens Aand sig i Lærlingens Arbejder; men for det meste kun i det Techniske; thi det Poetiske kan ikke læres, eller ved Underviisning overdrages til en anden. Derfor kunne kun visse Haandgreb og mekaniske Regler læres i Kunstakademierne, men ingenlunde Aands-Udbannelse eller Phantasie-Bærere derfra udvikles *).

*) Det vilde ventelig være en saare vanskelig en Opgave, at indrette en Skole, hvori der lærtes at gjøre Vers, eller at danne Poeter; thi ligesom alle Vers ikke er Poesie, saa er ligeledes al Poesie ikke Vers.
 Forf. Anm.

*) Da Thorwaldsen, efterat have glennemgaaet den akademiske Bane ved Kunstakademiet her i Staden, kom til Rom, og der, i Betragtningen af Fortidens Kunstværker, saa at sigte glemte de akademiske

Jeg vil nu fra dette Synspunkt betragte de forskjellige Skoler i Malerkunsten, for derved at vise, hvorledes ikke allene hver Skole, men, saa at sige, hver Mester i Skolen er gaat sine egen Veie, hvorved de ogsaa ere komne til ganske forskjellige Maal.

I Italien regner man 3 Skoler: den romerske, lombardiske og venetianske, hvor Malerkunsten blev dyrket i tre forskjellige Former efter ovennævnte saakaldte Skoler. Tendensen for den romerske Skole var fornemmelig Tegning, Composition og Udtryk, hvorved den fortjener første Rang; den lombardiske Skole arbejdede fornemmelig paa den kunstige Fordeling af Lys og Skygge, skøndt den ofte i Compositionen nærmede sig den romerskes; den venetianske studerede i særdeleshed Colorittet; dette er kun en kort og ufuldstændig Forklaring over disse tre Skolers forskjellige Principer, som blot skal tjene til Veiledning for derefter i det Følgende at bedømme deres forskjellige Værd.

I den romerske Skole staaer Raphael som Maler unægteligt forrest; han levede paa den Tid da den pavelige Magt var paa dens højeste Spids; da Religionen var det Baand, hvormed Leo den 10de og Julius den 2den bandt hele Europa til det hellige romerske Rige med den kristelige Religions tunge og blodige Kæmper. *) Da opstod Transfigurationen (et Malerie af

tørre Regler, først da vaagnede hans egentlige Jeg, eller hans høie poetiske Kunstsands; thi i Kunstakademierne kan kun læres at tegne en Linie og mathematisk at beregne en Skygge; men Liniernes kunstige Sammensætning og Skyggernes materiske Anvendelse maa Kunstneren lære sig selv. Derfor ere de mathematiske Underviisninger kun til liden Nytte i Kunstakademierne, naar de ikke kan gøres anvendelige i Kunstnerens Phantasie. Fors. Anm.

*) Man undskyld, at jeg betjener mig af dette Udtryk; thi uagtet den kristelige Religion kunde blive den meest velegnende for det menneskelige Samfund, har den derimod efterladt saa mange grusomme Fodspor, som alle de hedenske Religioner tilsammentagne neppe have gjort sig skyldige i; til Exempel herpaa behøve vi blot at kaste et Blik til den hellige Inquisition, og den Intolerance, som vore Dage selv give saa sørgelige Tegn paa.

Fors. Anm.

Raphael, som forestiller Christi Forklaring) i Malerens Phantasie for at forherlige den kristelige Religions udbortes Væsen; men Maleren forstod i dette sit Digt at udtale Religionens hellige Sprog, og derved at røre Mennesket til hellig Andagt; og dette var Malerkunstens Triumph! Hvor skjon poetisk er Christi Forklaring fremstillet i dette Kunstværk! hvor digterisk er Disciplernes Andagt og tillige Frygt for den himmelske Glands udtrykt! Under denne himmelske Scene, som foregaaer paa Toppen af et Bjerg, finder man ved Foden det forsamlede Folk, som venter paa Frelserens Tilbagekomst for at see deres Syge helbrede ved hans Almagt. Man kan ikke let tænke sig nogen den kristelige Religion mere ophøiende Handling end denne; og naar vi endog ville antage: at Opgaven blev Raphael givet af hans Tids Prælater, saa er dog Udførelsen, og den Maade hvorpaa han har forestillet denne Handling, hans eget Værk, det er: han har digterisk fremstillet, hvad man kun prosaisk kunde fortælle ham.

(Fortsættes).

K u n s t.

For talentfulde unge Kunstner, Hr. C. C. Sonne, der især som Bataillemaler i de senere Aar fortrinligen har udmærket sig, har i disse Dage udgivet en interessant Samling af „Contourer af Arbejder, udstillede i det Kongelige Akademie for de skjønne Kunster“ der af ham selv ere raderede. De udkomne tvende Hæfter indeholde med en kort, i det danske og franske Sprog affattet, Forklaring følgende 12 Blade: 1-4) Den unge Tobias's Hjemkomst, malet af Pehr. C. Goos, H. Kähler, D. C. Blunk, og modelleret i Basrelief af C. Christensen; 5) Scenen af den engelske Roman „Slottet ved Pontefract, forestillende Mathilde og Oberst Morrice, der sidde ved Schachbrettet, og den gamle Cottrel, staaende tankesuld

ved sin Datter, malet af Hr. M. Rørbye og 6) Scene af Christendommens første Dage i Danmark; en Biskop døber en hedensk Familie; bag Hovedgruppen seer man en Geistlig overlevere en Cathecumen det hvide Klædebon; Tegning af Hr. Professor S. L. Lund. 7) Landskab med en Scene af et vildt Stutterie; malet af Hr. Dyrnaler C. D. Gebauer; tilhørende H. Kongel. H. Prinds Christian Frederik. 8 og 9) Slaget ved Ramilliers; malet af Udgiveren selv; 10) Hero, ventende Leander, efter Schillers Ballade, malet af Hr. S. Lund. Begge disse Malerier tilhøre Hans Majestæt Kongen. 11) En Gruppe af romerske Bønder og en Geistlig drage ned af Monto Mario, i Baggrunden Rom og Albaniebjergene; malet af D. Lindau, Kgl. Sächsisch Pensionair i Rom. 12) En Gruppe, forestillende en blind siddende Olding, hos hvem en Dreng staaer og beder om Almisse, modelleret og tegnet af Hr. Bissen. — Det var at ønske, at en passende Udsætning og Opmuntring fra det kunstelskende Publikums Side vilde sætte Hr. Sonne i Stand til at fortsætte dette fortjenstlige Værk, der faaes hos ham selv i Møntergaden No. 53 for den særdeles billige Priis i Rbdlr. Sølvs Hæftet.

Synderlig Tilbøielighed.

Scheffield bøde for kort siden en rig Smedker, hvis Yndlingsbestjæftigelse i de sidste 16 Aar havde været at arbejde paa en Liigkiste, som han havde bestemt for sig selv, og som han havde forarbejdet af det fineste Træ og udpyntet med utallige Ziraker og kunstige Forziringer. Kort efter at han havde fuldendt disse Arbejde bøde han.

(Af Britannia 6 S.)

Guatovita,

omtrent 20 engelske Mile nordligt for Bogota, er den paa Guldsand rigeste Søe i Verden. I Januar Maaned blev forelagt det Kgl. Institut i Paris en udførlig Beretning om samme, hvilken ventes at blive offentlig bekjendtgjort.

Ubrugbart.

Storpræleren ligner et malet Sværd; begge Dele kunne ikke bruges.

Sandhed.

Naar Sandheden pludseligen viser sig iblandt visse Folk, gjør den omtrent samme Virkning, som en Solstraale i en Uglerede. Uglerne skrige, slagre omkring som gale, og hugge blindt om sig.

Bekjendtgjørelse.

De, der maatte ønske at holde „Conversationsbladet“, der to Gange om Ugen, Onsdag og Lørdag, hver Gang $\frac{1}{2}$ Rtk. tilbringes Subskribenterne for 9 Rtk. S. og L. kvartaliter, behøve at tegne sig hos Forlæggeren, J. C. Elmquist i Studiestrædet Nr. 66 1ste Sal hvor tillige med Fornøjelse modtages Bidrag, overensstemmende med Bladets Plan, der bedes ham tilsendte under Udskrift: „Til Redactøren af Conversationsbladet.“ De hidtil udfomne Nummere af anden Hærgang kunne alle erholdes; Bladets første Hærgang er udsolgt.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiestrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Sierde Quartal.

Løverbagen den 5te August 1826.

Nr. 17.

M o s a i k.

I Onsdags Middags ankom Deres Kongelige Høiheder Prinds Christian Frederik og Gemalinde her tilbage og afslagde strax Besøg hos Deres Majestæter paa Frederiksberg-Slot. Om Aftenen begave Høiisamme sig til Sorgenfri.

I Torsdags Eftermiddags Kl. 6 behagede det Hans Majestæt Kongen at holde Special-Revue over det borgerlige Infanterie paa Nørrefælled, og i Morges over det borgerlige Artillerie-Corps paa Amager.

I Søndags begyndte Brødrene Foureau deres Forestilling i Liniedands og Kunstribning paa Vesterbroe i deres nye opbyggede Circus, der kan rumme 2500 Menneſker. Selskabet bestaaer af 26 Personer og har 37 velafrettede Heste, foruden en skøn Hjørte der kan udføre adskillige Kunststykker. Forestillingerne finde Sted hver Søndag, Onsdag og Fredag, og i næste Uge begynder Selskabet at give Pantomimer, ligesom paa det Kuhnſke Moerskabs-theater, hvilke tilligemed Selskabets øvrige Kunststykker i et følgende Nr. af dette Blad nærmere ſkulle blive omtalte. I Onsdags viſte ſig forſtegang et nyt-engageret Medlem Hr. Gulze, der er en duelig Kunstberider.

Dresundskysten fra Kjøbenhavn til Rongsted.

(En Fodvandring)

Der som man i Sommerens skjønneste Dage formaaer at rive sig løs fra Daglivets trættende Cysler, og paa nogle Dage vende Hovedstaden Ryggen, hvor herligt lønner da en liden Vandring sig omkring i den fri Natur paa Landet! hvor skjønt, hvor opmuntrende ligger ikke Alt udfoldet for vort Blik, og hvor snart føler og erkjender man ikke Landlivets ophøiede Goder og Fordele imod Byelivets qualmende Suus og Duus! o! da ønsker man saa let: „Gid jeg steds kunde bygge og boe her!”

Er man en god Fodgjænger, da takke man Gud derfor, og man finder al anden Befordring unødvendig; thi langt bedre nyde vi enhver landlig Scene, naar vore Been have ført os hen, hvor de findes, og vorder man end stundom lidt træt, da kan man jo udhvile sig hvor man lyster; man generes saa at sige af Intet, kun i de varme Dage af Tørst, men den stiller man dog i ethvert Bondehuus, man naaer, i Vand eller Mælk. Man forsyne sig med en god Stok, en Rikfert, et Par gode Bøger; er man Tobaksryger, da med Pibe og Tobak, hvilket man vist ikke glemmer, og med nogle Penge i Lommen, og saaledes udrustet giver man Staden en god Dag, og traver saa muntert ud i det Frie.

En saadan liden Vandring er det, jeg her vover at lægge Læseren for Bine, med Bøn om Skaansel for dens muelige Mangler.

Strandveien med dens mange zierlige Lyststeder, hvori blandt Hellerup og afdøde Møldenhavens synes at være de skjønneste, er os vist alle saa bekjendt, at en Detail over dem her kun vilde tjede Læseren. Det er en skjøn Fodvandring til Charlottenlund ad denne Vej, naar man kun ikke om Sommeren foruleiligeses saameget af Støv, forarsaget af de utallige Bogne, som i Skovtiden fra Morgen til Aften befare dens

muligen vil det vorde bedre naar Chausseen engang vorder færdig, men det synes kun at gaae langsomt frem med den. — Strandsveien er bedst og skjønnest at passere om Morgenens tid; og er man paa sin Tour kommen til Charlottenlund, da opholde man sig der en halv Dagstid, for ret at streife om i Skoven og Omegnen.

Charlottenlund er kun en liden Skov, men rig paa skjønne Partier, hvorfor den ogsaa allerede tidligt i dens Dyrkert var et Yndlingssted for Hovedstadens Indvaanere. Om Morgenens tidligt er der især overordentligt skjönt i Skoven; en utallig Mængde Fugle qvibbe saa yndigt deres Morgensang; Træerne nedvifte den friskeste Vind; Raabuffene springe saa muntert over Engene; kun en enkelt Vandrer seer man træde igjennem Skoven, ellers er Alt roligt og stille; det er da et yndigt Opholdssted; længere op ad Dagen, naar Stadens stive Straajunkere og dens sippenippede Kneisnækker ankomme, da er man geneert i hver en Gang. Det smukkeste Parti af Skoven er noget nær det bag Slottet, ud ad Markerne til; naar man fra Skovhuset ved Tagersborg-Alleen følger i Udkanten af Skoven langs Gjærdet og kommer ud ved Staldene oppe ved Holdepladsen, da har man gjort en vakker Tour; ved Teltene og den Vej som løber langs med Gjærdet om til Grøndahls Skovhuus ved Dyrehaveveien, har man paa de smaa høie skjønne Udsigter til Kjøbenhavn og ud i Sundet. Paa den anden Side af Veien, som gaaer til Dyrehagen, er der skjønnest i Granpartiet og nede i Dalen ved Humlehaugen. — Slottet ligger imponant paa en Banke midt i Skoven med en gennemhugget Udsigt til fire Sider; den smukkeste synes at være den ud til Sundet; det er just ingen Pragtbygning, men dog en ret net Bygning i en simpel landlig Stil, med en skjøn Hauge, foruden et Par andre mindre Hauger i Skoven, som ogsaa høre til Slottet.

Charlottenlund kaldtes forðum Gyldenlund, og det var herved, at den Broe gik ud i Sundet, hvorunder den i sin Tid berøgtede Johan Norcross havde lagt sig i Skjul med en armeret Baad for at ville oppasse og bortføre Chri-

stian den 6te, den Gang Kronprinds; men heldigviis tog Prindsen en anden Vej hjem, og Planen strandede. Paa denne Bro var det og, at Charlotte Amalia, Christian den 5tes Dronning steg i Land, da hun blev ført hertil, og formodentlig er det efter hende at Gylbenlund blev omdøbt, da hun skal have yndet det meget. Bore Dage have atter seet en elsket Prindsesse Charlotte ynde dette Sted og boe der.

I Skovløber Andersens Hauge, ved Jagersborg-Alleen, har man fra en liden opkastet Høj en fortrinlig smuk Udsigt; lige for Diet seer man Bernstorfs, der saa skjønt lader sig tilsyne imellem de høie Alleeer, dernæst Gjentofte Kirke og noget af Byen samt de mange Gaarde, som ligge adspredte paa Byens Marker; længere tilvenstre, ind ad Kjøbenhavn til søner man Møllerne ved Vibenshuus, samt vor høit agtede Medborger Munds *) Svanemølle paa Strandveien; til højre seer man imellem Træerne i Alleen, den smukke Bye Drdrup med dens mange rødtagede Huse. Dette Standpunkt og Prospecterne derfra er i Aften- og Morgen-Belysning fortrinligt udmærkede, ligesom dette Skovhuus i det Hele ligger saare malerisk skjønt; Hagen dertil er munter og aaben og anlagt med Smag.

Fra Charlottenlund har man en smuk lille Tour ned til Jagersborg og Gjentofte igjennem den herlige Bernstorfs Allee, hvori man paa flere Steder har nogle smukke Udsigter til Drdrup, Dyrehagen og ud til Sundet. — Neden for Bernstorfs Hauge dreier Veien om til Gjentofte; paa denne Vej har man paa en Høj, hvor der under Krigen var Telegraph, en nydelig Udsigt til Kjøbenhavn, samt ud ad Landet til. Gjentofte Kirke ligger meget høit, og man har fra Klokketaarnet herlige Udsigter rundt omkring i Egnen. Byen er ziret med mange skjøne Udsigter; Gjentofte Sogn var i gamle Dage

*) Denne udmærket driftige og virksomme Medborger lader for nærværende Tid udenfor Hørreport ved Runddelen, opbygge en stor Mølle, efter den nyeste engelske Plan, der i flere Henseender vil blive den eneste i sit Slags i Danmark.

forenet med Lyngbye Sogn. Gjentofte Søe er saa bekjendt af de mange Swaner, som pleie at opholde sig der; dog vil man i de senere Aar ikke have seet saamange af disse der, som for flere Aar tilbage. Fra Kongeveien tager Gjentofte sig ogsaa smukt ud henover Søen. Vor udbødelige Pram, der maatte lægge sine Been i Vestindien, kjøndt han saa inderligt elskede Norden, sammenligner i sine Breve fra Vestindien, Omegnen og Plantagerne ved St. Thomas, med Egnen og Gaardene paa Gjentofte Marker. Man holder Gjentoftes Bønder for de rigeste paa Kjøbenhavns Amt; de vare de første, der ved Bernstorfs Løstes af Stavnshaandtet, hvorfor de og hæderligen satte ham en Vrestotte ved Kongeveien. — Jagersborg ligger i en dyb Dal; den nærliggende Skov, de høie Alleer i Byen, hvis grønne Kroner saa maleristisk slynge sig imellem de røde Tage, gjør at Jagersborg fra flere Steder afgiver saare skønne Prospecter. — I Jagersborg er, som bekjendt, Husarskolen, hvor Rekruterne lære Vaabenøvelser. Løtved Jagersborg er den smukke lille Ermelundsflod med det bekjendte Ermelundshuus, hvortil i forrige Aar flode saamange Balsalter; nu besøges det ikke saa ofte. Egnen heromkring afgiver mange yndige Partier for Landskabs-Malere, hvorfor den især af saadanne ofte besøges.

Jagersborg var forðum et Jagtslot, som Christian den 4de lod bygge til sin Forlystelse, naar han jagede i Skovene deromkring; det var kun lidet, men dog ret net; det havde et lidet Taarn prydet med et Spiir, og det maa have været skjønt, fra Slottets Altan at høre, naar Valdhornenes harmoniske Toner i Aftenens Stund lode igjennem Skovene. Om trent der, hvor Jernbanen nu er, skal Slottet have staaet. Paa denne Slotsplads var det, at Frederik den 5te, ved ubehændig at stige af Hesten, brækkede sit høire Been, d. 18 Novbr. 1760. — Næst derefter nedbrød man Slottet — af Brøstfældighed. — Paa Jagersborg boede forðum alle Jagtbejnterne; endnu boe nogle af dem der.

Fra Jagersborg har man nu en smuk Tour ned til Ørdrup, en Landsby, der formedelst de mangfoldige Eysteder i samme,

ligner en liden Kjøbstad; herud flytte Kjøbenhavnerne saa saare
 Karstiden nogenlunde tillader det, og det er muligt for dem at
 erholde Værelser der; men sædvanligt er længe før Sommerens
 Begyndelse alle Værelser i Drdrup bortleiede. Ved Drdrup ud-
 mærker sig et meget høit Træ, som er angivet paa Søefaaarten,
 og derfor ikke maa sælbes, da det tjener de Søefarende til Kjen-
 detegn. Mellem Byen og det saakaldte Drdrupskrat (en
 smuk lille Skov hvor Kjøbenhavnerne tage hen og drikke Kaffe
 ved et Skovhuus der) har man fra en høi Banke en overor-
 dentlig malerisk Udsigt ned til Sundet. Paa samme Banke
 ligger et smukt Lyststed, hvortil er en deilig Hauge og i samme
 et meget høit Lysthuus, som er synligt langt borte. Nede i Krat-
 tet ligger en Gaard, kaldet Skovgaard; derfra gives skønne
 Udsigter over Markerne henimod Tagersborg. Nedenfor Dr-
 drupskrat er Lyngbye-Enghave, en udmærket skøn Engdal
 der begynder ved Tagersborg og vedvarer lige til Bellevue.
 Bønderne i Lyngbye tilhøre det meste af den; her have de godt
 Tørvefjær og ypperligt Høsflet; den adskilles fra Krattet ved
 en liden smal Enggrønt; men over samme er lagt et Bræt til
 Dvergang for de mange Besøgende, som valsefarte til den paa
 den anden Side af Engen værende Kilde, som formodentlig
 udspringer i Brinkerne ved Dyrehaugsgjærdet, som er tæt oven-
 for Kilden. Vandet fra denne Kilde er ypperligt og tør nok
 maale sig med Vandet fra Kirsten Pihls Kilde. I Klen-
 detræet, hvor ud af Vandet løber, staaer indskaaet Navnet Tho-
 ra, hvorfor man kunde kalde den Thora's-Kilde. Om Son-
 dagene besøges den meget, især da man fra Charlottenlund har
 den nærmeste Veie til Dyrehaugen over denne Eng, man kan
 da ved at gaae langs med Dyrehaugsgjærdet paa den høie Brink
 snart komme til en liden Laage, hvor man gaaer igjennem og
 er da strax ved Kirsten Pihls Kilde.

Førend vi begive os ind i Dyrehaugen, ville vi dog først
 besøge Christiansholm, som ligger ved Veien fra Charlotten-
 lund til Dyrehaugen; en Allee fører os ind til samme; det er
 et skönt Lyststed, hvis røde Tage og hvide Mure tage sig saa

dakfært ud imellem de grønne Træer; herfra har man skønne Udsigter ud over den maleriske Omegn samt ud i Sundet. Haugen fra Søelyst støder tæt op til Christiansholms Hauge. Her var forðum et Rattuntrykkerie; Gaarden tilhører Hs. Excellence Grev Schimmelmann. Tæt herved ligger Søelyst paa en Bank, med en af de nydeligste Udsigter over Sundet som man kan ønske sig, især fra en høi Bank i Haugen, hvor forðum det høie Lysthuss stod. Hele den skaaſke Kyst ligger klart for Øiet, Skibene fra Helsingør, som ere i Opseiling, blive snart synlige her. Kronborg sener man i Rifferten, Kysten langs med Sundet ligger ganske tydeligt for os. Kjøbenhavn's Rhed samt Batterierne sees ogsaa herfra; i Haugen er desuden mange skønne Partier og Promenader, Canaler og smagfulde Broer, især udmærker sig den bekjendte høie Broe som fra Strandveien er synlig. Her paa dette skønne Opholdssted har vor Dehlenschläger skrevet nogle af sine tidligere Mesterværker. Grev Schimmelmann tilhører ogsaa dette Sted, her boer han den meste Tid af Sommeren, han tillader Enhver frie Udgang til Haugen og deler saaledes sine Herligheder med Andre; man seer derfor om Sommeren mange Familier besøge Haugen i Søelyst. Ligesaa let og uhindret man tør betragte alt det Seeværdige paa Søelyst, saa vanskeligt og besværligt er det at erholde Tilladelse til at betragte noget paa Bernstorff — kun Vælskerne der kan man frit betragte ved at gaae der forbi — men ikke heller Alle tænke saa ædelt og godt som vor veltænkende Schimmelmann! Nedenfor Søelysts Hauge tæt ved Veien er Emilie-Rilde, et Minde om den ædle Grevinde Charlotte Emilie Schimmelmann. Vandet af denne Rilde er ret godt, dog ikke saa godt som Thoras eller Kirsten Pihls; man har endog undertiden seet denne Rilde udtørret eller standset. Det var denne Rilde, der gav Pram Emnet til sit Digt „Emilie Rilde“ der saa herligt kronede hans Digtertalent og gav ham Rang blandt Danmarks største Digtere; man tør nu snart vente en nye Udgave af dette

Digt, som i nogle Aar ikke har været at erholde, i Prams samlede Skrifter, som Professor Rahbek udgiver.

Nedenfor Banken, tæt ved Stranden, ligger det lille Fiskerleie Skovshoved, hvor endeel fattige Fiskere boe, dog seer man ogsaa her et Par smaa Lyststeder, som tilhøre Kjøbenhavnerne; langs paa Bankerne fra Skovshoved til Charlottenlund løber en Stie, hvorfra man nyder en skøn Udsigt over Sundet. Tatherved laae forðum Hvidøre, som var en udsel lille Landsby, men hvorved laae et kongeligt Slot kaldet „Hvidøreslot“ hvor endog Christian den 2dens Gemalinde Elisabeth Aar 1515 steg i Land, og blev herfra indført til Kjøbenhavn. Nu er dette Hvidøre en Bagergaard og kaldes Wilhelmsthal.

Er man kommen forbi Emilie Kilde og forbi et Par smaa nette Lystgaarde, da naaer man snart det bekjendte Bellevue der meget godt svarer til sit Navn, det er en Trakteurgaard med en Kroe, og en smuk Hauge. Dette Sted har, saavel i ældre Tider som nu, stedsse været særdeles besøgt. Tæt herved ligger Klampenborg, hvorved er Indkjørselen til Dyrehaugen. I Haugen ved Klampenborg har man skønne Udsigter til Kjøbenhavn og ned ad Sundet over til Sverrig. Noget herfra ligger Torbek et Fiskerleie, som hører til Lynghye Sogn; i Byen er en stor Kroe, som i gamle Dage var meget besøgt af Kjøbenhavnerne om Sommeren; her ligge mange smaa Lystgaarde med skønne Hauger til; fra flere af disse kan man gaae lige ind i Dyrehaugen. Handelshuset Watt & Gordon eiede her en Lystgaard, som det for faa Aar siden ædelmodigen skænkede til det Lynghyefke Traktatselskab til en Skole for de fattige Torbekker. Her holdes Bibellæsning om Søndagen af Sognets værdige Præst Hr. Rønne i Lynghye.

(Fortsættelsen følger).

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studierædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Sjerde Quartal.

Onsdagen den 9de August 1826.

Nr. 18.

Dresundskysten fra Kjøbenhavn til Kongsted.

(En Godvandring.)

(Fortsat.)

Naar man er kommen igjennem Torbek, begynder Veien at blive banket, og strax uden for Byen dreier den lidet op fra Stranden, saaledes, at man imellem denne og Veien har en Mark, som vedvarer lige ned til Strandmøllen; inden man naaer denne, kommer man forbi en Lyftgaard kaldet Sælund, samt det i gamle Dage saa bekjendte Springforbi, hvor der forðum var Kroe, men som nu i flere Aar har været nedlagt; herved er en Jagtport ind til Dyrehaugen, som dog nu ganske er aflukket for Uvedkommende. Man opdager ikke Strandmøllen før man, havende et lidet Bussads paa høire Haand, kommer af en Huulvei ned i en dyb Dal, hvor den med sine Bygninger udfolder sig langs med Stranden. Strandmøllen er et stort Papir-Fabrik, maaske det største vi har; det drives ved Vand, som kommer heelt oppe fra Lyngbyesøe; i de senere Aar har man begyndt at drive en af Møllerne ved

Damp. Dette Fabrik leverer herligt Papir af alle Sorter, og beskæftiger mange Arbeidere; disse boe i egne dertil indrettede Bygninger, og man finder maaske kun faa private Fabrikere der saa faderligen har sørget for sine Arbeidere, som Eieren af Strandmøllen, vor virksomme Landmand, Hr. Kammerraad Drewsen. I hans Familie har Strandmøllen i mangfoldige Aar gaaet i Arv fra Søn til Søn. Her var forðum en ypperlig Meelmølle med et godt Sigteværk, som da den sjældent manglede Vand var meget søgt i gamle Dage; nu er den ganske nedlagt. Her er en Kroe for Fabrikens Arbeidere, og ved Værket en Smedie. Til Strandmøllens Hovedgaard er en smuk Hauge der vender ud til Dyrehaugsgjærdet; Jordene lige fra Torbek og næsten hen til Bedbek høre til denne Eiendom. Ved Strandmøllen ligger et lidet Bustads, hvori er en overordentlig stor Høi, som ud i mod Stranden gaaer lodret ned, og hvorfra man har en yndig Udsigt ned til Skovborg og de høie Banker ved Bedbek, samt langt ned i Sundet. Den svenske Kyst tager sig her fra skjønt ud; Hveen ligger lige for os i Sundet og man kan see Creaturene græse paa Markerne der, og er det henimod Aften, da forgylder Solen saa yndigt St. Jbs Kirke paa de høie Banker. Hersfra og henimod Torbek har man en net lille Tour ovenpaa Bankryggen langs med Strandbredden, Bankerne falde ned imod Stranden ganske lodrette, og man kan kun med stor Møie og Fare krybe ned af dem, da Jorden ruller bort under Fødderne naar man betræder den; man kan her danne sig et lidet Miniaturbegreb om Gangen paa Klipper og Fjelde. — Da omtrent her er Midtpunktet af Dyrehaugens Længde, saa ville vi herfra gennemkrydse denne Skov i forskjellige Retninger og saaledes oversee den og samle alt det Geeværdige under en egen særskilt Artikel, som vi ville kalde:

„Tøgersborg-Dyrehaug.“

Saaledes benævnes denne Skov eller dette Jagtrevier, der omtrent er en halv Miil i Længden; paa sine Steder maaske

længere og det samme i Bredden og noget over $1\frac{1}{2}$ Mil i Omkreds; den begynder paa den ene Side ved Klampenborg og naaer til de høie Banker ved Bedbøl; og paa den anden Side ved Fortunen og naaer til Skovhuset Risorom der ligger ved Veien til Holte og Trøderød; dens længste Gjennemsnit er nok fra Jagtporten ved Christiansholm og til den ved Aggershøile. Dyrehaugen er indhegnet med et høit flettet Pindegjærde, som Skovløberne maae vedligeholde og paasee, at det ikke forfalder, da Dyrene ellers let ville kunne komme ud; der findes II Jagtporte ind til Dyrehaugen: nemlig ved Klampenborg, Springforbi, Strandmøllen, Skovsborg, Aggershøile, Risorom, Narum, Hjortekjær, Fortunen, Drdrupskrat samt Christiansholm; fra disse Porte gjennemkrydse flere Veie hinanden til forskjellige Punkter i Skoven, men samles, saa at sige, dog alle ved Eremitagen. Fra Fortunen udhugges og anlægges nu en nye Vei tværsigjennem Skoven og over Sletten lige til Eremitagen. Skoven bestaaer meest af Bøg og Eg, dog ved Klampenborg finder man en lille Granhegn samt noget Birk. Dyrehaugen er meget banket; man finder mange smaae Høie inde i Skoven; tætved Strandmøllens Gjærde er et Sted, kaldet Syv høi, fordi syv smaa Høie ligge i Nærheden af hinanden. Ligeledes finder man mange Moser, hvori er en god Tørveffjær; Admiralitetet lader hvert Aar fjerne megen Tørv her. Dyrehaugen er gennemskåret af en Aae, som kommer oppe fra Lynghøi, ved den drives udenfor Dyrehaugen Møllerne i Lynghøi, Fuglevads Mølle, Brede-Robberværk, Drholms og Nyemølle Papirfabrik, samt i Dyrehaugen Valkemøllen, Raadvadsfabrik og Strandmøllen, hvor den falder ud i Stranden. Over denne Aae har man i Skoven tre Overgange, nemlig ved Valken, ved Raadvad og ved Rødebroe som er næsten nede ved Strandmøllen. Enkelte Steder gives der store frie Plainer i Dyrehaugen, saasom ved og omkring Eremitagen, samt ovenfor Valkemøllen paa den anden Side af Aaen; paa disse græsser de i Skoven indbrændte Creaturer samt Bildtet fredeligen imellem hverandre. Rundtomkring i Skoven

finder man aabne Huse samt Høehækker til Dyrene til Beskjærmelse for Vinteren, og paa flere Steder smaae Kjør, hvori Dyrene stille deres Tørst; paa Plainen ned imod Valken er Dyrenes Saltkar, en udhulet Steen, hvor der af og til lægges Salt til Dyrenes Forfriskning. Dyrehaugen er opfyldt med en utallig Mængde, Raa-, Daa- og Kronvildt, man seer dem i store Flokke, undertiden flere Hundrede i Tallet, græsse paa Plainerne, især komme de frem om Morgenens og Formiddagen, i Middagsheden og henimod Aften trække de ind i Skoven, hvor de i store Flokke leire sig under Træerne; mange af dem ere meget tamme, og man kan gaae dem tæt forbi uden at de flytte sig, men vil man kysse ad dem, da kaste de Rækken i Beiret og løbe bort.

Ved Dyrehaugen er ansat Skovfogder og Skovløbere til Opsigt med Skoven og med Dyrenes Pasning.

Ermitagen, dette Kongelige Jagtslot, tiltrækker sig vor Opmærksomhed ved dets imponerende Beliggenhed paa en høi Banke, i Midten af en aaben Plaine, hvorfra det majestætiske kaster sit Blik langt ud over Skovens Kroner. Ligesom Skovens Enehersker staaer det her kneisende i sin egen Kraft og Gjælde og indgyder Forbivanderens Vrefrygt og Erbødighed, det tiltrækker underligt Opmærksomheden og fører uvilkaarlig Tanken tilbage til den vilde Jagttid, da Horn og Hundeglam daglig hørt i Skovene, og da voldsomme Jagtskarer styrtede over Marker og Enge, forfølgende det flygtende Vildt, der med Lynets Hurtighed fløi over Uger og Enge. — Ermitagen har stedsse været til Forlystelse og ikke til Beboelse, dog har Hoffet i forrige Tider ofte besøgt det og spist det. Den store Sal med Speilglasset i Loftet er formodentlig os Alle bekjendt. Værelserne begynde nu at lide stærkt af Tidens gnavende Drm. I den Tid Cadetterne ligge i Leir her, som omtrent er en Maaned hvert Aar, beboes Ermitagen af Officiererne; og det er i den Tid et smukt Syn at see Skoven med alle de hvide Telte, som i Række staae henad Banken ved Slottet. I Kjølderens boer en Opsynsmand over Slottet. Fra Ermitagen har

man nogle overordentlige vide Udsigter ud over Byngbye og Søllerød, samt ud ad Hirschholms Kanten; Diet opbager herfra mangfoldige smaa Skove, Landsbøer og enkelt liggende Steder, høie Banker og dybe Dale, fortsagt Diet omfatter saa meget, at man umuligt kan samle det til et Heelt. Ned til Sundet og over til den svenske Kyst gives der herfra en skøn Udsigt. — Eremitagen byggedes 1736 ved Christian den 6tes bekjendte Byggelyst, og det er nu næsten det eneste af hans Slotte, der staaer tilbage; thi Hirschholm og Sophienberg ere jo nedrevne og forandrede, og Christiansborg er nu ikke meer det, som Christian den 6te byggede. Man gjenfjender paa Eremitagens ziirlige Architectur baade ind og udbendig, Christian den 6tes Lidsalbers Pyntelighed, endstjændt det har staaet langt under hans andre Slottes pragtfulde Glimmer.

Nedenfor Eremitagen ligger Dyrenes Høe-Magasin, som bliver fyldt af Bønderne i de nærliggende Sogne. I Nærheden heraf er et stort Egetræ, hvori man kan sidde og skjule ud igjennem de dertil anbragte Huller efter Wildtet.

Naadvads-Dam-Fabrik, saaledes benævnes Isenkræmmer-Værket, som ligger i Naedalen neden for den store Plaine, tiltrækker sig ogsaa vor Opmærksomhed formedelst dets skønne Beliggenhed i Dalen, omcirklet af Skoven, som her atter begynder. Naar man kommer fra Eremitagen, løber der en Vej lige derved, og man bliver det ikke vaer, førend man kommer paa Skranten af en Banke, ved hvis Fod Bygningerne begynde. Synet af dette Værk her overraster os behageligt ved den maleriske Illusion hvormed det tiltrækker Diet, især naar man kommer fra Strandmøllen, langs ad den bugtede Skrantstie ved Naebredden; lidt efter lidt komme de røde Tage frem imellem Skovens grønne Kroner, man hører Vandhulets Brusen og Hamrernes Slag paa det klingende Jern, Fjælenes flurrende Lyd, og snart ligger det nu ganske udfoldet for Diet med alle dets Bygninger. Dette Værk tilhører Isenkræmmerlauget, og her forarbejdes de grove Staal og Jern Ar-

tifler, som dette handle med. Det beskæftiger mange Arbeidere, dog drives det ikke nu saa stærkt som forud. Det synes overhovedet alt som de fleste af Danmarks Fabrikker alt mere og mere dale i deres Flor, saaledes vel ogsaa dette. Her findes en Fabrik-fro e, samt en Skole. Ved Raadvad er en Kilde, der har herligt Vand.

Dette Bærk er vist meget gammelt, efter Bygningernes Udseende at domme; her skal i gamle Dage have været en Korn-mølle, ligesom det engang var en Krudtmølle, hvorefter det endnu ofte i Egnen benævnes. Det besøges ofte af Rjøben-havnerne, som kjøre ud for at besee Fabrikket, hvis Indretning-ger og Bærksteder ere meget seeværdige.

Balkemøllen med dens smaa lave Bygninger falder ikke saa meget i Øinene som Raadvads mere kneisende Huse; den ligger kun et lidet Stykke Wei fra dette, men noget høiere oppe ved Aaen, og man mærker snart, at man er den nær ved Stamp-hammernes drøie Slag, der lyder os imøde. Beliggenheden er ligesaa skjøn som Raadvads; den ligger maaske noget lavere, og er derfor meer indskrænket i Udsigten; paa høire Side af Aaen og Balken begynder den store Plaine, som naaer lige til Skov-fogedhuset ved Rjørø. Paa den anden Side gaaer en ban-ket Skov lige ned til Møllerdammen. Ved Balkemøllen ligger et smukt lille Lytstед, som hører til Samme, og dertil en prægtig Hauge, der ligger bag Møllen. Denne Mølle tilhører Kon-gen, og her stampes Klæderne fra Børnehuset, samt ogsaa un-bertiden fra Usserøds Fabrikker; den beskæftiger kun saa Arbeidere; ved Møllen lønnes en Mester og forud ogsaa en Undermester. Balkemøllen modtager Vandet fra Drholm og Ry-mølle, og samler det i en temmelig stor Mølledam, hvori findes herlige Al. Tæt herved er Udkanten af Dyrehaugen imod Nærum, hvis Torder støde lige op til Dyrehaug's Gjærdet, og lidet ovenfor Balken udenfor Gjærdet ligger Lytstедet Bes-selsminde, hvortil høre mange bankede Torder og især en skjøn Hauge, hvorfra man nyder en viid Udsigt tværs over Dy-rehaugen og ud i Sundet, og øiner i det Fjerne de skaanste

Kyster. Fra den høitliggende Plaine høves og skjønne Udsigter ud over Landet; nær os ligge Byerne Holte og Trøderød, især skinner Tagene og Skorstenene frem af Holtegaard.

Fortunen er det Sted man bør see, efterat have seet Eremitagen, Raadvad og Valkemøllen; det er som bekjendt et Skovfogedhuus, hvor mange Menneſker tage ud i Sommerens Tid, og især i Rildetiden, forat spise til Aften og fortære endeel Penge; det ligger i Udkanten af Skoven, tæt ved Ermelund, og formedelst dets høie Beliggenhed paa en Banke, skjæntes Diet herfra en vidtudsøt Udsigt over den skjønne Omegn og især en malerisk Prospect af Kjøbenhavn, hvis Taarne, især Frue og Petri, tydeligt møde Diet. Herfra præsenterer Bernstorff sig saa vakker imellem den høie Allee. Man har ogsaa mange Prospector i Malerie af Fortunes Udsigterne. Herved var under Krigen en Telegraph. Naar man kommer fra Lyngby, kommer man ved Fortune ind i Dyrehauget, og om Sommeren besøges denne Bei meget af de Sorgenfrie besøgende Gæster, som da gjerne tage ad denne Bei tilbage; herfra løber en udhugget Bei tværs igjennem Skoven til Klampenborg. I Nærheden af Fortune, men udenfor Skoven, ligger Fortungaarden, en smuk Landeindom, hvorfra man nyder en herlig Udsigt over den hele smilende Omegn. Endvidere ligger tæt derved Throngaarden og et Par andre Lyksteder i Udkanten af Ermelundsskoven.

Kirsten Pihls Rilde drager os nu ned ad den bandede Skovvej, som løber fra Fortune, for her at stille vor Tørf i det iiskolde Krystall-Band, der bestandigt uden Ophold udrinder fra Banken, og i et Blyrør ledes frem til Dagens Lys for at forsvinde i den sumpige Eng, som er tæt derved. Blokken, som staaer derved, er, som bekjendt, opsat af Gjentofte Fattighospital, og Indtagten, der samles deri, tilfalder dette, hvilken ikke skal være liden imellem Klar og Dag. — Sagnet om denne Rildes Opdagelse er følgende:

Ligesom hele Omegnen forud var Skov og Krat, saa var og Dyrehauget et stort uigjennemskueligt Bildnis af mørk og tæt Skov, hvori man hverken fandt Bei eller Sti, og naar man kom derind, kunde man kun med yderste Opmærksomhed og Anstrængelse finde ud igjen. Kirsten Pihl, en dydig og gudsfrygtig Pige, foer, paa en Vandring igjennem Skoven henimod Aftenens Stund, vild, og vankede omkring til Øster og Vester, uden nogensteds at kunne øine Udkanten af Skoven. Snart stod hun paa høie Banker og snart i dybe Dale, og ofte sad hun fast i Moserne, snart blev hun udmattet og træt af Angst og Anstrængelse, og maatte hvile sig for atter paa nye at kunne gennemkrydse Skoven; imidlertid faldt Mørket alt mere og mere paa og forøgede hendes Angst og Skrak; hun havde hørt Fortællinger om Røvere og vilde Rovdyr, som i Natens Mørke huserede i Skovene, og hun frygtede nu hvert Dieblis at blive overfaldet af saadanne; hun udstødte angstelige Skrig og Raab igjennem Skovens dæmrende Mørke; men den unge Piges svage Stemme kunde ikke trænge igjennem det tatte Bildnis til Menneſkers Øre; hun anstrængte sig kun forgæves.

Alt var og blev stille i Skovens Mørke; kun enkelte Daabys sprang ved hendes Raab forkrækkede fra Bussenes Ly, og fore angstelige ind i det Dykke af Skoven. Hunger og Tørst indfandt sig for endmere at pine hende; hun løb bestandig omkring til alle Kanter, uden at komme længere end hun var; tilsidst opgav hun da reent Haabet om at finde ud, og tænkte kun paa hvorledes hun skulde tilbringe Natten, og hvormed hun skulde stille sin Hunger og Tørst; især tog hendes Tørst mere og mere til, Tungen klæbede fast i Munden af Tørhed; hun søgte nu allevegne efter en Drik Vand til at lødste sig paa, men forgæves. Endelig nedfandt hun saa udmattet, at det var hende umuligt at reise sig igjen; da solbede hun andægtigt sine Hænder med Bøn til Gud om en Draabe Vand til at lødste sig paa, og see Guds Kjærlighed til det ham elskende Væsen — en Kilde aabnede sig i Jordens Skjød, og Vand fremsprubde af Bankfæraeningen, hvorpaa hun var nedsjunken. Man tænke sig hendes Glæde, hun takkede Gud med et erkjendeligt ydmygt Hjerter førend hun nød den mindste Draabe af Vandet, stillede da sin Tørst, og sov ind hvor hun laae, indtil Solen næste Morgen igjennem Skovens Stammer vækkede hende; hun sprang vederqvæget op, og satte nu flere Kjendetegn paa Stedet, hvor Kilden vælbede frem af Jordens Skjød. Snart fandt hun en Udgang af Skoven og kom paa sin Vandring til Gjentofte, hvor hun fortalte Folk sin Hændelse; disse lode søge efter Stedet, fandt det og lode en ordentlig Kilde udgrave og indrette der paa det Sted hvor den endnu er. Kirsten Pihl vandrede ofte dertil og sad der hemsjunken i Bøn og stille Andagt, og man havde den Troe, at naar hun rakte Vand af Kilden til et sygeligt Menneſke, da virkede det helbredende paa Patienten, og snart kaldtes hun: „den hellige Kirsten ved Kilden?“ — Hun ſkal være død paa Gjentofte Hospital.

Snart udbredte ſig Rygtet om Kildens helbredende Kraft, og Dvertroen førte mangel en Syg mange Mile inde fra Landet ned til Kilden; især var det ved St. Hansdags Tider, at Valfarter ſteete dertil, da det ſkal have været ved den Tid Kirsten fandt den. — Det blev tilſidſt en National Forlyſtelse at tage hertil, og da der ſenenere forbandt ſig alleſlags Abſatterier dermed, er det tildeels at betragte ſom et nationalt Carneval, der nu i mangfoldige Aar har vedligeholdt ſig, og ſom maatte endnu i mange Generationer vil gaae i Arv til vore Efterkommere.

(Slutningen følger.)

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proſt.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquiſt,
Studieprædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Sierde Quartal.

Lørdagen den 12te August 1826.

Nr. 19.

L i t e r a t u r.

Under Titel af: „Dannebroge,” agter Hr. Lieutenant Garbrecht, understøttet af flere bekjendte Forfattere, at udgive en Samling af Digte og Fortællinger, der kan ventes at udkomme i October Maaned. Indtægten af dette Skrift, der vil blive omtrent 8 Rrk stort, er bestemt til, efter Omkostningernes Fradrag, at tilfalde Børnehøjsen her i Staden. Prisen vil ikke overstige 1 Rbdlr. og Subskribenternes Navne trykkes foran i Bogen. — Det er ikke at tvivle paa, at dette litteraire Foretagende af en yndet Digter jo vil finde fortjent Understøttelse fra Publikum's Side, der ved sig Velvilje og Redebønhed.

Dresundskysten fra Kjøbenhavn til Kongsted.

(En Fodvandring.)

(Sluttet.)

Vi begive os nu fra Kilden og tage Veien forbi Gremis-
tagen, ned over Sletten til Syvhoi, og udaf Laagen
ved Strandmøllen, for derfra at fortsætte vor Vandring
videre frem. Men først bemærke vi, at det var Christian
den 5te, som lod Dyrehaugen indhegne og Dyr indsatte deris
Alt indrettet efter den engelske Maade. Skovene vare, især i
det nordlige Sjælland, opfyldt af Vildt, som forarsagede megen
Skade paa Bondens Sædmarker og Hegn, og uagtet de mangfol-
dige Jagter, som anstilledes efter det, aftog Vildtet dog kun
ubetydeligt. Kong Christian lod derfor meget Vildt indjage
i denne af ham nye indrettede Dyrehauge, og store Strækninger
af Skov bleve paa flere Steder i Landet omhuggede, følgelig
Vildtet forjaget og ved Jagter ødelagt, og saaledes befriedes
Landet efterhaanden fra den Mængde Vildt, som forðum gik
frit omkring og anrettede stor Skade. I de fleste Skove træffer
man vel endnu paa lidt Daavildt, men kun ganske ubetydeligt,
og dette udrybdes meer og meer ved de aarlige Jagter, som
finde Sted.

Fra Strandmøllen smiler os Skovsborg malerisk
imøde, og man har kun et lidet Stykke Wei dertil; paa en liden
Brink løber Veien langs med Dyrehaugsgjærdet tæt ved Strand-
bredden derhen; dog lidt før man naaer det, faaer man et li-
det Buskads imellem Stranden og Veien; dette Buskads er en
lille Lyflund med skyggefulde Gange samt en smuk Kilde; paa
flere Steder deri nyder man en ophøiet Udsigt ud i Sundet.
Paa den anden Side af Veien har man en skøn Hauge, om
hører til det smukke Lyflust Sted Skovsborg, der ligger her, foran
i Byen. — Her ligger og det forðum bekjendte store Garverie
„Retraitet“ kaldet, en kongelig Eiendom, der skal være det

største Garverie heri Landet, men som nu allerede i flere Aar er nedlagt; til dette følger Kroeprivilegium. Kroebygningen ligger skraaet over for de store Garveriebygninger. I det egentlige gamle Skovsborg er nu en ypperlig Oliemølle, tilhørende Hr. Kammerraad Drewsen; den drives dels ved Heste og dels ved Damp, og derfra erholdes god Olie. Bag Garveriet er en Indkjørsel til Dyrehaugen hvorved boer en Skovløber. Skovsborgs Beliggenhed er saa vakker under Øye af Dyrehaugsskoven, der saa at sige hænger ud over samme; men undertiden om Vinteren fylder Stranden her heelt op, oversvømmer Veien og staaer høit op paa Hulsene. Garveriet undtagen, ejer Kammerraad Drewsen nu næsten alt det Øvrige af Skovsborg.

Naar man er kommen igjennem Skovsborg, da har man strax de store Sandbanker ved Bedbek for Vinene; men inden man naaer dem, har man et besværligt Stykke Wei at passere, da Sandet paa sine Steder naaer midt op paa Anklerne, da Veien her er saa lav og nær Strandbredden; dog kan man ad en Godstie spadserer paa Nyggen af en sammenhængende Bankstrækning, der langs med Dyrehaugsgjærdet vedvarer, indtil hvor dette ophører, og hvor man da har Kjøreveien lodret under sig, indtil hvor den dreier op ad Bankerne. Denne Bankstræker kun bevoxet med Lyng og usælt Skovgræs, men Gaarene græsse gjerne her, da disse, som bekendt, elske høie Steder. — Ved Enden af Dyrehaugsgjærdet ligger Lystgaarden Ugershøyle, en ganske net Gaard, hvortil hører mange Torde og en fortræffelig Hauge, som naaer lige ned til Veien, og hvis Ende man kommer forbi, naar man gaaer til Bedbek. Ved denne Gaard ligger et Skovløberhuus, Kjørind kaldet, og derved er en Indkjørsel til Dyrehaugen. Bedbeksbankerne fjerner nu Veien saa meget fra Stranden, at man faaer hele besaaede Marker imellem denne og hiin. Veien er bleven høiere, udsigten, som før paa den ene Side var spærret af Dyrehaugsskoven, udvider sig, da denne nu er ophørt, til forskellige Retninger; smaa Skovpartier og gylgende Sædemarker møde Diet til ven-

stre; og til høire, seer det de for de udspilede Seil hurtigt fremglidende Skibe i Sundet. Saaledes smiler Egnen paa den ene Side Wedbek os saa Fjont imøde, imedens vi nu, efter at være komne op og ned ad flere Banker, med Gæt befinder os i Byen.

Wedbek ligger $2\frac{1}{2}$ Mil fra Kjøbenhavn; endstjøndt de ved Strandbredden udspilede Fiskegarn siger os, at det er et Fiskeleie, har det dog ingen Lighed med Skovshoved eller Torbek, da dets skjønne Beliggenhed og romantiske Omegn har vundet saa Manges Yndest, at det ved Lyststeders Opbyggelse er bleven forfjønnet og nu kun lidet ligner et saadant. Foran i Byen seer man kun smaa vakre Lyststeder med skjønne Hauger; og nede ved Strandbredden især et udmærket smukt; men af disse Lystgaarde er det dog især Genrumgaard, der bærer Prisen, ikke for dens skjønne Bygningers Skyld, da disse just ikke ere saa udmærkede, men for dens skjønne Hauge og Lystflor. Genrum ligger paa en høi Banke midt i Byen, omgivet af Lystflora, der kun levner den frie Udsigt ud over Sundet; men denne Udsigt er ogsaa udmærket deilig og vidtudsstrakt, og fra Søen præsenterer Genrum sig saare fint. I vakre Terrasser gaaer Haugen ned til Kjøreveien ved Strandbredden; disse Terrasser ere forfjønnede med Statuer og især udmærker sig paa den øverste tvende høie Lysthuse; paa den ene Side af denne Terrasse staaer et Brødelysthus lig et tyrkisk Telt, og paa den anden Side i en Krog under Træerne en norsk Hytte. Nedenfor Terrasserne slynger en Canal sig igjennem Haugen, hvor over ere smukke Broer, men som kun nu ere i maadelig Tilstand. I et Hjørne i Haugen, tæt ved Canalen, under vilde Buske og Træer, staaer en Mindestøtte, hvorpaa er udhugget Navnet: „Johanne Colbjørnsen.“ Bag ved Gaarden er en Kilde, men som nu er udtørret. Haugen er zirlig og vakker, og man behøver flere Dimer for at overskue alt det Geeværdige i den og Skoven. Igjennem Skoven kan man komme ind i Frydenlunds Flor. Genrumgaard tilhørte for mange Aar siden den rige Fabricius de Teng.

nagel, ligesom den ogsaa skal have tilhørt en Tolbiørnsen, nu tilhører den General Gehested, som har bortforpagtet den til Major Conet.

Denne Gaards Skjønheder har i mangfoldige Aar vidt og bredt været roeste og bekendte, og om Sommeren have mange Familier valsfartet derud, og det er maaſtee disse Skjønheder, der især lokke Liebhabere med Dampskibet Caledonia dertil om Søndagene.

Wedbæk er et Toldsted og lige ud for Genrums Terrasser ligger Byens Toldbroe, et lidet Stykke ud i Stranden. Byen har en stor og ret god Krøe, som ligger i Udkanten hen imod Smidstrup til, i hvilken Udkant ogsaa ligger et Par smaae Lyststeder. Det er desværre Alle bekendt, at det var her i Wedbæk, at vore Venner, Engellænderne, i Aaret 1807 landede, for at besøge os i al Venſkabelighed!! — Bagved Wedbæk ligger det fordom saa skønne Slot Frydenlund, hvis Skov stoder op til Genrumsgaards; dets Beliggenhed er fortryllende; det viser endnu Levninger af dets fordoms Pragt, især Haugen og Skoven. Det tilhørte i gamle Dage den Reventlauske Familie, og det var hersfra Frederik den 4de fik sin anden Dronning, Hans elskede Anna Sophia. — Nu tilhører det Professor Schumacher. I Nærheden deraf ligger det smukke Sted „Roelighed“ som er omkrandsket af Skov og Søe. — Veien paa den anden Side Vedbæk er meget sandet og svær, et langt Stykke maa man saa godt som vade igjennem Sanddynger, indtil man naaer et lidet Huus, som ligger $\frac{1}{2}$ Fjerdingvei fra Byen hvor da Veien dreier mere og mere fra Stranden; og hvor ogsaa den besværlige Sand ophører. Omegnen her er ellers ret skøn, da Udsigterne stedse udbides dybere ind ad Landet til; saaledes siner man her Holte og Sandberg Marker, især den høie Banke „Høiesandberg“ kaldet, hvor under Krigen var en Telegraph; samt den store Tørvemose „Magle-mose“ kaldet, endvidere adskillige smaa Gaarde, der ligge adspredte omkring i Egnen. Veien bliver banket og aabner der- ved ogsaa flere skønne Udsigter ud i Sundet; snart naaer man

nu Smidstrup, som dog ligger et lille Bøsseskud fra Veien nede ved Stranden; her boe Fiskere, men ogsaa gaardeiende Bønder; i denne Bye og tæt derved ligge afskillige ret vakre Luststeder, tilhørende Familier i Kjøbenhavn; deriblandt udmærker vor udbødelige Thomas Thaarups Sted sig, ved dets vakre Beliggenhed og skønne Udsigter, samt smukke Hauge og ædle Simpelt. I mange Aar levede Thaarup her, baade Vinter og Sommer, og de fleste af hans skønne Hymner have her faaet Tilværelse. Byen hører til Hirschholms Cogn, hvorfor ogsaa Thaarup blev begravet paa Kirkegaarden der, som før er omtalt i dette Blads No. 5; ved Smidstrup boer Strandforvalteren paa Distriktet. Herfra har man nu en lille Fjøn Bei ned til Rongsted; man kommer her nær forbi Buglehaugeskov, et Par store Enge og et lille Mosekrat, og er da strax i Byen. Tæt uden for Byen ligger det smukke „Søemandshvile“ et vakert Landsted med flere gode Torde til, for nogle Aar siden tilhørte det Kammerherre Eypinger, der, saavidt vides, døde her; Hagen dertil er meget skøn og Udsigterne herfra ere overordentligt pittoreske, saavel over Land som over Søe.

Rongsted (Rundsted) er, som bekjendt, et Fiskerleie, der ligger 3 Mile fra Kjøbenhavn, og udmærker sig ligesom Webbet ved en vakker Omegn og skøn Beliggenhed, samt ved de smukke Gaarde, som ligge i og omkring det. Blandt disse gjør Rongstedgaard først Forbring paa vor Opmærksomhed; den ligger midt i Byen tæt nede ved Stranden, Bygningerne ere ret skønne og Hagen meget vakert udsmykket med Lusthuse, Gange og Alleer, og Udsigten derfra ud over Sundet til Hveen, der ligger lige over for, er fortræffelig; ligesom hele Sundet fra Kronborg af er synlig uden Riffert; til Stedet hører endeel Torde, der dog nok ikke ere af de bedste? Oberst Braem har i mange Aar tilhørt denne Eiendom, uagtet han ofte har maattet kæmpe drøit med Tidernes og Conjuncturerne Forsværelse. Denne Gaard var i gamle Dage en kongelig Eiendom, og man seer af Christian den 4des Dagbøger, at han

adskillige Gange paa sine Reiser imellem Kjøbenhavn og Frederiksborg, har overnattet der. Vigefaa veed man og, at Frederik den 5tes Dronning, Lovise, hende man med Rette kaldte Landets Moder, da hun saa inderlig elskede det, og igjen blev elsket af det, skal have yndet det meget og ofte boet der om Sommeren. Ved Siden af denne Gaard ligger Gaarden Rongstedlyst; skjøndt den er nyere i Bygninger og Haugeanlæg, forekom Rongstedgaard mig dog skjønnere, endskjøndt hin er ret smuk, er større i Omfang og har flere Bygninger end den anden; Hagen er ret vakker og anlagt med megen Smag. Rongstedlyst er en stor Landeiendom med mange Torde til; den tilhører nu Hr. N. Nathan David. Til Gaarden hører et Brændevinsbrænderie med dertil hørende Kroepilgium. Noget derfra ligger Kroen ved Veien, der løber til Hirschholm; i Rongsted var i fordums Dage et Sommer-Drag, samt en kongelig Skole, men begge Dele ere afffæfede nu. Det er et temmeligt stort Fiskerleie, men Fiskerne her, som overalt paa Kysten, ere kun fattige. Det var i Rongsted, at Digteren Johannes Ewald levede i flere Sommer, og skrev her adskillige af sine Mesterværker, deriblandt ogsaa den skjønne Dde: „Rongsted's Lyksalighed.“ Vi ville nu begive os hen til hans Minde her „Ewaldshøi.“ Denne Høi ligger bagved Kroen i et lidet Hæsselbuskads; den er temmelig høi, en snirklet Gangstie fører os oven paa den, hvor man da finder opreist en tilhugget Sandsteen, hvorpaa er udhugget: „Johannes Ewald.“ Dette er hans Minde her, ham hæderligen sat, saavidt vides, af Rongstedsløfts forrige Eier, Herr Mægler og Ridder Hædscher. Udsigten fra denne Høi er ganske udmærket, saavel til Omegnen, som langs med Kysten ned til Helsingør. Landsbyen Wallerød, Slottet Sophienberg, Rongstedflov er nær. Diet, længere borte er Nivaae, hvori Nivaaegaard og de endnu synlige Levninger af Nivaaehavn, Ullerødgaarden, der ligger paa en høi Banke nær Sundet, Sletten et Fiskerleie, samt Humlebeek, kort sagt hele Kysten er meget tydeligt synlig herfra, og især Kronborg med alle Skibene paa Rheden;

saaledes kan man og forfølge hele den skaanse Kyst, fra Helsingborg lige til Landskrona. Fra denne Høi har man en smuk lille Tour til Kongstedskov, hvor der er saare vakker; i Udkanten af Skoven ligger et lille Huus, hvori Professor Stanley boede i flere Aar, og hvor hans Enke for faa Aar siden endte sine Dage, efter at have boet der i mange Aar, ganske allene med en gammel Pige. Længs med Skoven løber Veien til Hirschholm. I Nærheden af denne Skov er en meget vakker Engdal, kaldet „Pennehaugen“ hvori er et skjønt Humleanlæg, med flere nyttige Opelsninger af Træer m. m.; midt i Dalen er bygget et net lille Bondehuus.

Ligesom hele Dresundskysten fra Kjøbenhavn til Helsingør er seeværdig og skøn, afvekslende med Bunker og Dale, Skove og Marker, smaa Byer, vakre Lyststeder, og maleriske Bugter i Sundet; saa er det dog især disse 3 Mile herfra og til Kongsted, der frembyde de fleste af ovennævnte Skønheder, og Ingen vil fortryde at gjøre en Tour dertil, hvilken man til Bogens frem og tilbage mageligt kan gjøre i en Dag.

Pennen har kun svagt og dunkelt fremstillet, hvad Diet har seet; thi Tanken mangler Ord til at udtrykke sig, der hvor Synet og Følelsen har nydt; man vil derfor i nærværende lille Fremstilling af Dresundskysten fra Kjøbenhavn til Kongsted kun finde en liden topographisk Skizze nedskrevet mere for Moro end for Nytte.

H. F. Martensen.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiefrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Fjerde Quartal.

Onsdagen den 16de August 1826.

Nr. 20.

M o s a i k.

I Fredags begav Hans Durchlætighed Prinds Wilhelm af Hessen med Gemalinde, Hendes Kongelige Høihed Prindsesse Charlotte og tvende Børn samt Følge sig herfra med Dampskoneren Prindsesse Wilhelmine til Lybek.

Den sævvanlige Efteraars Maneuvre tager, efter Forlydende, sin Begyndelse den 21de September.

I Fredags gav Hr. Giovanni Battista Gandolfi, Professor i Fægtekunsten i Brescia og Bourbeaur, Ridder af Sankt Eronen og andre mindre Ordener en offentlig Forestilling i Fægtekunsten, hvori han agtede at vise sin Færdighed; men Prøven var just ikke glimrende for Professoren, og svarede neppe til de Tilstedeværendes Forventning; thi saavel tvende af Livvagtens som en af Søe-Statens Gymnastiklærere lagde en større Capacitet og Færdighed for Dagen end Professoren, der desuden syntes at maatte have havt en Anelse om denne, for ham just ikke smigrende, Overlegenhed, da han viseligen havde bundet sin Floret til Haanden og Armen med stærke Bånd.

Vor fortjente Blomstermaler Hr. J. E. Camradt, Medlem af det Kongelige Kunstakademie, har i denne Tid udgivet en ffjøn Samling af stannographerede Blomstertegninger til Underviisning for Begyndere, hvortil dette Værk fortrinligen egner sig og det fortjener derfor al Unbefaling. Det bestaaer af 6 Blade i Folio, og erholdes i et smagfuldt Omflag for 8 Mk. hos Udgi-
veren og Stadens Kunsthandlere.

Hvilken Læsning behager Nutiden?

Dette Spørgsmaal er i vore Tider ikke saa let at besvare, da Publikums Smag tildeels er forvænt, og desværre tildeels forværret; deels ved maadeligt Fremmeds Overtømmen af Literaturen, deels ved vor egens mærkelige Aftagende. Verden nuomstunder (det vil sige den læsende Verden; thi hvor mange Mennesker gives der ikke som aldrig tage Blad eller Bog i deres Haand?) læser gjerne alt Nyt — men derfor ikke alt Nyttigt i Literaturen. — Menneskene ere saa lystne efter Nyheder, og de fleste her tillige saa smaalige, at dersom f. Ex. et Blad kunde fortælle alt hvad der foregik i Husene og Familiefredsene, i Klubber, paa Baller, paa Concerter og i Comoedien, hvori alle Gæstgæsthandlere, Stævnemøder, o. s. v. o. s. v. vare beskrevne, da skulde man see, hvilken rivende Ufsætning et saadant Blad vilde faae. Den Begjærlighed, hvormed Publikum løber efter ethvert grovt Stridskrift, den Hidsigthed med hvilken den lavere Classe af Læsere griber efter Adresseavisen eller Politievennen, naar den veed, at to Skoemagere eller Skræddere kjændes deri, beviser noksom, at det især er Literatur af denne Art, og sige saakaldte Pennefejder, jo pøbelagtigere, jo bedre, som i vore Tider behager og gjerne læses. Om deri-

mod vor Tids største Stadsøeconomer bede Reglene af sig, for at ophylse Verden og Menneskene, og give disse Anvisning til en fornuftig Styrelse af deres Huusvæsen og Pengesager, vilde man vist kun sjældent høre eet Spørgsmaal efter Statsøeconomens Værk, medens man hørte hundrede efter Døgnets Pennesfejder; thi sligt et nyttigt Skrifts Skjæbne er oftest at falde i Glemsel i en Krog paa et Pakloft, for efter nogle Aars Forløb at vandre ned i en Smørboutik. Det samme er jo Tilfældet med andre nyttige Skrifter. Om saaledes, for at give et Exempel, hundrede Christiane Rosen'r, Nielsen'r, Petersen'r, Jacobi'r, eller hvad nu alle disse kognende Mennesker hedde, hvert Aar skrege sig hase med deres Køge: Bage: Brygge: og Syltebøger, vilde de derfor ligesaa lidt efterspørges som nu; og i disse Bøger var der dog vist noget at lære for vore unge Koner og Piger? — Fremkom derimod en „Ausſen bei mir,“ og skreg med en Pjece: „Hvorledes man uden Eld og Vand kan koge den deiligste Suppe“ — da vilde man see en Løben efter et saadant Marktfærgerie.

Nutiden hader næsten det Naturlige og elsker saa meget det Vidunderlige, at man ikke kan undre sig over, at vor Litteratur nu saa sjældent frembyder gjennemtænkte grundige Værker af philosophisk eller philologisk Indhold. Skribenter, som kunde give Verden saadanne Skrifter, maatte jo sulte ihjel, dersom de skulde leve af det usle Honorar, en Forlægger byder for slige Værker; kan man da undre sig over, at de ikke skrive saadanne? — Vi havde en Periode her, hvori Romanlæsningen især var i Flor; det var nemlig da hele Verden, efterat have overstaaet den siegwartſke Periode, sværmede med August Lafontaine; han blev fortrængt af Sir Walter Scott, med hvem man en Tidlang klattede alle de skotte Høilande igjennem; men nu senere, siden han er dalet ned i Eablandene, synes det ligesom man fjerner sig fra ham, flytter fra England til Amerika, og begynder at beundre Washington Irving. Opmærksomheden for denne Roman-Periode i Litteraturen er bleven deelt, kunde man sige, ved vore Tour-

naler og Maanedsskrifter, hvori man ofte finder hele Romaner og Fortællinger udparterede og parcellerede i hundrede Smaastykker. Kun Skade, at man undertiden finder en og den samme Fortælling i flere forskjellige Maanedsskrifter og Ugeblade, hvilket ikke kan undgaaes. Denne Maanedsskrift og Ugelectüre synes derfor ogsaa tildeels at behage Publikum; men da den bestandigt vorer og tiltager, vil maaskee ogsaa den om søie Tid fortrænges. Om Vinteren er det især Theaterbladene der interessere; med stor Begjerlighed gribes efter disse, hver Gang et nyt Stykke er givet, eller et nyt Subject har debuteret. Ligesaa er Vinteren Comoedielectürens glimrende Tid, hvilket man især saae i forrige Winter, da Folk vare nærved at storme Boghandlernes Lader ned, for at erholde de „beliebte“ Baudeviller, og hvor da hele Verden spillede Baudeviller, i Selskaber og hjemme, paa Gader og Stræder. — Vi saae at see, hvad næste forestaaende Winter bringer os for Godt i dette Genre. Den poetiske Lectüre har i de sidste Aaringer vel tiltaget, men det er derfor ikke sagt, at den har behaget, hvilket den ringe Ufsætning synes at modsige. Blandt alle de nyere Producter af denne Art fortjener vistnok Lieutenant Garbrechts især Fortrinet, og det var at ønske, at han snart vilde glæde flere Undere af hans Smaadigte, med en nye Samling af de mange vakre Fostre, man i de sidste 2 Aar har seet fra ham og som i egentligste Forstand ere sande Folkeedigte.

Siden Grækernes Frihedskamp begyndte, har den politiske Lectüre atter vunden Interesse, og læses af Mange med stor politisk Iver og Deeltagelse.

Sands for aandelig Lectüre var hartad ganske henflumret indtil den vakte ved geniale Theologer, saasom: Grundtvig, Thisted, Rudelbach, m. fl. der iklædte gode gamle aandelige Bøger en nyere Dragt, passende for nærværende Slægt; hvorved der vandtes større Interesse for denne Lectüre, men om den behager Mange — derom maa man dog endnu tvivle?

Hovedsvaret paa: „Hvilken Læsning behager Nutiden?“ bliver da efter alle Tids-Aandens Symptomer at

dømme saaledes: Et Skrift, fuldt af grov satirisk Bidst-
hed, hvori den ene agtbare Borger mishandler den anden, og
hvori der skjældes paa matrosviis, fremdeles et lavcomisk
Vittigheds-Produkt, hvis Tendenz er jo galere, jo bedre, og
hvor Forfatteren hvert Dieblis synes ligesom at stille sig selv
og Læseren paa Hovedet og gjøre Kolbatter: c'est à Copenha-
gue la mode, et suivez la Messieurs, car elle est très com-
mode — !! — —

Dg da Menneffene bestandigen enten ville lee eller græ-
de, kan man endnu tilføie, at en rørende Taareper-
se, et Werthiansk Produkt, hvorover de blodigste Taarer
kunde rinde, og hvorved Graasteen maatte smelte, et saadant
hjertesugende Værk vilde ret behage Nutidens sophavilende
Damer.

At der fra denne moderne Smag dog gives skønne Undta-
gelses, hvo vilde vel være saa ugalant at nægte det?

H. F. Martensen.

Bed Inspecteur Meyer Siesbys Grav.

N
atter sank en stræbsom Mand i Graven,
Tro han kjæmpet har paa Livets Wei!
Gustine Kvind staaer bag Dødningshaven,
Dødens Roe berøver den ham ei.
Smilende han lukte matte Nie,
Da hans Sjæl foer til den Evighie!

Just da efter Trængsels mørke Dage
„Haabets Stjerne“ sunkled i hans Nats
Dg da Lykken vendte mild tilbage —
— Sank han ned med blegnet Kind og mat;
Her for Dødens Magt han maatte vige,
Men — hans Høst er skøn i Herrens Rige!

Ja! bekrandsat staar blandt os dit Minde,
 Let skal Jorden hvile paa dit Bryst!
 I, som græde! — lad kun Taaren rinde!
 Han tilsmiler os fra Stjernekyst.
 Held Enhver, der gif, som Du, til Hvile!
 Sandheds Krands skal paa din Gravhøi smile!

X.

Fruentimmerne i Columbien.

(Fragment af det i London udkomne Skrift: Lettres from Columbia).

Columbiens Hovedstad, Bogota, skal have over 35000 Indvaanere, af hvilke et stort Antal er Munke, Nonner og Geistlige. Denne store og skønne Stad er med Rette berømt for sine skønne Fruentimmer; derimod seer man paa Reisen fra Caraccas til Bogota lutter hæslige Ansigter; men i denne Hovedstad synes den sidste man seer stedse at være den skønneste. Det kjølige og milde Clima have de at takke for deres fine og friske Teint; efter Spanierinderne have de arvet de udtryksfulde Mine og de regelmæssige Ansigtstræk. At deres Skabning ikke synes at være saa fin og smækker, maa tilskrives deres færegne Klædedragt; men de have alle, ligesom hine, en nydelig Fod og en let Gang. Deres Klædning er sort; med et blaat Schawl, som de bære paa Hovedet og som hænger ned over Skuldrene, indhylle de Hoved og Arme, saa at man ikke seer meget af Ansigtet; derover bære de en Hat af Filt eller af Silke, med brede Baand paa. — Jo længere man betragter dem, desto skønnere finder man dem; men desto mere fristes man ogsaa til at beklage, at de Egenskaber, der give Skønheden en varig og bestandig Tillokkelse, nemlig Landsdannelsen og Uerbarhed, saa aldeles mangle dem. Fortryllesen forsvinder desværre snart; thi der gives uægteligen kun meget faa Stæder i Verden, hvor

Fruentimmernes Usædelighed er saa stor som her, og omend-
skjøndt der ogsaa her som overalt gives Undtagelser, er det dog
en bedrøvelig Sandhed, at samme ere meget sjeldne.

Vicomtesse de Candau.

(Brudstykke af Md. de Genlis Memoirer VIII D.)

Vicomtesse de Candau, der besad en anseelig Formue, blev
i Pau, hvor hun boede, almindeligen høiagtet formedelst sin From-
hed og Christelige Mildhed. Som ivrig Royalistinde blev hun
fævnnet for Revolutionstribrunalet og dømt til Døden. Dette
bragte hele Staden Pau i Bevægelse. Alle Fattige forenede
sig og gjorde Bøn for hende; men trods Ligheds-Systemet
havde denne Classe ingen Borger-Rettigheder og deres Bønner
fandt ikke Gehør. Henrettelses Dagen maatte dog formedelst
en besynderlig Hændelse, der mødte, opsættes. Ingen Trubsel
var nemlig istand til at bevæge Stedets Skarpretter til at guil-
lottinere Md. de Candau. Man saae sig altsaa nødsaget til at
lade en anden komme fra Tarbes, der, ubekjendt i Pau, ikke
kunde dele Indbyggernes almindelige Kierlighed til Vicomteszen
i Pau, og som derfor fuldbyrdede Henrettelsen.

Nye Opfindelser.

(Af Britannia).

Middelet til at holde Vand friskt.

Man fylder en Tønde med Vand, kaster nogle Haandsfuld
friskt Kalk deri, og lader Vandet staae 5 à 6 Dage. Derpaa
hælder man Vandet ud, skyller Tønden og fylder den med det
Vand, der er bestemt til at gjemmes. Paa denne Maade har

Bandet, paa en Reise af 6 Maaneder fra London til Isle de France og Bourbon, holdt sig fuldkomment friskt. Ved Siderne af Tønden frembringer Ralken en meget tynd Skorpe.

Middel til at gjøre persisk Blæk.

Man tager Rjønrog og Vitriol i lige Dele, ligesaa mange Galæbler og velrenset Gummi arabicum, saa meget som de tre første Substanzer tilsammen, forvandler Alt til Pulver og gnider det derpaa til en Marmorplade, idet man efterhaanden stedsvis blander det mere og mere med Vand, indtil Massen har erholdt den nødvendige Grad af Tyndhed, saa at det bliver flydende; og man faaer da det sorteste og varigste Blæk, der kan produceres.

Middel til at gjøre Papir uforbrændeligt.

Papir af ethvert Slags, det være reent eller beffrevet, trykt eller bemalet, kan man paa den letteste Maade gjøre uforbrændeligt ved kun at dyppe det i en stærk Opløsning af Allumvand og derpaa godt tørre det. Skulde Papiret ikke førstegang have indsuget nok af denne Solution, behøver man kun at gjentage denne Operation paa samme Maade, indtil det er fuldkomment tørt. Papiret taber derved ikke det mindste hverken i Farve eller Bonitet.

K u n s t v æ r d .

For nogle Maaneder siden blev et Malerie af Raphael solgt for nogle faa Skillingen hos en Marschandiser i London. Den nærværende Eier begjærer nu 10,000 Pstrl. for samme Malerie.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,

Studiestrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Fjerde Quartal.

Tønderdagen den 19de August 1826.

Nr. 21.

Mit Fødeland.

Jeg veed en Plet paa denne vide Jord,
Hvor helligt Freden sit Paaflun har bygget;
Jeg veed en Plet, hvor Kjærligheden groer,
Og Jubel lyder høit i Træets Skygge:
Det er den havomkrandsede Danmarks Lund,
Hvor Gader Fred'rik mild og kjerlig throner;
Hvor høit fra Borg og Hytte — Hav og Sund
Vor Kjærlighed til Ham gientoner.

Og er der Nogen her paa Jordens De,
Som ikke veed hvor Freden han skal søge,
Han vide da: bag Eodans blanke Søe
Sig hæve Danmarks gamle Kæmpebøge;
Der slynger Retfærd sig om Gyrtens Skjold
Og Enigheden Folkets Held betrygger,
Ja, tryk bag Trosteds evigstærke Vold
Fremblomstrer herligt Dyd og Borgerlykke.

Jeg veed et Sted hvor Frihedsbranken sig
 Din hvert et ædelt Borgerhjerter flynger,
 Jeg veed et Land — et Land saa lykkelig,
 Det Øltid selv, som Vrens Havn besynger;
 Der spirer Trost i hvert Hjerter frem,
 Som brænder varmt for Konge, Land og Vre;
 Ja, gamle Danmark! Du er Trostabs Hjem,
 Og dette Navn paa viden Jord Du bærer.

Vel sukke Mange under tunge Kaar,
 Vel tynger Sorg saamangt et Faderhjerter,
 Som og i Danmark, fra sin lyse Vaar
 Til Fædrelandet Kjerligheden nært;
 Men til dets Hersker tyer det stille Gied
 At søge Trosten under Thronens Binger;
 Thi der er Fred'rik, som er Kjerlighed,
 Som overalt kun Held og Lykke bringer

O Danmark! mit elskte Fødehjem!
 Din Roes jeg hører lydt fra fierne Egne,
 Og du vor Fredrik! Konge, Fader, Ven,
 Dig nævner Kjerligheden alle vegne, —
 Og denne Røst, den tone fiedse blid
 Genover Mark og Bang og saltet Bove,
 Den muntre skal den travle Borgerfied
 I det den toner gennem Danmarks Skove.

Paa Danmarks Grund min lille Bugge stod;
 Paa Sjælunds Strand, dets Navn jeg lærte flamme;
 Dets Konge veed jeg viis, ja ret og god,
 Og høit for Ham min Kjerlighed skal flamme.
 At nære den, hvor end jeg færdes her,
 Det tæller jeg blandt Livets fiore Pligter;
 Ja, stor den Pligt, o Dane! for dig er:
 At Konge, Fædeland du aldrig svigter!

S. H. Hansen.

Phantasiens Allehaande

af

Portraitmaler H. Hansen, Medlem af det Kongelige
Kunstakademie.

(Fortsættelse fra Nr. 16.)

Af dette Malerie (Christi Forklaring, see Nr. 16.) har man flere Kobberstik; men at de alle staae langt tilbage for Originalen i Henseende til Kand og Udtryk, behøver jeg vel ikke at anmærke. og om alle de lærde Afhandlinger og Kritiker som ere skrevne over dette, saavel som andre af Raphaels Bærker, vil jeg blot gjøre den Bemærkning, at dersom Raphael skulde have fattet alle de Grundsætninger og alle de Ideer til Formaal for dette sit Billede, som disse Beskrivelser indeholde, saa var det vist aldrig fremkommet af hans Phantasie med saa mange Fuldkommenheder som det besidder som Kunst-Bærk og Kands-Produkt, og endnu mindre ville det derved have erholdt de Fuldkommenheder som den lærde Verden deri savner. — Disse Kunstens skarptseende Dommere vilde med Magt bringe dens Frembringelser ned under Fornuftens Grændser, og allene tillade, at Phantastien bliver Kandens mechaniske Medhjælper, ved Kunstværkers Udvikling, forglemmende at Kunst-Talent og Videnskab ere ganske forskellige Væsener; og at Videnskaber blot kan vejlede Kunst-Talentet men ikke frembringe det *). Sammenligne vi dette

*) Man slutte ikke heraf at jeg enten foragter Videnskaberne, eller troer, at Kunstneren ikke bør lære deraf saa meget som muligt: jeg elsker selv Videnskaberne ubegrændset, og agter dem ligesaa høit, men er tidlige fuldkomment overbevist om, at den videnskabelige Vej allene aldrig kan føre til Kunstens Tempel. Den strænge Videnskabelighed arbejder kun paa at gjøre Kunstneren til en Maskine, som bestemte Regler kan føre til Maalet; men det gaaer dermed ligesom med Damp-Maskinerne: De lærde proppe for megen

Malerie med Fortællingen om Christi Forklaring i Matthæi Evangelium 17de Cap., saa staaer det som en skøn Digtning ved siden af en prosaisk Historie, og Kunstnerens Sprog i Maleriet overstiger betydeligt Evangelistens Sprog i Bibelen. For at bringe dette i Anskuelsen maa jeg henvise til ovennævnte Kobberstik, efter dette Malerie, og jeg haaber mine gunstige Læsere da selv vilke føle hvad jeg deri kalder det Poetiske.

Følg vi nu Raphael i den profane Historie, saa omgives han af den samme skønne Mand, og hans udmærkede Digter-Talent forlader ham ikke, f. Ex. paa det Malerie af ham som er bekjendt under Navn af den atheniensiske Skole seer man i Midten en fortræffelig Gruppe af Grækenlands udmærkede Philosopher, omgivne af Videnskabernes Dyrkere, som ere besjæftigede med at vejlede den lærvillige Ungdom, blandt hvilke i Særdeleshed en Yngling, som med et aandrigt Udtryk med Opmærksomhed betragter Underviisningen i Geometrien, er mesterligt fremstillet; det Hele er fuldt af Liv og Mand, som vidner om Kunstnerens kraftfuldeste Periode; medens Mængden er sysselsat med at lære og lade sig lære, findes Diogenes liggende paa Trappen i eensom Drøseløshed, hvorved det Karakteristiske i denne fra mange Sider underlige Mands Væsen saa heldigt udtales; saa skøn poetisk som denne Idee er, saa skønne ere alle Delene af dette fortræffelige Kunstværk. — Gjerne meddeelte jeg herved Omridsene af de Malerier som her omtales, hvorved jeg kunde gaae ind i en mere detailleret Afhandling over Compositionen og Manden i Samme, men de dermed forbundne Omkostninger hindre mig i Udførelsen heraf; og endskjøndt Træ-Snit, Kobberstik, Steentryk allerede en rum Tid have arbejdet paa at ned sætte Kunstens Værd, og saa at sige forskaffe os den om-

heed Wiisdom i Kunstnerens Damp-Kjedel, saa at hans hele Phantasie derved staaer fare for at gaae op i Røg og Damp; og naar Kunstneren derefter skal søge nyt Brænde-Material i de tørre Regler, for at opvarme sin Phantasie paa ny, saa finder han dem allerede saa forkullede at han ikke kan bruge dem.

sonst, saa have dog de ringe Omkostninger, som disse Mandes Oversættelser medføre, oversteg mine oeconomiske Kræfter. *)

Dersom disse korte udkastede Ideer skulde finde Publikums Bifald, saa kunde jeg mueligen derved blive i Stand til i Fremtiden at levere noget fuldstændigere; nærværende maa blot ansees for en Indledning, hvorved saavel Kunstens Belyndere som den unge Kunst selv kan ledes til at betragte Kunsten fra det rette Synspunkt, og derved være i Stand til at bedømme et Kunstværks æsthetiske Værd i Kunstens forskjellige Grene.

Ved Siden af Raphael staaer Buonarotti, bekjendt under Navn af Michael Angelo; dette store Kunsttalent, som var baade Maler, Billedhugger og Bygmester, var et af de udmærkede og sjældne Menneſker; i hans Værker viser sig en overordentlig Kraft og Mand, forenet med en høi Grad af poetisk Anordning; det Sixtinske Kapel i Vatikanen er prydet med hans fortræffeligste Arbejder i Malerkunsten; der findes det bekjendte store Materie af ham i Fresco, som forestiller den yderste Dom; dattidens Mand, og den catholske Religions Strængighed mod hver Afvigelse fra dens Dogmer, er ganske udtalt i dette Kunstværk.

*) At jeg her siger at Kobberstik og Steentryk arbeide paa at nedsette Kunstens Værd haaber jeg Dhr. som dyrke disse Kunst Grene, venſkabelige ville undskyldte, naar de ikke mistyde min Mening; thi naar jeg ved disses vifne og uforlignelige Arbejde i Udførelsen af det første Exemplar paa Kobber eller Steen, bliver sat i Stand til at erholde en god Copie af Mandens Værk, for et par Specier i Stedet for at Originalen selv maaskee vilde koste et Par Tusinde Specier, saa er det naturligt, at det er mere hver Mandes Leilighed at anſkaffe sig det første end det sidste; og dersom det er et udmærket Kunstværk, som Kobberstikkeren eller Steentegneren paatager sig at copiere, da vil han sikkert deraf indhente større Fordeel end Opfinderen selv, thi 1000 Exemplarer à et pr. Specier giver ham allerede det samme, og Raphael Morghen har taget 20 Ducater for et Aftryk af Leonard de Vincis hellige Madvere; dette kan man i egentligste Forstand kalde at aagre med en Mandens Pund. Men det samme er Tilfældet med boglige Mandſproducter, hvor ofte Legemet vaa- ger medens Sjelen dyskes i Søvn af Politikens Barne-Pige.

— Den Dydiges Løn og Lastefuldes Straf ere her fremstillede paa den mest eftertrykkelige Maade. — Man vil neppe kunde betragte de Ulykksaliges og Fordømtes Qualer uden at gysse, ligesom man heller ikke kan see de Udvalgtes og Lykksaliges Glæder, uden at ønske sig blandt dem. — Men Christus er her ikke fremstillet som den milde, blide og menneſtefjerlige Lærer, men som Overtrædelsens stränge Dommer, og omringet af dem, som efter Catholicismens vilkaarlige Kjendelse havde erholdt Martrykronen. — Overalt udtaler Hierarchiets hele Vælde sig i dette Billede, og vidner om den Mand, som i Religionens hellige Navn paa den Tid uddeelte Afslad til de groveste Forbrydere med den ene Haand, medens den med den anden opbrændte enhver, som stræbte at rensse Herrens Wiingaard, fra det deri overhaadtagende Udkrud. — Nagtet dette Billede ikke stemmet overeens med mine Grundsætninger om Christi skjønne Lære, og jeg derfor havde ønsket det anderledes, saa er jeg desuagtet tilbøielig til at troe, at Michael Angelo ved dette Bærk har opvaakt hellig Andagt i mangt et forhærdet Hjerte og derved revet det ud fra Fordærvellens Afgrund, efterdi det opfordrer mere til Dyd og Rensfærdighed, end alle de under pavelig Autoritet uddeelte Afslads Breve. Naar vi desuden forestille os Buonoratti som en Mand af en meget haard og fast Charakter, saa er der paa Compositionen intet at udsætte. Den Episode som Kunstneren har anbragt paa den nederste Deel af Maleriet, hvor Charon med sin Baad overfører de Døde til Elysium, synes ikke at være passende ved Siden af Catholicismens hellig Begender.

Køftet og Friserne i bemældte Capel ere ligeledes udfyldte med denne Kunstners Arbejder, hvori Skabelsens Historie er fremstillet; kun i en Michael Angelos Phantasie kunne disse Scener saaledes udvikles; Guddommen, beskæftiget med at skabe og danne er fremstillet med en Kraft og Mand, som fuldkomment udtaler sig i Maleriet, men som intet Sprog vil kunne beskrive; det er Kunstnernes Sprog i dets høieste Glæds; ved Anskuelsen udtaler det sig for den med Kunstfølelse begavede Tilskuer, der i roelige og philosophiske Betragtninger ligesom

hendaaner i Tanken om Skabningens Oprindelse. Den physiske Kraft, som Kunstneren har vidst at udtrykke i Skaberens Billede, og som synes indsluttet i det blotte Omrids, skænker Tilskueren en levende Forestilling om den store Naturs indvortes Kræfter, der i et Nu ere i Stand til at stille og ordne det meest forvildede Chaos. *)

En saadan Mand besjælede Michael Angelo; naar Raphael med sin blide harmoniske Sjæl fremstillede Musernes Sønner og Christi Forklaring, saa fremstod Michael Angelo, for med Ræmpe Kraft at vise Billedet paa Skabningens Oprindelse, og Fordømmelsens Afgrund for de i Skabnings-Rjeden fortabte Væsener.

(Fortsættes).

Virginia.

Det nye stiftede Universitet Virginia i de nordamerikanske Stater (som hvis Stifter den forhenværende Præsident Jefferson er at ansee) er i Charlottesville, omtrent 200 engelske Mile fra Washington. Det danner en nye Stad, der bestaaer

*) De lærde Kritikere, som have drøftet denne Michael Angelos Skaber, Alfader eller Gudfader, have beskylidt ham for, at det kun er en Copie efter Jupiters Statuer; men naar man med reen Kunstfølelse betragter [dette Billede, vil man vist finde, at det er Ideen af et høiere Væsen i menneskelig Form, som kun er opstaaet i Kunstnerens egen Phantasi. Med mere Ret beskylides han for at have copieret hele Grupper af sin Forgjænger Signorelli, og anbragt dem paa ovennævnte Forestilling af den yndede Dag; men endskiøndt jeg ikke har [seet Signorellis Composition af samme Gjenstand, er jeg dog temmelig vis paa, at Michael Angelo ikke mekanisk har copieret sin Formand, men i Udførelsen vidst at give den af en Anden opfattende Idee sin egen Hands eiendommelige Præg.

Forf. Kun.

af de pragtfuldste Bygninger, Efterligninger af de skønneste architectoniske Mønstre, Aldtiden har at fremvise. Paa dette Universitet læres alle Videnskaber, med Undtagelse af Theologie. Hver Professors Løn udgjør foruden en fri beqvem Boelig 1500 Dollars, og vil blive forøget til det dobbelte, dersom de Studerendes Antal svarer til Forventningen. Nogle af Professorerne ere allerede udnævnte og forskrevne fra engelske Universiteter. Alt lader vente, at dette Universitet vil opnaae den skønneste Flor.

Yarmouths Schild.

I Staden Yarmouth i Nordfolk sælges aarligen for 40,000 Eftl. Schild, og det vil endnu mere sætte i Forunbring, at de aarligen fra denne Stad udførte og i London solgte Krebs beløbe sig til 8000 Eftl. Værdie.

Drykfeil i No. 18 og 19.

I Stykket „Dresundskysten fra Kjøbenhavn til Rongstedt,“ ere følgende smaae Drykfeil indløbne, hvilke man behøge at rette saaledes:

- I No. 18: Side 140 8de Linie nedenfra, staaer: spiiist det; læs: spiiist der.
- „ 142 3die Linie ovenfra, staaer: Alt læs: at.
- I No. 19: Side 146 4de Linie nedenfra, staaer: om læs: som.
- „ 147 14de Linie nedenfra, staaer: Bankstræk læs: Bankstrækning.
- „ 151 7de Linie ovenfra, staaer: Rongstedlyst læs: Rongstedlund.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Prof. st.
Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
Studiistrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Fjerde Quartal.

Onsdagen den 23de August 1826.

Nr. 22.

Til Læsere.

I September Maaned begynder Conversationsbladet sin tredie Aargang, og vil fra den Tid af udkomme hver Aften $\frac{1}{4}$ Ark i større Format end forhen, imod den ringe Forhøielse af 3 Mk. kvartaliter for de ærede Abonnenter, der nu holde det. Da saavel Theaterartikelen som andre Nye-heder derved kunne meddeles saameget desto hurtigere, haaber man, at denne Forandring vil finde Læsernes Tilfredshed, og anmoder Enhver, der af denne Aarsag ikke ønsker at vedblive som Abonnent paa Bladet, om at have den Godhed at underrette Budet derom, før Afleveringen af det sidste Nr. i Kvartalet. De, der maatte ønske at tiltræde Subscriptionen paa Bladet fra næste Aargangs Begyndelse, ville behage at tegne sig i Bimmelfastet Nr. 22 i Boutiquen eller hos Forlæggeren i Studiestræde Nr. 66 1ste Sal.

F a r v e l !

Farvel! Farvel! det er Afskedens Ord, og hvor passende er ikke dette Ord; thi, naar man stedse farer vel igjennem Jordlivets Stier, hvad Nød har man da? — Modigen tør vi da møde de Storme, som paa vor Vandring omsuse os, og som saa let kan omkaste og nedhvirvle os i et svælgende Dyb. — Men hvor tunge ere ikke disse Afskedens Ord at udtale, naar vi skilles fra en kjær Gjenstand paa længere Tid; Læben hvidsker da saa beklemt „Farvel,” og Taaren perler i Diet; thi uvilkaarligt møder os i et saadant Dieblif den Tanke: „Maa skee vi sees aldrig mere!” og omendkjøndt man ikke meddeler hinanden denne Tanke, nedbøier den os dog, og bringer Taarer i Diet og Smerte i Hjertet. — De Venner, med hvilke vi dagligen omgaaes, ere os jo kjære; de savne vi hvert Dieblif, naar de skilles fra os, og vor Afsked med dem bliver os ofte tung og smertefuld.

Men hvilken Afsked er vel tungere, end den med en døende Ven? Her er intet Haab mere om Gjenfyn i dette Liv, vi veed, det er sidstegang vi sees herneben, og denne Visshed er frygtelig. Elsker man den Døende, da trænger vist Afskeds smerten gjennem Marv og Been; thi man seer, hvorledes Diet lidt efter lidt efter lukkes for aldrig meer at aabnes; man seer Aandens Kamp med Legemet forinden den løsnes af sit jordiske Baand; denne Afskeds scene maa være skrækkelig og hvor tungt lyder ikke her Ordet: „Farvel!” Al! hvor Mange maa ikke tidligt og ofte udtale dette Farvel! Endog Afskeden med de Egne, i hvilke vi have levet glade Dage, stemmer os til Beemod, og er os tung. Gjenstande man længe har havt om sig, skilles man saa nødtigt fra; det er ligesom om de vare os uundværlige; og hvor ofte lyder dog ikke Skjæbnen os at slække hid og did. Men den bitterste Afsked, den smerteligste, er maa skee den med sit Fædeland; især i det Tilfælde, hvor man næsten

kan forubsee, at man aldrig vil see det mere. Thi man kan vist ofte sige med Baggesen:

„Af! ingensteds er Roserne saa røde,
Dg ingensteds er Tornene saa smaa,
Dg ingensteds er Dunene saa bløde,
Som de vor Barndoms Ufskyld hvilde paa!“

Men hvor Mange maae ikke komme denne bittre Skaal, hvor Mange river ikke Skjæbnen bort fra Fædrelandet ud til fjerne Egne, for aldrig mere at vende tilbage til deres Fædrene Arne; naar da disse see Fædelandets elskte Kyster forsvinde bag Horizontens Taagedunst, og deres sidste Farvel til det bortdøer i Luftens uhyre Rum, da sænkes Blikket veemodigt ned til de Bølger, som ffylle mod hine forladte Strande, ligesom for at medgive dem en venlig Hilsen med det sidste Farvel, og Mange udbryde da med Schiller:

„Eitende Vollen! Segler der Lüfte!
Wer mit euch wanderte, mit euch schiffte!
Grüße mir freundlich mein Jugendland!“

Menneskets Liv frembyder saamange forskjellige tunge og bittre Afskeds-scener, at man gjerne kunde udbrede sig vidtløftigt derom. Her vil jeg kun endnu nævne en af de letteste Afskeder, men som oftest kun seent indfinder sig hos dem, der ønske den. Naar f. Ex. et Menneske sit hele Liv igiennem, bliver forfulgt af en ublid Skjæbne, plaget af Sygdom og Elendighed, udsat for alle Livets Mangler, stillet blot for Menneskenes Haan, fattig og udsel lister sig omkring, lig et Mørkhedens Barn; og han da ret ofte har ønsket at byde Livet og Verden Farvel, og endstjændt han ofte har ønsket, at denne Afskedstime maatte komme, saa dog af sin Samvittighed er bleven fagt, at han taalmodigt maatte vente den; naar han da seer den sidste Afskedstund med Livet. O! da kan han jo med et let Hjerte sige Livet Farvel; Vænnen havde han ikke, Fædelandet bandt ham ikke, han var ene i Livet som i Døden; ja, visselig for ham er Afskeden fra Sorgen og Livet let; med Glæde byder han begge Farvel; hans

Sorger og Aaler ere endte; med Smil paa Læben udbryder han: „Mit Fædreland kalder mig, Du sorte Jord — Farvell!

H. F. Martensen.

On d t L u n e.

Fragment af Essais sur divers Sujets de Litterature et de Moral. Par L'Abbé Trublet. Nouvelle Edition, Tome 2.)

Det er meget vanskeligt at være høflig, naar man er i ondt Lune, hvorved man bliver utaalmobig, but, vranten og trættekjar. Man kan forstille sit Had, dæmpe sin Brede og skjule sit onde Sindelag; men det onde Lune lader sig næsten ikke beherske. Det er ofte en sand Sygdom, der snarere trænger til physiske end moralske Midler. Naar Blodet har taget sit ordentlige Sving, ere de onde Diebliske forbi, og da indseer den Syge, at han har feilet, men kan dog ikke undgaae at begaae samme Feil ved næste Leilighed.

Naar Menneſker ere i ondt Lune, forfalde de som oftest til den plumpeſte Uhoſflighed, Trættekjarhed, ja ofte til den mees overdrevene Særhed.

Enhver Forandring i Sundhedens Tilstand forandrer ikke Lunet; men den jevnlige Ulighed i Lunet forudsætter Uorden i Sundheden. — Hos nogle er den naturlig, de have altid havt den, endog fra Barndommen af; hos andre er den paakommen med Alderen. Mange yttre Kun ondt Lune hjemme, eller mod Folk de have kjendt i lang Tid, og ikke mod Fremmede. Alt hvad der leder til Kjede og Dorſkhed oppækker ondt Lune. Intet oppækker mere ondt Lune end alt hvad der tvinger; paa tvungne befalede Syſler, vare de end i ſig ſelv behagelige, Besøg som mishage, Nødvendigheden af at viſe Skaanſomhed mod Folk, man ikke lider; at forfølge hvad man tænker og hvad

man føler, Tabet af Ting man elsker, Uregelse skaber Sundheden og samme foraarsager igjen ondt Lune.

Folk af ondt Lune tale almindeligen med mere Styrke og Betsalenhed end de skrive, og skrive med mere Rigtighed og Sandhed end de tale.

Det karakteristiske Mærke paa ondt Lune er: stedse at finde noget at udsætte, med eller uden Grund, paa Alt, hvad Andre sige og gjøre.

Man har sagt, at Alting havde sine Dage; Viddet, Modet, Wiisdommen selv, og at det ikkun var Hjertet, der altid var godt, naar det var godt; men ondt Lune gjør ogsaa heri en Undtagelse. Hjertet selv har sine onde Dage hos de bedste Folk, naar de have ondt Lune. — Ved at modsiges saadanne Folk i disse Dieblikke, kan man endog bringe dem til at paaastaae Ting, der ere aldeles stridende med Retfærdighed og Sandhed.

Lune angriber den sunde Forstand endnu mere end Viddet, og gjør snarere naragtig end tosset. Folk af Luner ere almindeligen Folk af Vid, besvære for dem selv og andre; idet deres Vid oplyser dem om deres egne Feil og Andres Forseelser, fremmer det deres Luner og retfærdiggjør dem. „Kan man (sige saadanne Folk) undlade at see hine og disse Ting, og kan man see dem uden at blive inderligen frænket derover?“ Derfra disse Ubladelser, der ere desmere piterende, jo findrigere de ere, og ofte endog meget sande. Folk af Luner ere almindeligen frugtbare paa blodige Epigrammer og uigjendrivelige Beviser.

„Min Mand (siger man mig) af megen Vid og Retfærdighed, er almindeligen hadet; han føler, at han fortjener det og hader sig selv.“ Hvor er han uløkkelig og hvor jeg beklager ham; thi jeg kan ikke hade ham; jeg gad kjende ham om ikke for at forbedre saa dog for at trøste ham. En Mand af Luner, der har Forstand og Hjerte som de bør være, laster sig selv mange Gange for een ofte liden Forseelse. Det er en mægtig Grund til at lide ham, ja endog elske ham; eller dog i det mindste agte og beklage ham.

Hvad der meest bedrøber en saadan Mand er, at man bedømmer hans Hjerte efter hans Luner.

Naar en Mand har Luner, maa man ikke slutte noget mod hans Charakter af hvad han foretager og siger i disse Dødsblikke. Han kan vise sig som om han ikke elskede os, da dog det Modsatte er Tilfældet. O, hvor sørgeligt er det ikke at have et elskværdigt Indvortes, med en hadeværdig Overflade! — Erfaring har lært, at Mennesker med de ædleste, sølsomste Sjæle sædvanligt have en saadan haard ydre Skæl. Held den, der ikke lader sig skræmme af Skallen, men søger Kjærnen!

M.

En karakteristisk Scene.

(Af Memoires ou souvenirs & anecdotes par le Comte de Segur.

Tome second; Paris 1826).

”Nogle Mile fra Brest, fortæller Grev Segur, var jeg steget ud af Bognen, for til Fods at gaae op paa en steil Høi. Pludseligen seer jeg en lille Neger, som jeg havde taget med mig fra St. Domingo, hoppe, springe og lee af fuld Hals. Hvad er der Aga, spørger jeg ham, O! min Herre! min Herre! raaber Drengen og vedbliver at hoppe og springe, ibet han peger hen paa en Mark, hvor nogle Landmænd grave: Seer De dog, Herre! der; de Hvide arbeide, de arbeide ligesom vi.” — Denne Glæde bragte mig til at anstille mørke Betragtninger over en Menneskeraces Sljæbne, der ved Slaverie er bleven vant til at betragte deres Medskabninger som et Slags Guder, men desværre som onde. Dog Tiden er gaaet sin Gang; Haitis sorte Indvaanere ere frie, og vi i deres Dine kun Mennesker.”

D m n i a n a.

Af „Blätter für literarische Unterhaltung“ Juli 1826).

Næsten alle Blomster begynde at visne, naar de have staaet 24 Timer i Vand. Nogle oplives igjen, naar de blive satte i friskt Vand; men alle, selv de, der lettest visne, opnaae, paa saa Undtagelser nær, deres forrige Friskhed, naar de med Stilkken sættes i kogende Vand, saa at de i det Tidsrum, som Vandet behøver for at afkjøles, igjen reise sig og erholde deres hele Friskhed.

I Landsbyerne i England maa man, i Henseende til deres Størrelse, ikke sammenligne med andre Landes; den nærved London liggende Landsby Chelsea har f. Ex. over 18000 Indbyggere, og saaledes ogsaa flere andre; de allerubetydeligste have dog som en Rjæbstad hos os i det mindste over 3000 Mennesker.

I Smyrna og i Maynz gives Fabrikker, hvor Medailler præges, der siden sælges til Kjendere for græske og romerske. En fransk Journal giver en Fortegnelse over flige falske Guldmynter, for at bidrage til at hindre dette Bedragerie.

Et ostindisk Tidsskrift beretter fra Gujate følgende Tildragelse. Sir Hoddam besad en Elephant, der dagligen blev sendt til Staden, og som paa Veien derhen stedse havde en liden Broe at passere. En Dag bliver Elephanten staaende foran Broen og kan ikke beslutte sig til at betræde den, førend ved voldsomme Mishandlinger. Neppe har den naaet Midten, førend Broen gaar itu, og saavel Elephanten som dens Fører styrter i Floden; hiin blev dødeligen saaret, denne druknede.

Det er sandsynligt, at Elephanten har bemærket Broens Brøstfældighed, da den sidste Gang gik over den.

De varme Bade spille en stor Rolle i Orienten i Damer-
nes Fornøielser. Hvor stort Vard Mahomed har lagt paa dem,
er indlysende deraf, at Badet i mange Tilfælde udtrykkeligen
befales i Koranen, saaledes, at en Kone, der har beviist, at
hendes Mand i nogle Uger har nægtet hende Tilladelse til at
bade sig, maa søge om Skilsmisse. Saa unægteligen et saabant
østerlandsk Bad forresten er det bedste Kendselsmiddel, synes
det dog ogsaa at befordre den hurtige Forsvinden af de kvinde-
lige Undigheder i Orienten.

Den til Mohammedanismen overtraadt Franskmænd Sève
(nu Soliman Bey) har af sin nye Herre, Paschaen af Ægypten,
Mohammed Ali, erholdt en kostbar Klædning af 200,000
Piastres Vardi, paa den Dag, da han blev udnævnt til ægypt-
isk Prinds.

T h e e h a d.

Dr. Parr, der ikke var nogen Ven af thea Sinensis, svarede
en Dame, der bød ham til Thee hos sig, med følgende galante
Impromptu:

Nec thea cum possum vivere, nec sine te!

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,

Studiistrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Sjette Quartal.

Lørdagen den 26de August 1826.

Nr. 23.

Det Kongelige Theater

er i denne Sommer bleven betydeligen forskjønnnet, under Bestyrelse af vor udmærkede Architect Hr. Hofbygmester Koch. Den Kongelige Loge saavel som Hofdamelogen ere blevene beklædte med nyt carmoisinrødt Atlas og udvidede ved det imellem Pillerne op imod Theatret værende Rum, der er sat i Forbindelse med Logerne; hvorimod begge de imellem Pillerne opstillede Statuer nu ere borttagne. Forbærelset til den Kongelige Loge er meget smukt decoreret og forsynet med et smagfuldt Meublement, og Indgangen til samme er særdeles forskjønnnet. Foruden den store Lysekrone, der er forset med 16 Lys, ere anbragte tre nye over Proscenium, der betydeligen ville have Belysningen. Hele Theatret er nyt opmalet, og Logerne i første Etage alle forsynede med nye Puder paa Bænkene. Skuepladsen, der har erholdt heelt nyt Gulv, har tillige modtaget nogle Forbedringer i Henseende til Maskineriet under Gulvet, ligesom der ogsaa er sørget for, saameget muligt, at forhindre den stærke Træk paa Theatret. Orkestrets Indgang er bleven udvidet derved, at en Loge, fr. No. 28, er borttaget, og de Frigængere, der forhen

havde Plakser der, erholde for Fremtiden samme i Lit. B. — Efter Auktionen over Bogerne fandt man, at Beløbet iaar dog var 200 Rbdlr. høiere end i forrige Saison. Næstkommende Fredag den 1ste September aabnes Forestillingerne med Shakespeares berømte Mesterværk Hamlet, der i et Decennium ikke har været opført og hvori Rollebesætningen, paa faa Roller nær, er aldeles ny. Blandt de Stykker, der i de første 8 Dage kunne ventes opførte, ere Cendrillon (Isr. Wulff som Anine) Sovedrikken, Dehlenschlaegers herlige Tragødie Stærkodder, der i en lang Række af Aar heller ikke har været givet, Høstgildet, Domherren i Milano, Lysspillet Braun & Comp., Bortførelsen af Serailet o. a. fl. Af Nyheder kunne ventes Erik den Syvende, original Tragødie i 5 Acter af Forfatteren til Kong Sigurd, og Eventyret i Rosenborghave, Operette af Dr. J. E. Heiberg, med Musik af Professor Weyse.

I Torsdags Morges behagede det Hans Majestæt Kongen, henimod Middag Hans Kongelige Høihed Prinds Christian og igaar Formiddags Deres Kongelige Høiheder Kronprindsesse Caroline og Prindsesse Wilhelmine at tage Forfjænnelserne i det Kongelige Theater i allernaadigst og naadigst Niesyn.

I Onsdags ankom Hans Durchlætighed Prinds Wilhelm af Hessen og Gemalinde Hendes Kongelige Høihed Prindsesse Charlotte, med to Børn og Følge med Dampskonnerten Prindsesse Wilhelmine hertil fra Lybeck.

H. H. Hertugen af Mecklenburg, der ankom fra Dobberan her til i Onsdags, afreiste igjen tilbage med Dampskibet igaar Morges.

L i t e r a t u r.

I.

Under Titel af: Den franffe Sproglæres praktiske Anvendelse har Hr. Tradlateur M. Rønne udgivet en grammatisk Ana-

lyse af Fenelons berømte Roman: *les aventures de Telemaque*, med Texten, aftrykt efter den nyeste Stereotypudgave, udkommen i Paris i Maret 1818. Af dette anbefalingsværdige Skrift ere 3 Hæfter udkomne; det fjerde og sidste, der bliver det største og 12 à 13 Ark stort, forlader Pressen i September Maaned. I det første Hæfte har Forf. især udbredt sig over Sproglærens forskjellige Dele med megen Udførlighed; i de følgende Hæfter ere Anmærkningerne derimod betydeligen kortere. Erfaring har allerede for længe siden beviist, at en saadan praktisk Anvendelse af Grammatiken er saare hensigtsmæssig og saavel den letteste som rigtigste Maade til at lære især unge Piger, for hvilke *Telemaque* saa meget egner sig, fremmede Sprog. Skriftet faaes i Byens Boglader for 12 $\frac{1}{2}$ Arket paa Trykpapir og 1 Mk. Arket paa Skrivpapir. De tre Hæfter, der ere udkomne, udgjøre 26 Ark.

II.

Under Titel af „Atlantisk Grindring“ er i Philadelphia den første nordamerikanske Nytaarsgave udkommen i Mar. Den indeholder følgende Fortællinger 1) Den Hemmelighedsfulde; 2) Den spanske Pige; 3) Johannisastenen; 4) Waldstädterne; 5) En Reisendes Grindringer fra Kirkegaarden: *Père la chaise* i Paris; 6) Den catholske Trokesinde, samt endeel Skildringer af nordamerikanske Naturscener og nogle Digte. Den første Fortælling er den bedste og udmærker sig meget fremfor de øvrige, der dog alle ere læseværdige. Denne poetiske *Ulmanna* er øiensynligen en Efterligning af den engelske „*Forget me not*.“

Phantasiens Allehaandel

af

Portraitmaler H. Hansen, Medlem af det Kongelige
Kunstakademie.

(Fortsættelse fra Nr. 21.)

Fra den romerske Skole henvender jeg mig nu til den lombardiske. Det var Religionens Trang til Billeder i den romerske-catholske Kirke, som i det 15de og 16de Aarhundrede hævede Malerkunsten til den Høide, den da opnaaede i Italien. Martyr-Scener af endeel udkaarede Helgene maatte tjene Malerne til Forbilleder, og deres Phantasie var for det meste nødsaget til at tumle sig om blandt disses Lidelser. Hyppige Fremstillinger af den hellige Familie, Madonna, Jesus og Johannes gave imidlertid Malerne Leilighed til ofte at nyde en renere Anskuelse af den christelige Religion. Sjældnere vare Sujetterne valgte af de skønneste og fortrinligste af Christi ypperlige moralske Handlinger og Lærdomme. Kunstneren opdraget og oplært i Datidens Aand, maatte vise Præget deraf i de Arbejder der vare Religionen helligede, og det Billede, som hans Phantasie dannede ham af Kristus, eller en Yndlings Helgen, udmalede han efter sin Aands Evne paa det nøjagtigste, og characteriserede det ved Attributer, hvor dette gjordes fornødent. Endstjøndt Religionen maatte have samme Indflydelse paa den romerske som paa den lombardiske Maler-Skole, udtalte den sig dog paa en anden Maade i denne end i hin. De lombardiske Malere henvendte især deres Opmærksomhed paa den optiske Deel af Maler-Kunsten, (hvorved ofte endeel af Aand og Udtryk gik tabt) og her staaer Correggio forrest; han var Tjernaldrende med Raphael og Buonarotti, og fortjener vel at staae ved Siden af dem; men Historien har kun meddeelt os lidt om hans egentlige Seg,

eller om de Omstændigheder, hvorunder hans Kunsttalent udviklede; de fortrinligste af hans Arbejder i Oliefarve findes i det Dresdener Gallerie. Besad Correggio end ikke Buona-rottis kraftfulde Aand, eller Raphaels correcte Tegning og Udtryk, havde han derimod en høi Grad af Følelse for Harmonie, Skjønhed og idealiske Digtninger. Det berømte Malerie af ham i det Dresdener Gallerie, som forestiller Christi Fødsel, og er bekjendt under Navn af Correggios Nat, er et Mesters stykke i Henseende til Virkningen af Lys og Skygge. Hoved-Handlingen er, efter min Følelse, ikke af Kunstnerens heldigste Arbejder; Madonna har lidet Udtryk, Barnet slet Intet, Joseph har intet udmærket, og Hyrderne ere kun Billeder af den simple Natur; men en Gruppe af Engle, som svæve over den hellige Familie, er høist poetisk udført, og i Henseende til himmelsk Udtryk staae de ved Siden af Raphaels bedste Engle Hoveder. — Overalt synes Correggio at have været heldigere i sine Udtryk i den profane end i den hellige Historie. Hans Ganymed, som føres til Olympen af Jupiters Orn, er fortræffeligt tænkt: medens Jupiters stolte Fugl majestætisk hæver sig med den skjønne Yngling, sidder deans troe Hund, bedrøvet over sin Herres Vortgang, og ligesom stræbende efter at følge ham! I den Maade, hvorpaa saavel Ganymed som Hunden ere udførte, ligger det Poetiske i dette Billede. Den berømte nederlandske Maler Rembrandt har behandlet det samme Emne, som opbevares i det Dresdner Gallerie, og ved en nøiagtig Sammenligning af disse tvende Mesters forskjellige Behandling af samme Gjenstand, vil man tydeligt føle den store Forskjel der er mellem et reent digterisk og et reent udigterisk Malerie; hvilket er saa meget desto mere mærkværdigt, da Rembrandt i Henseende til det Optiske i Malerkunsten var den, som stod Correggio nærmest. Correggios Ganymed findes i Wien. Sammeledes er hans Amor, der er beskæftiget med at forføre sine Bue; en særdeles fin poetisk Allegorie har Kunstneren herpaa anbragt i en Amorn, som med et skalkagtigt Smil stræber at bringe en lille Pige til at berøre Kjerlighedens Guden, fra

hvilken hun med en fortrædelig Ubillie stræber at trække sig tilbage. Correggios findrigt poetiske Fremstilling af So og Leda giver os det fuldstændigste Beviis paa denne Kunstners skønne poetiske Aand. I Henseende til Farvespil, Runding eller Blødhed i Penselen, og et uesterligneligt *Clair Obscur* *) staaer Correggio som et sandt Phænomen blandt sin Tidsalders Malere!

Guido Reni kommer efter Correggio i den lombardiske Skole; hans skønne Digter-Aand ledsager ham næsten overalt, og naar endeel af hans Arbejder staae tilbage i Henseende til Farvegivning og en overdreven Skjodesløshed i Udsørelsen, henrykker han os bestomere ved Andre, som han udførte med større Omhyggelighed. Især staaer han triumpherende i Morgenrødens Billede, som han har efterladt os i et af de romerske Palladser, hvori han ligesom ved en Tryllekraft har udlokket det levende Lys af de døde Farver; her svæver Morgenrøden med duftende Rosen-Quirlender foran Lysets eller Solguldens straalende Bogn, som ledsages af Horæernes (Timernes) hurtige Bevægelse — Disse i yndige Former henfærende Bæse-

*) Dette Udtryk har man forgæves søgt at oversætte paa Dansk; de Tydske have derfor antaget *Hell-Dunkel*, men det indeholder i Grunden en *contradictio in adjecto*; i det Danske har man villet give det ved: Klar Skygge; men dette fyldestgjør, efter min Formening, ikke Begrebets Tendenz; Echo har vi i det Danske meget godt ved: Gjenlyd; skulde vi ikke for *clair-obscur* best kunne bruge *Gjenlys* ligesom vi for *Refraction* have *Gien skin*? *clair-obscur* bruges naar en heel Masse af Gjenstande ere berøvede Lysets Indvirkning, og da ved den dem omgivne Lys-Masse modtage en mattere Belysning, uden at tabe deres Local-Farve, altsaa ved: *Gjenlys*; *Refraction*, eller *Reflexion* bruges derimod naar en enkelt Gjenstand som ligger i Skygge, bliver af en anden stærkt belyst Gjenstand for endeel oplyst saaledes, at det tilbagefaldende Lys virker med sin Local-Farve paa den beskuggede Gjenstand; altsaa ved *Gien skin*.

ner, synes ligesom Tiden at ile os forbi, medens vi selv fængslede til Momentet, blive holdte tilbage; og naar vi da ved gjentagne Betragtninger troe den fornæbde Morgenrøde atter opstanden, forsvinde vi omsider selv i Tidens Svælg; dog! Kunstnerens Værk bliver tilbage! Han forstod at fængsle Lyset paa Palladsets Muur, for derved at give en tilkommende Slægt Leilighed til at erkjenne hans Kunstnerværd! Guido Reni havde en udmærket Følelse for Skjønhed, og udtrykte denne i Særdeleshed i sine kvindelige Figurer: Hans Madonnaer og Magdalener ere himmelske Væsner, og hans Kristus. Hoveder ædle Billeder af den guddommelige Lærer.

Francisco Albano har ved sit digteriske Talent bidraget betydeligt til at forherlige den lombardiske Skoles Hæder; han beskæftigede sig meget med at male Scener af den hellige Familie, i mindre Form som Kabinet Stykker, og hans Compositioner ere i den skønneste poetiske Stil. Hans Madonnaer ere idealske Væsner, og hans Engle himmelske Skabninger; hans Jesus er Guddommens Barn og Johannes Ufflydighedens Broder; hans Landskaber ere edenske Egne, og hans Kolorit Harmoniens Billede.

Saaledes staaer den romerske og lombardiske Skole ved Siden af hinanden som tvende hinanden elskende Søstre; har den ene undertiden mere Ynde, har den anden ofte mere Aand; men at de ere nær beslægtede kjender man strax, og at de ere fremvorne med gjensidig Kjærlighed til Kunsten vise deres efterladte Værker.

(Fortsættes.)

Midler til at leve længe.

(Af Britannia.)

Lord Mansfield ønskede at leve længe, og hvo nærer ikke dette fromme Ønske. Naar han havde gamle Mænd at examinere,

spurgte han dem steds, hvilken Levemaade de førte? — En gammel Mand, til hvem Lorden en Dag henvendte dette Spørgsmaal, svarede: „Deres Herlighed! jeg har aldrig i mit Liv været beskjenket!“ „Sag Mærke dertil unge Menneſte! sagde Lorden derpaa til en ung Jurist, der sad ved hans Side; „den Mand har aldrig været beskjenket.“ Kort derefter traadte en endnu ældre Mand ind. Denne gjorde Lorden det sædvanlige Spørgsmaal. „D. H., svarede Manden, i de sidste 50 Aar er jeg aldrig gaaet ædrue til Sengs.“ — „Har De hørt det D. H., sagde det unge Menneſte derpaa til Lorden, „den Mand her, saa sund og rask som han er, har aldrig lagt sig nogen Aften uden med en Pibst.“ „Vel, vel!“ sagde derpaa Lorden, det beviser, at for noget Træ er Fugtighed, for andet Tørhed gavnligt.“

Trykfejl.

- S** No. 21. S. 165 Lin. 15 staaer fortræffeligste, læs: fortrinligste.
 — 167 — 5 fra neden i Noten staaer: yndede Dag,
 læs: yderste Dag.
 — — Sidste Linie staaer opfattende, læs: opfattede.
S No. 22. Side 170 10de Linie nedenfra, staaer: „lidt efter lidt
 efter,“ læs: lidt efter lidt.
 — 171 16de — ovenfra, staaer: „Eilende Wolken!“
 læs: Eilende Wolken.
 — — 4de — nedenfra staaer „“ istedetfor ;.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,
 Studiestrædet No. 66.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Sjette Quartal.

Onsdagen den 30te August 1826.

Nr. 24.

Bortførelsen.

(Af Britannia II B. II S.)

For kort Tid siden tilbrog sig en mærkværdig Bortførelse i Liverpool, der vakte ualmindelig Opsigt i de vestlige Egne af England.

Mis Turner, en ung Lady, 15 Aar gammel, ligesaa tiltrækkende ved sin Skjønhed, som ved sin Rigdom, eneste Barn af Sir W. Turner, Herre til Shrigly-Hall, den Tid Overdommer i Stæbbskabet Chester, en Mand hvis Formue man anslag til en Million Pund Sterling, befandt sig i et Pige-Institut i Liverpool, da pludselig en Morgenstund, en med fire Heste forspændt Vogn holdt for Døren, og man bragte Bestyrerinden følgende Brev:

Shrigly, Mandag Nat. halv Tolv.

„Madam — jeg skriver Dem dette efter Mistres Turners Onske, der pludselig er bleven anfaldet af en meget farlig Paralyse. Til al Ulykke er Hr. Turner bortreist, dog

er der allerede sendt Bud efter ham; men Frue Turner ønsker siebliffeligen at see sin Datter. En troe Tjener bringer Dem dette og min Vogn for at afhente Miss Turner, og jeg beder Dem ikke spille nogen Tid med at lade hende afreise; thi ihvorvel jeg ikke anseer Frue Turner for at være uden Redning, er det dog mueligt, at hun snart ikke kjender Nogen meer. — For at Miss Turner ikke skal være alt for urolig paa Veien, ønsker hendes Moder, at De ikke underretter hendes Datter om Farens Omfang. Huset er i en saadan Forvirring, at Frue Turner ikke ønsker, at Nogen ledsager hendes Datter. Der er paalagt Tjeneren at lade Postillonen kjøre forsigtigt, da Miss Turner er meget frygtfuld i en Vogn. — Jeg er Deres

Hengivneste Tjener

John Winsworth, M. Dr.

„P. S. Det er bedst, at De siger til Miss Turner, at hendes Moder ønsker hende hjem til Indflytningen i det nye Huus; og det er besejlet Tjeneren ikke at give andet Svar, hvis Miss Turner skalde udspørge ham. Frue Turner er meget angstelig for, at hendes Datter skal blive sat i Angst, og hun stoler kun paa Deres Klogskab i at forebygge det. Endvidere lader hun tilføie, at hendes Søster, Niece, eller hvis disse skalde vorde forhindrede, da jeg, ikke skal undlade nærmere at tilskrive Dem med Posten.“

Uagtet dette Brev kun var et Bedragerie, som Læseren nok vil have mærket, saa erholdt det dog, ved adskillige deri omtalte Familie Omstændigheder, Troeværdighed, og Miss Turners Afreise blev ilksomst paaskyndet. Ved Synet af Vognen udbrød hun: „o Gud, det er ikke min Faders Vogn!“ Men hun blev imidlertid beroliget af den medfulgte Tjener, som forsikrede hende: „at da hendes Faders Vogn ikke havde været hjemme, var denne en af hans Nabos Vogne, som man havde laant til at afhente hende med.“ Hun afreiste da til Manchester, hvor der blev holdt for Hotel Albion, hvor en ung Mand fremstillede sig for hende

de, foregivende at være en god Ven af hendes Fader, og af ham affendt for at ledsage hende videre frem. Reisen gik derpaa videre fort, og Bortførelsen blev Familien aldeles ubekjendt indtil den 11te Marts, da et Brev ankom til Herr og Frue Turner, dateret: Carlisle ved den skotske Grænse, med Underkrift: „Eduard Gibbon Wakefield, hvori man bad Forældrene om at: „de ikke maatte gøre deres Datter og ham ullykkelige; thi han, Eduard Gibbon Wakefield havde nu giftet sig med hende.“ — Dette fandt ikke Tiltroe hos de ulykkelige Forældre; de ahnede tvertimod, at hun med Magt maatte være bleven bortrøvet. Det var ingen Tvivl underkastet, at Hr. Wakefield, lykkeligt ankommen til Skotland, vist vilde bringe sit skjønne Bytte over til Frankrig, hvilket kunde være udført i et Par Dage; da ogsaa et Brev ankom fra Calais stilet til Herr og Frue Turner, som bekræftede det; i dette gjentoges samme Efterretning: „at han havde ægtet Miss Turner, og idet han tog alle Følgerne paa sig, saavel af Overtalelsen som af Handlingen selv, tilføiede han dog, at Miss Turner med al Omhed hang ved ham, at hele hans Livs Bestræbelser kun skulde gaae ud paa at gøre hende lykkelig.“ Dog hendes Venner bleve af den Formening: at Tvang og ikke Overtalelse havde føiet ham, og at hun vist, naar gunstig Leilighed tilbød sig, med Glæde vilde vende tilbage igjen til sine bekymrede Forældre. Hendes Onkel Herr Turner ilede strax, ledsaget af sin Søn og en Beslægtet til London, og anholdt der om en privat Samtale med Sir Richard Birnie den første Politie-Embedsmand, som, efter at være bleven underrettet om de nærmeste Omstændigheder, viste en varm Deeltagelse og lovede al mulig Bistand. Dog tvivlede han om, at han kunde være dem til nogen væsentlig Tjeneste. „Han havde, sagde han, vel ingen Vanskeligheder mødt ved at sende Arrestordre endog til de fjerneste Egne i England, men han frygtede for, at han ikke kunde virke paa den anden Side af Canalen, uagtet hans Anseelse flere Gange, saasom i vigtige Criminaltilfælde s. Gr. ved Dørlers Forsælsning, var bleven respecteret der. De mod-

togede derfor en Skrivelse fra Hr. Canning til den engelske Gesandt i Paris, og fra Sir Birnie en Politiebetjent til Ledsagelse for om muligt at bemægtige sig Flingtningerne. Saaledes udrustede afreiste de til Calais, og neppe ankomne der, traf de hvad de søgte, Parret spadserende paa Havneglacien. — De gik strax hen imod dem, og Miss Turner raabte, i det Dieblis hun blev Selvfabet vaer: „gode Gud, der er min Onkel!“ sprang bort fra Hr. Wakefield og kastede sig lidenskabelig i Hr. Turners Arme, kysede ham haefst og brast i Graab. — En haefst Strid opstod nu imellem Miss Turners Paarørend og Hr. Wakefield; og da den sidste mærkede, at det var deres Hensigt at tage hende med tilbage til England, erklærede han, at hun var hans Kone og ingen Magt paa Jorden skulde rive hende fra ham. Hr. Turner vedblev sin Paaftand om det Modsatte, og Hr. Wakefield appellerede til den borgerlige Dyrighed for at søge Beskyttelse for sig og sin Kone. Denne Autoritet gav den Erklæring, at de ikke kunde tillade, at et Fruentimmer i Miss Turners Alder med Magt blev fratevet den, som erklærede hende for sin Kone; med mindre hun selv gav sin fulde frie Tilladelse dertil. Det blev da formeligen stillet til Miss Turners Erklæring: om hun vilde gaae med sin Onkel, eller ei; hun skal da strax have raabt: „O, ja! jeg vil gaae med min Onkel hvorhen han vil — kun bort fra denne Mand (Wakefield). Jeg er ikke gift, jeg er ikke hans Kone. Jeg er tværtimod bleven bortført og bragt hertil ganske imod min Villie. Jeg er med Magt revet ud af mine Venners Kreds!“ Da Hr. Wakefield ikke vidste noget at svare til denne Erklæring, saae den derværende Dyrighed ingen Grund til videre Indgreb i denne Sag. Miss Turners Paarørende forelagde ham derefter adskillige Spørgsmaal, paa hvilke han svarede: „han havde anseet sig for lovmæssig gift med hende, kun var Egtelshabet ikke bleven virkelig fuldbragt, hvorpaa han udstædte en skriftlig Erklæring. Han paaftod, at de havde givet hinanden edeligt Løfte om Troestab, og havde i Skotland i en Dreies Overværelse erkjendt hinanden som Mand og Kone;

hvilket efter det Lands Love er det samme som et lovmæssigt Giftermaal. Efterat Partiernes Forhør var endt ankom en med Landets Sprog og Stedet bekendt Politiebetjent, som nu ledsagede Herr Wakefield til hans Logis, hvor han da saae at det var sammes Hensigt strax at afreise til Paris. Man besluttede derfor, at Hr. Turner tilligemed den første Politiebetjent skulde bringe den unge Bortførte tilbage til England; medens den Beslægtede og den anden Politiebetjent skulde ledsage Hr. Wakefield til Paris, for der med den franske Regjerings Tilladelse at hæfte ham, og bringe ham til sit Hjem; da det andet Parti havde fast bestemt, at Løvens hele Strængighed træde i Kraft imod ham. Miss Turner, der lykkelig og i god Behold kom tilbage, paastaar, som man hører, aldrig at have seet Hr. Wakefield, førend han i Manchester fremstillede sig for hende, som en god Ven af hendes Fader.

Han skal der have foregivet: at den sande Årsag, hvorfor hun var bleven taget ud af Skolen, var den nærværende Tilstand af hendes Faders Penge-Affairer, som han ikke ønskede skulde blive kjendt af Bestyrerinden. Han og hans Broder William Wakefield, der ogsaa var tilstede, vilde nu strax bringe hende til Hr. Turner. Reisen gik derpaa videre frem, og de førte hele Natten lige til Kendal, hvor de, som Brødrene havde forfikkret, skulde finde Hr. Turner. Her blev nu Løgnen om denne Ulykke videre udspunden. Dhrr. Daintry & Kyles Bank i Macclesfield havde falleret — en Dødel af ham (Hr. Wakefield Banquier i Kendal, som han foregav) havde forstrøkket hendes Fader med 60,000 Pund — disse vilde have hjulpet ham op igjen, dersom ikke i det samme Banken i Blackburn var falden; hvorfor Alt nu stod værre end nogensinde før. Hendes Fader var ruineret, men han! (Wakefield) hans bedste Ven. — Hans Dødel, Kendaler Banquieren kunde gjøre hendes Fader til en Bettler, men Hr. Grimsditch en Beslægtet af hendes Fader havde udtænkt en Plan til at forebygge dette; idet nemlig en Deel af hendes Faders Formue vilde blive overdraget hende og hendes Gemal, naar hun vilde

giste sig. Hr. Grimsditch havde foreslaaet ham (Wakesfield) at ægte hende; men han havde kun leet af dette Forslag, da han jo aldrig havde seet hende; hans Onkel i Kendal, havde imidlertid dreven paa, at han skulde see hende, og nu stod det kun til hende, om hun vilde give sit Minde til Giftermaal, eller hun vilde gjøre sin Fader til Betler.

Da den stakkels Pige ikke gav noget Svar herpaa, sagde han, at hun maatte tage en Beslutning, hvis hun vilde vente at faae sin Fader at see, da han nu stod i Begreb med at gaae over Grændsen, forfulgt af Politiet. Under saadanne Storme gik Reisen for sig til Carlisle. Her forlod den yngre Wakesfield dem en Tid, og foregav ved sin Tilbagekomst, at han havde seet Hr. Turner og Hr. Grimsditch, hvilke holdt sig skjulte i et Vertshuus af Frygt for Politiebetjentene; den sidste Herre havde derfor ogsaa strax sendt ham tilbage og forlangt at Giftermaalet strax maatte fuldbyrdes i Greta-Green; thi saasnart Beviserne derover kom til Carlisle, var Hr. Turners Redning endnu mulig. Han tilføiede endvidere: Hr. Turner ønskede, at hans Datter ikke vilde vægre sig længer; thi i det Tilfælde vilde Executionen gaae for sig hjemme i Shrigly, og de vilde da alle være totalt ruinerede. Datteren, som bestandig havde vlist barmhertig Kjerlighed til sine Forældre, gav da nu sit Samtykke; de gik til Greta og bleve — viiede. Ved hendes Tilbagekomst til Carlisle spurgte hun strax efter sin Fader, som hun da nu troede reddet af sin Ulykke og Fare; men man svarede hende, at Efterretningen om hendes Giftermaal var allerede ankommen, og han var derved sat i Stand til at reise tilbage til Shrigly, hvorthen hun maatte følge efter. Underveis hertil vare de neppe ankomne til Leeds, før end Hr. Wakesfield — til Vlykke endnu — erindrede sig, at han den næste Uge absolut maatte være i Paris. Som han foregav affendte han derfor allene sin Broder til Shrigly med den Begjæring, at han og Hr. Turner øieblikkeligen maatte begive sig til London, hvor de da alle vilde træffe sammen. Fredegat Nat den 19de Maarts indtraf Hr. Wakesfield med Miss

Turner der, og steg af i Blake's Hotel i Prindsensgade i Hannoverquarteret, hvor han da fandt en Person, som berettede ham, at hans Broder og Hr. Turner allerede vare afreiste til Calais. Der blev strax taget en Bogn; man ilede til Dover, og gik derfra med første Paquetbaad over til Calais. Der bleve de tre til fire Dage, og ved hver Paquetbaads Ankomst gik Miss Turner paa Hr. Wakesfield's Bøn, ud med ham for at vente og imodtage hendes Fader og Venner, over hvis lange Udeblivelse han anstillede sig høist forundret. Men i Grunden ventede han kun paa Hr. Agernon Percy, Gesandten ved Sveizer-Cantonerne, for under hans Beskyttelse at kunne afreise sikkert til Paris; og underligt nok traf det sig, at netop med samme Paquetbaad, hvormed Gesandten ankom, kom ogsaa Miss Turners Paarørende. I den derpaa fulgte Samtale med disse viste Hr. Wakesfield den koldeste Ligegyldighed af Verden, og erklærede dem: at han pludselig var bleven greben af den Tanke, at han maatte besidde Miss Turner, og han havde endnu aldrig fattet noget Forsæt, uden at han jo havde udført det. — Hr. Wakesfield skal være omtrent 30 Aar og er Enkemand, og man fortæller at han allerede tidligere skal have bortført en ung rig Lady paa 16 Aar fra en Koffele, og ægtet hende; hun skal være død og have efterladt sig to Børn, som blive opbragte i Paris.

Man har ved denne Leilighed bragt en gammel lignende Retsdag i Grindring, som for at vise de engelske Loves Stræng-
hed i dette Capitel, her anføres:

I Aaret 1690, den 14de Novbr., under Kong Wilhelm og Marie's Regjering, bortførte Capitain J Campbell, Broder til Carl af Argyle, ved Hjælp af Hr. Archibald Montgomery og Sir John Johnston, paa en voldsom Maade Miss Maria Wharton 13 Aar gammel, Datter og eneste Arving af Sir G. Wharton, et Partie paa omtrent 50,000 Pund. Han giftede sig med hende imod hendes Villie. Dagen efter lod Kongen en Hæstelses Ordre udgaae imod Campbell og hans Medhjælpere, Sir John Johnston

blev strax greben, stillet for Retten, dømt og henrettet, uagtet Brudens Paarørendes ibrige Bestræbelser for at fælle hans Liv. Dette var saa meget desto haardere, da det oplystes ved Forhørene, at Capitain Campbells Gjerning ikke var saa ganske imod Miss Hartons Villie. — Ikke længe før dette var en Bill bragt i Underhuset, som forbød hemmeligt Giftermaal, hvilken man antog at være en Følge af denne Begivenhed; men den blev forkastet. Dog den 4de Decbr. blev indbragt en anden Bill for at gjøre Egtekabet imellem Campbell og Miss Harton ugyldigt; og uagtet Earl af Argyle, til Fordeel for sin Broder, erklærede sig derimod, passerede den dog begge Husene.

(Meddeelt af

H. F. Martensen.)

M a v e p u m p e n

har man, især i England, søgt at gjøre latterlig ved Caricaturer og i offentlige Blade. — Bistnok kan der drives meget Uvæsen og Charlatanerie med den; men hvilket Middel kan ikke blive farligt i en Fuskers Hænder? En duelig Læge kan endog bruge Arsenik som et velgjørende Lægemiddel. Ligeledes kan Mavepumpen anvendes med megen Nytte i Forgiftnings Tilfælde.

A n m æ r k n i n g.

Med dette Nr. følger et fransk Plaisanterie af en dansk Digter.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist,

Studiestrædet No. 66.

D a m e F o r t u n e.

A la reine du monde,
Sur la terre & sur l'onde,
Depuis vingt ans je fais ma cour;
Par Mars & par Neptune
T'invoquant, ô Fortune,
Qu'il est stérile mon amour!

Or, s'il fallait une élégie,
Sans effort de génie,
Je chanterais & sur le champ
L'espérance fichant le camp
Et l'ennui tenant compagnie
A votre serviteur;

Moins insipide est mon humeur;
Mes yeux ne sont plus des fontaines;
Mes pleures ne baignent plus mes peines
Et d'éternels hélas!!!

Ma muse & moi nous sommes las:

A défaut de mélancolie,
N'accusant point le sort,
N'invoquant point la mort,
Faisons de la philosophie:

Fortune, non plus que Vénus,
Ne peut contenter tout le monde;
Que d'amans font leur ronde
En cherchant les clefs de Plutus!

Or, quand je songe, mes chers frères,
Combien j'ai de rivaux —
Et quand parmi vous de plus beaux
Plus mal encor sont leurs affaires,
Me plaindrais-je à propos ?

Et lorsque j'examine,
Mais dans leurs négligés,
Tant l'humeur que la mine
De mes rivaux les protégés,
Me croyez vous plus mur à prendre
La corde pour se pendre
Que ne l'est banquier de Paris ?

Lorsque je vois les fiers maris
De l'inconstante belle
Ne posséder qu'une infidèle
Qui tour à tour les fait c
Soyez bien convaincus
Que l'ex époux qui se désole
Du célibat fort me console.

Tant vaut vivre en garçon
Qu'avec dame Fortune
Passer un clair de lune,
Voir fermer sa maison
Et crêver de rancune.

Mais, veufs qui survivez pourtant
Et vivotez tout en pestant
La maudite inconstance —
Ayez de l'indulgence
Et ne pestez de rien ;
Vu qu'il se pourrait bien

Qu'une déesse qui s'amuse
Pour maint caprice ait mainte excuse.

Fortune est aveugle, dit-on ;
J'en doute, & tout de bon
Je gagerais qu'elle n'évite
Souvent gens de mérite
Qu'en voyant clair dans tous les coins
Et pèsant nos besoins.

Supposons par exemple
Que la déesse de son temple,
Promenant ses regards,
Combinant les hasards,
Toute à la fois contemple ;
D'infatigables artisans,
D'insatiables courtisans ;
Des couturières à l'ouvrage,
Des baronnes sans équipage ;
De gros prélats, de bons fermiers ;
Des faquins & des journaliers —
De ces diverses races
Lesquelles implorent des graces ?
Serait-ce les manans
Qu'envain on voudrait satisfaire ?
Non, non, illustres mandians :
Chapeau-bas, bras pendans,
Reconnaissez votre misère !

Or, vous que dotèrent les dieux
D'esprits & bras laborieux,
Sans envier à la molesse,
A l'ignorance, à la paresse

La part des malheureux —
Convenez qu'il est admirable
Qu'une déesse charitable,
Entre des milliers de rivaux,
Prenne pitié des sots!

Le charmant voyageur.

Unique rejetton de mon illustre race
La gloire de ton père & l'espoir du Parnasse
Qu'as-tu-vu, dis le moi, qu'as-tu-vu dans Paris?
Talma, Brunet, Vestris —
Et pour dix mille écus que rapporte le sage? —
Les graces d'Adonis, & de Venus un gage. —
Il suffit, mon Amour, embrasse ta maman!
Voici ta clef & voilà du ruban!

Le goût des arts languirait-il encor? —
Demandez au tambour-major!

Confidence à mes amis.

Mein Erstes liebet Ihr, mein Zweites lieb't Ihr auch,
Mein Ganzes liebet Euch, und hat Herz, Kopf und Bauch.

Note. La première édition de cet ouvrage se trouvant épuisée au jour
de sa naissance, il en paraîtra une seconde dès qu'on sera venu
à bout de réunir cent souscripteurs à quatre sols par tête.

Conversationsblad.

Anden Aargang.

Tierde Quartal.

Løverdagen den 2den September 1826.

Nr. 25.

Lord Byron.

(Af Britannia II. B. II. S. 1826.)

Set af de sidste Nummere af *Mercure du dixneuvième siècle* staaer en Artikel med Overskrift: „Fragment af en Reise i Italien i Begyndelsen af Aaret 1823 af G. J. J. Coulmann.“ Forfatteren siger, at han, gennemtrængt af Begjærlighed efter at see Englands og Nutidens første Digter, foretog en Reise til Italien i Aaret 1823. „Den Frygt han bar for at blive ugunstigt imodtagen af den stolte Gilde Harold bevisste Følgerne at være ugrundet. Ved sin Ankomst til Genua skrev han et simpelt Brev til Lord Byron, hvori han sagde: at en ung Fransmand, der ingen anden Fordring havde paa Udgang til ham, end den Beundring han søgte for ham, vilde prise sig meget lykkelig ved at turde gjøre Hans Herlighed sin Dypartning.“ Paa denne lakoniske Billet kom snart et Svar tilbage, forseglet med Hans Herligheds store Vaaben som i Stjernen bar Mottoet: „Crede Byron.“ Svaret var skrevet paa godt Italiensk og lød saaledes:

Min Herre! Det vil være mig meget behageligt at gjøre Deres Bekjendtskab; jeg beklager kun at maatte sige Dem, at jeg hverken skriver eller taler det Franske med Færdighed, og vil derfor ikke kunne nyde alle Fordele-
ne af Deres Underholdning, ej heller kunne svare Dem i dette Sprog. Men dersom dette ikke affrækker Dem, vil det være mig en stor Fornøjelse at imodtage Deres Besøg i Morgen Kl. 2. Modtag min Forsikkring om den Agtelse De indskyder mig, og hvormed jeg har den Ære at være

Deres

ærbødigste Tjener

Roël Byron, Pair af England.

Herr Coulmann var der til den bestemte Time, og blev anmeldt af en Betjent i et rigt, men malproport Librée. Lord Byron var netop i Begreb med at spille Billard med en af sine Venner, en Grek Guiliano. Han gik ind i et andet Værelse, der var indrettet som et Bibliothek, hvor Herr Coulmann blev ført ind af en ung Mand i orientalsk Dragt, med en ualmindelig smuk Ansigtsskønhed og et uhyre Stjæg, der næsten bedækkede Hagen. „Byron, fortæller Hr. Coulmann, nærmede sig ham med Kjendetegn paa forekommende Godhed. Hans Væsens Behagelighed, hiin ædle Simpelt, vel mere Udv af et høiere Selskabsliv end af et speculativt Liv, adspredte snart min Forlegenhed. Jeg blev i Begyndelsen meget forundret over hans liden Statur; saa tilbøielige ere vi til at tillægge dem en heroisk Skabning, som i vor Indbildning indtager saa høi en Plads.“ Efter Beskrivelsen af hans Klædebragt, hvori ikke var noget Udmærket, siger Herr Coulmann, at Byron ved sine Læbers Bevægelse havde tilbagekaldt i hans Erindring hiin ædle Stoltthed hos Conrad Korsareren. Om hans Mine siger han: „men i Sandhed et ophøiet Udtryk laae i hans Blikke; hans hele store Mand speilede sig deri, mit hele Liv igjennem vil det staae for mig, hvorledes han Lid efter anden hævede dem imod Himlen, for ligesom detsfra at hente hine begejstrende Ord, hvor-

med han udtrykke sig, og da igjen sankede dem ned med Glans-
sen af Virkningen og fuld af Belvillie." Herr Coulmann
synes ved denne Leilighed selv at blive begejstret, men paa en
saa uforklarlig Maade, at vi maa vise den i hans egne Ord:
Etait il étonnant que des divins rayons s'échappassent,
de son ame au premier rang de ces intelligences huma-
nes, qui forment la chaîne entre le ciel et la terre! (det
er: Var det at undres over, at guddommelige Straaler udgik
fra hans Sjæl af første Rang blandt hine menneskelige Genier,
som danne Rjeden mellem Himmel og Jord!)

Efter dette mystiske Udraab vedbliver Herr Coulmann:
„jeg kan ikke beskrive hvormegen Blidhed, Coquetterie og aban-
don (Nedladenhed) han udviste i sit Bæsen og sin Underhold-
ning; han synes ved min Person at vise mine Landsmænd til
rette, der paa saa mange Maader ved Beskyldninger og For-
domme synes at forurette „Vampyrens Forfatter — og paa
hvis gode Mening han dog synes at sætte høi Priis. — Han er
Dem beskrevet som en Bjørn, et Uhyre, sagde den ved vor
Samtale tilstedeværende unge Mand; men De seer og hører
ham nu; jeg istemmede øieblikkeligen mit Hjertes Mening, at det
vist vilde være umuligt at vise sig behageligere og elskværdigere."
Herr Coulmann bemærkede for Hans Herlighed, at
have troet, at han efter Tildragelsen i Pisa var vendt tilbage
til Venedig. „Nei, svarede Lord Byron, „jeg kom hertil
hvor jeg er fuldkommen fri, og hvor jeg skriver hvad ieg vil.
Jeg boede fem Aar i Venedig og veed ikke selv hvorfor, —
som man bliver ved en gammel Maitresse, mere af Bane end
af Tilhøielighed. De kommer fra Paris? saae De Thomas
Moore der?" Efter mit bejaende Svar sagde han: „en lille
Mand," og gjorde nu et Tegn til at han var puffed. „Nu, og har
han gjort Opsigt der?" Ikke saa megen som han burde have
gjort. Da han sang sine irlandske Melodier ledsagende dem med
Guitaren, hørte man ham med Fornøielse; men dette var ogsaa
Alt. Byron: fordi han var der: hans Poesie er beun-
dringsværdig. Og hvo er Deres nutidige Stribenter?" Som

Publicist Benjamin Constant. Byron: „Benjamin Constant er uden Lige. Hvor gaaer det med hans Proces og hans Been? Jeg saae ham hos Copet tilligemed Madame Staël, som foresnakkede mig en god Deel om ham og hans Roman: „Adolph.“ Hendes Venstreb var stormende. Hos Copet var Md. Staël meget indtagende, men i London opholdt hun mig i et Selskabsværelse i over to Timer med en moralsk Forelæsning. Hun har i Almindelighed den Feil, at hun river hele Underholdningen og Conversationen til sig.“ De maa vist kjende en af vore unge Digtere Mylord, som stilede et Digt til Dem, nemlig: Lamartine? — Byron: „Ja, jeg har læst det i en italiensk Oversættelse; han behandler mig ogsaa som et Uhyre, men høfligt.“ — Der er mange Historier om Dem i Omløb, fordi De beskæftiger Publikum meget. De og Walter Scott gjør fureur en France. — Byron: „Hans Sager ere virkelig udmærkede. Jeg, der har været i Skotland, kan dømme om Nøiagtigheden af hans Beskrivelser og Characterer.“ Vore Boulevarder ere behængte med Deres og hans Portraiter, men det synes at — hans Udvortes ikke svarer til hans Værker. — Byron: „Nei, naar han tier; men naar han taler erholder hans Ansigtstræk noget Edelt og Udtrykfuldt, — da vil De kunne gjenkjende ham. Jeg har faaet en lithographeret Tegning fra Paris, som skal være mit Portrait; der er jeg forestillet, som jeg med henrivende Afsyn saae mod Skyerne. Smidlertid har kun West, en amerikansk Maler, truffet mig.“ Jeg udtrykte min Forundring over at han ikke havde ladet Canova forfærdige hans Buste. — Byron: „Thorwaldsen har forfærdiget en, som De vil faae at see i Rom. Er De en Ven af Malerier? Hvad mig angaaer, da elsker jeg, og veed ikke hvorfor, kun Bildhuggerie. Men Kunstnerne ere i Almindelighed sjunkne meget dybt i Italien. For 6 Aar siden var jeg ogsaa her, og hørte ikke en eneste Maler af Talent nævne.“ „Chateaubriand er dog Deres første Skribent, skriver han endnu paa sine „Martyrs,“ og Souy hvor sætter De ham?“

I den første Rang blandt vore profaiske Stribenter og vore dramatiske Digtere, nemlig med Raynouard, Arnault, Casimir Delavigne, hvis patriotiske Elegier De maa kjende. — Byron: „Ja, er det ikke ham som i et Digt til Neapolitanerne har sagt: „On peut céder au nombre; oui, mais on meurt, adieu!“ — Rigtigt saaledes er Slutningen. De kjender, sagde jeg, en af de berømteste af vore Lærde Herr Cuvier, som De citerer i en af Noterne til „Cain.“ Byron: „Rigtigt, og De maa vide, at Cain er det samme Digt som forskaffede mig den største Forsølgelse i England og i min egen Familie. Jeg forfattede det i en Ruus. Da jeg siden læste det, blev jeg selv forbauset. Siden denne Tid, tilsviede Grev Giuliano, idet han pegede paa to Caraffiner, der stode paa Bordet, drikket han intet andet end Vand. Byron: Mine bedste Venner, selv denne, De her seer for Dem, iberegnet, dable mig uaf-ladeligt for dette Værk; jeg maa derfor en af Dagene, skrive en Tilbagekaldelse af samme; og hvis jeg ikke gjør det, da vil man gjøre det for mig. Denne Herr Cuvier, troer han paa, eller protesterer han imod alle Religioner? — Hvorfor, sagde jeg, er De ikke kommen til Paris for selv at dømme om disse Ting, samt om de berømte Mænd som er der? — Byron: Jeg reiste i Aaret 1815 hemmeligt derigjennem; men hele den hellige Alliance var der dengang, og til at see den, havde jeg ingen stor lyst.“ Samtalen vendte sig nu om Begivenheden i Pisa; og Herr Coulmann gjorde ved denne Leilighed Lord Byron en fin Compliment; men denne svarede ganske tørt: „jeg skal bede Dem om at forstaae mig for Deres Lovtaler.“ De talte derpaa om Goethe, om hvem Lord Byron sagde: „han er et af de Menneſker, jeg meest ønsker at see; han er i Sandhed et overordentligt Genie.“ Han lagde derpaa den største Berømmelse paa hans Værker, som han synes at have nøie studeret. Han sagde, at det var hans Hensigt at gaae til Weimar for at see Goethe. Af Mangel paa Færdighed i det Franske, brugte Byron det Italienske, hvilket han talede som en indfødt Italiener. I Begyndelsen af Samtalen forklarede

Grev Guiliano de Ord som jeg ikke forstod; men Byron blev snart kjed af dette og brugte det Franske, hvilket ved hans eiendommelige Idengang og fremmede Accent erholdt en besynderlig Styrke og Originalitet. Herr Soulmanns Slutnings Bemærkning er saa artig, at vi maae give den med hans egne Ord: On sentait' en l'écoutant que ses poësies étoient le jeu d'une pensée choisie et facile et non l'effort du travail; enfin pour m'expliquer par la caractère de ses principaux ouvrages, Byron, grandiose, dramatique theatral, facile, est le type du Corsaire, de Lara, de Childe Harold; Byron de tous les soins de la nature negligé est celui de Don Iuan,

(Meddeelt af
H. F. Martensen.)

Phantasiens Allehaande

af

Portraitmaler H. Hansen, Medlem af det Kongelige
Kunstakademie.

(Fortsættelse fra Nr. 23.)

Fra den romerske og lombardiske Skole komme vi til den venetianske, som i Gærdeleshed henvendte sin Opmærksomhed paa Colorittet, eller Farvebegivningen. I Spidsen for de venetianske Malere staae Titian Bicelli, Poul Veronese og Tintoretto.

Koloritet har ligesaavel sin poetiske Side, som Tegning, Composition og Clair-obscur; ligesom det Poetiske i Tegningen ikke bestaaer i, med slavisk Nøiagtighed at efterligne Na-

turens Former, saaledes kan en Composition, som blot er motiveret efter en reen historisk Fortælling, ikke kaldes poetisk; ligesledes vil det findes i Henseende til Coloritet: naar Maleren kun forstaaer paa det strengeste at gjengive os Farverne saaledes som han seer dem i Naturen, saa er han, som Colorist, ikke Digter. — I saa Tilfælde maatte Dennes gamle Kjerlinges Hoveder tjene til Forbillede for et malerisk Colorit! Den maleriske Behandling af Farverne, bliver derfor at betragte som det Poetiske i Kunsten fra Coloritets Side. Titians Bestræbelser gik fornemmelig ud paa uden kraftige Skygger, ved Hjælp af kunstige Mellemtoner (*demi tinte*) at frembringe Runding i sine Figurer, eller som man kalder det: male dem i fuldt Lys; men da den piquante Modsætning af Lys og Skygge udgjør det Maleriske i Coloritet, og da Titian søgte at undvige denne mangle hans Arbejder for det meste det Poetiske, hvorfor man ofte seer dem uden synderlig Interesse, uagtet deres fine Farvetoner; da han desuden var en maadelig Componist, egne hans Arbejder sig meest til Portraitfaget, hvoraf han har malet en Mængde; men uagtet dens Malers udmærkede Fortjenester som Colorist, kan jeg ikke istemme de overbættede Fortæller som Fiorillo og andre tillægge ham endog som Historie-Maler. Overalt maa vi ikke søge de gode Historie-Malere i den venetianske Skole, hvor Compositionen blev behandlet som Gjøgleværk; hvor man paa den urimeligste Maade sammenblandede det Comiske med det Høiere og udfyldte det Tankeløse med Anachronismer og latterlige Costümer, i den Forudsætning at Farvernes Blandværk var Kunstens høieste Maal. Paul Veroneses Compositioner høre næsten til det Chaotiske: man flander saa at sige en heel Verden i ethvert af hans Arbejder; Folk fra alle Verdens Hjørner og alle Historiens Tider findes samlede i de meest upassende Costümer i enkelte Malerier, hvorved han ligesom har gjort Malerkunsten til en Farce; med alt dette havde Paul Veronese en riig Phantasie og et levende yndigt Colorit, som ikke mangler digterisk Anordning i Henseende til Lys og Skygge; dette har han især vist i det af ham udførte Bryllup i Cana; og naar han havde valgt Comiske Scener

ner, som passede til hans Phantasie, f. Ex. Taffenspillere, Violoncellbændere, Bjørnetrækkere og flige Søglerier, hvori han kunde have Leilighed til at give sin Indbildningskraft frit Spillerum, saa havde han været en herlig Componist i denne Kunstgren. Mange ville finde denne min Erklæring formastelig mod een af Mængdens Yndlings-Malere, men disse mine Betragtninger ere ikke hentede fra Kunsthistorieffriernes Skatkamre, heller ikke ere de Gjenlyde af hans Recensenter, men Fostere af min individuelle Følelse, og de som kjende denne Kunstners Arbejder overlades det til selv at bedømme, hvorvidt denne Mening kan være grundet eller ikke. — *Tintoretto's* Arbejder ere behandlede med saa stor Skjødsløshed, og i saa stor Fart, at man næsten ikke kan faae Tid til at hæfte en Synsvinkel paa dem, førend de forsvinde for os; med alt dette havde *Tintoretto* vist store Fortjenester og meget digterisk Talent, og dersom han havde bestræbt sig for at holde sin Phantasie lidt i Tømme, var han blevet een af de første blandt Malerne. — Af det jeg her har sagt om den venetianske Skole, vil man finde, at det kun er Farve-Harmonien man der skal søge, og at denne væsentlige Deel af Malerkunsten, i det Hele ikke er betragtet fra den digteriske Side af Venetianerne; betænker man nu tillige at disse Maleres Værker i Venedig, maaske ikke een eneste Gang ere gjort rene fra den Tid de gik ud fra Malerens Haand, da vil det ikke forundre os, om de i den lange Tid ere blevne iførte en saa stiden Sloppek, at det skjønnede Legeme derunder næsten ikke mere kan kjendes, hvilket er saa meget mere beklageligt, da det netop i denne Skole er Legemernes Overflade og ikke deres Aand som skulle henrykke os, og lære os at kjende deres guddommelige Værd. Jeg er derfor tilbøielig til at troe, at alle de nyere Lovtalere over den venetianske Skole have udviklet deres Fortællinger af det forudgangne Rygte og betjent sig af dette som af et Par Briller, ved hvis Hjælp de troede, gennem det smudsige Overtræk, at see de skjønnede Farver som derunder skjultes. Den venetianske Skole kan lignes ved en smuk ung Pige, hvis Skjønhed bestaaer i de rosenfarvede Kinder, de slagrende Løkker og det sneehvide Bryst, men hvor det indvortes Væsen er mat, og det aandrige Sjælens Udtryk mangler, hvorfor hun ogsaa i den dannede Menneskeklasse maa staae tilbage for hendes af en høiere Aand besjælede Søstre, af den romerske og lombardiske Skole.

Den nederlandiske Skole vil senere give Anledning til flere Betragtninger over dette Emne, hvor saa forskellige Grene i Malerkunsten ere udførte til en høj Grad af Fuldkommenhed, saavel fra den maleriske, som practiske Side.

Kjøbenhavn.

Redigeret af H. C. G. Proft.

Trykt og forlagt af Jacob Claudius Elmquist.

Studiistræde Nr. 66.

